

የማቴዎስ ወንጌል

መግቢያ

ይህ መጽሐፍ የማቴዎስ ወንጌል በመባል ይታወቃል። ወንጌል ማለት መልካም ዜና ማለት ሲሆን፤ መልካም ዜና የተባለበትም ምክንያት ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ዓለም እንደመጣ፤ ኃጢአተኞችንም ለማዳን ሕይወቱን ቤዛ አድርጎ እንደሰጠ፤ በእርሱ ላይ እምነታቸውን የሚያደርጉ ሁሉ የኃጢአት ይቅርታን እንደሚቀበሉና ወደ እግዚአብሔር መንግሥትም መግባት እንደሚችሉ ስለሚነግረን ነው። የወንጌል አጠቃላይ ይዘት በዮሐንስ 3፡16 ላይ ተገልጿል፡ «እግዚአብሔር ዓለምን እጅግ ስለወደደ አንድ ልጁን ሰጠ፤ ስለዚህ በልጁ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት ይኖረዋል እንጂ አይጠፋም»።

የዚህ ወንጌል ጸሐፊ ማቴዎስ፤ በመጀመሪያ ግብር ሰብሳቢ የነበረ፤ በኋላም ኢየሱስ ክርስቶስ ጠርቶት ከመጀመሪያዎቹ ዐሥራ ሁለት ደቀ መዛሙርት አንዱ ያደረገው ነው (ማቴ. 10፡3፤ ማር. 3፡18)። ምንም እንኳን የማቴዎስ ወንጌል ከአዲስ ኪዳን መጽሐፍት ውስጥ የመጀመሪያውን ሥፍራ የያዘ ቢሆንም፤ ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት ሙሉ በሙሉ ተጠናቆ የተጻፈው የመጀመሪያው ወንጌል የማርቆስ ወንጌል እንደሆነ ያምናሉ (የማርቆስን መግቢያ ይመለከታል)። ሌሎች ብዙ ሊቃውንት ደግሞ የማርቆስ ወንጌል ከመጻፉ በፊት ማቴዎስ ስለ ኢየሱስ ሕይወት በአረማይክ¹ ቋንቋ ማስታወሻ ጽፎአል ብለው ያስባሉ፤ ከዚያም የማርቆስ ወንጌል በ55-65 ዓ.ም. ከተጻፈ በኋላ ማቴዎስ ከማርቆስ ወንጌል አብዛኛውን በመውሰድ የራሱን ወንጌል አሻሻለው። በእርግጥም ከማርቆስ ወንጌል ሃምሳ አምስት ጥቅሶች ብቻ ሲቀሩ ሌሎቹ በሙሉ በማቴዎስ ወንጌል ውስጥ ተጨምረዋል። እነዚህ ሊቃውንት እንደሚሉት በማቴዎስ ወንጌል የተደረገው የመጨረሻው መሻሻል የተጻፈው በግሪክ² ቋንቋ በራሱ በማቴዎስ ወይም ከእርሱ ጋር የቅርብ ረዳት ሆኖ በሚሠራ ሰው ነበር።

በግምት 1050 ከሚሆኑት ከማቴዎስ ጥቅሶች መካከል 500 የሚሆኑት በማርቆስ ወንጌልም ይገኛሉ፤ ሌሎቹ 250 ጥቅሶች ደግሞ በሉቃስ ወንጌል ይገኛሉ። ብዙዎች የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት ከማርቆስ ወንጌል በተጨማሪ ማቴዎስና ሉቃስ የሚያውቋቸውና በወንጌላቸው የጨመሯቸው ቀደም ያሉ በጽሑፍ የተሰባሰቡ የክርስቶስ ትምህርቶች እንደነበሩ ያምናሉ።

በብዙ ሊቃውንት እንደሚታመነው የማቴዎስ ወንጌል የመጨረሻው እትም የተፃፈው በ70 እና በ80 ዓ.ም. መካከል፤ በሰሜን ሶርያ በምትገኝ አንጾኪያ³ በምትባል ከተማ ሲሆን በተለይ ለአይሁዳውያን አንባቢዎች የተጻፈ ነው። በዚህ ወንጌል ውስጥ ማቴዎስ በመደጋገም የሚያሳየው፤ በአይሁድ ቅዱሳት መጻሕፍት ማለትም በብሉይ ኪዳን የተጻፉ ትንቢቶች በኢየሱስ መወለድና በሕይወት ታሪኩ መፈፀማቸውን ነው። በማቴዎስ ውስጥ የሚገኙ አንዳንድ ማብራሪያዎች በማርቆስ ወንጌልም ውስጥ ስለሚገኙ አንባቢው የማርቆስን ወንጌል ሊመለከት ይገባዋል።

¹ አረማይክ በኢየሱስ ዘመን በእስራኤል የሚነገር በጣም የተለመደ ቋንቋ ነበር፤ ኢየሱስ ራሱም የሚነጋገረው በዚህ ቋንቋ ነበር።
² የግሪክ ቋንቋ በአዲስ ኪዳን ዘመን በመካከለኛው ምሥራቅና በደቡብ አውሮፓ የሚኖሩ የተማሩ ሰዎች የሚነጋገሩበት ነበር። የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት በመጀመሪያ የተጻፉት በግሪክ ቋንቋ ነበር። በአሁንም ጊዜ ቢሆን የሚገኙት የጥንት አዲስ ኪዳን መጻሕፍት የመጀመሪያው መጽሐፍ ግልባጮች ናቸው (ከአስተምህሮ ዳሰሳው «መጽሐፍ ቅዱስን እንዴት አገኘው» የሚለውን ክፍል ይመለከታል)።
³ አንጾኪያ በአዲስ ኪዳን ዘመን በመካከለኛው ምስራቅ ከታወቁት ከተሞች አንዱ ነበር።

አስተዋጽኦ

ሀ. የኢየሱስ ክርስቶስ ልደትና የሕፃንነት ጊዜው (1፡1-2፡23)።

1. የኢየሱስ የትውልድ ሐረግ (1፡1-17)።
2. የኢየሱስ ልደት (1፡18-25)።
3. ከምሥራቅ የመጡ የከዋክብት ተመራማሪዎች ጉብኝት (2፡1-12)።
4. ወደ ግብጽ ሽሽትና ከግብጽ ተመልሶ ወደ ናዝሬት መምጣት (2፡13-23)።

ለ. የኢየሱስ ክርስቶስ አገልግሎት ጅማሪ (3፡1-4፡11)።

1. ዮሐንስ መጥምቁ መንገዱን አዘጋጀ (3፡1-12)።
2. የኢየሱስ መጠመቅ (3፡13-17)።
3. የኢየሱስ መፈተን (4፡1-11)።

ሐ. የኢየሱስ ክርስቶስ አገልግሎት (4፡12-25፡46)።

1. ኢየሱስ መስበክ ጀመረ (4፡12-17)።
2. የመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት መጠራት (4፡18-25)።
3. የተራራው ስብከት (5፡1-7፡29)።
4. ዐሥሩ ታምራት (8፡1-9፡38)።
5. ኢየሱስ ዐሥራ ሁለቱን እንደላከ (10፡1-42)።
6. ኢየሱስ ለመጥመቁ ዮሐንስ የሰጠው መልስና ተዛማጅ ትምህርቶች (11፡1-30)።
7. ከፈረሳውያን የደረሰበት ተቃውሞ (12፡1-50)።
8. ስለ መንግሥቱ የተሰጡ ምሳሌዎች (13፡1-58)።
9. ዮሐንስ ራሱ ከተቆረጠ በኋላ ኢየሱስ ገለል አለ (14፡1-36)።
10. ከፈረሳውያን ጋር የነበረው ግጭት (15፡1-20)።
11. ቶጪማሪ ተአምራት (15፡21-39)።
12. ተጪማሪ ትምህርቶች (16፡1-28)።
13. የኢየሱስ መልክ መለወጥ (17፡1-23)።
14. በቅፍርናሆም (17፡24-18፡35)።
15. በፔሪያ (19፡1-20፡16)።
16. በይሁዳ (20፡17-34)።
17. በኢየሩሳሌም (21፡1-22፡46)።
18. ኢየሱስ ፈረሳውያንን ወቀለ (23፡1-39)።
19. ስለ ዘመናት መጨረሻ ትምህርቶች (24፡1-25፡46)።

መ. የኢየሱስ ክርስቶስ መክራ (26፡1-27፡66)።

1. በኢየሱስ ላይ የተደረገ ሤራ (26፡1-16)።
2. የጌታ ራት (26፡17-30)።
3. በጌቴሴማኒ የአትክልት ቦታ (26፡31-56)።
4. የኢየሱስ መያዝና ፍርድ (26፡57-27፡31)።
5. የኢየሱስ መሞት (27፡32-56)።
6. የኢየሱስ መቀበር (27፡57-66)።

ሠ. የኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤ (28፡1-20)።

1. የባዶ መቃብር መገኘት (28፡1-8)።
2. የኢየሱስ መታየት (28፡9-10)።
3. ዘበቹ ያናፈሱት ወራ (28፡11-15)።
4. ታላቁ ተልእኮ (28፡16-20)።

ምዕራፍ 1

የኢየሱስ የትውልድ ሐረግ (1፡1-17)
(ሉቃ. 3፡23-38)

1 ይህን መልእክት የጻፈው ሐዋርያው ማቴዎስ ራሱ አይሁዳዊ ነበር። ማቴዎስ መልእክቱን ሲጽፍ ከነበሩት ዓላማዎች አንዱ ኢየሱስ እርሱ ክርስቶስ መሆኑን ማለትም መሲሕ እንደሆነ ለሌሎች አይሁዳውያን ለማሳየት ነበር። ጸሐፊው ክርስቶስን የዳዊት ልጅ ብሎ ይጠራል። ምክንያቱም በብሉይ ኪዳን በተጻፉት ትንቢቶች መሠረት መሲሕ የሚመጣው ከአይሁድ ነገሥታት መካከል ታላቅ እንበረው ከንጉሥ ዳዊት ነው (2ኛሙ. 7፡12-14፤ መዝ. 89፡3-4፤ 132፡11፤ ማር. 10፡47-48)። ስለዚህ ማቴዎስ የክርስቶስን ትውልድ አጠር ባለ ሁኔታ ከቀጥሮ 2-17 ባለው ክፍል ውስጥ ያወጣው፤ ክርስቶስ ከንጉሥ ዳዊት ዘር ጌንዲሁም ከመጀመሪያው አይሁዳዊ ከአብርሃም ዘር እንደተገኘ ለማስረገጥ ነው (ዘፍ. 12፡1-3)።

በዚህ ትውልድ ሐረግ ውስጥ የተጠቀሱ ሰዎች በብሉይ ኪዳንም የተጠቀሱ ናቸው (ሩት 4፡18-22፤ 1ዜና. 2፡1-15፤ 3፡10-16)። ይሁን እንጂ ማቴዎስ የተሟላውን የትውልድ ሐረግ አይሰጥም፤ በአብርሃምና (ቁ. 2) በዳዊት (ቁ. 6) መካከል ያልተጠቀሱ ሦስት ሰዎች አሉ። እንዲሁም በቀጥሮ 8 ላይ በኢዮራምና በዋዝያን መካከል ያልተጠቀሱ ሌሎች ሦስት ሰዎች አሉ (1ዜና 3፡11-12)።

2-17 ማቴዎስ የጻፈው የክርስቶስ ትውልድ ሐረግ በሉቃስ 3፡23-38 ካለው የትውልድ ሐረግ ጋር ሲነጻጸር ሁለት ዋና ልዩነቶች ይታያሉ። በመጀመሪያ፤ የሉቃስ የትውልድ ሐረግ ከአብርሃም ዘመን ቀደም ብሎ ወደነበረው፤ እግዚአብሔር በምድር ላይ በመጀመሪያ እስከፈጠረው እስከ አዳም⁴ ድረስ ይዘልቃል። ሉቃስ አይሁዳዊ አልነበረም፤ የእርሱ ዓላማ ክርስቶስ የአይሁዶች መሲሕ ብቻ ሳይሆን የመላው ዓለም አዳኝ ማለትም የአይሁዶችና የአረማውያን፤ የሰው ሁሉ እዳኝ ነው ብሎ ማስረጃት ነበር። ስለሆነም የትውልድ ሐረጉን በአዳም ይጀምራል።

ሁለተኛ፤ በዳዊትና በክርስቶስ መካከል የሉቃስ የትውልድ ሐረግ ከማቴዎስ የትውልድ ሐረግ ፍጹም ልዩ ነው፤ ሁለቱ ሰዎች ብቻ ማለትም ሰላትያልና ዘሩባቤል (ቁ. 12) አንድ ናቸው። ለዚህ ልዩነት ብዙውን ጊዜ የሚሰጠው ማስረጃ ማቴዎስ በጋብቻ ሕግ መሠረት የኢየሱስ ሕጋዊ አባት የሆነውን የዮሴፍን የትውልድ ሐረግ መከተሉ ነው። ነገር ግን የዮሴፍ የኢየሱስ የእውነት አባቱ ባለመሆኑ (የኢየሱስ እውነተኛ አባት መንፈስ ቅዱስ ነው) ሉቃስ የሰጠው የኢየሱስን እናት የማርያምን የትውልድ ሐረግ እንጂ የዮሴፍን አይደለም። በእርግጥም ይህ ከዮሴፍ የትውልድ ሐረግ ልዩ ነው፤ ነገር ግን በዛም አስገራሚው ነገር የዮሴፍና ማርያም ሁለቱም ከንጉሥ ዳዊት⁶ ዘር የተገኙ መሆናቸው ነው። ስለዚህ ማቴዎስና ሉቃስ ሁለቱም ኢየሱስ የዳዊት ልጅ መሲሕ⁷ መሆኑን በተለያየ መንገድ አረጋግጠዋል። በቁ. 11 እና 17 ላይ የተጠቀሰው የባቢሎን ምርኮ (የአሁኑ ኢራቅ) የሚያመለክተው፤ ኢየሩሳሌምና በዙሪያዋ የነበሩ የይሁዳ አውራጃዎች በ587 ከክ.ል.በ በባቢሎናውያን እንደተሸነፉና አይሁዳውያን እስረኞች ሆነው በምርኮኝነት ወደ ባቢሎን እንደተወሰዱ ነው (2ነገ. 25፡1-12)። ይህም የዳዊትንና የዘርፎን ምድራዊ መንግሥት ወደ ፍጻሜ አመጣ።

የኢየሱስ ክርስቶስ ልደት (1፡18-25)

18 ኢየሱስ ከማንም ሰብአዊ አባት አልተወለደም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጠቀሱ ሌሎች ሰዎች፤ ለምሳሌ ይስሐቅና አጥማቂው ዮሐንስ በእግዚአብሔር ልዩ ነገዳ ተጸንሰዋል፤ ነገር ግን ሁሉም ሰብአዊ አባቶች ነበሩአቸው (ዘፍ. 18፡10-14፤ ሉቃ. 1፡5-7፤ 11-13፤ 18-19)። የኢየሱስ እናት ማርያም ግን ኢየሱስ ከመወለዱ በፊት ከማንም ወንድ ጋር አልተኛችም፤ ድንግል ነበረች። የኢየሱስ አባት መንፈስ ቅዱስ ነበር (ሉቃ. 1፡26-35 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

19 በዮሴፍ አእምሮ ማርያም አመንዝራለች። በአይሁድ ሥርዓት ለማግባት ቃል የገባ ማንም ሰው ቢሆን ታማኝነቱን ቢያገኛል አመንዝራ እንደሆነ ይቆጠራል፤ እርግጥነት በሚፈርስበት ጊዜም ሕጋዊ ፍች ሊኖር ያስፈልጋል። የዮሴፍም በሁለት ምስክሮች ፊት ማርያምን በጸጥታ ሲፈታት አቀደ፤ እርሱም መሐሪና ጻድቅ ሰው ነበር፤ ስለሆነም ማርያምን በሕዝብ ፊት ሊያሳፍራት አልፈለገም።

20 መልአክ ለዮሴፍ በሕልሙ ተገልጦ ማርያም ከሌላ ወንድ ጋር እንዳልመነዘረች፤ የልጅዋም አባት ራሱ መንፈስ ቅዱስ እንደሆነ ነገረው።

21 መልአኩም ዮሴፍን «ልጄን ኢየሱስ ብለህ ጥራው» አለው፤ ይህም በግሪክ አጠራር ሲሆን እያሉ ከሚለው ስም ጋር አቻ ነው። ትርጉሙም «ጌታ ያድናል» ማለት ነው። ኢየሱስ አዳኝ የተባለበት ምክንያት ሕዝቡን ከጋጢአታቸው ለሚያድን ነው፤ እርሱ ሕዝቡን የጋጢአት ቅጣት ከሆነው ከዘላለም ሞት ያድናቸዋል (ዮሐ. 3፡16-17፤ ሮሜ 6፡23 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እንዲሁም በመንፈስ ቅዱስ ሥራ ሕዝቡን ከጋጢአት ነገዳ ያድናቸዋል (ሮሜ 8፡1-2 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

22-23 ከዚህ በኋላ ማቴዎስ ከነቢዩ ኢሳይያስ በመጥቀስ፤ የኢሳይያስ ትንቢት በኢየሱስ መወለድ የተፈፀመ መሆኑን ያስረዳል (ኢሳ. 7፡14)። ኢየሱስ አማኑኤል ወይም «እግዚአብሔር ከእኛ ጋር» በመባል ደግሞ ተጠርቷል፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ወደ መሬት የወረደውና ከሰዎች ጋር የኖረው በኢየሱስ በኩል ስለሆነ ነው። በክርስቶስ እግዚአብሔር ሁልጊዜ ከእኛ ጋር ነው (ማቴ. 28፡20)።

24-25 ብዙ ክርስቲያኖች ማርያምና ዮሴፍ ከኢየሱስ በኋላ ሌሎች ልጆች ወልደው እንደነበረ ያምናሉ። በማር. 6፡3 እና በዮሐ. 7፡3-5 የተጠቀሱት የኢየሱስ ወንድሞችና እንቶች ምናልባት የማርያም ልጆች ይሆናሉ። ይሁን እንጂ ሌሎች ክርስቲያኖች ማርያም የቆየችው በድንግልናዋ ነው ብለው ያምናሉ። እነዚህ ክርስቲያኖች ከላይ የተጠቀሱት ወንድሞችና እንቶች በቀድሞው ጋብቻው ዮሴፍ የወለዳቸው ልጆች ናቸው ይላሉ።

ስለ ኢየሱስ ልደት በተጨማሪ ለመረዳት ሉቃስ 2፡17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 2

የምሥራቅ ከዋክብት ተመራማሪዎች ጉብኝት (2፡1-12)

1 ቤተሉዊም በይሁዳ (ደቡባዊ እስራኤል) ክፍለ ሀገር የምትገኝ ከኢየሩሳሌም⁸ አምስት ማይል የምትርቅ አንዲት ትንሽ ከተማ ነበረች። ንጉሥ ዳዊት የተወለደውም በዚህች ከተማ ነበር (1ኛሙ. 16፡1)። ምንም እንኳን ዮሴፍና ማርያም ይኖሩ የነበሩት በሰሜናዊ የገሊላ ክፍለ ሀገር በናዝሬት ከተማ ቢሆንም፤ ለሕዝብ ቆጠራ ወደ ቤተሉዊም ወርደው ነበር። ምክንያቱም የንጉሥ ዳዊት ዝርያዎች ስለነበሩ ነው (ሉቃ.

⁴ በግሪክ ቋንቋ ክርስቶስ የሚለው ቃል «የተቀባ» ማለት ሲሆን «መሲሕ» የሚለው ደግሞ በአይሁድ ወይም በሰብራክስ ክርስቶስ እንደማለት ነው።

⁵ «አዳም» የሚለው ቃል ትርጉም «ሰው» ማለት ነው።

⁶ ከዳዊት በፊት በነበረው ዘመን የትውልድ ሐረግ ቆጠራ ውስጥ በማቴዎስና በሉቃስ መካከል ምንም ልዩነት ያልታየው በዚህ ምክንያት ነው።

⁷ የአይሁድ የትውልድ ሐረግ እጅግ የተወሳሰበ ነው፤ ብዙ የጎዳፈኛ ልጆችም በትውልድ ሐረግ ውስጥ ይገባሉ፤ ስለሆነም የተለያዩ ቤተሰቦች የትውልድ ሐረግ ይደባሉል። አንዳንድ ጊዜ የአንድ ቤተሰብ አባሎች እርስ በርስባቸው ይጋሉ (በዮሴፍም በማርያምም የትውልድ ሐረግ ውስጥ ሰላትያልና ዘሩባቤል የተጠቀሱት በዚህ ምክንያት ነው)።

⁸ በኢየሱስ ዘመን ኢየሩሳሌም በእስራኤል የአይሁድ መንግሥት ደቡባዊ ክፍል የይሁዳ ዋና ከተማ ነበረች። ዛሬ ኢየሩሳሌም ከእስራኤል ዋና ዋና ዘመናዊ ከተሞች አንዷ ነች።

2፥4 ይመለከታል። ይህ የሕዝብ ቆጠራ የተደረገው በንጉሥ ሄሮድስ ዘመን መንግሥት ሲሆን፤ ሄሮድስ በሮም ንጉሠ ነገሥት «የአይሁድ ንጉሥ» የሚል አጠራር የተሰጠው የይስሙኅ ገዢ ነበር። የሄሮድስ ግዛት የሮም ንጉሠ ነገሥት መንግሥት⁹ አንድ ክፍል ነበር፤ እርሱም የይሁዳን ክፍለ ሀገርና ዋና ከተማዋን ኢየሩሳሌምን ያጠቃልላል (ሉቃ. 1፥5 ይመለከታል)። ሄሮድስም ከክ.ል.በ. ከ40 እስከ 4 ዓ.ም. ድረስ ነግሦ አልፈ፤ በዘመናችን የሚገኙ ብዙ ሊቃውንት ኢየሱስ የተወለደው በሄሮድስ መንግሥት መጨረሻ ዓመት ማለትም በ4 ዓ.ም. ላይ ነው ብለው ያምናሉ።

2 ኢየሱስ በተወለደ ጊዜ አንዳንድ የምሥራቅ ኮከብ ቆጣሪዎች በጣም የምታበሩ አንድ ያልተለመደች ኮከብ በምሥራቅ በኩል ስትወጣ አቶ፤ እነርሱም ይህ በዚያ ቦታ አንድ ታላቅ ንጉሥ የመወለዱ ምልክት ነው፤ ብለው አሰቡ። እነዚህ ኮከብ ቆጣሪዎች እይሁዳውያን አንድ መሲሕ ይመጣልናል ብለው እንደሚጠበቁ ያውቁ ነበር። ስለዚህ የሚጠበቁት መሲሕ አሁን ተወልዶአል ብለው በማሰብ የአይሁድ ዋና ከተማ ወደነበረችው ወደ ኢየሩሳሌም ጉዞ ቀጠሉ፤ «የተወለደው የአይሁድ ንጉሥ የትኑው?» ብለውም ጠየቁ።

3 ንጉሥ ሄሮድስ ከእርሱ ሌላ «የአይሁድ ንጉስ» መኖሩን መስማት አላስደሰተውም። ማቴዎስ በመደጋገም ሊያስታውሰን የሚወደው ክርስቶስ ንጉሥ ሆኖ መወለዱንና የዳዊትንም መንግሥት የሚወርስ እርሱ እንደሆነ ነው። አይሁዳውያን ግን ምድራዊ መንግሥት መሰላቸው ሆኖም ክርስቶስ የመጣው መንግሥትን ለመመሥረት ነው።

4-6 በሚኪያስ 5፥2 ትንቢት መሠረት ይህ ክርስቶስ ወይም መሲሕ የሚወለደው በቤተልሔም¹⁰ ነው (ዮሐ. 7፥42)። እዚህ በቁጥር 6 ላይ በነቢዩ በሚኪያስ በኩል እግዚአብሔር ራሱ ሲናገር ክርስቶስ «የሕዝቤ የእስራኤል እረኛ ይሆናል» ብሎአል (ዮሐ. 10፥11፤ 1ኳጥ. 5፥4)። እስራኤል የአይሁድ ሕዝብ ስም ነው።

7-8 ሄሮድስ ኮከብ ቆጣሪዎችን «ሄዳችሁ ኢየሱስ የተወለደበትን ቦታ ፈልጉ፤ እኔም ሄጄ እስግድለታለሁ» አላቸው። በእርግጥም የእርሱ አሳብ ሄዶ ሊገድለው ነበር።

9-12 ያ አስደናቂ ኮከብ እነዚያን ኮከብ ቆጣሪዎች መርቶ ኢየሱስ ወደ ነበረበት ቦታ አመጣቸው፤ የአይሁድ ንጉሥ ይህን በመሰለ ዝቅተኛ ቦታ መወለዱ በጣም ሳያስገርማቸው እንዳልቀረ መገመት ይቻላል (ሉቃ. 2፥7)።

ወደ ግብጽ ሽሽት (2፥13-23)

13-15 ለዮሴፍ፣ ሚስቱንና ልጁን ይዞ ወደ ግብጽ እንዲሸሽ መልአክ ነገረው። የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ በሆነው በዘጸአት ውስጥ ተመዝግቦ እንደሚገኘው፤ አንድ ጊዜ ግብጽ የአይሁዳውያን የእስርና የሞቆና ቦታ ነበረች፤ አሁን ግን ለኢየሱስ የመሸሽጊያ ስፍራ ሆናለች። ከ1400 ዓመት በፊት ሙሴ አይሁዳውያንን እየመራ ከግብጽ ባርነት ነፃ እንዳወጣቸው ሁሉ ክርስቶስም ሕዝቡን እየመራ ከጋጢአት ባርነት ነፃ ያወጣቸዋል። ሙሴ አይሁዳውያንን እየመራ አስቀድሞ እግዚአብሔር ሲሰጣቸው ተስፋ ወደገባላቸው ወደ እስራኤል ምድር እንዲገቡ እንደመራቸው ሁሉ፤ ኢየሱስም ሕዝቡን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ይመራቸዋል። በቁ. 15 ማቴዎስ «ልጄን ከግብጽ እንዲወጣ ጠራሁት» በማለት ከሆሴዕ ትንቢት ይጠቅሳል (ሆሴ. 11፥1)። «ልጄ» በሚልበት ጊዜ ሆሴዕ የሚያስበው አይሁዳውያንን ወይም የእስራኤልን ሕዝብ ነበር። በዘጸ. 4፥22 እስራኤል «የእግዚአብሔር የመጀመሪያ ልጅ» በመባል ይጠራ ነበር፤ ማቴዎስ ኢየሱስን የእስራኤል ሕዝብ

ወኪል አድርጎ ያቀርበዋል፤ ስለዚህ የሆሴዕን ቃል ለኢየሱስ አድርጎታል።

16-18 ሄሮድስ የኮከብ ተመራማሪዎቹ ኮከቡን መቼ እንዳይታ ከእነርሱ ጠይቆ ተረዳ (ቁ. 7)፤ ስለዚህ ጥቂት ወራት እንዳለፈ የኮከብ ተመራማሪዎቹ እርሱ ባሳሰባቸው መሠረት ወደ እርሱ እንዳልተመለሱ አወቁ (ቁ. 8)። ሄሮድስ በቤተልሔምና በዙሪያዋ በሚገኙ ስፍራዎች ከሁለት ዓመት በታች የሆኑ ወንድ ሕጻናት በሙሉ እንዲገደሉ ትእዛዝ አስተላለፈ (ቁ. 16)፤ በዚህም ኢየሱስ በእርግጥ ከሚሞቱት አንዱ ይሆናል ብሎ አሰበ።

ቀጥሎ ማቴዎስ ከኤር. 31፥15 ይጠቅሳል። ራሄል የያዕቆብ ሚስት ስትሆን ከያዕቆብ ዐሥራ ሁለት ወንዶች ልጆች መካከል የሁለቱ ማለትም የዮሴፍና የብንያም እናት ነበረች። እርስዋም በሞተች ጊዜ የተቀበረችው ቤተልሔም አጠገብ በሚገኘው ራማ በሚባል ቦታ ነው (ዘፍ. 35፥19)። በዚህ ጥቅስ ኤርምያስ የሚያመለክተው አይሁዳውያን በምርኮ ተይዘው ወደ ባቢሎን በሚወስዱበት ጊዜ በመንገድ የራሄልን መቃብር አልፈው የሄዱበትን ጊዜ ነው። ራሄል ወንዶች ልጆቻቸውን በማጣት የሚያለቅሱ የእስራኤል እናቶች ሁሉ ምሳሌ ናት። በተመሳሳይ መንገድ ቤተልሔም እናቶች በሄሮድስ በተገደሉት ወንዶች ልጆቻቸው ምክንያት አዘኑ። ኤርምያስ እዚህ ላይ ከተጠቀሰው ጥቅስ ቀጥለው በሚገኙት ሁለት ጥቅሶች ጌታ እንዲህ ይላል «ለቅሶአችሁ ነፃ እንገባችሁ ጥረጉ፤ ስለልጆቻችሁ ያደረጋችሁት ነገር ሁሉ ያለ ሞጋ የሚቀር አይደለም፤ . . . የወደፊት ተስፋ አላችሁ» (ኤር. 31፥16-17)። በእርግጥም ከአይሁዳውያን ምርኮ በኋላ አዲስና ንጹሕ የእስራኤል መንግሥት እንደገና ተመሠረተ። በተመሳሳይ መንገድ ቤተልሔም ሕፃናት ሞት የክርስቶስን መንግሥት መመሥረት አስከተለ። እግዚአብሔር ከመከራ ውስጥ ታላቅ በረከትን ያመጣል። ሞት ሳይኖር ትንሣኤ፤ መስቀል ሳይኖርም ዘውድ መጫን ሊኖር አይችልም።

19-23 «ሄሮድስ ከሞተ በኋላ . . .» እግዚአብሔር ሄሮድስን በእንዴት ባለ ፍጥነት ቀጣው፤ ሄሮድስ ኢየሱስን በመግደል መንግሥቱን የሚያራዝም መስሎት ነበር፤ እንደ እውነቱ ከሆነ ግን መንግሥቱንም ሕይወቱንም ወዲያው አጣ። እንደገናም መላእክት ዮሴፍን በሕልም አማካይነት መሩት (ማቴ. 1፥20፤ 2፥13)። እግዚአብሔር ፈቃዱን ለማድረግ ለሚፈልጉ ሁሉ ሁልጊዜ ምሪት ይሰጣቸዋል። አብዛኛውን ጊዜ በቃሉ ማለትም በመጽሐፍ ቅዱስ ወይም በክርስቲያን ቤተሰብ አባሎችና በጓደኞች ይመራቸዋል። የዚህ ዐይነቱ ምሪት በመንፈስ ቅዱስ ይረጋግጣል። አንዳንድ ጊዜ ግን በቀጥታ በራእይና በሕልም አማካይነት ይመራቸዋል፤ ይህን የመሰለው ቀጥተኛ አመራር በተለይ ማንበብ ለማይችሉ ሰዎች የተለመደ ነው።

ተመልሶ ወደ ናዝሬት እንዲሄድ መልአክ ለዮሴፍ ነገረው። ናዝሬት የመኖሪያ ቤቱ ያለበት መንደር ስትሆን እርስዋም የምትገኘው በገሊላ አውራጃ ውስጥ ነው። ገሊላ በሄሮድስ ልጅ በአርኪላዎስ ሥልጣን ውስጥ አልነበረችም፤ ማቴዎስ ይህም የሆነው በነቢያት «ናዝሬዊ ተብሎ ይጠራል» (ቁ. 23) የሚለው ትንቢት እንዲፈጸም ነው በማለት ይናገራል። ይህ ትንቢት በብሉይ ኪዳን አልተፃፈም። የብሉይ ኪዳን ነቢያት የተናገሩት የኢየሱስ አመጣጥ በጣም ዝቅ ያለና የተናቀም እንደሚሆን ነው (ኢላ. 53፥1-3)። እንደገሊላ¹¹ ባለ በናዝሬት ከተማ ያደገ ሰው በሌሎች አይሁዳውያን የተናቀ ነው (ዮሐ. 1፥46 ይመለከታል)። ስለሆነም «ናዝሬዊ» ተብሎ መጠራት በኢላ. 53፥3 ላይ ያለውን ትንቢት ተፈጻሚ ያደርገዋል።

⁹ በአዲስ ኪዳን ዘመን የሮም መንግሥት በዓለም ላይ እጅግ ኃይለኛ የሆነ የንጉሠ ነገሥት መንግሥት ነበር፤ ሥልጣኑንም በሜድትራኒያን ባሕር ዙሪያ ባሉ አገሮች ላይ ዘርግቶ ይገኝ ነበር፤ ዋና ከተማውም ሮም ሲሆን፤ እርስዋም በደቡባዊ አውሮፓ የዘመናዊ ኢጣሊያ ዋና ከተማ ነች። ተጨማሪ ማስረጃ ቢያስፈልግ በቃላት ዝርዝር ውስጥ የሮም ንጉሠ ነገሥት መንግሥት የሚለውን ይመለከታል።
¹⁰ ማቴዎስ ከሚኪያስ ትንቢት ትክክለኛውን ጥቅስ አልሰጠንም፤ ነገር ግን በሚኪያስ 5፥2 የራሱን ማብራሪያ ነው የሰጠን።

¹¹ በእስራኤል በሌላ ሥፍራ የሚገኙ አይሁዳውያን በገሊላ የሚገኙትን አይሁዳውያን ይገባላቸው ነበር፤ በገሊላ የሚገኙ ሰዎች በትምህርትም ሆነ በባሕል ከሌሎች አይሁዳውያን ይልቅ ዝቅተኞች ነበሩ።

ምዕራፍ 3

አጥማቂው ዮሐንስ መንገዱን አዘጋጀ (3÷1-12)
(ማር. 1÷2-8፤ ሉቃ. 3÷3-4፤ 16-17፤ ዮሐ. 1÷23፤ 26)

1-6 ማርቆስ 1÷2-6 ያለውን ክፍልና ማብራሪያውንም ይመለከታል።

7 አጥማቂው ዮሐንስ ሰዎችን ማጥመቅ በጀመረበት ጊዜ ከፈረሳውያንና ከሰዱቃውያን ብዙዎቹ ለመጠመቅ መጡ። ፈረሳውያን ከአይሁዶች መካከል በጣም ወግ አጥባቂ የሆነ ክፍል ነበሩ። የአይሁድንም ሕግ በትክክል በመፈጸም ይኮራሩ ነበር። ሰዱቃውያን ከአይሁዳውያን ሁለተኛው ዋና ክፍል ሲሆኑ፤ ከአይሁዳውያን ሊቃነ ካህናት አብዛኛዎቹ ነበሩ። ፈረሳውያንና ሰዱቃውያን ከአይሁድ ሕዝብ መካከል መሪዎች ነበሩ፤ ይሁን እንጂ፤ ለመጠመቅ ሲመጡ ዮሐንስ «እናንተ የእባብ ልጆች» ብሎ ይጠራቸው ነበር፤ ለምን እንዲህ ብሎ ጠራቸው?

ምክንያቱም ይህ ነበር፤ አይሁዳውያን መሪዎች ግብዝች ነበሩ። በውጪ ሃይማኖተኞች ይመስላሉ፤ በውስጥ ግን አልነበሩም። በከንፈራቸው እግዚአብሔርን ያከብሩ ነበር፤ ከልባቸው ግን አልነበረም (ማር. 7፡6-7 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በመጠመቃቸው ከእግዚአብሔር ቁጣ ማለትም ከእግዚአብሔር ፍርድ የሚያመልጡ ይመስላቸው ነበር። ዮሐንስ ግን በእውነት ንስሐ እንዳልገቡ ያውቅ ነበር፤ ከኃጢአታቸውም ለመመለስ ቁርጥ ውሳኔ አላደረጉም፤ የሚጠመቁት ምን ያህል ሃይማኖተኞች መሆናቸውን ለሌሎች ለማሳየት ነበር።

ፈረሳውያንና ሰዱቃውያን እንደ እባብ ልጆች ነበሩ (ማቴ. 12÷34፤ 23÷33)። እነርሱ ተንኮለኞችና አታላዮች፤ መርዘኞችም ነበሩ። በቤተክርስቲያን ውስጥ፤ በውስጣቸው ምንም ሳይኖራቸው በውጪ ብቻ ሃይማኖተኞች በመምሰል የሚያታልሉ መሪዎችን የመሰለ መርዝ የለም (ማቴ. 7÷15 እና መመሪያውን ይመለከታል)።

8 የዮሐንስ ጥምቀት የኃጢአትን ይቅርታ ለማግኘት ንስሐ ገብተው እንዲጠመቁ ነበር (ማር. 1÷4)። ንስሐ ማለት በኃጢአት ማዘንና መጸጸት ብቻ ሳይሆን ከኃጢአትም መመለስ ነው። ፈረሳውያንና ሰዱቃውያን «ንስሐ ገብተናል» ይላሉ፤ ነገር ግን እንደ ቀድሞው ኃጢአት ሲሠሩ ይገኛሉ። ዮሐንስ «ንስሐችሁ እምኑ ላይ ነው?» ንስሐ ለመግባታችሁ ምልክት የሚሆን ነገር እስከ አላየኝ፤ ንስሐ ከገባችሁ እስከ ፍሬ አፍሩ» ይላቸው ነበር። እምነት ሥራን እንደሚያስከትል (ያዕ. 2÷17)፤ ንስሐም ከኃጢአት መመለስን ማስከተል አለበት፤ አለበለዚያም ንስሐችን ውሸት ነው።

9 አይሁዳውያን መሪዎች ኩራተኞች ነበሩ። አይሁዳዊ ያላሆኑ ሰዎችን ማለትም አረማውያንን ይንቃሉ። ስለ ራሳቸውም፤ «የመጀመሪያ አይሁዳዊ የነበረው የአብርሃም እውነተኛች ዝርያዎች እኛ ነን፤ እግዚአብሔርም እኛን እንደሚባርከ ቃል ኪዳን ገብቶልናል (ዘፍ. 12÷1-3)፤ ስለዚህ እኛ ከሌሎች ሰዎች ይልቅ የተሻልን ነን፤ በእግዚአብሔር ፊት መወደደን አግኝተናል» በማለት ያስባሉ።

ዮሐንስ እንዲህ ሲል አስጠነቃቃቸው፤ «በሥጋ የአብርሃም ዘር መሆናችሁ እግዚአብሔርን የሚረባው አይደለም። እግዚአብሔር የመጀመሪያውን ሰው ከአፈር እንደፈጠረው (ዘፍ. 2÷7) ሁሉ፤ ለአብርሃም ከድንጋይ ልጆችን ሲፈጥርለት ይችላል። አስፈላጊው ነገር አንድ ሰው በሥጋው ብቻ ሳይሆን ከልቡ አይሁዳዊ ሆኖ መገኘቱ ነው። ምንም እንኳን ፈረሳውያንና ሰዱቃውያን በሥጋ የአብርሃም ዝርያዎች ቢሆኑም በእግዚአብሔር ፊት ግን እውነተኞች አይሁዳውያን አልነበሩም፤ ምክንያቱም ከልባቸው ጸድቃን አልነበሩም። እውነተኛ «አይሁዳዊ» የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚፈጽም እምነቱንም በእግዚአብሔር አንድያ ልጅ ላይ ማለትም በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ የሚያደርግ ነው (ዮሐ. 8÷39፤ ሮሜ 2÷28-29፤ ገላ. 3÷6-9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በተመሳሳይ መንገድ በውጪ ብቻ ክርስቲያን መስለው የሚታዩ እውነተኞች ክርስቲያኖች አይደሉም። ሰው ክርስቲያን ሆኖ አይወለድም፤ አባቱ ክርስቲያን ስለሆነ ብቻ አንድ ሰው ክርስቲያን አይሆንም። የአንድ ቤተክርስቲያን አባል በመሆኑ ብቻ ክርስቲያን ነው ማለት አይደለም። ይልቁንም ሰው ክርስቲያን የሚሆነው በውስጥ በኩል ክርስቲያን የሆነ እንደሆነ ነው። ይህም ማለት በልቡ እውነተኛ እምነት በክርስቶስ ላይ ያለው እንደሆነ ነው።

10 ፍሬ የማያፈራ ዛፍ ምሳሌ አድርጎ በመውሰድ ዮሐንስ ፈረሳውያንንና ሰዱቃውያን ያስጠነቅቃቸዋል። የንስሐና የእምነትን መልካም ፍሬ ካላፈሩ እግዚአብሔር እንደሚጥላቸውና እንደሚቀጣቸው ይነግራቸዋል (ማቴ. 7÷17-20፤ ዮሐ. 15÷1-2፤ 5-6)።

11 ማር. 1÷7-8 ያለውን ክፍልና ማብራሪያውንም ጭምር ይመለከታል።

12 አጥማቂው ዮሐንስ «ከእኔ በኋላ የሚመጣው ከእኔ እጅግ ይበልጣል» አለ፤ እርሱም ክርስቶስ ነው (ቁ. 11)። ክርስቶስ አዳኝ ብቻ ሆኖ አይመጣም፤ ነገር ግን ፈራጅም ሆኖ ይመጣል። እርሱ የሚያጠራ መገሽ ይዞ ይመጣል፤ ይህም የፍርድ ምልክት ነው። እርሱ የሰንደውን ምርት ከገለባው ይለያል፤ ይህም ማለት እውነተኛ ጸድቃን የሆኑትን ይሾማቸዋል፤ በውጪ ጸድቃን መስለው የሚታዩትን ግብዝች ግን ይቀጣቸዋል። እግዚአብሔር የሚመለከተው የሰውን ልብ እንጂ ውጫዊ ቅርጽን አይደለም (1ኛ መ. 16÷7)።

የኢየሱስ መጠመቅ (3÷13-17)

(ማር. 1÷9-11፤ ሉቃ. 3÷21-22)

13-17 ማርቆስ 1÷9-11 ያለውን ክፍል እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 4

የኢየሱስ መፈተን (4÷1-11)

(ሉቃ. 4÷1-13)

1 ኢየሱስ በተጠመቀ ጊዜ ዕድሜው ወደ ሠላሳ ዓመት አካባቢ ነበር (ሉቃ. 3÷23)። እንደተጠመቀ ወዲያውኑ በዲያብሎስ ማለትም በሰይጣን ይፈተን ዘንድ መንፈስ ወደ በረሃ መራው።

ኃጢአት የሌለበት ክርስቶስ ፍጹም ሰው ሆኖ እንዲገኝ፤ ለሰው ዘር ሁሉ የተለመደ የሆነውን ፈተና መካፈል ነበረበት (ዕብ. 2÷17-18፤ 4÷14-15 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከታል)። ሰይጣን እያንዳንዳችንን እንዲፈትነን እግዚአብሔር ይፈቀድለታል፤ ይህንንም የሚያደርገው እምነታችን እንዲጠነክርና እንዲነፃ ነው (1ኛ ጥ. 1÷6-7 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በአዲስ ኪዳን ሁለት የፈተና ዐይነቶች ተጠቅሰዋል፤ ከእነርሱም አንደኛው ከውጫችን በኩል የሚደርስበትን ሕግምና ሥቃይ ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ በውስጥ በኩል ወደ ኃጢአት የሚመራን ምኞት ነው። በዚህ ጥቅስ ማቴዎስ የሚናገረን በውስጥ በኩል ስላለው ስለ ሁለተኛው ፈተና ነው። እግዚአብሔር ኃጢአት እንድንሠራ አይፈትነንም። ኃጢአት በመሥራት የሚፈትነን ሰይጣን ሲሆን፤ ይህንንም የሚያደርገው በከፋ ምኞታችን በኩል ነው (ያዕ. 1÷13-14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ በውስጡ ከፋ ምኞት አልነበረውም፤ ስለዚህ እንዲፈተን መንፈስ ራሱ ወደ በረሃ መራው። መፈተን ብቻ ኃጢአት አይደለም፤ ኃጢአት የሚሆነው በፈተናው¹² ውስጥ ወድቆ መገኘት ነው፤ ኢየሱስ በፈተና ውስጥ አልወደቀም።

ኢየሱስ በዲያብሎስ የተፈተነው ከተጠመቀ በኋላ ወዲያውኑ ነበር። የብዙ ክርስቲያኖችም ገጠመኝ ይህን ይመስላል። ከዲያብሎስ ሥልጣን አምልጠን በእምነት በኩል

12 እዚህ ላይ «በፈተና ውስጥ መውደቅ» ማለት «በፈተና ውስጥ መሸነፍ» ማለት ሲሆን፤ ይህም ማለት ኃጢአት መሥራት ማለት ነው።

ወደ እግዚአብሔር ቤተሰብ ስንገባ፤ ዲያብሎስ በጣም ተቆጥቶ ያጠቃናል፤ ተመልሰንም ወደ እርሱ ሥልጣን ሥር እንድንሆን የተቻለውን ያደርጋል። የሰይጣንን ማጥቃት ከምንቃወምባቸው ዘዴዎች አንዱ አሁን የእግዚአብሔር ልጆች መሆናችንን ማረጋገጥ ነው፤ እግዚአብሔር «ይህ ልጅ ነው» (ማቴ. 3፥17) ብሎ ስለ ኢየሱስ ተናግሮአል፤ መንፈስ በእርሱ ላይ ወርዶአል (ማቴ. 3፥16)፤ ወደ ምድረ በዳ ሲሄድም በመንፈስ ቅዱስ ተሞልቶአል (ሉቃ. 4፥1)። እኛም ወደ ፊተና ስንቀርብ ልክ እንደ ኢየሱስ ሰይጣንን ድል እንድንነሣ የእግዚአብሔር ልጆች መሆናችንን እናስታውስ፤ በመንፈስ ቅዱስ እንድንሞላም እንጸልይ።

2 ኢየሱስ በዲያብሎስ ከመፈተኑ በፊት አርባ ቀን ጸዋአል። ይህም አይሁዳውያን ከግብጽ ካመለጡ በኋላ አርባ ዓመት በሲና በረሃ¹³ የመፈተናቸው ምልክት ነው፤ (እነዚህ ዓመታት በብሉይ ኪዳን መጻሕፍት በዘጸአትና በዘኁል ተጠቅሰዋል)። ልክ አይሁዳውያን ማለትም የእግዚአብሔር ምርጥ ሕዝቦች እንደተፈተኑ (ዘጸ. 8፥2)፤ ኢየሱስም ተፈተነ፤ ይሁን እንጂ ኢየሱስ አይሁዳውያን እንዳደረጉት በኃጢአት አልወደቀም።

በዚህ ክፍል የተጠቀሱት ሦስቱ ፈተናዎች የመጀመሪያዎቹ ወንድኖች ሴት፤ አዳምና ሔዋን ከወደቁባቸው ሦስት ፈተናዎች ጋር ይመሳሰላል (ዘፍ. 3፥1-6)። አዳምና ሔዋን የበሉት ያ የተከለከለ ፍሬ ለምግብነት መልካም ነበር፤ ለዐይን አስደሳች፤ ጥበብንም ለማግኘት አስፈላጊ ነበር (ዘፍ. 3፥6)። እዚህ ላይ ማቴዎስ የጠቀሳቸው ሦስቱ ፈተናዎች በ 1ዮሐ. 2፥16 ከተጠቀሱት ሦስት ፈተናዎች ጋር ይመሳሰላል፤ የኃጢአተኛ ሰው መገምገሞት፤ የዐይኑ አምሮት፤ ባለውና በሚሠራው ነገር መመካት ናቸው።

3 ፈቃድ ሰይጣን በመጀመሪያ የሞከረው ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን እንዲጠራጠር ማድረግ ነበር። ሰይጣንም እንዲህ አለው፡ «አንተ የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ እስቲ ማበረጃ አቅርብ አንድ ተአምር ሥራ፤ አሁን ተርበሃል፤ ለእርባ ቀን ምንም ምግብ አልበላም፤ እስቲ እንግዲህ እነዚህን ድንጋዮች ወደ ዳቦ¹⁴ ለውጣቸው።»

ኢየሱስ ድንጋዩን ወደ ዳቦ የመለወጥ ኀይል ነበረው፤ አሁን ግን ሰይጣን ኢየሱስን የሚፈትነው ኃይሉን ለገዛ መጽናናቱና ምቹቱ እንዲጠቀምበት ነው። ኢየሱስ በረሃብና በሕመም የሚሠቃየው ለምንድን ነው? እርሱ የምቹት ሕይወት ሊኖረው ይችላል፤ ይሁን እንጂ ወደ ዓለም የመጣው ለእኛ ለመሠቃየትና ሕይወቱንም ለእኛ ለመስጠት ነው (ማር. 10፥45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ በመስቀል ላይ ተስቅሎ በነበረበት ጊዜ እነዚያ ይቀልዱበት የነበሩ ሰዎች «... አንተ በእርግጥ የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ እስቲ ራስህን አድን! እስቲ ከመስቀል ውረድ» ይሉት ነበር (ማቴ. 27፥40)። ከመስቀል ውረድ የሚለው ፈተና ድንጋዩን ወደ ዳቦ ለውጥ ከሚለው ፈተና ጋር አንድ ነበር፤ ኢየሱስ ሰይጣንን በምድረበዳ ድል ስለነሳው፤ በመስቀልም ላይ ሰይጣንን ድል ለመንሳት በተሻለ ሁኔታ ተዘጋጅቶ ነበር።

ይህ የመጀመሪያው ፈተና ዮሐንስ ከጠቀሰው ከኃጢአተኛ ሰው መገምገሞት ጋር ተመሳሳይነት አለው (1ዮሐ. 2፥16)። እንዲሁም አዳምና ሔዋን የበሉት ያ የተከለከለ ፍሬ ለምግብነት መልካም ነበር (ዘፍ. 3፥6)።

4 ኢየሱስ ሰይጣንን የረታው የእግዚአብሔርን ቃል ከዘዱ. 8፥3 በመጥቀስ ነበር። ይህ ጥቅስ የሚያመለክተው እግዚአብሔር የተራቡትን አይሁዳውያን ልዩ በሆነ (መና ተብሎ በሚጠራ) ሰማያዊ ምግብ በበረሃ የመገባቸውን ጊዜ ነው። ይህንንም ያደረገው በእርሱ ብቻ እንዲታመኑና በቃሉም ብቻ እንዲኖሩ ለማሳየት ነው (ዘጸ. 16፥1-8፤ 13-16፥31)። ሰው ዳቦ (እንጀራ) ብቻ በመብላት የተሟላ መንፈሳዊ

ሕይወት ሊኖር አይችልም። ሰው መንፈሳዊውን ምግብም፤ ማለትም የእግዚአብሔርን ቃል መመገብ ያስፈልገዋል (ዮሐ. 6፥30-35፤48-51)።

በእግዚአብሔር ቃል መኖር ማለት የእግዚአብሔርን ቃል መቃዘዝ ማለት ሊሆን ይህም ማለት የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለሕይወታችን መቀበል ማለት ነው። እግዚአብሔር በሚሰጠን «ምግብ» አናገራለንም። በበረሃ የነበሩት አይሁዳውያን መና በተባለው እግዚአብሔር በሰጣቸው ምግብ አጉረመረሙ፤ ከዚህም የተነሣ በቸንፈር ተቀጡ (ዘኁ. 11፥4-6፤31-34)።

5-6 ከዚያም ሰይጣን ኢየሱስን ወደ ኢየሩሳሌም ወስደውና በቤተ መቅደስ ጣራ ጫፍ ላይ አውጥቶ አቆመው፤ «አንተ የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ እስቲ ወደታች ዘለህ ውረድ» አለው። ከዚያም በኋላ ሰይጣን ኢየሱስ እንዲዘል ለማደፋፈር ከመዝ. 91፥11-12 ያለውን ክፍል ጠቀሰለት። ይሁን እንጂ ሰይጣን የመዝሙሩን ጥቅሶች በትክክል አልተጠቀመም። በመዝሙሩ የተሰጠው ተስፋ ልክ ነበር፤ የእግዚአብሔር መሳእክት ይጠብቁናል። ነገር ግን እግዚአብሔር ይጠብቀናል። በማለትና በዚህም ተስፋ በመሞላት የእርሱ ፈቃድ ያልሆኑ ሁኔታዎችን ለማድረግ አንሞክርም፤ በዚህ ዓይነት የእግዚአብሔርን ቃል አላግባብ መጠቀም በጣም ቀላል ነው፤ ከእግዚአብሔር ቃል አንድ ጥቅስ በክፊል መጥቀስ ወይም ከዐውደ ንባቡ ውጭ መጥቀስ ብዙውን ጊዜ ስሕተት ትርጉም ይሰጣል፤ እንዲህ ዓይነት ስሕተት ስለሚፈፀም ብርቱ ጥንቃቄ ማድረግ ይኖርብናል።¹⁵

ይህ ሁለተኛው¹⁶ ፈተና ኢየሱስ ታምራዊ የሆኑ ምልክቶችና ድንቅ ነገሮችን በማሳየት የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን እንዲያሳይ የተፈተነበት ነበር። ኢየሱስ ታምራትን በማድረግ የእያንዳንዱን ሰው አድናቆትና ምስጋና ሊያገኝ በቻለ ነበር። በዓለምና፤ በሰዎች ዐይን ፊት ኢየሱስ እንደ ንጉሥ ሊሆንም ይችላል ነበር። በ1ዮሐ. 2፥16 ላይ ከሰው ከዐይን አምሮት ጋር ተመሳሳይነት አለው፤ አዳምና ሔዋን የተመገቡትም የተከለከለ ፍሬ ለዐይን አስደሳች ነበር (ዘፍ. 3፥6)።

ነገር ግን ኢየሱስ ወደ ዓለም የተሳካው ምድራዊ ንጉሥ ሊሆንና ከሰዎችም ከብርን ለማግኘት አልነበረም (ኢሳ. 53፥3፤ ፊል. 2፥6-8)። እርሱ ወደ ዓለም የተሳካው ለኃጢአታችን እንዲሠቃይና እንዲሞት ነበር፤ ስለዚህ ለኢየሱስ የሰይጣንን ፈተና መቃወም አስፈላጊ ነበር።

7 እንደገናም ኢየሱስ ሰይጣንን ያሸነፈው በዘጸ. 6፥16 ያለውን የእግዚአብሔር ቃል በመጥቀስ ነበር። ይህ ክፍል የሚያወሳው አይሁዳውያን በበረሃ ላሉ እግዚአብሔር ስለመኖሩ ምልክት የጠየቁበትን ጊዜ ነበር (ዘጸ. 17፥1-7)። መሲሕክነቱን ለማስረጃት እግዚአብሔር ተአምራታዊ ምልክት እንዲያደርግ በመጠየቅ ኢየሱስ እግዚአብሔርን አልፈተንም።¹⁷ እንደዚሁ እኛም ብንሆን ልዩ ምልክት በመጠየቅ እግዚአብሔርን መፈተን አይኖርብንም (ማር. 8፥11-12 እና ማብራሪያውንም ጭምር ይመለከታል)።

8-9 ኢየሱስ በሦስተኛ ጊዜ የገጠመው ፈተና በጣም ታላቅ ነበር፤ እርሱም ኢየሱስ በዓለም ላይ ባሉ መንግሥታት ሁሉ ላይ ሥልጣን እንዲኖረው ሰይጣን የሰጠው ተስፋ ነበር፤ ይህንንም ለማድረግ ሰይጣን ኀይል ነበረው፤ ሰይጣን የዚህ ዓለም ገዢ ነው (ዮሐ. 12፥31፤14፥30)፤ ዓለም በምላው በሰይጣን ቁጥጥር ሥር ነው (1ዮሐ. 5፥19)፤ ስለሆነም ሰይጣን ለኢየሱስ የሰጠውን ተስፋ ለመፈጸም በቻለ ነበር። ኢየሱስም በቀላሉ በምድር ላይ የነገሥታት ንጉሥ ለመሆንና ዓለምን

13 የሲና በረሃ በግብጽና በእስራኤል መካከል ይገኛል። እግዚአብሔር አይሁዳውያንን (የእስራኤልን ሕዝብ) ከግብጽ ባርነት ነፃ ካወጣቸው በኋላ እግዚአብሔር ወዳዘጋጅላቸው ምድር ከመጣባቸው በፊት ለእርባ ዓመት በበረሃ ተንከራተቱ፤ ዛሬ ያ ምድር የዘመናችን የእስራኤል መንግሥት ነው።
14 ዳቦ በመካከለኛው ምሥራቅ የልላት ምግብ ነው።

15 የእግዚአብሔርን ቃል በስሕተት ስለመጥቀስ በጣም የታወቀ ምሳሌ በመዝሙር 14፥1 ላይ ይገኛል፤ በዚህ ስፍራ እግዚአብሔር የለም፤ የሚሉ ቃላት ተጠቅሰዋል፤ ሙሉ ቃሉ ግን እንደዚህ ይነበባል፤ ሞን ሰው በልቡ ለእግዚአብሔር የለም፤ ይላል፤ ስለዚህ የጥቅሱ አጋማሽ የሰጠው የሙሉውን ጥቅስ ተቃራኒ ትርጉም ነው።
16 ሉቃስ ስለ ኢየሱስ ፈተና ባቀረበው አሳብ ሁለተኛውና ሦስተኛው ፈተና ተቀያይረዋል (ሉቃ. 4፥5-12 ያለውን ይመለከታል)።
17 በዚህ መልኩ እግዚአብሔርን መፈተን ማለት ራሱን ወደ ፈተና ማስገባት ከእርሱ አንዳት ነገር ለማግኘት እርሱን መመራመር ማለት ይሆናል።

በሙሉ ለማትረፍ በቻለ ነበር። ኢየሱስ ማድረግ የነበረበት አንድ ነገር ብቻ ነበር፤ እግዚአብሔርን ማምለኩን ትቶ ለይጣንን ማምለክ።

ሦስተኛው ፈተና የትምክህት ፈተና ማለትም የትእዚት ፈተና ነበር (በአንዳንድ ትርጉሞች «የኑሮ ትምክህት» ይባላል) እርሱም 1ዮሐ. 2፡16 ላይ ተገልጦአል። ይህም እንደ እግዚአብሔር ለመሆንና (ዘፍ. 3፡5) ጥበብንም ለማትረፍ (ዘፍ. 3፡6) ከነበረው ምኞት ጋር ተመሳሳይነት አለው። ያለ ምንም መከራ፣ ያለ ምንም ሥቃይ ክርስቶስ በዓለም ላይ ጥበብን ሁሉ፣ ኃይልን ሁሉ፣ ሥልጣንን ሁሉ ማግኘት በቻለ ነበር። ሰዎች ሁሉ በእግሩ ሥር ሊንበረከኩለት በቻሉ ነበር፤ ነገር ግን ኢየሱስ የሰይጣንን ስጦታ እምቢ አለ።

10 በሦስተኛው ጊዜ ክርስቶስ ለይጣንን ድል የነሣው የእግዚአብሔርን ቃል በመጥቀስ ነበር። በዚህ ጊዜ የጠቀሰለት በዘዳግም 6፡13 ያለውን ክፍል ሲሆን፤ ይህ ጥቅስ የሚያመለክተው አይሁዳውያን እግዚአብሔርን በማምለክ ፈንታ የወርቅ ጥጃ ሠርተው ሊያመልኩ የተነሡበትን ጊዜ ነው (ዘጸ. 32፡1-6)። ሰዎች እግዚአብሔርን ብቻ እንጂ ሌላ ነገር ማምለክ አይገባቸውም (ዘጸ. 20፡3-6)።

በእነዚህ ፈተናዎች ኢየሱስ በግልጽ ያሳየው ሰይጣንን ለማሸነፍና ፈተናንም ለመቋቋም የእግዚአብሔር ቃል እንደ ጦር መሣሪያ እንደሚያገለግል ነው። የእግዚአብሔር ቃል የመንፈስ ሰይፍ ነው (ኤፌ. 6፡17)፤ ከክርስቲያን የጦር መሣሪያዎች አንዱ ነው፤ ሰይጣንን ብንቃወመው፣ እርሱ ከእኛ ይሸሻል (ያዕ. 4፡7 እና ማብራሪያውንም ጭምር ይመለከታል)። ፈታኝ ሊመጣ ልክ ኢየሱስ እንዳደረገው «አንተ ሰይጣን ከአኔ ወዲያ ራቅ!» እንበለው።

11 ከዚያም ሰይጣን ትቶት ሄደ፤ ይሁን እንጂ ለሁልጊዜ አልነበረም። በሉቃስ 4፡13 ላይ እንደተገለጸው ሰይጣን ኢየሱስን ትቶት የሄደው መልካም አጋጣሚ እስከሚያገኝ ነው። ሰይጣን ክርስቶስን በጌተሰማኒ የአትክልት ቦታና በመስቀል ላይ እንደገና እንደፈተነው እናውቃለን (ማር. 14፡32-35፤ 15፡30-32)። ሰይጣን በኢየሱስ ዋና ደቀ መዝሙር በጴጥሮስ ውስጥ እንኳን እንደተናገረ እንረዳለን፤ ይህም ኢየሱስ በመስቀል ላይ እንደይዋት የተገዳደረው ፈተና ነበር (ማር. 8፡31-33)።

ኢየሱስ የስብከት ሥራውን ጀመረ (4፡12-17) (ማር. 1፡14-15)

12 ማርቆስ 1፡14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።
13-16 ኢየሱስ አገልግሎቱን በሕዝብ መካከል የጀመረው በቅፍርናሆም ሲሆን፤ ቅፍርናሆም ከጊሊላ ባሕር በስተሰሜን በኩል የምትገኝ ከተማ ነበረች። ሁለቱ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ስምዖንና እንድርያስም መኖሪያቸው በዚች ከተማ ነበር (ማር. 1፡21፤ 29)።

ማቴዎስ ከኢሳይያስ 9፡1-2 ያለውን ክፍል በመጥቀስ፤ ስለ መሲሕ የተነገሩት የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች በክርስቶስ መፈጸሚያቸውን ያሳያል። በኢሳይያስ ዘመን በሰሜን እስራኤል የሚገኙት የዛብሉንና የንፍታሌም ክፍሎች በአሦር¹⁸ መንግሥት ሥልጣን ሥር የሚገዙ ነበሩ። ኢሳይያስ በትንቢቱ የዚህ ክፍል ሕዝቦች ከባርነት ነፃ እንደሚወጡ ተናግሮአል፤ በወለማ የሚኖር ሕዝብ ታላቅ ብርሃን አየ... ብርሃን ወጣላቸው (ቁ. 16)። ያም ብርሃን ክርስቶስ ነበረ። የክርስቶስ አገልግሎት የተጀመረው በሰሜን እስራኤል በጊሊላ ሲሆን ይህም ልክ ኢሳይያስ በትንቢቱ ወደ ፊት ይሆናል ብሎ እንደተናገረው ነበር (ቁ. 15)።

17 ማርቆስ 1፡15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት መጠራት (4፡18-22) (ማር. 1፡16-20)

18-22 ማርቆስ 1፡16-20 እና ማብራሪያውንም ጭምር ይመለከታል።

ኢየሱስ ሕሙማንን እንደፈወሰ (4፡23-25)

23-25 ኢየሱስ የተሟላ አገልግሎትን ማለትም ማስተማርን... መስበከንና... መፈወስን ያካሄደ ነበር (ቁ. 23)። በአይሁድ ምክራቦች¹⁹ ውስጥም ያስተምር ነበር። ክርስቶስ ስለ እግዚአብሔር መንግሥት መልካም ዘና ይሰብክ ነበር (ማር. 1፡14-15 ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ ማንኛውንም በሽታና ሕግም ሁሉ ይፈውስ ነበር፤ እርሱ ሊፈውስው ያልቻለው ምንም ዓይነት በሽታ አልነበረም። እርሱ የሰዎችን አካል መፈወስ ብቻ ሳይሆን ነፍሳቸውንም ጭምር ይፈውስ ነበር። ኃጢአት የነፍስ በሽታ ነው፤ ኢየሱስ የመጣው ሰውን ሁሉ ማለትም ወንዶችንም ሴቶችንም ከኃጢአት እስራት ነፃ ለማውጣት ነው። እርሱ የመጣው ኃጢአትን ይቅር ለማለት ነው። እርሱ የመጣው በሥጋም ሆነ በመንፈስ የተትረፈረፈ ሕይወት ሊሰጠን ነው (ዮሐ. 10፡10)።

ከእስራኤል በሙሉ ብዙ ሕዝብ ወደ ኢየሱስ ይመጡ ነበር፤ ሌላው ቀርቶ ከዲካፓሊስና²⁰ ከዮርዳኖስ²¹ ማዶ ሰዎች ወደ ኢየሱስ ይመጡ ነበር።

ምዕራፍ 5

የተራራው ስብከት (5፡1-12) (ሉቃ. 6፡20-23)

1-2 እስከ ዛሬ ተሰብኮ የማይታወቅ ታላቅ ስብከት የሚጀምረው እዚህ ላይ ሲሆን፤ ይህም ኢየሱስ በተራራ ላይ የሰበከውና ማቴ. ከምዕ. 5-7 ላይ የመዘገበው ነው። እዚህ ላይ ኢየሱስ እንዴት መኖር እንደሚገባን ያሳያል። ምንም እንኳን ኢየሱስ የተናገረው አብዛኛውን ለዐሥራ ሁለት ደቀ መዛሙርቱ ቢሆንም፤ ሌሎችም ይሰሙት ነበር፤ እነርሱም በትምህርቱ በጣም ተደነቁ (ማቴ. 7፡28)።

3 በመንፈስ ራሳቸውን ዝቅ የሚያደርጉ... ደስ ይበላቸው፤ በመጀመሪያ የተመዘገበው የኢየሱስ ትምህርት ይህ ነው። ምናልባትም ከትምህርቶቹ ሁሉ በጣም አስፈላጊ የሆነው ትምህርቱ ይህ ነው፤ ምክንያቱም በመንፈስ ራሳቸውን ዝቅ የማያደርጉ ወይም በመንፈስ ያልደሸዩ ማናቸውም ቢሆኑ ወደ መንግሥተ ሰማይ ሊገቡ አይችሉም። ዓለም የሚያስተምረው አንድ ሰው ሊባረክ ወይም ደስተኛ ሊሆን ከፈለገ ኃይለኛ፣ ሀብታም፣ በራሱ ሙሉ ብቃት ያለው መሆን ይገባዋል። ነገር ግን ይህ ታላቅ ስሕተት ነው (ሉቃ. 6፡24 እና ማብራሪያውንም ይመለከታል)። ኢየሱስ ሲያስተምር በእውነት የተባረከ ለመሆን አንድ ሰው በመጀመሪያ ድህ መሆን ይኖርበታል (ሉቃ. 6፡20)። አንድ ሰው በመንፈሳዊ ነገር ሀብታም ሆኖ ለመገኘት ከፈለገ፣ በሥጋዊ ነገር ድህ ለመሆን መምረጥ ይገባዋል።

«በመንፈሳዊ ነገር ድህ መሆን» ማለት ራስን ባዶ ማድረግ ማለት ነው። በእግዚአብሔር በረከት ከመሞላታችን በፊት መጀመሪያ ራሳችንን ባዶ ማድረግ ይኖርብናል፤ በተፈጥሮ እያንዳንዱ ሰው በራስ ወዳድነትና በኩራት የተሞላ ነው፤ ይህም «አሮጌው ሰው» ወይም «አሮጌው ማንነት» ይባላል (ሮሜ 6፡6)። ኢየሱስ በመጀመሪያ የረገመው በኃጢአት የተሞላ ሰውነታችንን ነው፤ ከዚያም በኋላ

19 ምክራብ የአይሁዳዊያን የማምለኪያ ቦታ ነበር።
20 ዲካፓሊስ በጊሊላ በስተምሥራቅ የሚገኙ የዐሥር ከተሞች ማንበር ነበር
21 ዮርዳኖስ በጣም ጠቃሚ የሆነ ከጊሊላ ባሕር በስተደቡብ የሚገኝ ወንዝ ነበር፤ የአዲስቱ እስራኤል ምሥራቃዊ ክፍል ወሰን ነው።

18 በብሉይ ኪዳን ዘመን አሦር በሰሜን እስራኤል በኩል የምትገኝ በጣም ኃይለኛ መንግሥት ነበረች።

በመንፈስ ድኸት የሆኑትን ያድናቸዋል። ስለዚህ በመንፈስ ድህ መሆን ማለት፤ እኛ ራሳችን ለፍርድ የተገባን መሆናችንን እንመስከራለን፤ ይህም ማለት እኛ በመተላለፍና በኃጢአት . . . መታን መሆናችንን እንመስከራለን (ኤፌ. 2፡1) ማለት ነው።

ስለዚህ ገና ከመጀመሪያው የክርስቶስናን ሕይወት መኖርና የክርስቶስንም ትምህርት በገዛ ኃይላችን ለመከታተል በጭራሽ የማይቻል መሆኑን መረዳት ይኖርብናል። እኛ የማንረባና ከብር የማይገባን ነን፤ እኛ የተፈረደብን ነን፤ እኛ የሞትን ነን። ከብር እንዳለንና በገዛ ኃይላችን ከክርስቶስን እንደምንከተል አድርገን የምናስብ ከሆነ፤ በመንፈስ ድኸት አይደለንም ማለት ነው።

በመንፈስ ድህ ያልሆነ ማንኛውም ሰው ቢሆን ከእግዚአብሔር ጋር አልተገናኘም ማለት ነው። እግዚአብሔርን በሚገባ ያወቅነው ከሆነ በመንፈስ ድኸት እንሆናለን። እግዚአብሔር እጅግ ታላቅ ነው፤ እጅግ ኃይለኛ ነው፤ እጅግ ቅዱስ ነው፤ እጅግ መልካም ነው። አንድ ጊዜ ካወቅነው ከእርሱ ጋር ራሳችንን ስናወዳድር ድኸትና ቸግረኞች መሆናችንን እንረዳለን።

በመንፈስ ድህ መሆን ማለት ዐይን አፋር ወይም ፈሪ መሆን ማለት አይደለም። በመንፈስ ድህ መሆን የተፈጥሮ ብቃት ላይሆን መንፈሳዊ የሕይወት ገፅታ ነው፤ እንዲያውም እነዚህ ከቁ. 3-10 የተጠቀሱት የመሆን ምሳሌዎች የመንፈሳዊ ሕይወትን ገፅታ የሚወክሉ ናቸው። በመንፈስ ድህ መሆን ማለት በውስጥ ትሑት ሆኖ መገኘት ማለት ነው። ብዙ ሰዎች በከንፈራቸው «እኔ ደካማ ነኝ ምንም መሥራት አልችልም» ይላሉ፤ በልባቸው ግን ይህንን አያምኑም። ይህንን የሚሉት ለእግዚአብሔር ምንም ስላልሠሩ ምክንያት ለማቅረብ ፈልገው ነው፤ ራሳቸውንም ትሑት እንደሆኑ አድርገው ለማቅረብ ይሞክራሉ።

እግዚአብሔር የሚቀበላቸው በፊቱ በእውነት በትሕትና የሚመላለሱትን ነው። እግዚአብሔር እንዲህ ይላል፡ «እኔ ከፍ ባለና በተቀደሰ ሰፍራ እኖራለሁ፤ ይሁን እንጂ መንፈሳቸውንና ልባቸውን ለማደስ ተጽጽተው ገሰሳ ከሚገቡና ከትሑታን ሰዎች ጋር እንኖላሁ» (ኢሳ. 57፡15)። እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን ይንቃል፤ ለትሑታን ግን ምገብን ይሰጣል (ምሳ. 3፡34፤ 1ጴጥ. 5፡5)።

የኢየሱስ ዋና ደቀ መዝሙር የነበረው ጴጥሮስ በተፈጥሮው ደፋርና በራሱ የሚተማመን ጎበዝ ነበር። ነገር ግን የኢየሱስን ማንነት ለመጀመሪያ ጊዜ ሲረዳ በጉልበቱ ተንበርክኮ በመጮኹ፡ «ጌታ ሆይ! እኔ ኃጢአተኛ ስለሆንሁ ወደ እኔ አትቅረጥ» አለው (ሉቃ. 5፡8)። ታላቁ ሐዋርያ ጳውሎስም መንፈሳዊ ድህ የነበረ ሰው ነበር (1ቆሮ. 2፡1-5፤ 2ቆሮ. 3፡5፤ 4፡7፤ ፊል. 3፡7-9 ይመለከታል)። በመጨረሻ ራሱ ኢየሱስም ቢሆን ምንም እንኳ አምላክ ቢሆንም ለእኛ ቢል ራሱን ድህ አደረገ (ፊል. 2፡5-8 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ስለዚህ በእግዚአብሔር ፊት የምንመካበት ምንም ነገር እንደሌለን እናስታውሳ። በዘራችን፡ በስማችን፡ በትምህርታችን፡ በቅሉታችን፡ በሀብታችን በጭራሽ ልንመካ አንችልም፤ እነዚህ ነገሮች ሁሉ ዋጋቢሶችና ከንቱዎች ናቸው። በእግዚአብሔር ፊት ይዘነው ልንቀርብ የምንችለው ምንም ነገር የለንም፤ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ የሚገባን ባዶአችንንና ከዐፈር የተሠራን ማስሮዎች መሆናችንን አውቀን ነው። ወደ እርሱ ስንመጣ፤ እርሱ በምሕረቱ በመንፈሳዊ በረከት እንዲሞገን እየጸለይን እንምጣ፤ «እንግዲህ እግዚአብሔር በወሰነው ጊዜ ከፍ እንዲያደርጋቸው ከእግዚአብሔር ብርቱ እጅ ሥር ራሳቸውን ዝቅ አድርጉ» (1ጴጥ. 5፡6)።

4 የሚያዝኑ . . . ደስ ይበላቸው፡ «የተባረኩ» የሚለው ቃል «ደስተኞች የሆኑ» እንደማለት ነው። ስለዚህ ኢየሱስ «የሚያዝኑ ደስተኞች ናቸው» ነው የሚለው። የኢየሱስ ትምህርት ከዓለም ትምህርት ጋር ተቃራኒ ነው። ዓለም «አትዝኑ፡ ከሐዘን ሽሹ፡ ደስታን ፈልጉ» ነው የሚለው፤ ኢየሱስ ግን «በእውነት ደስተኛ ለመሆን አንድ ሰው በመጀመሪያ ማዘን አለበት» ነው የሚለው።

ኢየሱስ እዝኑ ቢለን ምን ማለቱ ነው? እርሱ የሚለን ይህንን ነው፡ እኛ ለኃጢአታችን ማዘን አለብን። የሚናገረን ስለ መንፈሳዊ ሐዘን እንጂ፡ ስለ ዓለማዊ ሐዘን

አይደለም። የደጎንነትን ደስታ ከማግኘታችን በፊት በመጀመሪያ ስለ ኃጢአታችን ማዘን ይኖርብናል። እንዲህ ዓይነቱ ሐዘንም ወደ ገሰሳ ይመራል። እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የሚሆን ሐዘን ወደ ደጎንነት የሚያመጣና በገሰሳ የሚገኘውን ለውጥ ስለሚያስገኝ ጸጸት የለበትም፤ የዓለም ሐዘን ግን ምትን ያመጣል (2ቆሮ. 7፡10)።

ስለ ኃጢአታችን ምን ያህል ጊዜ እናዝናለን? ብዙውን ጊዜ እናዝንም፤ ይልቁንም ኃጢአታችንን «ስሕተት» እንለዋለን። እግዚአብሔር ግን «ኃጢአት» ብሎ ይጠራዋል። ኃጢአታችንን እግዚአብሔር እንደሚመለከተው አድርገን ማየት እስከምንጀምር ድረስ፡ በእውነት ገሰሳ ገብተናል ማለት አንችልም።

የሚያዝኑ ይጽናናሉ። በኃጢአታችን ገሰሳ ስንገባ ከክርስቶስ ያጽናናናል፤ ወደራሳችን ስንመለከት ግን እናዝናለን። ወደ ክርስቶስ ስንመለከት ተስፋን፡ ሰለምን ደስታን እናገኛለን። ያለ ሐዘን ደስታ ሊኖር አይችልም፤ ያለ እውነተኛ ገሰሳ ደግሞ ደጎንነት ሊኖር አይችልም።

5 የሞሆች . . . ደስ ይበላቸው። እንደገና ይህ ደግሞ ከዓለም ትምህርት ጋር ተቃራኒ ነው፤ ዓለም የሚለው «ምድርን ለመውረስ ከፈለገህ ገንዘብ አግኝ፡ ጎይል አግኝ፡ ዝናን አትርፍ፤ ብርቱ ሁን፡ ኩሩ ራስህን ከሁሉ በፊት አስቀድም» ነው። ኢየሱስ የሚናገረው ግን ተቃራኒውን ነው። «የሞህ ሁን»። ምድርን ሊወርሱ የሚችሉት የሞሆች ብቻ ናቸው።

ዓለማውያን ሰዎች የክርስቶስን ትምህርት ሊያስተውሉ አይችሉም፤ ከክርስቶስናችንም ሊረዱአቸው አይችሉም፤ የኑሮ መመሪያዎቻችን ከዓለም የኑሮ መመሪያዎች በጣም የተለዩና ተቃራኒዎች ናቸው፤ በዓለም ያሉ ሰዎች የክርስቶስ ከሆኑ ሰዎች ጋር በአላብ ሊሰማሙ በጭራሽ አይችሉም።

የመጀመሪያው ደስተኛ የመሆን መንገድ በመንፈስ ድህ መሆን ማለትም በእግዚአብሔር ፊት ትሑት ሆኖ መገኘት ማለት ነው። ይህ ሦስተኛው ደስተኛ የመሆን መንገድ ማለትም የሞህነት ማለት ደግሞ በሰዎች ፊት ትሑት ሆኖ መገኘት ማለት ነው። ይህ ከሌሎች ሁሉ በጣም አስቸጋሪ ነው፤ እግዚአብሔር ኃጢአተኞች ብሎ በጠራጉ፡ ልንቀበለው እንችላለን፤ ነገር ግን ጎረቤታችን ኃጢአተኛ ብሎ ቢጠራን ይህን መቀበል በጣም አስቸጋሪ ይሆንብናል።

ኢየሱስ የየሞህነትን ምላሌ ሰጥቶናል እርሱ፡ «. . . ከእኔም ተማሩ፤ እኔ የሞህና ትሑት ነኝ. . . » (ማቴ. 11፡29) ብሎናል። ይህ የሞህነት ወይም ርኅራኄ የተፈጥሮ ስጦታ አይደለም፤ ነገር ግን የመንፈሳዊነት ብቃት ነው። ሊመጣ የሚችለውም ከመንፈስ ቅዱስ ብቻ ነው፤ የመንፈስ ቅዱስ ፍሬም ነው (ገላ. 5፡23)። በመንፈስ ቅዱስ አዲስ በምንወለድበት ጊዜና አዲስ መንፈሳዊ ተፈጥሮ በምንቅበልበት ጊዜ የእውነተኛ የሞህነት ባለቤቶች እንሆናለን (ዮሐ. 3፡3፤ 5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

አንዳንድ ሰዎች የሞህ መሆን ማለት ደካማ መሆን ይመስላቸዋል። ነገር ግን ይህ እውነት አይደለም። እውነተኛ የሞህ የሆነ ሰው በመንፈሳዊነት በጌታ ብርቱ ነው።

ሰው የሞህ ሊሆን የሚችለው እንዴት ነው? በመጀመሪያ በመንፈሱ ድህ መሆን አለበት (ቁ. 3)። ከዚያም በመቀጠል ፋይዳ ቢስ በመሆኑና ኃጢአተኛም በመሆኑ ማዘን አለበት (ቁ. 4)። በመጨረሻም እምነቱን በኢየሱስ ላይ ማድረግ አለበት። አንድ ሰው ይህንን የሚያደርግ ከሆነ፡ መንፈስ ቅዱስ በውስጡ ይገባል፤ አዲስም ያደርገዋል (2ቆሮ. 5፡17 ይመለከታል)። መንፈስ ቅዱስ የየሞህነትን መንፈስ ይሰጠዋል።

አምስት የየሞህነት ምልክቶች አሉ። አንደኛ፤ የሞህ ሰው የራሱ መብት ወይም ቅድሚያ እንዲኖረው አይከራከርም። ሁለተኛ፤ የሞህ ሰው ሌላ ሰው ስሕተት ሲፈጽምበት አይከፋም ወይም አይቀየምም። የሞህ ሰው ስለ ራሱ ከብር ግድ የለውም። ራሱን ነፃ ለማውጣት አይከራከርም። የሠራውንም ኃጢአት ለመደበቅ ላይ ላይ ምክንያቶችን አይፈጥርም። ሦስተኛ፤ የሞህ ሰው በሌላው ላይ በቀል ለማድረግ አይሞክርም (ሮሜ 12፡19፤ 1ጴጥ. 2፡19-23 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከታል)። አራተኛ፤ የሞህ ሰው ሁልጊዜ ለመማር ፈቃደኛ ነው። አምስተኛ፤ የሞህ ሰው የራሱን መንገድ ለመያዝ አይሞክርም፤ በራሱም ፈቃድ

ለመመራት አይፈልግም፤ ለእግዚአብሔር ፈቃድና ለሰው ፈቃድ ራሱን ያስገዛል (ኤፌ. 5፡21)። ሕይወቱንና ያለውን ነገር ሁሉ ለእግዚአብሔር ይሰጣል፤ ለራሱ ምንም ነገር አያስቀርም።

ሰው ያለውን ሁሉ ለእግዚአብሔር የሚሰጥ ከሆነ ምን ያገኛል? ምድርን መውረስ ይችላል! የዋሆች ምድርን ስለሚወርሱ ደስ ይበላቸው የተባለውም ስለዚህ ነው። ጳውሎስ ሊል የፈለገውም ይህንን ነበር፤ ሐዘን ቢደርስብንም ዘወትር እንደሰታለን፤ ድዞች ሆነን ሳለ ብዙዎችን ሀብታሞች እናደርጋለን፤ ምንም የሌለን ሰንሆን ሁሉ የእኛ ነው (2ቆሮ. 6፡10)። የእግዚአብሔር ልጆች ከሆነን የእርሱ ወራሾች ነን፤ ከክርስቶስም ጋር እንወርሳለን፤ አሁን የክርስቶስ መከራ ተካፋዮች ብንሆን በኋላ የክብሩ ተካፋዮች እንሆናለን (ሮሜ 8፡17)።

የምንወርሰው ምን ዓይነት ምድር ነው? በመንግሥተ ሰማይ ያለችውን አዲስ ምድር! (ራእ. 21፡1-4)። ይህች የአሁኗ ምድርና የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚቃወሙት ፅባቢተኛ ሕዝብ ሁሉ ያልፋሉ (1ዮሐ. 2፡17)። በመንግሥተ ሰማይ ያለችውን አዲሲቱን ምድር ለመውረስ የሚበቁት የዋሆች ብቻ ናቸው (መዝ. 37፡10-11)። ራሱን ከፍ የሚያደርግ ይዋረዳል፤ ራሱን ዝቅ የሚያደርግ ከፍ ይላል (ማቴ. 23፡12)።

6 ጽድቅ እንደ እህል የሚርባቸውና እንደ ውሃ የሚጠግቸው፤ ጽድቅን አግኝተው ስለሚረኩ ደስ ይበላቸው። የዓለም ሰዎች የሚራቡት ሐሴትና ደስታን ለማግኘት ነው፤ ይሁን እንጂ የሚጠብቡት ጊዜ የለም። ሰው ደስታን ፈልጎ ለማግኘት አይችልም፤ ነገር ግን ሰው በመጀመሪያ የሚፈልገው ጽድቅን ቢሆን፤ ጽድቅንም ሆነ እውነተኛ ደስታንም ሊያገኝ ይችላል፤ ደግሞም ይሞላል፤ ይጠግባልም።

ሰዎች ደስታን ይራባሉ፤ ነገር ግን ደስተኞች አይሆኑም፤ ለምን ይሆን? በኃጢአት ምክንያት ነው። ከሐዘን ነፃ የሆነ ሕይወት እዲኖራቸው ከኃጢአት ነፃ መውጣት ይስፈልጋቸዋል፤ ይህም ጽድቅ መሆን ያስፈልጋቸዋል ማለት ነው።

ብዙ ክርስቲያኖች እንኳ ይህ ትምህርት አይገባቸውም፤ እንደዚህ ዓይነት ክርስቲያኖች ደስታን፤ ሰላምን መንፈሳዊ ኀይልን ለማግኘት ይመኛሉ፤ እነዚህን ነገሮች ለማግኘት ይራባሉ ይጠግሉም፤ ኢየሱስ ግን «አስቀድማችሁ የእግዚአብሔርን ጽድቅ ፈልጉ፤ ሌላውም የቀረው ነገር ሁሉ ይጨመርላችኋል ብሏል» (ማቴ. 6፡33 ይመለከታል)።

ጽድቅ መሆን ማለት ቅዱስ መሆን፤ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ፤ ክርስቶስን መምሰል፤ በመንፈስ ቅዱስ መሞላት ማለት ነው። ጽድቅ መሆን ከፈለግን ከኃጢአት ነፃ መውጣት ይኖርብናል፤ ምክንያቱም ኃጢአት ከእግዚአብሔር ይለየናል፤ መንፈስ ቅዱስ በሕይወታችን እንዳይሠራም ያደርጋል (ኤፌ. 4፡30 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ጽድቅ እንደ እህል የሚርባቸውና እንደ ውሃ የሚጠግቸው፤ ጽድቅን አግኝተው ስለሚረኩ ደስ ይበላቸው። ለሦስት ቀን ምንም ምግብ ያልበላ ሰው ምግብ እንደሚራብ፤ እኛም ጽድቅን የምንራብው ልክ በዚህ ዓይነት መሆን ይገባዋል። በትንሹ የምንራብ ከሆነ፤ እግዚአብሔርም ለእኛ የሚሰጠን በትንሹ ይሆናል፤ በብዙ የምንራብ ከሆነ እግዚአብሔርም ለእኛ የሚሰጠን በብዙ ይሆናል። ተርበን ወደ እግዚአብሔር የምንቀርብ ቢሆን እርሱም ሊሞላን ተስፋ ገብቶልናል፤ ኢየሱስ «... ወደ እኔ የሚመጣውንም ወደ ወጪ አላባርረውም» ብሎአል (ዮሐ. 6፡37)። ጽድቅን ተርበን ወደ ኢየሱስ ብንመጣ እርሱ ይሰጠናል። ጽድቅን መስጠት ደኅንነትን መስጠት ማለት ነው። በእግዚአብሔር ዐይን ጽድቅን ሆነን የምንገኘው እምነታችንን በክርስቶስ ላይ ስናደርግ ነው (ሮሜ 5፡1፤ ገላ. 2፡15-16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በኢየሱስ ስናምን በፍርድ ሥር መሆናችን ይቀራል (ሮሜ 8፡1 ከአስተምህሮ ዳሰላው የደኅንነት መንገድ የሚለውን ይመለከታል)።

ጽድቅን መራባችን የማያቋርጥ መሆን ይገባዋል፤ እኛ ያለ ማቋረጥ የምንራብ ከሆነ እግዚአብሔርም ያለማቋረጥ ይሞላናል። በዚህ ዐይነት በቅድስና ይበልጥ እየጨመርን

እንሄዳለን፤ የመንፈስ ቅዱስንም ፍሬ በይበልጥ እየገለጥን እንሄዳለን (ገላ. 5፡22-23)። ከጸጋው ሙላት የተነሣ በረከት በበረከት ላይ ይጨመርልናል (ዮሐ. 1፡16)። የክርስቶስም ምኞት በእግዚአብሔር ፍጹም ሙላት ለመሞላት እንድንበቃ ነው (ኤፌ. 3፡19)።

እዚህ ላይ ጥያቄ ሊነሣ ይችላል፤ እግዚአብሔር ጽድቃችኋል እስኪለን ድረስ ትክክለኞች ሆነን ለመገኘት ምን ያህል ጽድቅ መሆን ይኖርብናል? መልሱም፡ «መቶ በመቶ ትክክለኞች ሆነን መገኘት ይኖርብናል» የሚል ነው። ኢየሱስ እንዲህ ብሎናል፡ «የሰማይ አባታችሁ ፍጹም እንደሆነ፤ እናንተም ፍጹሞች ሁኑ» (ቁ. 48)። ሰዎች ስለ ደኅንነት ሁለት ተቃራኒ የሆኑ ነገሮችን ይናገራሉ። አንዳንዶቹ ደኅንነትን ማግኘት ቀላል ነው ይላሉ፤ ሌሎች ደግሞ ደኅንነትን ማግኘት በጣም አስቸጋሪ እንደሆነ ይናገራሉ። ሁለቱም አባባሎች ልክ ናቸው። ደኅንነትን/በራሳችን ጽድቅ ለማግኘት በጣም አስቸጋሪ ነው፤ ማለትም በራሳችን ችሎታ ወይም ጥረት ደኅንነት ማግኘት አንችልም። ነገር ግን በሌላ በኩል ደኅንነትን ማግኘት በጣም ቀላል ነገር ነው፤ ምክንያቱም በክርስቶስ በማመናችን ምክንያት የራሱን የክርስቶስን ጽድቅ እንቀበላለን። እርሱ ለኃጢአታችን መሥዋዕት በመሆኑ ደኅንነትን እናገኛለን (ማር. 10፡45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የክርስቶስን ጽድቅ ለመቀበል አንድ ነገር ብቻ ማድረግ ይኖርብናል፤ የክርስቶስን ጽድቅ መራብ!

ለጽድቅ ያለንን ረሀብ የሚቀንስብንን ነገር ጨርሶ ማድረግ አይገባንም። ዓለማዊ ደስታዎችን ከመካፈል እንራቅ። ምክንያቱም እግዚአብሔርን እንዳንፈልግ አእምሮአችንና ልባችንን የሚያቆሽሹብን ዓለማዊ ደስታዎች ናቸው። ከምግብ በፊት ጣፋጭ ነገር ብንበላ የምግብ ፍላጎታችን ምን ይሆናል? ይቀንሳል። ጣፋጮች በራሳቸው መጥፎ አይደሉም፤ ነገር ግን እውነተኛውን ምግብ እንዳንመገብ የምግብ ፍላጎታችንን የሚቀንሱ ከሆነ ይጎዱናል ማለት ነው። ዓለማዊ «ጣፋጮች» እንደዚሁ ናቸው። ለእግዚአብሔርና ለጽድቅ ያለንን ረሀብ ይቀንሳሉ (ሉቃ. 6፡25 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይልቁንም ለጽድቅ ያለን ረሀብ እየጨመረ እንዲሄድ የእግዚአብሔርን ቃል ማንበብ፤ ከሌሎች አማኞች ጋር ኅብረት ማድረግ እንደሁም መጸለይ ይኖርብናል። ጽድቅን ለማግኘት እዘውትረን መጸለይ ይገባናል፤ ምክንያቱም ያለ ጽድቅ በእግዚአብሔር ፊት መቆም አንችልም፤ ያለ ጽድቅም መዳን አንችልም።

7 ምሕረትን የሚያደርጉ ደስ ይበላቸው። እነዚህ ሰዎች ደስታ የማግኛ መንገዶች ምን ማድረግ እንደሚገባን አይነግሩንም፤ ይልቁንም የሚያስረዱን ምን መሆን እንደሚገባን ነው። በመጀመሪያ «እንሆናለን» ከዚያ በኋላ «እናደርጋለን»። በመጀመሪያ ክርስቲያን መሆን አለብን፤ ከዚያ በኋላ ክርስቲያን ማድረግ ያለበትን እናደርጋለን። ክርስቲያን የሆንንው በእግዚአብሔር ጸጋ ነው፤ ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው። ክርስቲያን ከሆንንና የእግዚአብሔር ልጆችም ከሆንን በኋላ፤ በመንፈስ ቅዱስ ስለሚሠራ በመጀመሪያ ልባችን በምሕረት የተሞላ ሊሆን ይገባዋል፤ ከዚህ በኋላ በምናደርገው ነገር ሁሉ ምሕረትን ማሳየት እንችላለን። ምሕረት ወይም ደግነት የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ ነው (ገላ. 5፡22)፤ ያለ መንፈስ ቅዱስ፤ ምሕረት አድራጊዎች ልንሆን አንችልም።

እውነተኛ ምሕረት ሁልጊዜ በምሕረት ሥራዎች ይገለጣል። ለክርስቶስ መታዘዛችን የእምነታችን ማስረጃዎች እንደሆኑ ሁሉ (ያዕ. 2፡17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)፤ የምሕረት ሥራዎችም እኛ ያለንን ምሕረት የሚያሳዩ ማስረጃዎች ናቸው። ምሕረት የማናሳይ ከሆነ፤ በምሕረት የተሞላን ወይም ምሕረት አድራጊዎች አይደሉንም። በምሕረት መሞላትና ምሕረትን ማሳየት ሁልጊዜ አብረው የሚሄዱ ነገሮች ናቸው። ክርስቲያን መሆንና ክርስቲያን የሚያደርገውንም ማድረግ ሁልጊዜ አብረው መሄድ ይገባቸዋል። በውጪ በኩል ክርስቲያን የሚያደርገውን

የማያደርጉ ሰዎች በውስጥ በኩል²² እውነተኛ ክርስቲያኖች ሆነው ሊገኙ አይችሉም። በውስጥ በኩል እውነተኛ ክርስቲያኖች ያልሆኑ ሰዎች በውጪ በኩል²³ ክርስቲያን የሚያደርገውን ሊያደርጉ አይችሉም፤ የሆነውና የምናደርገው ሊነጣጠሉ አይችሉም።

ምሕረት ማድረግ ማለት የሌላውን ሰው ኃጢአት እንዳልነበረ ንቆ መተው ማለት አይደለም፤ ይህ ዓለማዊ ምሕረት ነው። እግዚአብሔር ጨርሶ ኃጢአትን አይንቅም፤ በጣም ትንሽ የሆነችውን ወይም እኛ ስሕተት ናት የምንላትን ጢአትም ቢሆን ሊታገሥ አይችልም፤ እርሱ ሁሉንም ኃጢአት ይቀጣል፤ ቅጣቱም የሞት ብያኔ ነው።

ክርስቶስ የእኛን ኃጢአት በራሱ ላይ በጫን ጊዜ መሞት የተገባው ስለዚህ ነው። እግዚአብሔር ምን ያህል ታላቅ ምሕረት ለእኛ እንዳላየን የምናውቀውም በዚህ ነው። እኛን ለማዳን ብሎ በእኛ ምትክ እንዲሞት በማድረግ የራሱን አንድ ልጅ አሳልፎ ሰጠ።

ምሕረትን የሚያደርጉ፣ ምሕረትን ስለሚያገኙ ደስ ይበላቸው። እኛ ለሌሎች ምሕረትን የምናደርግ ብንሆን፣ እግዚአብሔርም ምሕረትን ያሳናል ወይም ያደርጋልናል። ለሌሎች ምሕረት የማናደርግ ከሆነ እግዚአብሔርም ምሕረትን አያሳየንም ወይም ምሕረት አያደርግልንም (ማቴ. 6፡14-15 ያለውን ይመለከታል)።

በመጀመሪያ እግዚአብሔር ለሰው ምሕረት ያደርጋል፤ ያለ እግዚአብሔር ምሕረት ከእኛ አንዳችንም ብንሆን መዳን አንችልም ነበር። እኛ ገና ኃጢአተኞች ሆነን ሳለ እግዚአብሔር ይቅር አለን፤ ደግሞም አዳንን (ሮሜ 5፡8)። እኛ ምሕረት ማድረግ የማናውቅ በነበርን ጊዜ እግዚአብሔር ምሕረትን አሳየን። ይሁን እንጂ ክርስቲያኖች ከሆንን በኋላ ለሌሎች ምሕረትን ማሳየት መጀመር ይኖርብናል። እኛ ይቅርታ የሚገባን ባንሆንም ከእግዚአብሔር ይቅርታን ስለ ተቀበልን፣ እኛም በበኩላችን ይቅርታ የማይገባቸው ቢሆኑም ሌሎችን ይቅር ልንላቸው ይገባል። ለሌሎች ምሕረት የማናደርግ ከሆነ፣ እግዚአብሔርም ምሕረቱን ከእኛ ይወስድብናል (ማቴ. 18፡23-35 ይመለከታል)። እንዳንዶች፣ «እግዚአብሔር ምሕረቱን የሚወስድብን ከሆነ፣ ደኅንነታችንንም ይወስዳል ማለት ነው» ይላሉ፤ እግዚአብሔር ለእኛ ይቅር ማለቱን ካቆመ፣ እንዴት ልንድን እንችላለን? (ከአስተምህሮ ዳሰሳው ውስጥ «ደኅንነታችንን ልናጣ እንችላለን?» የሚለውን ክፍል ይመለከታል)።

ለምሕረት ታላቅ ምሳሌ ሊሆን የሚችል ራሱ ኢየሱስ ነው። እርሱ ለእኛ ምሕረትን ለማሳየት ሲል ሞተልን፤ ሌላው ቀርቶ የሰቀሉትን ሰዎች እንኳ ይቅር አላቸው (ሉቃ. 23፡34)። በዚህ መንገድ በእምነቱ ምክንያት በመጀመሪያ የተገደለው ክርስቲያን እስጢፋኖስ ገዳዮቹን ይቅር አላቸው (የተዘ. 7፡60)። ጎረቤታችን (ሌላሰው) በእኛ ላይ ኃጢአት ሲያደርግብን፣ የኢየሱስንና የእስጢፋኖስን ምሳሌነት እናስታውስ።

ለሌሎች ይቅርታ የማናደርግ ከሆነ፣ የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ በውስጣችን የለም ማለት ነው። መንፈስ ቅዱስ በውስጣችን ከሌለ ደግሞ የክርስቶስ አይደለንም ማለት ነው (ሮሜ 8፡9)። በእግዚአብሔር ምሕረት ውስጥ መቆየት ከፈለግን፣ ለሌሎች ምሕረት ማድረግን ወይም ሌሎችን ይቅር ማለትን መለማመድ ይኖርብናል። በፍርድ ቀን፣ ሁላችንም በእግዚአብሔር ፊት በምንቆምበት ጊዜ በእርግጥ ምሕረት ያስፈልገናል፤ በዚያም ቀን ለሌሎች ምሕረት አድርገን ከሆነ እግዚአብሔርም ለእኛ ምሕረት ያደርጋልናል።

8 ንጹሕ ልብ ያላቸው ደስ ይበላቸው። በእግዚአብሔር ፊት ልባችን ትልቅ ዋጋ ያለው ነው። ሰው ውጫዊ መልክን

ያያል፤ ጌታ ግን ውስጣዊ ልብን ይመለከታል (1ሳሙ. 16፡7)። እርሱም የሚመለከተው የውስጣዊ ልባችንን ንጽህና ነው።

አንደኛ፤ በልብ ንጹሕ መሆን ማለት በተቆጣጠ መንፈሳዊ ውሳኔ ላይ ጸንቶ መገኘት ማለት ነው፤ ሁለት አሳብ ይዘን ልንኖር አይገባም (መዝ. 86፡11፤ ያዕ. 1፡7-8)።

ሁለተኛ፤ በልብ ንጹሕ መሆን ማለት ቅዱስ መሆን ማለት ነው። ይህም ማለት ያለ ኃጢአት መሆን ወይም ራሷን ያለመውደድ ማለት ነው። በልቡ ንጹሕ የሆነ ሰው እግዚአብሔርን በሙሉ ልቡ፣ በሙሉ ነፍሱ፣ በሙሉ አእምሮውና በሙሉ ጎይሱ ይወድደዋል። ይህ ከሁሉ የበለጠው ታላቁ ትእዛዝ ነው (ማር. 12፡30 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እግዚአብሔርን ለማየት የሚችሉት ልባቸው ንጹሕ የሆነ፣ ማለትም ቅዱሳን የሆኑ ብቻ ናቸው (ዕብ. 12፡14)። ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ለመግባት ቅዱሳን መሆን አለብን፤ ነገር ግን ቅዱሳን ለመሆን የእግዚአብሔር እርዳታ ያስፈልገናል፤ ንጉሥ ዳዊት በመዝ. 51፡10 ላይ እንዲህ ብሎ ጽፎአል፡ «አምላክ ሆይ! ንጹሕ ልብ ፍጠርልኝ»። በውስጣችን በሚኖረው በእግዚአብሔር መንፈስ ልባችን ብቻ ነው ንጹሕ ሊሆን የሚችለው።

ወደ እግዚአብሔር ስንቀርብ በመንፈሳችን ድኸች ብንሆን (ቁ. 3) እና ለጽድቅ ረሀብተኞች ብንሆን (ቁ. 6)፣ እግዚአብሔር ልባችንን ንጹሕ ያደርገዋል። ወደ እግዚአብሔር የምንቀርብ ከሆነ፣ እርሱም ወደ እኛ ይቀርባል (ያዕ. 4፡8)። በፊቱ መቅረብ ብንድንቅለንም ልባችንን ያዘጋጃል፤ እግዚአብሔር በውስጣችን የጀመረውንም ሥራ ወደ ጫሚ ያደርሰዋል (ፊል. 1፡6 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ዋናው የደኅንነት ሥራ የሚሠራው በራሱ በእግዚአብሔር ነው። ይሁን እንጂ፣ እኛም የራሳችንን ድርሻ መሥራት ይኖርብናል (ፊል. 2፡12-13 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ያዕቆብም እንዲህ ይለናል፡ «እናንተ ኃጢአተኞች እጆቻችሁን አጽጱ፤ እናንተ ወላጆች ልባችሁን አጥሩ» (ያዕ. 4፡8)። እኛ ከኃጢአት መራቅ ይኖርብናል፤ ሰይጣንንም መቃወም አለብን (ያዕ. 4፡7)። ሥጋዊ ሥራዎቻችንንም መግደል ይገባል (ሮሜ 6፡12፤ 8፡13፤ ቆላ. 3፡5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እነዚህን ነገሮች እኛ ራሳችን ማድረግ አለብን፤ በደኅንነታችን እኛ የምንሠራው ሥራ ይህ ነው።

9 በሰዎች መካከል እርቅና ሰላምን የሚያደርጉ ደስ ይበላቸው። እዚህ ላይ የተጠቀሱት ሰላምን የሚያደርጉ ሰዎች በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ሰላምን የሚያደርጉ ናቸው። ብዙ ሰዎች ለምሳሌ እንደ ፕራዝዳንቶች፣ እንደ ነገሥታት፣ እንደ ጠቅላይ ሚኒስትሮች ያሉ ራሳቸውን፣ «ሰላም አድራጊዎች» ብለው ይጠራሉ፤ ስለ ሰላም ያወራሉ፤ የሰላም ውሎችንም ይደረድራሉ፤ ነገር ግን በዓለም ላይ ምንም ሰላም የለም፤ ሰላም የሌለውም በሰዎች ሃጢአት ምንክያት ነው። ዓለማዊ ሰላም አድራጊዎች ሰላምን ለማድረግ የሚሞክሩት ለኃጢአት ሽፋን በማድረግ፣ ከክፉ ሰዎች ጋር አብረው በመመሳጠር ነው። ነገር ግን እውነተኛ መንፈሳዊ ሰላም አድራጊዎች ፍትሕ የገደለውን ነገርና ሥቃይ ወይም በዓለም ላይ ያለውን ኃጢአት አውልቀው ለመጣል ይሞክራሉ። ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ሰላም እንዲያደርጉ ይረዳሉ፤ ይህም እውነተኛ ሰላም ነው።

ሰላም ፈጣሪዎች ለመሆን በመጀመሪያ እኛ ራሳችን ከእግዚአብሔር ጋር ሰላም ማግኘት ይኖርብናል። ከእግዚአብሔር ጋር ሰላም ልናደርግ የምንችለውም በክርስቶስ በማመን ነው (ሮሜ 5፡1)። እውነተኛ ሰላም ለማግኘት በእነዚህ ደስተኛ የመሆኛ መንገዶች ውስጥ የተገለጹትን መምሰል ነው። በመንፈስ ድኸቶች፣ የዋሆች፣ ጽድቅን የሚራቡ፣ መሐሪዎች፣ ልብ ንፁሕ መሆን ይገባል (ቁ. 3-8)። እነዚህ ሁሉ በአንድነት ይሄዳሉ፤ አንዱን ባሕሪ ከሌሎቹ ለይተን ልንይዝ አንችልም።

ሰላምን የምናደርገው እንዴት ነው? ሰላምን የምናደርገው ጎረቤታችንን ወይም ሌላውን ሰው እንደራሳችን ስንወድድ ነው (ማር. 12፡31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ፍቅር ለሰላም አድራጊ ዋና መሣሪያ ነው፤ ጳውሎስ እንዲህ ሲል ጽፎአል፡ ጠላትህ ቢራብ አብላው (ሮሜ 12፡20)፤ ኢየሱስም እንዲህ አለ «ጠላቶቻችሁን

22 ይሁን እንጂ፣ ከጊዜ ወደ ጊዜ እውነተኛ ክርስቲያኖችም በኃጢአት ይወድቃሉ፤ በነዚያ ጊዜያትም በውጪ የሚያደርጉአቸው ነገሮች በጣም ስሕተት ሊሆኑ ይችላሉ፤ ነገር ግን እውነተኛ ክርስቲያን ከሆነ ወዲያውኑ ኃጢአቱን ተናዞ ሊነጻ ይችላል (1ዮሐ. 1፡9)።

23 የአንዳንድ የማያገኙ ሰዎች ሕይወት ከፋቱ ዳድታን መስለው ሊታዩ ይችላሉ፤ ነገር ግን በቅርብ ህፃ ለሚመለከታቸው የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ በሕይወታቸው ሊታይ አይችልም።

ወደፊት በደትና መከራ በሚያደርሱባችሁም ጸልዩላችኋል፤ ይህን ብታደርጉ በሰማይ ላለው አባታችሁ ልጆች ትሆናላችሁ (ቁ. 49:145)። እርቅና ሰላምን የሚያደርጉ ደስ ይበላችው። የእግዚአብሔር ልጆች ይባላሉና (ዮሐ. 1:12፤ ገላ. 3:26፤ 4:7 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከቷል)።

ታላቁ በላም አድራጊ ኢየሱስ ነበር (ኤፌ. 2፡17)
 ቀላ. 1፡19-20)። እርሱ ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አላቸው፦
 «በላም ለእናንተ ይሁን፤ አብ እኔን እንደላካች፤ እኔም
 እናንተን እልካችኋለሁ» (ዮሐ. 20፡21)። ኢየሱስ በላም
 አድራጊዎች እንድንሆን ልኮናል፤ እኛ ለከርሰቱን የሰላም
 አምባላጆች ነን (2ቆሮ. 5፡20 እና ማብራሪያውን
 ይመለከቷል)።

ይሁን እንጂ፤ ሌላም እውነት እንዳለ መዘንጋት የለብንም። በሌላ ጊዜ ኢየሱስ እንዲህ ብሎአል፦ «እኔ ሰይፍን እንጂ ሰላምን ለማምጣት አልመጣሁም» (ማቴ. 10፥34)። ኢየሱስ ሰዎችን ከእግዚአብሔር ጋር ለማስታረቅ ብቻ አልመጣም፤ መልካምን ከክፉ ለመለየት ጭምር እንድን። እርሱ በፍርድ ~~የ~~ ይፈርዳል (ማቴ. 25፥31-32፤ ዮሐ. 5፥22፤ 2ቀር. 5፥፳፱)። ኢየሱስ በእምነት ወደ እግዚአብሔር ለሚቀርቡት ሁሉ ሰላምን ያመጣቸዋል፤ እግዚአብሔርን መታዘዝና ማምለክ እምቢ ለሚሉት ግን በፍርድ ቀን ሰይፍ ያመጣቸዋል።

ከርስቶስ ወደ ዓለም የመጣው ሰላም አድራጊ በመሆን ነው፤ ይሁን እንጂ በጠላቶቹ እጅ ተሠቃይቶ ተገደለ። እኛም ራሳችን ሰላም አድራጊዎች ብንሆንም በከርስቶስ ጠላቶች ተቃውሞና ሥቃይ ይደርስብናል፤ ደግሞም እንስደዳለን (2ጢሞ. 3፡12)። ኢየሱስም፡ «እኔን አግዶጁን ለናንተንም ያሳድዱኝልኝ» ብሏል (ዮሐ. 15፡20)። ከርስቶስን ከግቃወሙ በቅኝ ጋር ሰላም ማድረግ አንችልም።

10 ስደትና መከራ የሚቀበሉ ደስ ይበላቸው። (1ጴጥ. 3፡14፤ 4፡14 ይመለከታል)። በቁጥር 3 ላይ በመንፈስ ድኾች እንደሆኑት መንግሥተ ሰማይ የእነርሱ ናት።

ለምቅ በባዙ ምክንያት ስደት ይደርስባቸዋል። ለምሳሌ በጋራነት ምክንያት፣ በሞቸነት ምክንያት፣ በመጥፎ ልማዶች ምክንያት ይሰደዳሉ። ነገር ግን ደስተኞች ሊሆኑ የሚችሉት ስለ ጽድቅ የሚሰደዱ ብቻ ናቸው።

አገጽ ፮ ጊዜ በራሳችን ላይ ችግር የምናመጣው አስላጊ ባልሆነ መንገድ ነው። እኛ ጻድቅ የሆንን ይመለከላል፤ ነገር ግን የምንወቃው በሰሐተታችን ወይም እውቀት በማጣታችን ምክንያት ነው። የምናደርገው ነገር ለአግዚአብሔር ክብር የሚያስገኝ መሆኑን አጥርተን ማወቅ ይኖርንናል። ደስተኞች ልንሆን የምንችለው እግዚአብሔርን በማስከበር የምንወቃይ ከሆነ ብቻ ነው።

እንደ አዲስ ኪዳን ትምህርት ከሆነ ስደትን በትዕግሥት መቀበል ይኖርብናል (2ጢሞ. 3፡12)። አንዳች ዓይነት ችግር እየተቀበለን ያለን ካልሆነ ምናልባት ለአግዚአብሔር እየኖርን አይደለንም። እግዚአብሔርን የምንድኑ ከሆነ፤ ዓለም ይጠላናል (ዮሐ. 15፡18-19)። ዓለማውያን ሰዎች²⁴ ጻድቃንን ሁልጊዜ ይቃወሙአቸዋል። ጻድቃን የሆኑ ሰዎች ማለትም የክርስቶስን ጽድቅ የተቀበሉ ሰዎች በጨለማ ውስጥ እንዳለ ብርሃን ናቸው፤ ዓለማውያን ሰዎች ግን ብርሃኑን ይጠላሉ፤ ምክንያቱም ብርሃን ከቶ ሥራቸውን ስለማያሳይባቸው ነው (ዮሐ. 3፡20)።

ብዙ የዓለም ሰዎች በሌሎች ዓለማውያን ሰዎች «ዲድታን»፣ «የተከበሩ»፣ «እጅግ መልካም የሆኑ» ተብለው ይጠራሉ፤ ይሁን እንጂ ይህ ዓለማዊ አነጋገር ነው። ይህን የመሰሉ ሰዎች የዓለም ስለሆኑ በዓለም አይሰደዱም፤ ይልቁንም ከዓለም ከብርን ይቀበላሉ፤ ዋጋቸውንም ከዓለም ያገኛሉ። (ሉቃ. 6፥26 እና ማብራሪያውን ይመለከቷል)። በእውነት ዲድታን የሆነ ሰው ከዓለም አይደለም፤ ይልቁንም የሰማይ መንግሥት ዜጋ ነው፤ ስለሆነም ዓለማውያን ሰዎች ያሳድሩታል።

11-12 ስምንቱን ደስተኞች የመሆኖ መንገዶች አስረድቶ ከወረሰ በኋላ ኢየሱስ ወደ ደቀ መዛሙርቱ ዞር ብሎ እንዲህ አላቸው፡ «እናንተስ ደስ ይበላችሁ. . .» «በእኔ ምክንያት ሰዎች ሲሰድቡአችሁና ሲያሳድዱአችሁ በውሸትም ስማችሁን ሲያጠፉ ደስ ይበላችሁ»። በክርስቶስ ምክንያት የምንሠቃይ ከሆነ ደስተኞች እንሆናለን ማለት ነው።

ለሰዎችም እያንዳንዱ የክርስቶስ ተከታይ ስራብንም፣ ሐሜትንም፣ ስደትንም ለመቀበል የተዘጋጀ ይሁን። ይህ ሁሉ በሚመጣበት ጊዜ አማኝ የሆነ ሰው ምን ማድረግ አለበት? ደስተኛ ሊሆንና በደስታም ሊፈነድቅ ይገባዋል (የሐዋ. 5፡40-41)። እንዲህ ብናደርግ ከብሉይ ኪዳን ነቢያት ጋር እንቆጠራለን! እነርሱም ስደትና መከራ ይሰጥባቸዋል (2ኪና 36፡15-16)። የክርስቶስ መከራ ተካፋዮች በመሆናችን ከብር እናገኛለን (ፊላ. 3፡10)።

ሰው ሲበድለን በተለምዶ የምናደርገው ምንድነው?
እንቆጣለን፤ ሰውየውንም እንቃወማለን፤ በቀል እንፈጽማለን፤
ኔ የሱስ ግን እንጸህ ማድረግ የለባችሁም ይለናል።

በውስጣችን ምራጅና ቁጣ እንደዛለን፤ ኢየሱስ ግን ይህንንም ማድረግ አይገባችሁም ይለናል።

መቁጣት ስሕተት ስለሆነ ቁጣችንን ከራሳችን እንኳ ለመደበቅ እንሞክራለን፤ ከዚህም የተነሣ ጨፍጋጎች፣ ቁስለኞችና ተስፋቢዎች እንሆናለን፤ እንዲህ መሆንም ትክክል አይደለም። አንድ ሰው በክርስቶስ ምክንያት ስሕተት ሲያደርስብን ወይም ሲያሳድድን፣ ኢየሱስ አንድ ነገር ብቻ እንድናደርግ ይነግረናል፤ እርሱም «ደስ ይበላችሁ! ሰረዳችሁ! ሰረዳሉ!» ይላል።

ችግር ወደ እርሱ ሲመጣ በተፈጥሮ ደስተኛ የሚሆን ሰው ከቶ የለም። መንፈስ ቅዱስ በውስጡ ያለ ሰው ብቻ ነው ስደት ሲደርስበት ደስተኛ ሊሆን የሚችልው፤ ደስታ የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ ነው (ገላ. 5፡22)። እግዚአብሔር ስደት በእኛ ላይ እንዲመጣ የሚፈቅደው በመንፈስ ቅዱስ እንመራ እንደሆነ እምነታችንን ለመፈታት ነው (1ኛ ጢ. 1፡6-7)። ስደት ሲደርስብን የምንቆጣ ወይም የሚደብተን ከሆነ በመንፈስ ቅዱስ ያለ መምላታችንን ልናውቅ እንችላለን።

በርቱኳን፡ ወይን ወይም ሌላ ዓይነት ፍሬ ሲጨመቅ ጭማቂ ይወጣል፤ ከእኛስ በስደት በምንጨመቅበት ጊዜ ምን ዓይነት ጭማቂ ነው ከውስጣችን የሚወጣው? የመራራ ቁጣ ጭማቂ ይሆንን? ወይስ በውስጣችን የሚኖረው ምንፈስ ቅዱስ የማሳጠን ጣፋጭ የይስት ጭማቂ ነው?

ለምን እንደሰታለን? በመንግሥተ ሰማይ የምታገኙት ዋጋ ትላቅ ስለሆነ ነው (ቁ. 12)፤ ዋጋችን ምን ያህል ታላቅ ነው? ሊለካ እስከማችል በጣም ታላቅ ነው! የእኛ ዋጋ ራሱ የሰማይ መንግሥት ነው (ቁ. 10)። የእኛ ዋጋ በዚያ መንግሥት ውስጥ እየኖርን እግዚአብሔርን ማየት ነው (ቁ. 8)። ዋጋችን የእግዚአብሔር ልጆች መሆን ነው (ቁ. 9)። ጳውሎስም እንዲህ ብሎ ጽፎአል፤ «የአሁኑ ጊዜ መከራ ወደፊት ለእኛ ከሚገባቸው ክብር ጋር ቢመዛዘን በምንም ሊተካክል እንደማይችል አድርጌ እቆጥራለሁ» (ሮሜ 8፡18)። «ይህም ቀላልና ጊዜያዊ የሆነ መከራችን፤ ወደር የሌለውን እጅግ ታላቅ የሆነ ዘላለማዊ ክብር ያስገኛልናል» (2ቆሮ. 4፡17)።

እግዚአብሔር በፍቅር የተሞላ ሰማያዊ አባታችን ነው፤ በክርስቶስ የሚያምኑ ሁሉ ልጆቹ ናቸው። እግዚአብሔር ሽልማት ሊሰጠንና የክብሩ ተከፋዮች እንድንሆን ይፈልጋል። እግዚአብሔር እኛን ሊሸሸንን ግዴታ የለበትም፤ ይልቁንም በራሱ ፈቃድ ይህን ለማድረግ መርጦአል፤ የሚሸልመንም ለእኛ ካለው ፍቅር የተነሣ ነው።

እኛ የአግዚአብሔር ልጆች ነን፤ አባታችንን መታዘዝ የእኛ ግዴታ ነው። በእነዚህ በስምንት የደስታ መንገዶች ውስጥ እንደተጠቀሱት ሰዎች ዓይነት ልንሆን ይገባናል፤ እኛ በመንፈስ ቅዱስ አግካይነት እነዚህ ከቂጥር 3-10 ያሉትን መልካም ጠባቡች ይዘን ብንገኝ፤ በእውነት ደስተኞች እንሆናለን።

24 ዓለግውያን ሰዎች እግዚአብሔርን ከመውደድ ይልቅ የዓለምን ነገሮች የግወዳ ርቶው።

ጨውና ብርሃን (5:13-16)

(ማር. 14:21፤ ሉቃ. 14:33)

13 ክርስቲያኖች የምድር ጨው ናቸው። ጨው ያጠራል፤ ጨው ከመበሰበስ ይጠብቃል፤ ጨውን በሥጋ ላይ ብታስቀምጥ ያለ ማቀዝቀዣ ደህና ሆኖ ለብዙ ወራት ሊቆይ ይችላል፤ ጨርሶም አይበሰብም።

ዓለም እንደ ሥጋ ነው። በመበሰበስም ላይ ነው። በዓለም ውስጥ ከፋት አለ፤ ሰዎች እግዚአብሔርን አይታዘዙም፤ በመንፈሳዊ ሕይወታቸው እንደ መጥፎ ሥጋ ይበሰብሳሉ። የአይሁድ ሕዝብ እግዚአብሔርን በመደጋገም ባለመታዘዛቸው፤ እግዚአብሔር ንስሐ እንዲገኝ ብዙ ነቢያትን ላከላቸው። ነቢያቱ እንደ ጨው ነበሩ። የእነርሱን ቃል የሰሙ ሰዎች ነቅተው ታደሱ። እኛ ክርስቲያኖችም ልክ እንደ ብሉይ ኪዳን²⁵ ነቢያት ጨው ለመሆን ተጠርተናል።

ጨው ሌላም ሥራ አለው፤ በጣም ጣፋጭ ነው። እንደዚህ ዓይነት ጨው በጣም ትንኞት እንኳ ብዙ ሥራ ሊሠራ ይችላል። በጣም ጥቂት የሆነውን ጨው ወስደን ብዙ ውሃ ውስጥ ብንጨምረው ውሃው ጨው፤ ጨው ይላል። ጨው ልዩነት ያመጣል። ጨው በጣም ትልቅ ሥራ ይሠራል። እኛ ክርስቲያኖችም እንደጨው መሆን ይገባናል፤ በዓለም ውስጥ ልዩነት ማምጣት አለብን። ጨው የውሃውን ባዕም እንደሚለውጠው የዓለምን «ባዕም» የምንለውጥ መሆን አለብን። ከቁጥር 3-10 ከተጠቀሱት ስምንት የደስታ መንገዶች የክርስቲያን «ባዕም» ምን እንደሆነ ለመለየት እንችላለን።

ራሳችንን፡ «እንደ ጨው ጣዕም አለንን? በዙሪያችን ካለው ዓለም ልዩ ጣዕም አለን?» ብለን እንጠይቅ። ጣዕማችንን አጥተን ከሆነ ዋጋ ቢሶች ሆነናል ማለት ነው፤ ሐሰተኛ ክርስቲያኖችም ሆነናል። እንደ ሉቃስ 14:35 ከሆነ የጨውነቱን ጣዕም ያጣ ጨው ለማዳበሪያ²⁶ እንኳ አይጠቅምም። ጣዕም የሌላቸው ክርስቲያኖች ማለትም መንፈስ ቅዱስ የሌላቸው ክርስቲያኖችም ለምንም አይጠቅሙም። አንድ ክርስቲያን መንፈስ ቅዱስ የሌለው ከሆነ «ጣፋጭ» ወይም እንደ «ጨው» የሚሆንበት መንገድ የለውም (ማር. 9:50 እና ማጥራሪያው ይመለከታል)። ጣፋጭነታችንን የምናገኘው ከመንፈስ ቅዱስ ነው።

ብዙ ሰዎች ስለ መሻሻል ያወራሉ፤ አገሮች ሁሉ መሻሻሉን ይፈልጋሉ፤ ነገር ግን የሚያስፈልገው ምን ዓይነት «መሻሻል» ነው? ክርስቲያናዊ መሻሻል! ከመንገድ፡ ከፋብሪካ፡ ከሌላውም ምኞት ይልቅ ሰዎች እግዚአብሔር ያስፈልጋቸዋል። ሰዎች ሰላም፣ ፍቅር፣ ይቅርታ፣ ደኅንነት ያስፈልጋቸዋል። በሌላ አነጋገር መንፈሳዊ ጨው ያስፈልጋቸዋል። እያንዳንዱ ክርስቲያን ልክ እንደ ጨው ዘር ነው፤ ስለሆነም በክርስቶስ ያመኑ ሰዎች ብቻ ናቸው እውነተኛ መሻሻል ሊያመጡ የሚችሉት። ይህም መንፈሳዊ መሻሻል ነው። ይህን ልናደርግ የምንችለውም ከእጩ ጣዕማችን ከተገኘን ነው።

14-15 ክርስቲያኖች ጨው ብቻ አይደሉም፤ በተጨማሪም እነርሱ የዓለም ብርሃን ናቸው። በውስጣችን የሚኖረው መንፈስ ቅዱስ ብርሃን ይሰጠናል፤ ብርሃኑ የክርስቶስ ብርሃን ነው እንጂ የእኛ የራሳችን አይደለም። እኛ ብርሃን የሆነው ክርስቶስ ብርሃን ስለሆነ ነው (ዮሐ. 8:12 ይመለከታል)።

ዓለም በጨለማ ውስጥ ነው፤ ጨለማውም የኃጢአት፣ የድንቁርና ከእግዚአብሔር የመለየት ነው። እኛም ራሳችን ብንሆን አንድ ጊዜ በጨለማ ውስጥ ነበርን፤ አሁን ግን ራሳችን ብርሃን ሆነናል (ኤፌ. 5:8፤ ፊል. 2:15)።

ብርሃን መሆናችንም፤ ሰውን ሁሉ ወደ እግዚአብሔር የሚወስደውን የደህንነትን መንገድ ለማሳየት ነው። ብርሃናችን ደምቆ የሚበራው በቃልም ሆነ በሥራ ሌሎች ምስክርና ምላሴ ሆነን ስንገኝ ነው። ከቁጥር 3-10 ባለው ክፍል የተጠቀሱት ስምንት ባሕርያት እና ስምንቱ የመንፈስ ቅዱስ ፍሬዎች (ገላ. 5:22-23) እንደ ብርሃን ናቸው።

ብርሃን ከጨለማ እንደሚለይ የእኛም ጠባይ ከሌሎች ሰዎች ጠባይ ልዩ መሆን አለበት። ሌሎች ሰዎች የእኛን ብርሃንነት ለማየት መቻል አለባቸው፤ ቤተክርስቲያናችንም በተራራ ላይ እንዳለ ከተማ ልትሆን ይገባታል (ቁ. 14)።

ሰዎች የእኛን ብርሃን (የክርስቶስ ብርሃን) የሚከተሉ ከሆነ ደህንነትን ማግኘት ይችላሉ። ከጨለማ ማምለጥ የሚችሉትም የእኛን ብርሃን በመከተል ነው። እግዚአብሔር ክርስቶስን ወደ ዓለም የላከው ወንድኝና ሴቶችን ለማዳን ስለፈለገ ነው (ዮሐ. 3:17)፤ እግዚአብሔር ክርስቶስን እንደላከ፤ ክርስቶስ ደግሞ እኛን ልኮናል (ዮሐ. 17:18፤ 20:21)። ስለሆነም ብርሃናችንን መደበኛ የለብንም። ልክ ጣዕሙን ያጣ ጨው ዋጋ እንደሌለው ብርሃንም ቢሆን ከተደበቀ ዋጋ አይኖረውም፤ አንድ ክርስቲያን ብርሃኑን የማያሳይ ከሆነ ዋጋ አይኖረውም፤ ፍሬ እንደማያፈራ የፍሬ ዛፍ ይሆናል (ዮሐ. 15:5-6)። ጣዕም የለውም፤ ብርሃን የለውም፤ ፍሬም የለውም ማለት ነው፤ እንደዚህ ዓይነቱን ሰው ክርስቲያን ነው ለማለት አይቻልም።

በየጊዜው ራሳችንን እንዲህ ብለን እንጠይቅ፡ «ብርሃኔ ይበራልን? በማሰሮቱ ውስጥ ዘይት አለን? ማለትም የመንፈስ ቅዱስ ዘይት ይኖራልን?» ያለ መንፈስ ቅዱስ የእኛ ብርሃን ሊበራ አይችልም፤ ዘይቱ በርቶ ሊያልቅ ይችላል። በየቀኑ በማሰሮአችን ውስጥ ዘይት መጨመር ይኖርብናል፤ ሁልጊዜ በመንፈስ ቅዱስ እየተሞላን መኖር ይገባናል (ኤፌ. 5:18)።

16 እኛ መንፈስ ቅዱስ እንዳለን ሌሎች ሰዎች እንዴት ማወቅ ይችላሉ? መልካም ሥራችንን ማየት ቢችሉ ነው። ብርሃናችን የሚታየው በመልካም ሥራ ነው። ይሁን እንጂ ብርሃናችን ለእኛ ከብርን የሚያስገኝ ሳይሆን እግዚአብሔርን የሚያስከብር መሆን አለበት። የብርሃናችን ወይም የመልካም ሥራችን ዓላማ ለራሳችን ከብር ማትረፊያ ሳይሆን ለእግዚአብሔር ከብር ማስገኛ መሆን ይገባዋል። ብርሃኑ የራሳችን እንዳልሆነ ማስታወስም አለብን። ብርሃኑ በውስጣችን የሚኖረው የእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ብርሃን ነው፤ በሁሉ ነገር ለእርሱ ክብር ልንሰጠው ይገባናል።

የሕግ ፍጻሜ (5:17-20)

17 ኢየሱስ ሕግንና ነቢያትን ማለት የብሉይ ኪዳን²⁷ ትምህርት ለመደምሰስ አልመጣም፤ እርሱ የመጣው ሕግንም ሆነ የነቢያትን ጽሑፎች ለመፈጸም ነው።

ኢየሱስ ሕግን የፈፀመው እንዴት ነው? በፍጹም ሁኔታ ለሕግ በመታዘዝ ነው። አይሁዳውያን ኢየሱስን አልተቀበሉትም፤ እንዲያውም የአይሁድን ሕግ ያፈርሳል ብለው ከሰሱት፤ ነገር ግን ከሳቸው በሐሰት ነበር። ሕግን የሚያፈርሱት ግን እነርሱ ነበሩ፤ እነርሱ ሕግን የሚከተሉት ከልባቸው ሳይሆን በውጪ በኩል ለሰው ይምሰል ነበር፤ ኢየሱስ ግን ሕግ በውጭ በኩል ብቻ ሳይሆን ከውስጥ ከልብ እንደሚፈጸም አሳያቸው።

ኢየሱስ የብሉይ ኪዳን ነቢያትን ቃል ሊፈጽም የቻለው ለእንዴት ነበር? የፈጸመው በዚህ መንገድ ነበር፡ ነቢያቱ በትንቢታቸው ስለ መሰሉ ማለትም ስለ አዳኙ የተናገሩትን ሁሉ በራሱ ሕይወት በመፈጸም ነበር። ነቢያቱ

²⁵ የብሉይ ኪዳን ነቢያት ወደ ፊት የሚሆነውን ነገር ብቻ የሚናገሩ አልነበሩም፤ ነገር ግን የእግዚአብሔርም ቃል ለአይሁድ ሕዝብ ይናገሩ ነበር፤ ሥራቸው ልክ የእግዚአብሔር አፍ መሆን ነበር፤ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ትእዛዛቱንና ማስጠንቀቂያዎቹን የሚያስተላልፈው በእነርሱ በኩል ነበር፤ ስለዚህ በመጽሐፍ ቅዱስ «ነቢይ» የሚለው ቃል የወደፊቱን ነገር ከሚናገር ይልቅ የበረታ ትርጉም አለው።

²⁶ በአዲስ ኪዳን ዘመን በአብዛኞቹ የመካከለኛ ምሥራቅ አገሮች ውስጥ ጨው እንደ ማዳበሪያ ይጠቅም ነበር።

²⁷ የብሉይ ኪዳን የመጀመሪያዎቹ እምስት መጻሕፍት ሕግ በመባል ይታወቃሉ። ሕግ ለአይሁድ ሕዝብ የተሰጠው በእግዚአብሔር ሲሆን፤ ዐሥር ዋና ዋና ትእዛዛትን የያዘ ነው (ዘጸ. 20:1-17)። በተጨማሪም ብዙ ሌሎች ደንቦች ነበሩ። አይሁዳውያን ሕግን በመከታተል ደንቦችን እንደሚያገኙ ያምኑ ነበር። ተጨማሪ መረጃ ለማግኘት ከቃላት መጻፈ ውስጥ ሕግን ይመለከታል። ቀሪው ብሉይ ኪዳን የአይሁድን ሕዝብ ታሪክና እንዲሁም የአይሁዳውያን ነቢያት የጻፉትን ደጋፊዎች ስለሆነው መላው ብሉይ ኪዳን ብዙ ጊዜ ሕግና ነቢያት ተብሎ ይጠራል።

ኢየሱስ ስለ ሰዎች ኃጢአት እንደሚሞት አስቀድሞው በትንቢት ተናገረው ነበር። እርሱ ስለ ሰዎች ኃጢአት ቅጣት መቀበል ነበረበት (ኢሳ. 53፡5-6)። ማር. 10፡45 እና ማጥቆራውን ይመለከታል። ክርስቶስ ሕይወቱን በሙሉ የኃጢአት መሥዋዕት አድርጎ ማቅረብ ነበረበት (ዘሌ. 5፡14-16)። ኢሳ. 53፡10። ይህም የእኛን በደል ለማስወገድ ሕይወቱን አሳልፎ መስጠት ይገባል ማለት ነው። ይህ ሁሉ እውነት የሆነው ኢየሱስ በመስቀል ላይ በሞተ ጊዜ ነው። ክርስቶስ ለኃጢአት የመጨረሻ መሥዋዕት ለመሆን ራሱን አሳልፎ ሰጠ፤ ከእንግዲህ ወዲያ ሌላ መሥዋዕት ማቅረብ አያስፈልግም፤ በእርሱ ሞት ምክንያት በእርሱ ያመኑ ሁሉ ከቅጣት አምልጠው ደህንነትን ይቀበላሉ። በዚህ መንገድ ክርስቶስ የትንቢቶች ሁሉ ፍጻሜ ሆኖአል፤ እንዲሁም የብሉይ ኪዳን ተስፋዎች ሁሉ በእርሱ እውነት ሆነዋል።

18 ሕግ ሁሉ እስኪፈጸም ድረስ ከሕግ የትኛውም ክፍል ቢሆን አይሻርም፤ ይህም ማለት ስለ ኢየሱስ በብሉይ ኪዳን የተጻፉት ሁሉ እስኪፈጸሙ ድረስ ማለት ነው። ከኢየሱስ ሞትና ትንሳኤ በፊት ሕግ በሙሉ ሥራ ላይ ይውል ነበር፤ ነገር ግን ኢየሱስ ከሞተና ከሞት ከተነሣ በኋላ ከሕግ እንዳንጽ ክፍል አስፈላጊ ሳይሆን ቀርቶአል፤ ያ ክፍል ፈጽሞ አልጠፋም፤ ይሁን እንጂ ሥራ ላይ ሳይውል ቀርቶአል። ሥራ ላይ ሳይውል የቀረው የሕግ ክፍል «ሥርዓታዊው» የሕግ ክፍል ነው። የአይሁድ ሕግ ስለ መሥዋዕት፤ በደልን የማስወገጃ ደንብ፤ እራሱንም ከኃጢአት የማንጸት ደንብና የመሳሰሉ ሌሎች ብዙ መመሪያዎችን የሚያጠቃልል ነበር። እነዚህ መመሪያዎች ከእንግዲህ ወዲያ የሚጠቅሙ አይደሉም፤ ምክንያቱም አሁን ክርስቶስ ስለመጣ ኃጢአታችንን በደላችንን ሁሉ አስወግዶናልናል ነው (ቆላ. 2፡13-14፤ ዕብ. 8፡12-13 እና ማጥቆራውን ይመለከታል)።

19 ታዲያ ክርስቲያኖች ከሕግ ክፍል መታዘዝ ያለባቸው አለ? አዎ በእርግጥ መታዘዝ አለባቸው፤ ከሕግ ዋና ዋና ክፍሎችን፤ ማለትም «የሞራል ሕግን» መታዘዝ ይኖርባቸዋል። እነዚህ የሞራል ሕግን የሚያጠቃልሉት ዋና ዋና ትእዛዛት አልተሻሩም፤ ስለሆነም እነርሱን መታዘዝ ይገባናል።

በሙሴ ዘመን እግዚአብሔር ከአይሁዳውያን ጋር ቃል ኪዳን ገብቶ ነበር፤ በዚህም ቃል ኪዳን እግዚአብሔር «ለሕጌ ብትታዘዙ እኔ እጠብቃችኋለሁ፤ አምላካችሁም እሆናለሁ» ብሎአቸው ነበር (ዘጸ. 19፡5-6)። እግዚአብሔር ሕጉን በሁለት የድንጋይ ጽላቶች ላይ ጻፈ (ዘጸ. 31፡18)። ነገር ግን እግዚአብሔር ክርስቶስን ወደዚህ ዓለም ሲልከው ሌላ አዲስ ቃል ኪዳን²⁸ ከሰዎች ጋር ገባ። እግዚአብሔር፤ «ሕጌን በልቦናቸው አናራለሁ፤ በልባቸውም እጽፋለሁ» (ኤር. 31፡31-33፤ ዕብ. 8፡8-10)፤ «በደላቸውን ይቅር እልላቸዋለሁ፤ ኃጢአታቸውንም ከእንግዲህ ወዲህ አላስታውስባቸውም» (ኤር. 31፡34፤ ዕብ. 8፡12) አለ።

አሁን እግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ትእዛዛቱን እንድንፈጽም ይረዳናል፤ «ከሞራል ሕግ» ነፃ አይደለንም፤ ክርስቶስ ሕግን ለመሻር አልመጣም። ነገር ግን እርሱ የመጣው ሕግን እንድንፈጽም የሚያስችለንን ኃይል ሊሰጠን ነው።

«የሞራል ሕግ» በየዕለቱ በጠባያችን ውስጥ ሊታይ የሚያስፈልገው የአይሁድ ሕግ ክፍል ሲሆን፤ ይህ ሕግ ዐሥርቱን ትእዛዛት የሚጨምር ሕግ ነው (ዘጸ. 20፡1-17)። እንዲሁም እግዚአብሔርንና ሌሎችንም ሰዎች ሁሉ እንድንወድ የሚያዝዝን ነው (ዘጸ. 6፡4-5፤ ዘሌ. 19፡18፤ ማር. 12፡29-31)። በእርግጥም ሁለቱ ታላላቅ ትእዛዛት ማለትም እግዚአብሔርንና ሌሎችንም ሰዎች በሙሉ እንድንወድ የሚያዝዙን ትእዛዛት መላውን ሕግ በአንድነት አጠቃለው የሚይዙ ናቸው (ማቴ. 22፡40፤ ገላ. 5፡14)። ሐዋርያው ጳውሎስ «ፍቅር ሕግን ሁሉ ፈጽሞአል» ብሎ ጽፎአል (ሮሜ 13፡10)። ሁለቱን ታላላቅ ትእዛዛቶችን በሚገባ የምንፈጽም ከሆነ፤ ሕግን በሙሉ ፈጽመናል ማለት ነው።

ስለዚህ በቁ. 19 ላይ ማቴዎስ «ትእዛዝ» ወይም «ትእዛዛት» ብሎ ሲጽፍ ስለ «ሞራል ሕግ» እንጂ «ስለ ሥርዓታዊ ሕግ» አለመሆኑን ማስተዋል ይኖርብናል። የሞራልን ሕግ ትእዛዛት ትልቅም ሆነ ትንሽ ሁሉንም መፈጸም ይኖርብናል፤ ሌሎችም እንዲፈጽሙ ማስተማር አለብን።

ፈረሳውያንና የሕግ መምህራን ከአይሁዳውያን ሁሉ በጣም ሃይማኖተኞች ነበሩ። ፈረሳውያን ሃይማኖታቸውን በጥብቅ ሁኔታ የሚከታተሉ የአይሁድ ክፍል ሲሆኑ፤ የሕግ መምህራን ደግሞ መታዘዝ የሚገቡትን ደንቦች በሙሉ ጠንቅቀው የሚያውቁ ነበሩ። ታዲያ ከፈረሳዊና ከሕግ መምህር ይልቅ ጽድቅ ሊሆን የሚችል ማን ነው?

የኢየሱስ አባባል እንዲህ ነበር፤ በውጪ በኩል እነዚህ የአይሁድ መሪዎች በጣም ጽድቅ መስለው ይታዩ ነበር፤ በውስጥ በኩል ግን አልነበሩም። ሰዎች እንዲያመስግኑአቸው ሕግን ከውጪ በኩል ያከብራሉ (ሉቃ. 16፡24-25)፤ ትናንሽ ደንቦችን ይከተላሉ ነገር ግን በጣም አስፈላጊ የሆኑትን የህግ ክፍሎች ይንቁ ነበር (ማቴ. 23፡23-24፤ ሉቃ. 11፡42 ይመለከታል)። እግዚአብሔር የሚመለከተው ልብን እንጂ የሰውን ውጪያዊ ሰውነት እንዳልሆነ ረስተዋል። ስለሆነም የፈረሳውያንና የአይሁድ መምህራን ልቦች ከእግዚአብሔር በጣም የራቁ ነበሩ። ልባቸውም በጣም ቀዝቅዞ ነበር፤ ፍቅር፤ ምሕረት፤ ትሕትና አልነበሩአቸውም። ሌሎችን በማታለል የሚኖሩ ግብዝች ነበሩ።

ራሳቸውንም የሚያታልሉና በራሳቸው ጽድቅ በጣም የሚተማመኑ ነበሩ፤ «እኛ መልካምና ቅዱስ ነን፤ እንደሌሎች ሰዎች አይደለንም» ይሉ ነበር (ሉቃ. 18፡9-14 ይመለከታል)። «እግዚአብሔር ይቀበላልና» እያሉም ያስተምሩ ነበር። ነገር ግን ይህን በማሰባቸው ታላቅ ስሕተት ያደርጋሉ፤ በእግዚአብሔር ዓይን የእነርሱ «ጽድቅ» ስሕተት ነበር።

ስለዚህ ነበር ኢየሱስ ሲያስተምር፤ «የእኛ ጽድቅ ከፈረሳውያንና ከሕግ መምህራን ጽድቅ ካልበለጠ በቀር የሰማይን መንግሥት ልንወርስ አንችልም» ይል የነበረው። ማንም ሰው ቢሆን በራሱ ጽድቅ ወደ መንግሥተ ሰማይ መግባት አይችልም፤ እኛ የዳነው በሰው ጽድቅ አይደለም፤ እኛ የዳነው በክርስቶስ ጽድቅ ብቻ ነው። በራሳችን ጥረት ወይም ሥራ አልዳንም፤ እኛ የዳነው በክርስቶስ ሥራ ነው፤ ይህም ማለት እርሱ ስለ እኛ መሥዋዕት በመሆኑ ነው። መዳን የሚገባን ሆነን አልዳንም፤ ነገር ግን እኛ የዳነው በእግዚአብሔር ጸጋ ብቻ ነው (ገላ. 2፡15-16፤ ኤፌ. 2፡8-9 እና ማጥቆራውን ይመለከታል)።

ይህን የመሰለ ጸጋ ከእግዚአብሔር በመቀበላችን እግዚአብሔርን የሚያስደስት ሕይወት ልንኖር ይገባናል። መንፈስ ቅዱስን ተቀብለን ከሆነ የመንፈስን ፍሬ በሕይወታችን እያሳየን ልንኖር ያስፈልገናል (ማቴ. 5፡3-10፤ ገላ. 5፡22-23)። የመንፈስን ፍሬ ገልጠን የማናሳይ ከሆነ፤ መንፈስ በእኝ ውስጥ የለም ማለት ነው። መንፈስ በውስጣችን ከሌለ ደግሞ የክርስቶስ ወገኖች አይደለንም (ሮሜ 8፡9)፤ እውነተኛች ክርስቲያኖች አይደለንም በአጠቃላይ አልዳንም ማለት ነው።

ስለዚህ እያንዳንዱ ሰው ራሱን ይመርምር።

ሰውን መግደል (5፡21-26)
(ሉቃ. 12፡57-59)

21 በቀሪው የምዕራፍ 5 ክፍል ኢየሱስ ስለ አይሁድ መሪዎች ትምህርት ስድስት ምሳሌዎችን ሰጥቶአል። እያንዳንዱንም ምሳሌ በመከተል ኢየሱስ የራሱን ትምህርት አስተላልፎአል። የአይሁዳውያን ትምህርት የሰውን ውጪያዊ ሁኔታ የሚያመለክት ነበር፤ የኢየሱስ ትምህርት ግን የሰውን የውስጥ ሁኔታ የሚያመለክት ነው። ኢየሱስ፤ ሕግን ቃል በቃል ብቻ መከተል አይገባንም፤ ነገር ግን የሕግንም መንፈስ አብረን ማየት ይገባናል፤ ይህም የሕግ ውስጣዊ ትርጉም ነው። በማለት አስተማረ።

ለምሳሌ ሕግ «አትግደል» ይላል (ዘጸ. 20፡13)፤ የዚህ ውጫዊ ትርጉም «ሥጋን አትግደል» ማለት ነው።

28 «አዲስ ቃል ኪዳን» የሚለው ቃል «የአዲስ ኪዳን»ትክክለኛ ትርጉም ነው፤ አዲስ ኪዳን የሚገለጠው እግዚአብሔር በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ከሰዎች ጋር የገባውን አዲስ ቃል ኪዳን ነው።

22 ኢየሱስ በዚህ ትእዛዝ ውስጥ ጥልቅ የሆነ ትርጉም እንዳለ አሳይቶአል። እርሱ «ለመግደል ምኞት አይነርህ» ብሎአል። ይህም ማለት ሌላውን ሰው መጥላት አይኖርብንም፤ ሌላውን ሰው ለመጉዳት ወይም በእርሱ ላይ አደጋ ለማድረስ መመኘት አይኖርብንም። በእግዚአብሔር ፊት ይህን ማድረግ ልክ እንደ መግደል ይቆጠራል። ሌላውን ሰው መናቅና መርገም ወይም መሳደብ የለብንም። ይህን ብናደርግ ከብሩን ወይም ዝናውን እንደ ገደልን ይቆጠራል።

«ራካ» የሚለው ቃል የአረማይክ ቃል ሲሆን ትርጉሙም «የማይረባ» ወይም «ደደብ» ማለት ነው። ሳንደራገን አይሁድን ከሚያስተዳድሩ አካሎች ዋነኛው ክፍል ነው። እንደ ፍርድ ቤትም ይቆጠር ነበር። አንድ ሰው ሌላውን ሰው ቢሰድብ ለፍርድ ወደ ሳንደራገን ይቀርባል።

እንደ ኢየሱስ ትምህርት ከሆነ «አንተ የማትረባ» ወይም «ደደብ» ብሎ የሚሳደብ ከባድ ቅጣት ያስከትልበታል። አንድን ሰው «አንተ የማትረባ» ብሎ መስደብ ሰውዬውን በጣም መናቅ ሲሆን፤ እንደዚህ ብሎ የሚሳደብም ለገሃንም የተዘጋጀ ነው። ይሁን እንጂ ከዚህ ትምህርት የተነሣ ሌላውን ሰው ማረም ወይም መገሠጽ አይገባንም ማለት አይደለም። ለምሳሌ ወላጆች፤ መምህራን፤ መጋቢዎች በስራቸው ያሉትን ማረምና ተግባራዊ መስጠት ይገባቸዋል። ወንድማችን በእኛ ላይ ኃጢአት የሚሠራ ከሆነ ከፋ ሥራውን ልንገባለን ይገባናል (ማቴ. 18:15)። ይሁን እንጂ ማንንም ሰው ቢሆን ልንንቅ ወይም ልንጠላ አይገባንም። አንድ ሰው የማይረባ ነገር ቢያደርግ፤ ያንን የሠራውን ሥራ የማይረባ ልንል እንችላለን እንጂ ሰውዬውን «አንተ የማትረባ» ልንለው አይገባንም።

ሰዎች ብዙ የማይረባ ነገር ያደርጋሉ፤ ለእግዚአብሔር ያለ መታዘዝ ከነቱነት ነው። ክርስቶስንም አለመቀበል ከነቱነት ነው። ይህንን ዓለም መውደድ የባለ ከነቱነት ነው። ፈራሳውያንና የሕግ መምህራን በራሳቸው ጽድቅ መመከታቸው ከነቱነት ነው። (ማቴ. 23 ኢየሱስ በጽኑ ገሠግቸው። ይሁን እንጂ ይወዳቸው ነበር፤ እርሱ ወደዚህ የመጣው ለእነርሱ ሊሞት ነበር፤ ስለዚህ በፍቅር እውነትን አስተማራቸው (ኤፌ. 4:15)። ጳውሎስም «ወንድሞቼ ሆይ! ሰው ማናቸውንም ስሕተት አድርጎ ቢገኝ መንፈሳውያን የሆናችሁት እናንተ እንዲህ ዓይነቱን ሰው በገርነት አቅኑት» ብሎ ጽፎአል (ገላ. 6:1)። ሌላውን ሰው ለንገሥጽ ዓላማችን ሰውዬውን ከስሕተት ለመመለስ መሆን አለበት፤ ይህንንም በቀጣ ሳይሆን በፍቅር ማድረግ ይኖርብናል። የምንቆጣው በኃጢአቱ ነው እንጂ በሰውዬው ላይ መሆን የለበትም፤ ጳውሎስ «ምንም ያህል ብትቆጡ ኃጢአት አትሥሩ» ብሎአል (ኤፌ. 4:26)። በኃጢአት የምንቆጣው፤ እግዚአብሔርም በኃጢአት ስለሚቆጣ ነው (ሮሜ 1:18)። በኃጢአተኛው ላይ ግን መቆጣት የለብንም። ይህን ብናደርግ ግን እኛው ራሳችን ኃጢአት እንሠራለን፤ እኛው ራሳችን ለፍርድ ማለትም ለእግዚአብሔር ታላቅ ፍርድ የተገባን እንሆናለን።

23-24 እኛ ወንድማችንን የማንገድል፤ የማንቆጣ የማንንቅ ሆነን መገኘት ብቻ ሳይሆን፤ በመካከላችን የማንስማማብትና ወይም የማንግባባበት ነገር ሊኖር አይገባም። በመካከላችን ያለውን መጥፎ መንፈስ አስወግደን፤ በፍቅርና በፍቅር ባዶነት መንፈስ ልንተካ ያስፈልገናል፤ መባቸንን በመሠዊያው²⁹ ፊት ከማስቀመጣችን በፊት ይህን ልናደርግ ይገባናል።

ኢየሱስ የሚለን ይህን ነው። እግዚአብሔርን ለማምለክና ወደ እርሱ ለመጸለይ ወይም መባ ለማቅረብ በፊቱ ከመቅረባችን በፊት በወንድማችን ላይ ያለንን የኃጢአት ስሜት መናዘዝ ይኖርብናል። ወንድማችንን የበደልነው ነገር ካለ በመጀመሪያ ያንን ነገር ማስተካከል ይገባናል፤ በወንድማችን ላይ ይቅር ያላልነው ነገር ካለ በመጀመሪያ ይቅር ማለት ያስፈልገናል (ማር. 11:25

ይመለከታል)። እግዚአብሔር መባቸንን የሚቀበለንና ጸሎታችንን የሚሰማው በዚያን ጊዜ ብቻ ነው፤ በመዝ. 66:18 ላይ እንዲህ የሚል ቃል ተጽፎአል። «ኃጢአቱን ባልናዘዝ በላቤ ሰውሬ ቢሆን ኖሮ፤ እግዚአብሔር ጸሎቱን ሳልሰማ ነበር። ወንድሜን ያለፍቅር ብይዘው ወይም ስለ እርሱ ላስብ ፍቅር ባይኖረኝ እንኳ ኃጢአት ነው። እግዚአብሔርን ለማምለክ ወይም ወደ እርሱ ለመጸለይ ወይም መባ ለእርሱ ለማቅረብ በፊቱ ስንቀርብ በመጀመሪያ በልባችን ያለውን ኃጢአት ማስወገድ አለብን (1ኛው. 15:22፤ ሆሴ. 6:6፤ ማር. 12:33 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከታል)።

25-26 በቀ. 25 ላይ የተጠቀሰው ዳኛ ራሱ እግዚአብሔር ነው፤ እግዚአብሔር ቅጣታችንን እስከ ሞጫረሻ ሳንቲም እንድንከፍል የሚጠይቀን ዳኛ ነው፤ ማለትም እያንዳንዱን ትእዛዝ እንድንፈጽም ይፈልጋል፤ ከትእዛዛቱ ዋናው ጠላታችንን እንኳ እንድንወድ ነው (ቀ. 44)፤ እንግዲህ ልባችንን እንመርምር፤ የማንወደው ሰው ይኖር ይሆን?

በማንኛውም ጊዜ ልንምት እንችላለን፤ ከዚያ በኋላ በታላቁ ዳኛ ፊት መቅረብ ይኖርብናል። ታዲያ ለእርሱ ምን እንላለን? «እኔ አምኛለሁ፤ አመልኮና መባም አቀርብ ነበር፤ ገንዘብም እሰጥ ነበር፤ ለቤተክርስቲያንም ብዙ ሥራ ሠርቻለሁ» እንል ይሆን? ታዲያ ዳኛው ምን ይለናል? የሚለን እንዲህ ነው። «ልብህ እንዴት ነው? ልብህ ንጹሕ ነውን? በልብህ ውስጥ ቁጣ ያለው ለምንድነው? ወንድምህን የማትወደው ለምንድን ነው? ለምንስ ይቅርታ አላደርግህለትም? ስለዚህ ወደ መንግሥቱ ልትገባ አትችልም»። ኢየሱስም እንዲህ አለ «ጌታ ሆይ! ጌታ ሆይ! የሚለኝ ሁሉ ወደ መንግሥት ስማይ አይገባም፤ ወደ መንግሥት ስማይ የሚገባው በስማይ ያለውን የአባቴን ፈቃድ የሚፈጽም ነው» (ማቴ. 7:21)።

ማመንዘር (5:27-30)
(ማቴ. 18:8-9፤ ማር. 9:43-48)

27-28 አትግደል እንደሚለው ትእዛዝ ሁሉ (ቀ. 21) አታመንዝር የሚለውም ትእዛዝ በብሉይ ኪዳን ከሚገኘው ዐሥርቱ ትእዛዛት አንዱ ክፍል ነው (ዘጸ. 20:14)። ኢየሱስ ያስተማረው ለመግደል ወይም ለማመንዘር መመኘት ልክ የመግደልን ወይም የማመንዘርን ያክል የከፋ እንደሆነና ኃጢአት የሚጀምረው በልብ ውስጥ ነው በማለት ነበር (ማቴ. 15:19)። ብዙ ሰዎች በውጪ በኩል ከዐሥርቱ ትእዛዛት አብዛኛውን ይፈጽማሉ። ነገር ግን በልባቸው ብዙ የኃጢአት ምኞት አለባቸው። ለምሳሌ ብዙ ሰዎች «የመጀመሪያዎቹን ዘጠኝ ትእዛዛት ፈጽሜአለሁ» ይላሉ፤ ይሁን እንጂ «አትመኝ የሚለውን ዐሥረኛውንም ፈጽሜአለሁ» ሊል የሚችል የለም (ዘጸ. 20:17)። «መመኘት» ማለት ሕገወጥ የሆነ ነገርን መመኘት፤ ኃጢአትን ለማድረግ መመኘት ማለት ነው። ለምሳሌ የጎረቤትህን ሚስት «ስትመኝ» ከእርስዋ ጋር እንዳመነዘርክ ይቆጠራል። ኃጢአት በውጪ የሚደረግ ነገር ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን ሕገ ወጥ የሆነ የስስቅ ምኞት ሁሉ ኃጢአት ነው።

ሰው ሁሉ ኃጢአተኛ ነው (ሮሜ 3:10)፤ የሰው ልብ በከፉ ምኞት የተሞላ ነው፤ የሰው ልብ ከሁሉ ነገር ይበልጥ እጅግ የረከሰና ተንኮለኛ ነው (ኤር. 17:9)። ሰው ሁሉ ኃጢአት ስለ ሠራ ሞት ይገባዋል። ራሳችንን ማዳን አንችልም፤ ኢየሱስ ስለ እኛ መሞት የተገባው ስለዚህ ነው። እኛን ለማዳን፤ ንጹሕና ኃጢአት የሌለበት ሰው ስለ እኛ መቆጣት ነበረበት፤ እግዚአብሔር ከኃጢአት ጋር መኖር አይቻልም፤ እርሱ ፍጹም ቅዱስ ነው (1ኛው. 1:5)፤ ኃጢአትን መቅጣት አለበት፤ ስለሆነም በእኛ ምትክ ኢየሱስን ቀጣው፤ ኢየሱስ ወደ ዓለም የመጣው በእኛ ኃጢአት ምክንያት ነበር።

ስለዚህ እኛ ወንጌልን ስንሰብክ ከሰው ኃጢአት መጀመር ይኖርብናል። ከዚያም ሰው በኃጢአቱ ምክንያት እንደተፈረደበት መናገር አለብን። በአዲስ ኪዳን ስብከት የተጀመረው «ንስሐ ግቡ» በማለት ነበር (ማር. 1:4፤ 15፤ የሐዋ. 2:38 ይመለከታል)። አንድ ሰው ኃጢአተኛነቱን ተገንዝቦ መዳን እንደሚያስፈልገው እስካወቀ ድረስ ሊድን አይችልም። በልባችን ያለውን ኃጢአታችንን መናዘዝ

29 እዚህ ላይ ልናስታውስ የሚገባን በደለኛው ወይም በጣም ብዙ በደል የሠራው ሰው ማን እንደሆነ ለማወቅ መጣር አይደለም፤ ሌላው ሰው በአንተ እንዳዘነ ወይም በአንተ የተቀየመ እንደሆነ ካወቅህ ኢየሱስ የሚለው «ሂድና በመጀመሪያ ከዚያ ሰው ጋር ታረቅ» ነው (ቁጥር 29)።

ይኖርብናል። የምንናዘዘው ታላላቅ ኃጢአቶችን ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን ትንንሽ ኃጢአቶችንም ጭምር ነው። የምንናዘዘው የኃጢአት ሥራን ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን የኃጢአት ስሜትና ምኞትንም ጭምር ነው። ኃጢአታችንን በምንናዘዝበትና ንስሐ በምንገባበት ጊዜ እግዚአብሔር ይቅር ብሎ ያነጻናል (1ዮሐ. 1፡9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እርሱም በመንፈስ ቅዱስ በኩል አዲስ አእምሮና አዲስ ልብ ይሰጠናል።

ይህ ትምህርት አማኞች ላልሆኑ ብቻ ሳይሆን ለክርስቲያኖችም ጭምር ነው። በየጊዜው ኃጢአታችንን መናዘዝና አእምሮአችንንም ማደስ ይኖርብናል (ሮሜ 12፡2)። ሰይጣን ባለማቋረጥ ወደ ኃጢአት ሊመራን ይሞክራል፤ በውስጣችን ያለውንም መንፈስ ቅዱስን ለማጥፋት ይሞክራል (1ተሰ. 5፡19)። ልባችንንም ለብ ለማድረግ ወይም ለማቀዝቀዝ ይሞክራል፤ ስለሆነም እኛ ባለማቋረጥ በመንፈስ ቅዱስ የተሞላ ሕይወት ሊኖረን ይገባል (ኤፌ. 5፡18)። የተደበቁ ኃጢአቶቻችንን የሚያሳየን መንፈስ ነው፤ በኃጢአት ንስሐ የሚገባና ትሔት አእምሮ እንዲኖረን የሚያደርገንም መንፈስ ነው። እኛ ንስሐ በገባንና ንጹሕ በምንሆንበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ በሕይወታችን በሙላት ሊሠራ ይችላል።

29-30 እንደ ምንዝር ያሉ ውጪያዊ ኃጢአቶች፤ «በሽተኛ» ወይም በኃጢአት የተሞላ ልባችን ውጫዊ ምልክቶች ናቸው። በሽታው ያለው በልባችን ውስጥ ነው። ኃጢአት እንደ ከባድ በሽታ ወይም እንደ ካንሰር ነው። ከባድ በሽታን ለማዳን ሐኪሙ በመጀመሪያ መግሉን ያወጣዋል፤ ይህም መግል እንደ ኃጢአት መሆኑ ነው፤ ካንሰርን ለማዳን ደግሞ ሐኪሙ ቆርጦ ማውጣት ይኖርበታል፤ ልክ በዚሁ ጻይነት በሕይወታችን ያለውን ኃጢአት ቆርጠን ማውጣት አለብን።

ግን እንዴት? በመጀመሪያ መናዘዝና ንስሐ መግባት ይኖርብናል፤ ከዚያ በኋላ ከኃጢአት መሸሽ አለብን (2ጢሞ. 2፡22)። ወደ ኃጢአት የሚመናንን ነገሮች በሙሉ መተው አለብን፤ በልባችን ውስጥ የኃጢአት ምኞት እንዲቀሰቅስ ከሚያደርጉን ነገሮችም ሆነ ሰዎች መራቅ ይኖርብናል። የኃጢአት ምኞት በመጀመሪያ በልባችን እንዲነሣ የሚያደርጉትን ነገሮች መቃወም አለብን። አንድ ነገር በራሱ መልካምና ሕጋዊ ቢሆንም ወደ ፈተና የሚመራን ከሆነ ለንተው ይገባናል። ለምሳሌ ገንዘብ ማግኘት መልካም ነው፤ ነገር ግን ገንዘብን ከእግዚአብሔር ይበልጥ መውደድ ከጀመርን፤ ገንዘብ ወደ ኃጢአት እየመራን ነው ማለት ነው (1ጢሞ. 6፡10)። አንድን ነገር ከእግዚአብሔር ወይም ከኢየሱስ³⁰ ይበልጥ መውደድ ከጀመርን ኃጢአት እየሠራን ነው። በዚህ መንገድ ኃጢአት መሥራታችንን ከቀጠልን ወደ መንግሥተ ሰማይ አንገባም፤ ስለዚህ ነው ኢየሱስ «ስው የዓለምን ሀብት ሁሉ አማኝት ነፍሱን ግን ቢያጣ ምን ይጠቅመዋል?» ያለን (ማር. 8፡36)። ከኢየሱስ ይበልጥ የምንወደው ነገር ካለ የኢየሱስ ወገን ልንሆን አንችልም (ማቴ. 10፡37 ይመለከታል)።

በሕይወታችን ከኢየሱስ ይበልጥ የምንወደው ነገር ካለ፤ ማለትም ወላጆችን፣ ልጆችን፣ ገንዘብን፣ «ቀኝ ዐይናችንን» ወይም «ቀኝ እጃችንን» ከኢየሱስ ይበልጥ የምንወድ ከሆነ ቆርጠን እንተዋቸው። ሐዋርያው ጳውሎስ «... በመንፈስ ዕርዳታ ሥጋዊ ሥራችሁን ብትገድሉ በሕይወት ትኖራላችሁ» ብሎ የተናገረው ስለዚህ ነው (ሮሜ 8፡13)። በመንፈስ ቅዱስ ዕርዳታ የኃጢአት ሥራንና ምኞትን «መግደል» ይኖርብናል፤ በዚያን ጊዜ ወደ መንግሥተ ሰማይ መግባት እንችላለን።

በቁ. 29 ላይ ቀኝ ዐይን የሚወከለው ክፉ ምኞት በአእምሮአችን እንዲገባ የሚያደርጉ ነገሮች ነው። በቁ. 30 ቀኝ እጅ የሚወከለው ኃጢአት ሊሠራባቸው የሚችሉትን የዕውነታችን ክፍሎች ነው (ማር. 9፡43-48 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከታል)። ዐይናችን ወይም እጃችን ወደ ኃጢአት የሚመራን ከሆነ ነፍሳችንን ከማጣት ይልቅ ዐይናችንን ወይም እጃችን ከሰውነታችን አውልቀን ወይም ቆርጠን መግል ይኖርብናል።

መፋታት (5፡31-32)
(ማር. 10፡11-12፤ ሉቃ. 16፡18)

31 ማር. 10፡3-4፤ 1ቆሮ. 7፡10-11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።
32 ማር. 10፡11-12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

መሐላ (5፡33-37)

33 በብሉይ ኪዳን ሕግ መሠረት የሚምል ሰው የገባውን መሐላ መፈጸም ይኖርበታል (ዘኁ. 30፡2፤ ዘዳ. 23፡21) ።
34-35 ይሁን እንጂ በኢየሱስ ዘመን የነበሩ አይሁዶች የእግዚአብሔርን ስም ያልጠሩ መሐላ ከሆነ ላንፈጽመው እንችላለን ብለው ያለቡ ነበር። ስለሆነም በመሐላቸው እንዳይያዙ ለማድረግ አይሁዶች በመሐላቸው የእግዚአብሔርን ስም አይጠሩም ነበር፤ ይልቁንም በሰማይ ወይም በምድር ወይም በኢየሩሳሌም ይምሉ ነበር። ነገር ግን ይህን በማድረጋቸው ራሳቸውን ያታልሉ ነበር፤ ምክንያቱም እነዚህ ሁሉ ነገሮች ማለትም ሰማይ፣ ምድርና ኢየሩሳሌም የእግዚአብሔር ናቸው። ሰማይ የእግዚአብሔር ዙፋን ነው፤ ምድርም የእግሩ መርገጫ ናት (ኢሳ. 66፡1፤ ዮሐ. 7፡49)። ስለዚህ በእነዚህ ነገሮች መግል ማለት በራሱ በእግዚአብሔር እንደ መግል ይቆጠራል።

ኢየሱስ ያስተማረው በምንም ነገር እንዳንምል ነው። መግል ጨርሶ አስፈላጊ አይደለም። በምንም ነገር ብንምል፤ ማህላችንን መጠበቅ አለብን፤ ስለሆነም መሐላ መግባት ጨርሶ አያስፈልገንም።

36 አይሁዳውያን አንዳንድ ጊዜ «በራሳቸው» ይምሉ ነበር፤ ይህንንም ማድረግ ከንቱ ነገር ነው፤ በሰው በሆነ ነገር መርጦ መግል ጨርሶ አይገባም፤ ሰው መሐላን የሚያጸናበት ምንም ነገር የለውም፤ ሌላው ቀርቶ የራሱን ፀጉር እንኳ መለወጥ አይችልም።

37 ስለዚህ ንግግራችን «አዎ» ከሆነ በእውነት «አዎ» ይሁን፤ «አይደለም» ከሆነ በእውነት «አይደለም» ይሁን። መግል ግን አያስፈልገንም። «በማንም ሰው ላይ በሐሰት አትመስከር» (ዘጸ. 20፡16) የሚለውን ዘጠነኛውን ሕግ መፈጸም አለብን። ሰዎች የሚምሉት አንድን ነገር በሐሰት ለመሸፈን ሲፈልጉ ነው፤ እኛ በእውነት የምንናገር ከሆነ፤ መሐላ መጨመር አያስፈልገንም። መሐላ የዚያ የክፉው ማለትም የሰይጣን ወይም የዲያብሎስ ዘዴ ነው (ያዕ. 5፡12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ ይህን ሲናገር ወደ ፍርድ ቤት ሄደን መሐላ መግል የለብንም ማለቱ አይደለም። ኢየሱስ ራሱ ወደ ፍርድ ቤት በተወሰደ ጊዜ ሊቀ ካህናቱ «አንተ ክርስቶስ እንደሆንክ በመሐላ ንገረን» ሲለው ኢየሱስ መልስ ሰጠው (ማቴ. 26፡63-64)። ነገር ግን በዚህ ክፍል ኢየሱስ የተናገረው እርስ በርስ ስልምናደርገው መሐላ እንጂ ስለ ኦፊሴላዊ አደራረን አይመስልም፤ በግል ሕይወታችን ግን መሐላ መፈጸም የለብንም።

ዐይን ስለ ዐይን (5፡38-42)
(ሉቃ. 6፡29-30)

38 ዐይን ስለ ዐይን፣ ጥርስ ስለ ጥርስ የሚለው አነጋገር ከባድ የበቀል እርምጃን የሚከለክል የብሉይ ኪዳን ደንብ ነበር (ዘጸ. 21፡23-25፤ ዘሐ. 24፡19-20፤ ዘዳ. 19፡21)። ሕጉ የተጻፈው ለዳኞችና ለመንግሥት ባለ ሥልጣናት ሲሆን ዓላማውም ከተፈጸመው ጥፋት በላይ በተከላሹ ላይ ቅጣት እንዳይሰጥ ዳኛውን ለመከልከል ነበር።

39 በኢየሱስ ዘመን የነበሩ የአይሁድ መሪዎች ለዚህ ሕግ የተሳሳተ ትርጉም ነበራቸው። እነርሱ ሲያስተምሩ አንድ ተራ አይሁዳዊ ለሚደርስበት ጉዳት በዚህ ሕግ ተጠቅሞ ሊበቀል ይችላል ያሉ ነበር። ኢየሱስ ያስተማረው ግን «ክፉ የሚያደርግባችሁን ሰው አትበቀሉት» ብሎ ነው። የኢየሱስን አባባል ልንረዳ ይገባናል። ዳኞችና ፖሊስ ሠራዊት ከፋውን መቃወም ይኖርባቸዋል። የአንድ ትልቅ ድርጅት

30 እግዚአብሔርና ኢየሱስ አንድ ናቸው (ዮሐ. 10፡30 ይመለከታል)።

አስተዳዳሪዎች ሕግ የሚተላለፈውን ሠራተኛ መቅጣት ይገባቸዋል፤ መምህራንም ተማሪዎቻቸውን ማሠልጠን ይኖርባቸዋል፤ በሥልጣን ላይ ያሉ ሰዎች የሚሰጡትን ቅጣትና ተግባር መቀበል ያገባናል (ሮሜ 13፡1-5፤ 1ኢጥ. 2፡13-14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በዚህ ክፍል ኢየሱስ ያተኮረው በግል ደረጃ ስለሚሆኑ ነገሮች ነው፤ አንድ ሰው በግል ቢያጠቃን በዚያ ሰው ላይ በግል ደረጃ በቀል ልንወስድበት አይገባም፤ ይልቁንም የኢየሱስን ምሳሌ በመከተል ይቅር ልንለው ይገባናል (ሉቃ. 23፡34)።

ከፉ የሚያደርግባችሁን ሰው አትበቀሉት። የዚህ አባባል ትርጉም በጣም ጥልቅ ነው፤ የሚነግረን ጠላታችንን መውደድ እንዳለብንና (ቁ. 44)፤ መሐሪዎችና ርኅሩኖች እንድንሆን ነው። የሚያስተምረን፤ ራሳችንን መከላከል እንደሌለብን፤ የራሳችንንም ጥቅም ማሳደድ እንደማይገባን ነው።

ምንም ዓይነት የግል በደል ቢደርስብን፤ የበቀል እርምጃ ልንወስድ አይገባንም፤ ይልቁንም ተጨማሪ በደል ቢደርስብንም ለመቀበል መዘጋጀት ይኖርብናል። አንድ ሰው በጥፊ ቢመታን፤ ሁለተኛ ጊዜ እንዲመታን መዘጋጀት አለብን። አንድ ሰው ቢሰድብን ለራሳችን መከላከያ ለማቅረብ መዘጋጀት የለብንም፤ ይልቁንም ዝም ብለን ሥቃዩን መቀበል ይኖርብናል (1ኢጥ. 2፡19-21)። እግዚአብሔር ይከላከልናል፤ እግዚአብሔር ይበቀልናል (ምሳ. 24፡29፤ ሮሜ 12፡19) እግዚአብሔር በጽድቅ እንደሚፈርድልን ልንታመንበት ይገባናል (1ኢጥ. 2፡23)።

ይሁን እንጂ ኢየሱስ በማንኛውም ሁኔታ «ጉንጫችንን እያዘርን እንድንሰጥ» አልነገረንም። አንድ ሰዓሊም ተነሥቶ ቢመታን መከላከል ይኖርብናል። ኢየሱስ በፍርድ ላይ ሆኖ አንድ የዘበኛ አለቃ በጥፊ በመታው ጊዜ ሌላውን ጉንጩን እንዲመታው አዙሮ አልሰጠውም (ዮሐ. 18፡19-23)። ኢየሱስ የዘበኛውን አለቃ ተቃወመው፤ ይህ የዘበኛ አለቃ የእግዚአብሔርን ክብር ነበር ያዋረደው፤ ፍርዱም አላግባብ ነበር። ኢየሱስ ለራሱ ክብር አልነበረም የተከራከረው፤ ነገር ግን የእግዚአብሔር ክብር እንዳይደፈር ነበር። እኛም የእግዚአብሔር ክብር እንዳይደፈር በአግባቡ መከላከል አለብን፤ እግዚአብሔርን የሚቃወሙትን እኛም መፈሰስ መቃወም ይኖርብናል። የምንከላከለው የራሳችንን ክብር ሳይሆን የእግዚአብሔርን ክብር እንደሆነ ግን ማረጋገጥ ይኖርብናል።

40 እዚህ ላይ ኢየሱስ ሁለተኛውን ምሳሌ ይሰጣል፤ በአይሁድ ሕግ መሠረት አንድ ሰው ዕዳውን መክፈል ባይችል በተበደረው ገንዘብ ፈንታ ውስጥ ልብሱን አውልቆ መስጠት ይኖርበታል፤ ነገር ግን ከላይ የለበሰውን መስጠት አያስፈልገውም (ዘጸ. 22፡26-27)። ኢየሱስ ግን እንዲህ ብሎ አስተማረ፤ «አስፈላጊ ከሆነውና ሕጉ ከሚጠይቀውም በላይ ስጡ፤ በሕግ የተፈቀደላችሁ ቢሆንም እንኳ ለራሳችሁ ምንም ነገር አታስቀምጡ»።

41 በኢየሱስ ዘመን እስራኤልና አብዛኛዎቹ በሜድትራኒያን ባሕር ዙሪያ የሚገኙ አገሮች በሮም ግዛት ቁጥጥር ውስጥ ነበሩ። እስራኤል አንዱ የቅኝ ግዛት ነበረች። በሮማዊያን ሕግ መሠረት አንድ ሮማዊ ወታደር ከቅኝ ግዛቱ ነዋሪ አንድን ሰው ጠርቶ ሽኩሙን ለአንድ ማይል ይዞለት እንዲሄድ ሊያደርገው ይችላል። ከዚያ በኋላ ደግሞ ሌላ ሰው የሚቀጥለውን ማይል ይዞለት እንዲሄድ ሊያደርግ ይችላል።

ኢየሱስ ግን፤ አንድ ሮማዊ ወታደር ዕቃውን አሸክሞ ለአንድ ማይል እንዲሄድ ቢያስገድደው፤ ያ ሰው በደስታ ተጨማሪ ማይል አብሮታ መሄድ አለበት ብሎ አስተማረ። ልንመሠራው ከሚገባን በላይ ለመሥራት ፈቃደኞች መሆን አለብን። ዓለማውያን ሰዎች የሚሠሩት የተመደበላቸውን ሥራ ብቻ ነው፤ ክርስቲያኖች ግን በተጨማሪ ለመሥራት መዘጋጀት አለባቸው፤ በዚህ ዓይነት ብርሃናችን በሰው ፊት ሊበራ ይችላል።

42 ለሚለምንህ ሰጥ። ኢየሱስ ይህን ሲናገር ምን ማለቱ ነው? ሰዎች የሚጠይቁንን ሁሉ መስጠት አለብን ማለት ነውን? አይደለም (ዮሐ. 3፡6)፤ ለሰከረ ሰው መጠጥ ቢጠይቀን አንሰጠውም፤ አንድ ሕፃን ልጅ ከብሪት ቢለምን

አንሰጠውም፤ መሥራት የሚችል ሰው ለማኝ ሆኖ ገንዘብ ቢለምንን አንሰጠውም (2ተሰ. 3፡10-12)።

የኢሱስ አባባል ይህ ነው፤ ችግራቸው ከእኛ በላይ ለሆኑ ሰዎች ሁልጊዜ መስጠት አለብን። ያለን ገንዘብ፤ ያለን ንብረት ሁሉ የራሳችን አይደለም፤ ባለቤቱ እግዚአብሔር ነው። እኛ በመጋቢት እንድናስተዳድር የተሰጠን ነው፤ ስለዚህ «ይህ የእኔ ቤት ነው፤ እነዚህም የእኔ ልብሶች ናቸው» ማለት አንችልም፤ እነዚህ ሁሉ የእግዚአብሔር ናቸው። እግዚአብሔር ለእኛ የሰጠን እንድንጠቀምባቸው ነው፤ አንድ ችግረኛ ሰናገኝ ካለን ነገር ሁሉ ለእርሱ መስጠት ይገባናል (1ዮሐ. 3፡17-18)።

በዚህ ክፍል ኢየሱስ የምንከተለውን አዲስ ሕግ አልሰጠንም፤ ነገር ግን እኛው ራሳችን አዲስ ሰዎች እንድንሆን ነው ያስተማረን። ከዓለም ሰዎች የተለያችሁ ሁኑ ብሎ የነገረን። ስስታዎች አትሁኑ፤ ለራሳችሁ ከምታስቡት ይበልጥ ለሌሎች አስቡ፤ ራሳችሁን ካዱ በማለት ነው ያስተማረን፤ ደግሞም «ሊከተሉን የሚወድ ቢኖር ራሱን ይካድ» ብሎ ነገረናል (ማር. 8፡34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ታዲያ ራሳችንን የምንክደው እንዴት ነው? በመጀመሪያ የመንፈስ ቅዱስ እርዳታ ያስፈልገናል፤ ማንም ዓለማዊ የሆነ ሰው ራሱን ሊክድ አይችልም፤ ራሱን መካድ የሚችለው መንፈስ ቅዱስ ያለው ሰው ብቻ ነው።

ከዚህ በመቀጠል ስስታዎች ወይም ራስ ወዳዶች መሆናችንን መገንዘብ ይኖርብናል። እያንዳንዱ ተፈጥሯዊ ሰው የሚሠራው ነገር በራስ ወዳድነት ላይ የተመሠረተ ነው። የምንሠራውን ሁሉ ለራሳችን ነው የምንሠራው። ስሜታችን ቢገዳ፤ ብንቆጣ ራሳችንን ከመውደዳችን የተነሣ ነው። ሰው በተፈጥሮው ራስ ወዳድ በመሆኑ ምክንያት ነው በዓለም ላይ ኃጢአትና መከራ ሊበዛ የቻለው። ሰው ከእግዚአብሔርም ተለይቶ የቀረው በራስ ወዳድነቱ ምክንያት ነው። ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም የመጣው እኛን ከራስ ወዳድነት ሊለየንና ከእግዚአብሔርም ጋር ሊያስታርቀን ነው። «በሕይወት ያሉት ሁሉ፤ ለእነርሱ ለሞተውና ከሞትም ለተነሣው እንዲኖሩ እንጂ ከእንግዲህ ወዲህ ለራሳቸው ሲሉ እንዳይኖሩ ክርስቶስ ለሁሉ ምጥ» (2ቆሮ. 5፡15)።

በክርስቶስ መንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ የተወለደ ሰው ለራሱ አይኖርም፤ እርሱ የሚኖረው ለክርስቶስ ነው። ይህን የመሰለ ሰው በደስታ «ሌላውን ጉንጩን አዙሮ ይሰጣል»። መስጠት የማይገባውን የውጪውን ኮት አውልቆ ይሰጣል፤ ዕቃ ተሸክሞ ሁለት፤ አራት፤ ዐሥር ማይል ይሄዳል፤ እንዲህ ዓይነት ሰው ለራሱም ሳይሰብ ለችግሮች አንሥቶ ይሰጣል።

በእነዚህ በክርስቶስ ትምህርቶች ምን ያህል እየኖርን ነው? እያንዳንዳችን ራሳችንን እንመርምር።

ጠላትን ስለ መውደድ (5፡43-48)
(ሉቃ. 6፡27-28፤ 32-36)

43 የአይሁድ መሪዎች፤ «ባልንጀራህን ውደድ ጠላትህን ጥላ» ይሉ ነበር። እነርሱ እንደሚያስቡት ባልንጀራ የሚባለው ሌላው አይሁዳዊ ሁሉ ነው፤ አይሁዳዊ ያልሆነ ሰው እንደ ባልንጀራ አይቆጠርም ነበር፤ አይሁዳዊ ያልሆነውን ሁሉ ይንቁ ነበር።

ኢየሱስ ግን በችግር ላይ ያለ ሰው ሁሉ ባልንጀራችን ነው ብሎ አስተማረ (ሉቃ. 10፡29-37)። ይህም ማለት ሰው ሁሉ ባልንጀራችን ወይም ጎረቤታችን ነው ማለት ነው። ምክንያቱም ሰው ሁሉ በመንፈሳዊም ይሁን በሥጋዊ ነገር ችግረኛ መሆኑ ስለማይቀር ነው። ስለሆነም ኢየሱስ «ባልንጀራህን ውደድ» ቢል ሰዎችን ሁሉ መውደድ እንዳለብን ቢያስተምረን ነው።

እዚህ ላይ አንድ ጥያቄ ሊነሣ ይችላል፤ በብሉይ ኪዳን የእስራኤልን ጠላቶች ስለመቅጣት ብዙ ነገር ተጽፎአል። (ከነዚህም አንድ ምሳሌ በ1ኛሙ. 15፡1-3 ላይ ይገኛል)። ኢየሱስም ቢሆን በፈረሳውያን ላይ ታላቅ ቁጣ አሳይቶ ነበር፤ (ይሁም ማቴ. 23 በተለይም በቁ. 33 ላይ ተጽፎአል።) ኢየሱስ ገንዘብ ለዋጮችና ለመሥዋዕት የሚሆኑ እንስሳትን የሚሸጡትን ሰዎች ከቤተ መቅደስ አባርሮአል (ማር. 11፡15-16፤ ዮሐ. 2፡13-15)። መጽሐፍ ቅዱስ ጠላቶቻችንን

እንድንቃወም እየተናገረን ኢየሱስ ጠላቶቻችሁን ውደዱ ብሎ እንዴት ሊያስተምረን ይችላል?

44 መልሱም ይህ ነው፤ በግል በእኛ ላይ ጉዳት ያደረሱብንና በግል ደረጃ ጠላት የሆኑትን ሰዎች መውደድ ይገባል። የእግዚአብሔርን ጠላቶች ግን መቃወምና መገሠፅ አለብን። እግዚአብሔር አንዳንድ ጊዜ ጠላቶቹን እንድንቃወም ሊጠቀምብን ይችላል፤ ምንም እንኳ እንደዚህ ዓይነቱን ጠላት በእግዚአብሔር ስም ብንቃወመውም በግላችን ያንን ሰው መውደድ አለብን። ኃጢአትን ጠልተን፤ ኃጢአተኛውን መውደድ አለብን።

45 ኢየሱስ፤ የሰማይ አባታችሁ ልጆች ሁኑ ብሎናል። ይህም ብቻ ሳይሆን የሰማይ አባታችሁንም ምስሉ ብሎናል (ቁ. 48)። እግዚአብሔር ለጠላቶቹ ፍቅርን ያሳያል፤ እኛም እንደሱ ማድረግ አለብን፤ እግዚአብሔር ለከፉዎችም ለደሳችም ፀሐይና ዝናም ይሰጣል። እግዚአብሔር ለኃጢአተኞች እንዲሞት ኢየሱስን ልኮታል፤ እኛ ኃጢአተኞች ሆንን ባለ ክርስቶስ በእኛ ምትክ ምቶታል (ሮሜ 5፡8)። እግዚአብሔር እኛን የወደደን የምንወደድ ሆነን ወይም ጠባያችን ጥሩ ሆኖ አይደለም፤ እርሱ እንደሚገባ የወደደን እኛ ጠላቶቹ ሆነን ሳለ ነው፤ በዚህ ዓይነት እኛም ሌሎችን ሰዎች መውደድ ይገባናል።

እግዚአብሔር ጠላቶቹ ለሆኑት ለኃጢአተኞች ይህን የመሰለ ፍቅር ለምን ያሳያል? ምክንያቱም እግዚአብሔር ፍቅር ስለሆነ ነው (1ዮሐ. 4፡16)፤ እግዚአብሔር የእውነተኛ መንፈሳዊ ፍቅር መገኛ ነው (1ዮሐ. 4፡7-9 ይመለከታል)። እግዚአብሔር ዓለምን እጅግ ስለወደደ አንድ ልጁን ሰጠ፤ ስለዚህ በልጁ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት ይኖረዋል እንጂ አይጠፋም (ዮሐ. 3፡16)።

እኛስ ይህንን ፍቅር ለጠላቶቻችን እንዴት ማሳየት እንችላለን? ኢየሱስ መልሱን በሉቃ. 6፡27-28 ሰጥቶናል፤ እርሱም እንዲህ አለ፡ «... ለሚጠሉአችሁ መልካም ነገር አድርጉ፤ የሚረግመውአችሁን መርቁ፤ ለሚበድሉአችሁም ጸልዩላቸው»። እኛ ይህን ብናደርግ ምስክርነታችን ምን ያህል ታላቅ በሆነ! ብርሃናችንን ምን ያህል አንጸባራቂ በሆነ! ይህን የመሰለ ትምህርት በምን ሃይማኖት ሊገኝ ይችላል? (1ጴጥ. 3፡9 ይመለከታል)።

ይህንን የመሳሰሉ ትእዛዛትን መፈጸም ይቻላልን? አዎ በውስጣችን ባለው በመንፈስ ቅዱስ ዕርዳታ ይቻላል፤ የመጀመሪያው የክርስቲያን ሠማዕት እስጢፋኖስ፤ ይገድሉት ለነበሩ ሰዎች ጸልዩላቸው (ዮሐ. 7፡59-60)። እኛም በዚህ መንገድ ሰዎችን መውደድ አለብን፤ አለበለዚያ ግን የክርስቶስን ትእዛዝ እንሸራለን። ነገር ግን እዚህ ላይ ማስታወስ ያለብን፤ ኢየሱስ ትእዛዝ ሲሰጠን፤ የምንፈጽምበትንም ዕርዳታና ብርታት አብሮ በመስጠት እንጂ ትእዛዙን ብቻ አልሰጠንም። የራሱንም ፍቅር በመንፈስ ቅዱስ በኩል ይሰጠናል (ሮሜ 5፡5)፤ የማንታዘዝ ከሆነ የእኛው የራሳችንን ስኬተት ነው።

46-47 በእነዚህ ጥቅሶች ኢየሱስ የሚያስተምረው ጠላታችንን የማንወድ ከሆነ፤ በእኛና በዓለም ሰዎች መካከል ምንም ልዩነት እንደሌለ ነው። ስለሆነም «ከማያምኑ ሰዎች የተለየ ነን? ከዓለማውያን ሰዎች ልዩነት እናሳያለን?» ብለን ራሳችንን እንጠይቅ። ብዙ ሰዎች አያመነዝሩም፤ አይገድሉም፤ አብዛኛዎቹ ሥራቸውን ይሠራሉ፤ ባልንጀራቸውን ይረዳሉ፤ ለድሸች ይመጹውታሉ፤ ለንደኞቻቸው ያበድራሉ፤ ኢየሱስ የሚጠይቀን ግን «እናንተ ከእነዚህ ይልቅ የምትሻሉት በምንድን ነው?» በማለት ነው።

ልንለይ የምንችለው የክርስቶስን ትምህርት ከተከተልን ብቻ ነው። ዓለም «ከፋ ሥራ አትሥራ» ይላል። ኢየሱስ ግን «ከፋ ሃሳብ አይኑራችሁ» ይላል። ዓለም «አትግደል» ይላል፤ ኢየሱስ ግን «አትቆጣ» ይላል። ዓለም «ከልክ ያለፈ በቀል አትውሰድ» ይላል፤ ኢየሱስ ግን «አትበቀል» ይላል። ዓለም «ንደኛህን ውደድ» ይላል፤ ኢየሱስ ግን «ጠላትህን ውደድ» ይላል። ኢየሱስ ዛሬ «... ከሌሎች የበለጠ ምን እያደረጋችሁ ነው?» ብሎ ይጠይቀናል።

48 በመጨረሻ ኢየሱስ በጣም ከባድ የሆነ ትእዛዝ ይሰጠናል፤ «ስለዚህ የሰማይ አባታችሁ ፍጹም እንደሆነ እናንተም ፍጹምች ሁኑ»። ከዚህ ጥቅስ ጋር ተወራራሽ በሆነው በሉቃስ በሚገኘው ጥቅስ ኢየሱስ «የሰማይ አባታችሁ መሐሪ እንደሆነ እናንተም እንዲሁ መሐሪዎች ሁኑ» ይለናል (ሉቃ. 6፡36)።

እግዚአብሔር አባታችን ነው፤ እኛም ልጆቹ ስለሆንን የምናደርገውም ልክ እንደ ልጆቹ መሆን ይገባዋል። ከሌሎቹ የተለየ መሆንና በጨለማ ውስጥ እንደ ብርሃን ማብራት አለብን። የዓለም ጨውም መሆን ይገባናል። እግዚአብሔር የሰው ሁሉ አባት አይደለም፤ የእርሱ አባትነት በኢየሱስ ላመኑት ብቻ ነው (ዮሐ. 1፡12)። እርሱ የሰው ሁሉ ፈጣሪ ነው፤ አባት የሆነው ግን ኢየሱስን ለሚከተሉ ብቻ ነው። እኛ ልጆቹ ስለሆንን እርሱ ፍጹም እንደሆነው ሁሉ እኛም ፍጹሞች መሆን አለብን።

ታዲያ ይህ እንዴት ይቻላል? እግዚአብሔር እንደሚወደው መውደድ እንዴት እንችላለን? እግዚአብሔር መሐሪ እንደሆነው እኛም መሐሪዎች መሆን እንዴት እንችላለን? ይህን ሁሉ ማድረግ ይቻላል፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ፍቅሩን በመንፈስ ቅዱስ በውስጣችን አፍሶታል (ሮሜ 5፡5 ይመለከታል)። በመንፈስ ቅዱስ ረዳትነት ሁሉ ነገር ይቻላል፤ ጳውሎስ «ክርስቶስ በሚሰጠኝ ኃይል ሁሉን ነገር ማድረግ እችላለሁ» ብሎአል (ፊል. 4፡13)። እንደገናም ጳውሎስ «አምላኬ ወሰን ከለሰው ብልጽግናው በኢየሱስ ክርስቶስ አማካይነት የሚያስፈልጋችሁን ሁሉ በክብርና በመላላት ይሰጣችኋል» ብሏል (ፊል. 4፡19)። እግዚአብሔር በተለይ መንፈሳዊ ችግራችንን በሙሉ ያስወግድልናል፤ የምናጣውን ሁሉ ሊሰጠን ዝግጁ ነው (ማቴ. 7፡7፤11)።

በፍርድ ቀን እግዚአብሔር እያንዳንዳችንን እንዲህ ብሎ ይጠይቀናል፡ «እኔ በመጀመሪያ እናንተን እንደወደድሁ ለምን እናንተ ጠላቶቻችሁን ሳትወድዱ ቀራችሁ? እኔ እናንተን ይቅር እንዳልኩአችሁ እናንተ ባለ ዕዳችሁን ይቅር ማለት እንዴት አቃታችሁ? ከሚገባችሁ ይበልጥ ሳታደርጉ ለምን ቀራችሁ? ከዓለማውያን ሰዎች ይበልጥ ሳታደርጉ ለምን ቀራችሁ? ታዲያ በዚያን ቀን ምን መልስ እንሰጥ ይሆን?

ወዳጆቼ ሆይ! በዚያን ቀን እንዳናፍር በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ኢየሱስን ለመምሰል እንምክር። የእግዚአብሔርን ጽድቅ እንራብ። የሰማይ አባታችሁ ፍጹም እንደሆነ እናንተም ፍጹምች ሁኑ። ምንም እንኳ በዚህ በምድራዊ ሕይወታችን እንደ ሰማይ አባታችን ፍጹም መሆን ባንችልም ትልቁ ግባችን ይህ መሆን አለበት።

ምዕራፍ 6

ለድኻ መስጠት (6፡1-4)

1 ኢየሱስ «ሰዎች ይዩልን ብላችሁ መልካም ሥራችሁን በሰው ፊት ከማድረግ ተጠንቀቁ» ብሎ አስተማረ። ምንም ዓይነት ሥራ ብንሠራ እግዚአብሔር የሚመለከተው ሥራውን ሳይሆን ለመሥራት የተነሣንበትን ዓላማ ወይም ምክንያት ነው። በእግዚአብሔር ፊት ከሥራው ይልቅ ሥራውን ልንሠራ የተነሣንበት ምክንያት ትልቅ ዋጋ አለው። ለራሳችን ምስጋና ለማግኘት አንድ ትልቅ ሥራ ብንሠራ እግዚአብሔር አይደሰትም፤ ይህ ራስ ወዳድነት ነው። እግዚአብሔር ደስ የሚለው ለእርሱ ክብር በምናደርገው ነገር ነው። እዚህ ላይ ዋናው ትምህርት እግዚአብሔር የሚመለከተው በልባችን የያዝነውን ዓላማ እንጂ ውጫዊ ሥራችንን አለመሆኑ ነው። እግዚአብሔር የሚፈልገው በውስጥ ከልባችን ጽድቃን እንድንሆን ነው፤ ከጽድቅ ልብ የሚመነጩ መልካም ሥራዎች እግዚአብሔርን ያስደስቱታል።

በማቴ. 5፡16 ላይ ኢየሱስ እንዲህ ብሏል፡- «ሰዎች መልካም ሥራችሁን አይተው የሰማይ አባታችሁን እንዲያመሰግኑት የእናንተም ብርሃን በሰው ፊት ይብራ»። ላይ ላይን ለተመለከተው ሰው ይህ አባባል ከዚህ ክፍል ትምህርት ጋር ተቃራኒ ይመስላል። ነገር ግን በማቴ. 5፡16 ዋናው አሳብ ሰዎች የእኛን መልካም ሥራ አይተው በሰማይ ያለውን አባታችንን እንዲያከብሩ ነው፤ የመልካም ሥራችን ዓላማ ለእግዚአብሔር ክብርን ለማስገኘት መሆን አለበት። ማንኛውንም ዓይነት መልካም ሥራ በምንሠራበት ጊዜ «ይህንን የማደርገው ለምንድን ነው?» ብለን ራሳችንን መጠየቅ ይገባናል፤ ለትምክሕት ነውን? ከሰዎች ምስጋና ለማግኘት ነውን? እንዲህ ከሆነ የምናገኘው ሽልማት ከሰዎች

ምስጋና ማግኘት ብቻ ይሆናል፤ ነገር ግን ከእግዚአብሔር ዘላለማዊ ሽልማት ማግኘት አንችልም።

የአይሁዳውያን መሪዎች ይህን የመሰለ ታላቅ ስሕተት ሠሩ፤ ደኅንነት በጽድቅ ሥራ እንደሚያገኙ አስቡ፤ ነገር ግን ውስጣዊ ሕይወታቸው ከውጪያዊ ሕይወታቸው ጋር ተስማሚነት አልነበረውም፤ እነርሱ ሃይማኖት ያላቸውን ሰዎች ይመለከቱ፤ የሃይማኖትን ነይላ ግን ይክዳሉ (2ጢዋ. 3፥5)፤ እግዚአብሔር በፍጹም አይታለልም፤ እርሱ ልባችንን ያውቃል፤ ዓለማውያን ሰዎች መልካም ነው የሚሉትን ነገር እግዚአብሔር ግን የተዋረደና የተናቀ ነው ይላቸዋል (ሉቃ. 16፥15)። አይሁዳውያን መሪዎች ዓለማውያን ናቸው፤ ዓለማውያን ሰዎች ከሰዎች ምስጋና ማግኘት ይፈልጋሉ፤ መንፈሳውያን ሰዎች ግን ከእግዚአብሔር ብቻ ምስጋናን ይፈልጋሉ።

ልባችንን ስንመለከት አንዳንድ ጊዜ አንዳንድ ነገሮችን የምናደርገው ለምን እንደሆነ ለማወቅ ያስቸግረናል። ብዙ ጊዜም ራሳችንን ስናታልል እንገኛለን። ለእግዚአብሔር አንዳች ነገር የምናደርግ ይመስለናል፤ እንደ እውነቱ ከሆነ ግን ያንን ነገር የምናደርገው ለራሳችን ነው። ነቢዩ ኤርምያስ ስለ ሰው ልብ የተናገረውን እናስታውስ። «የሰው ልብ ከሁሉ ነገር ይበልጥ እጅግ የረከሰና ተንኮለኛ ነው... ማንስ ሊያውቀው ይችላል» (ኤር. 17፥9)። መንፈስ ቅዱስ በልባችን ውስጥ ያለውን ነገር የመነሻ አላባችንን ጭምር እንዲያሳየን ሳናቋርጥ መጸለይ ይኖርብናል።

2 ከሰዎች ምስጋናን የምንፈልግ ከሆነ ሽልማታችን እርሱ ብቻ ይሆናል፤ በመንግሥተ ሰማይ ከእግዚአብሔር እጅ የምናገኘውን ሽልማት እናጣለን። የሰዎች ምስጋና አላፊና ጠፊ ነው፤ ከእግዚአብሔር የሚገኘው ሽልማት ግን ዘላለማዊ ነው። ሰው የዓለምን ሀብት ሁሉ አግኝቶ ነፍሱን ግን ቢያጣ ምን ይጠቅመዋል? (ማር. 8፥36)።

3-4 ስለዚህ መልካም ሥራችንን በምንሠራበት ጊዜ ድምፃችንን አጥፍተን በድብቅ መሥራት አለብን። ለሌሎች ሰዎች መናገር የለብንም፤ ለራሳችንም እንኳ መናገር አይገባንም፤ ቀኝ እጅህ የሚሰጠውን ግራ እጅህ እንኳ አይወቅ (ቁ. 3)፤ ይህ ምላሴያዊ አነጋገር ነው፤ ቀኝ እጅ ገንዘብ ሲሰጥ ወይም ለቸግረኛው ዕርዳታ ሲያደርግ ግራ እጅ ያያል፤ ግራ እጅ «አሃ ምን ዓይነት ደግ ሰው ነኝ፤ ምን ያህል እንደምስጥ ተመለከቱ!» ይላል፤ ግራ እጅ የሚወከለው ኩራታችንን ነው፤ ራስ ወዳድነታችንንም ያሳያል፤ ግራ እጆችን «ይህን ያህል መስጠት አይገባህም፤ ደግ ሰው ለመምሰል በትንሹ ብትሰጥ ይበቃል» ይላል። ቀኝ እጅ (መንፈሳዊ ክፍላችንን የሚወከለው) የሚሰጠውን ሁልጊዜ ግራ እጅ ያሰላል። እንዲህ መሆን የለበትም፤ ለእግዚአብሔር ስንል ያለ ስሌት ነፃ የሆነ ስጦታ መስጠት አለብን፤ እግዚአብሔር ለእኛ ያለ ስሌት እንደሰጠን እኛም ስንሰጥ ያለ ስሌት መሆን ይገባዋል። እግዚአብሔር ከልባችን የሰጠውን በማሰብ ሽልማት ይሰጠናል (ሉቃ. 14፥13-14፤ ቆላ. 3፥23-24)።

ጸሎት (6፥5-15)
(ሉቃ. 11፥2-4)

5 ብዙ የአይሁድ መሪዎች የሚጸልዩት ብዙ ሕዝብ ባለበት ቦታ ሲሆን፤ ይህንንም የሚያደርጉት ሲጸልዩ ሰው እንዲያያቸው ዳድቃን እንዲላቸው ነው። እነዚህን የመሰሉ ሰዎች ምስጋናቸውን ከሰው ያገኛሉ፤ በአሁኑም ሕይወት ሆነ በሚመጣው ከእግዚአብሔር ዘንድ ምንም ሊያገኙ አይችሉም።

6 ኢየሱስ፡ «አንተ ግን ስትጸልይ ወደ ቤተህ ገብተህ በርህን ዝጋ» ብሎ አስተማረ። ይህም መላ አስተሳሰባችንን በእግዚአብሔር ላይ ማድረግና ስለራሳችንም አለማሰብ ይኖርብናል ማለት ነው። ከእግዚአብሔር ጋር ስንነጋገር ዓለማዊ አስተሳሰብን ሁሉ ወደ ውጪ መጣል ይኖርብናል። ይሁን እንጅ ሁልጊዜ ሌላውን ሰው ሁሉ አስወግደን በግላችን ብቻ መጸለይ አለብን ማለት አይደለም። ከሌሎች አማኞች ጋር መጸለይ ጠቃሚና አስፈላጊም ነው። ከሌሎች አማኞች ጋር ወይም ለብቻችን ብንሆን በምንጸልይበት ጊዜ እግዚአብሔርን ብቻ ማሰብ ይገባናል፤ ሰው እንዲያያን ብለን አንጸልይ።

7 ሰዎች በሚጸልዩበት ጊዜ የሚያደርጉት ሁለተኛው ስሕተት አለ። ከእግዚአብሔር መልስ ለመቀበል በተለየ ሁኔታ መጸለይና የተለዩ ቃሎችም መጠቀም እንደሚገባቸው ይመስላቸዋል። ወይም ለረዥም ጊዜ ወይም በተለየ ቦታ መጸለይ እንዳለባቸው ያስባሉ፤ ነገር ግን ይህ አስፈላጊ አይደለም። እግዚአብሔር ለጸሎታችን መልስ የሚሰጠን በእምነታችን መጠን እንጂ በተጠቀምንበት ቃል ወይም በጸሎታችን³¹ ሁኔታ አይደለም።

8 እግዚአብሔር አፍቃሪ ሰማያዊ አባት እንደሆነ ልናስብ ይገባናል፤ ገና ሳንጠይቀው ችግራችንን ሁሉ ያውቃል፤ ነገር ግን እንድንጠይቀው ይፈልጋል። ልክ ልጆች በምድራዊ አባታቸው እንደሚደገፉ እኛም በእርሱ ላይ እንድንደገፍ ይፈልጋል፤ እኛ የምንፈልገውን ሁሉ ሊሰጠን እግዚአብሔር ፈቃደኛ ነው (ማቴ. 7፥11 እና ማብራሪያውን ጭምር ይመለከቷል)። ከምንለምነውና ከምናስበው እጅግ አብልጦ (ኤፌ. 3፥20) ሊሰጠን ይቻለዋል። ልንጸልይ ወደ ክፍላችን ስንገባ የምናገኘው አምላክ ይህንን የመሰለ ነው፤ እርሱ ወሰን የሌለውን መንፈሳዊ በረከት ሊሰጠን ይፈልጋል፤ እኛ ማድረግ ያለብን በእምነት መጠየቅ ብቻ ነው።

9 ደቀ መዛሙርቱ ጸሎት አስተምረን ሲሉ ኢየሱስን ጠየቁት (ሉቃ. 11፥1)። ስለዚህም እርሱ የትክክለኛ ጸሎት ምሳሌ የሆነውን «የጌታን ጸሎት» ሰጣቸው።

በሰማይ የምትኖር አባታችን ሆይ። ጸሎታችንን ማድረስ ያለብን ለአባታችን እንጂ ለጣቦች፤ ለከፉ መንፈሶች፤ ለመልአክ ወይም ለቅዱሳን አይደለም። ለአማኞች ሁሉ እግዚአብሔር አፍቃሪ አባት ስለሆነ ለልጆቹ ታላላቅ ነገሮችን ሊሰጣቸው ይፈልጋል። እግዚአብሔር በሰማይ እጅግ ኃያል የሆነ ፈጣሪም ነው፤ ስለ እኛ ሁሉን ነገር ያውቃል (ዕብ. 4፥13)፤ ለእኛም ፈራጅ ነው፤ ሰውንም ለመባረክ ኃይል አለው (ኤፌ. 1፥3)፤ እንደገናም ሰውን ለዘላለም በገሃነም ለመጣል ይችላል።

ስለዚህ ይህን ወደ መሰለ አምላክ ስንቀርብ በአክብሮትና በፍርሃት መሆን አለበት (ዕብ. 12፥28-29)። ለሚሰጠንም በረከቶች እያመሰገንንው መቅረብ ይገባናል፤ በምንጸልይበት ጊዜ ሁሉ በመጀመሪያ እግዚአብሔርን ስለ ታላቅነቱና ስለ ከብሩ ልናመሰግነው ይገባናል (መዝ. 34፥1-3)። «ለምህ ይቀደስ» የሚለውም አነጋገር ትርጉሙ «ክብር ለእግዚአብሔር ይሁን፤ ውዳሴ ለእግዚአብሔር ይሁን» ማለት ነው። ብዙ ጊዜ ግን እኛ ስንጸልይ የምናስበው ስለ ራሳችን ችግር እንጂ ስለ እግዚአብሔር ታላቅነት አይደለም።

10 ... መንግሥትህ ትምጣ። ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም በመጣ ጊዜ የእግዚአብሔር መንግሥትም ወደ መሬት መጥቶአል፤ የእግዚአብሔር መንግሥት ዛሬ በክርስቶስ ባመኑ ውስጥ ሁሉ አለ (ሉቃ. 17፥20-21)። ክርስቶስ «የእግዚአብሔር መንግሥት ቀርባለች» ብሎ የሰበከውም ስለዚህ ነበር (ማር. 1፥14-15 እና ማብራሪያውን ይመለከቷል)።

በሌላ መንገድ ግን የእግዚአብሔር መንግሥት ገና በሙላት አልመጣም። ስይጣንም ገና በዚህ ዓለም እየገዛ ነው፤ እርሱ የዚህ ዓለም ገዥ ነው (ዮሐ. 12፥31፤ 16፥11)። ብዙ ሰዎችም በስይጣን መንግሥት ውስጥ ማለትም በጨለማ ግዛት ውስጥ እስረኞች ናቸው፤ ስለሆነም እግዚአብሔር በብዙ ሰዎች ሕይወት ውስጥ እንዲገባ አጥብቀን መጸለይ አለብን፤ እጅግ ብዙ ሰዎች ከስይጣን መንግሥት ወጥተው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት አለባቸው።

ይህም ብቻ ሳይሆን የእግዚአብሔር መንግሥት በሙላት እንዲመጣ ማለትም ክርስቶስ ተመልሶ እንዲመጣና ስይጣንም እንዲያጠፋ መጸለይ ይኖርብናል፤ ጌታ ኢየሱስ ሆይ ቶሎ ና! (ራእ. 22፥20)። ኢየሱስ ተመልሶ በሚመጣበት ጊዜ የእግዚአብሔር መንግሥት በሰማይም ሆነ በምድር በሙላት ትመሠረታለች።

31 አንዳንድ ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ለአንድ ለተለየ ምክንያት ረዥም ጊዜ ወስደን እንድንጸልይ ይመራናል፤ ኢየሱስ ዐሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት ከመምረጡ በፊት ሌሊቱን ሙሉ በጸሎት አላለፈ (ሉቃ. 6፥12-13)። ነገር ግን ለብዙ ሁኔታዎች ይህ አስፈላጊ አይደለም።

... ፈቃድህ ይሁን የእግዚአብሔር መንግሥት ባለበት ቦታ ሁሉ የእግዚአብሔር ፈቃድ ይፈጸማል፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ በየግል ሕይወታችን በየቀኑ እንዲፈጸም ባለማድረግ መጸለይ ይገባናል።

11 እግዚአብሔርን ካመሰገነው በኋላ ልመናችንን ግቅረብ እንችላለን፤ ከቁ. 11-13 ችግራችን በሙሉ ተዘርዘሯል፤ ለሥጋችን እንጀራ (ቁ. 11)፤ ለነፍሳችን ይቅርታ (ቁ. 12) ለመንፈሳችን ከከፋው እጅ መዳን (ቁ. 13)።

የዕለት እንጀራችንን በየቀኑ ስጠን። ይህም ማለት ለሥጋችን የሚያስፈልገንን ሁሉ በየቀኑ ስጠን ማለት ነው። ምግብ፣ ልብስ፣ ቤት፣ ጤንነት ስጠን ማለት ነው፤ አላስፈላጊ የሆኑ ቅንጦቶችን ግን አይደለም። በየቀኑ ፍጹም በእግዚአብሔር ላይ መደገፍ ማለት ነው፤ እግዚአብሔር በነገሱ ባይደግፈን አንድ ቀን እንኳ መኖር አንችልም። እርሱ ዝናብ እንዳይዘንን ቢያደርግ ምግብ አይኖረንም፤ እርሱ በረዶና ነፋስ አምጥቶ ሰብሱን ሊያጥፋብን ይችላል፤ ሕይወታችን በእጁ ነች፤ «እግዚአብሔር የለም» የሚሉ ከሐዲዎች እንኳ ያለ እግዚአብሔር አንድ ቀን መኖር አይችሉም።

እግዚአብሔር ለችግራችን ያስባል፤ ለማይንና ምድርን የፈጠረ ታላቅ አምላክ ለዕለት እንጀራችን ያስብላል፤ በእርሱ ዓይን ፊት ሕዝቦች ሁሉ እንደ አዲራ ብናች ናቸው (ኢሳ. 40፡15)። ይሁን እንጂ እያንዳንዳችን የምንራብበትን ጊዜ ያውቃል፤ እያንዳንዳቱ ድንቢጥ የምትወድቅበትን ጊዜ ያውቃል (ማቴ. 10፡29-31 ይመለከታል)። እርሱ ለእኛ ስለሚያስብ የሚያስጨንቀንን አሳብ ሁሉ በእርሱ ላይ እንግል (1ኢጥ. 5፡7)።

12 በደላችንን ይቅር በልላን። በሉቃስ 11፡4 ላይ ኢየሱስ «ኃጢአታችንን ይቅር በልላን» ብሎአል፤ ማቴዎስ እዚህ ላይ የጻፈው የመጀመሪያ ቃል «ዕዳ» የሚለው ነው፤ በኢየሱስ አሳብ ኃጢአት በእግዚአብሔር ፊት እንዳለብን ዕዳ ነው። እንደ መጀመሪያው የግሪክ³² ቃል ከሆነ በሉቃስ 11፡4 ላይ ኢየሱስ «እኛ የተበደሩንን ሁሉ ይቅር እንደምንል አንተም ኃጢአታችንን ይቅር በልላን» ብሎአል፤ በዚህ አስብ መሠረት ለእኛ ባለዕዳ የሆኑ ሰዎች በእኛ ላይ ኃጢአትን እንዳያደርጉ ያህል ነው፤ ስለዚህ በጌታ ጸሎት «ዕዳና» «ኃጢአት» አንድ መሆናቸውን ማስተዋል አለብን።

እኛም የበደሉንን ይቅር እንደምንል አንተም በደላችንን ይቅር በልላን። እኛ ባለዕዳዎችን ይቅር እንደምንል እግዚአብሔርም እኛን ይቅር ይለናል። እዚህ ላይ ኢየሱስ የሚናገረው እኛ አምነን ደኅንነትን ስንቀበል እግዚአብሔር በመጀመሪያ ይቅር ያለንን አይደለም። እዚህ ላይ ኢየሱስ የሚናገረው ስለየቀኑ የክርስትና ሕይወታችን ነው፤ በመጀመሪያ እግዚአብሔር በነፃ ይቅርታ ያደረገልን ከማመናችን በፊት የሠራነውን ኃጢአት ሁሉ ነው። በጸጋውና በምሕረቱ ምክንያት በነፃ ኃጢአታችንን ሁሉ ይቅር አለን፤ ነገር ግን ክርስቲያን ከሆንን በኋላ አንዳንድ ጊዜ ኃጢአትን ልንሠራ እንችል ይሆናል፤ ስለዚህም የእግዚአብሔርን ይቅርታ መቀበል አለብን (1ዮሐ. 1፡9)። እኛም ሌሎችን ይቅር እንደምንል እርሱም ኃጢአታችንን ይቅር ይልልናል (ማቴ. 6፡14-15፤ 18፡23-35 ይመለከታል)። እኛ እንደ ቧንቧ ነን፤ የእግዚአብሔር ይቅርታ እንደ ውሃ ሆኖ በእኛ ውስጥ ይፈሳል፤ ሌላውን ይቅር አለማለት የቧንቧችንን አንዱን ጫፍ እንደ መዝጋት ይቆጠራል። ምንም ዓይነት ይቅርታ በእኛ ውስጥ የማይፈስ ከሆነ የእግዚአብሔርም ይቅርታ ወደ እኛ ሊፈስ አይችልም (ማር. 11፡25-26 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

13 ወደ ፊተና አታግባን። በዚህ ጥቅስ ወደ ፊተና «መግባት» ወይም «መመራት» ማለት በስደጣን መሸነፍ፣ በኃጢአት መውደቅ፣ ከእግዚአብሔር መለየት እንደ ማለት ነው። በዚህ ጥቅስ «ፊተና» የሚለው ቃል፣ እግዚአብሔር በክርስቲያኖች ሁሉ ላይ እምነታቸውን ለመፈተን የሚያመጣው ዓይነት «ፊተና» አይደለም (1ኢጥ. 1፡6-7)። እምነታችንን ለማጠናከር የሚሰጡን ፊተናዎች ወደ እኛ የሚላኩት ለጥቅማችን ነው፤ እነርሱ ወደ እኛ ሲመጡ ልንደሰትና ልናመሰግን ይገባናል (ያዕ. 1፡2)።

ይሁን እንጂ በዚህ ጥቅስ «ፊተና» የሚለው ቃል የተለየ ትርጉም አለው። እዚህ ላይ ኢየሱስ የሚያስተምረን ወደዚያ ወደ መጨረሻ ፊተና ማለትም ፊታችንን ከእግዚአብሔር መልሰን ወደምንጠፋበት ፊተና እንዳንገባ በርትተን እንድንጸልይ ነው። «... ከከፋው አድን እንጂ» የሚለውን ጸሎት ሁልጊዜ መጸለይ አለብን፤ ዲያብሎስ የሚወጠውን በመፈለግ እንደሚያገሣ አንበሳ በዙሪያችሁ ያደባል (1ኢጥ. 5፡8)። ደግሞም በመጨረሻ ቀኖች ኢየሱስ ተመልሶ ከመምጣቱ በፊት ክርስቲያኖች ከባድ በሆነ የመከራ ሥቃይ ውስጥ ያልፋሉ፤ ብዙዎችም ከእምነታቸው ይወድቃሉ። በዚያን ጊዜ ክርስቲያኖች ከማንኛውም ጸሎት ይልቅ «ከከፋው አድን» ብለው ሊጸልዩ ይገባቸዋል።

የጌታ ጸሎት አጨራረሱ ልክ እንደ አጀማመሩ ነው፤ ይኸውም እግዚአብሔርን በማመስገን ነው። ብዙ የግሪክ ጽሑፎች እነዚህን ቃላት ይጠቀማሉ፤ «መንግሥተም፣ ነገደም፣ ክብርም ለዘላለም የአንተ ነው፤ አሜን»። «አሜን» የሚለው ቃል «ይሁን» እንደ ማለት ነው፤ እግዚአብሔር ጸሎታችንን ተቀብሎ መልስ እንደሚሰጠን የእምነታችን መግለጫ ቃል ነው።

14-15 ቁጥር 12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ጾም (6፡16-18)

16-18 አይሁዳውያን መልካም ሥራን የሚሠሩትና የሚጸልዩት በሰው ሊመሰገኑ እንደሆነ ሁሉ፣ የሚጾሙትም ለዚሁ ምክንያት ነበር። ሰዎች መጽማቸውን አይተው እንዲያመሰግኑአቸው በፊታቸው ላይ ዐመድ ይሠንግላሉ። ሲጽሙ ለእግዚአብሔር ክብር ሳይሆን ለራሳቸው ክብር ለማግኘት ነበር፤ ስለሆነም ሽልማት የሚያገኙት የሰዎችን ምስጋና ነበር እንጂ ከእግዚአብሔር ምንም ዓይነት ሽልማት አያገኙም።

በምትጽሙበት ጊዜ... የምንጽመው ለመልካም ምክንያት እስከሆነ ድረስ ኢየሱስ ጾምን ይደግፍ ነበር ማለት ነው። ክርስቲያኖች ይጽማሉ፤ ነገር ግን እነርሱ የሚጾሙት በእግዚአብሔር ፊት ትሑት ሆኖ ለመገኘት፣ ሥጋቸውን ለመቆጣጠር፣ ለተጨማሪ ምሪትና ከመንፈስ ቅዱስ ነገደል ለማግኘት ነው።

ነቢዩ ኢሳይያስ እንዲህ ብሎአል፡ እግዚአብሔርን በጣም የሚያስደስተው ጾም ትሕትናና የፍቅር ሥራ የተሞላበት ነው (ኢሳ. 58፡1-7)። ያለ ትሕትናና ያለ ፍቅር ሥራ የሚደረግ ጾም ከንቱና ግብዝነት ነው።

በሰማይ ያለ ሀብት (6፡19-24)

(ሉቃ. 11፡34-36፤ 12፡33-34፤ 16፡13)

19 በዚህ ዓለም ክብርና ምስጋናን መፈለግ እንደሌለብን ሁሉ እንዲሁም ሀብትን ማከማቸት የለብንም። «ሀብት» ማለት ገንዘብ ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን ማንኛውም ዓይነት ንብረትና ቁሳቁስ ማለት ነው። ሀብትን «ማከማቸት» ማለት ለራስ ብቻ ማስቀመጥ ወይም እርሱን ብቻ መውደድ ማለት ነው። ንብረት መያዝ ስሕተት አይደለም፤ ስሕተቱ ንብረትን መውደድና ደግሞም ለራስ ብቻ መጠቀም ነው (1ጢዋ. 6፡10 ይመለከታል)። ከሚያስፈልገን በላይ ንብረት እንዲኖረን መፈለግ ስሕተት ነው።

በነዚህ ጥቅሶች ኢየሱስ የሚናገረው ስለ ንብረት ብቻ አይደለም፤ እርሱ የሚናገረው በዚህ ዓለም ላይ ስለምንወዳቸው ነገሮች ሁሉ ነው። ለምሳሌ እንደ ትምህርት፣ ወደፊት ስለሚኖረን ሕይወታችን ዋስትና፣ እንዲሁም ልጆቻችንና የመሳሰሉትን ነው። ክብርም ከሀብት ጋር ስለ ሚወዳደር ኢየሱስ ስለ እርሱም ተናግሯል። ደግሞም «እነዚህን ሁሉ አታከማቹ ፈጽሞም አትውደዱቸው»³³ ተስፋችሁንም በእነርሱ ላይ አታድርጉ» ብሎናል። በዚህ

32 አዲስ ኪዳን በመጀመሪያ የተጻፈው በግሪክ ቋንቋ ነበር።

33 ልጆቻችንን መውደድ አለብን፤ ነገር ግን የምንወዳቸው ለራሳቸው ስንል ነው እንጂ ለራሳችን ስንል አይደለም፤ ወደ ፊት ከእነርሱ ለምናገኘው ጥቅም ብለን ልጆቻችንን መውደድ የለብንም፤ ይህ የራስ ወዳድነት «ፍቅር» ነው፤ ራሳችንን መውደዳችንን የሚያመለክት ነው።

ዓለም ነገሮች ላይ ተስፋችንን የምናደርግ ከሆነ፤ በሚቀጥለው ዓለም ምንም ተስፋ አይኖረንም፤ በዚህ ዓለም ሀብት የምናከማች ከሆነ በሚቀጥለው ዓለም ምንም አናገኝም። የዚህ ዓለም ሀብት ደግሞ ወዲያው ይጠፋል፤ ለዘላለም አይኖርም፤ ብልና ዝግት ያጠፋዋል፤ ሌቦችም ይሰርቁታል። አበቦች ይረግፋሉ፤ ሰዎችም ያረጁሉ፤ ውበታቸውም ይከሰማል። በሽታም ልክ እንደ ሌባ ነው፤ ጤንነታችንን ይሰርቃል። ጎርፍና የምድር መናወጥም ይኖራል፤ ነፋስና በረዶም ሰብላችንን «ይሰርቃሉ»። ሞትም ሕይወታችንን ይሰርቃል፤ በምድር ላይ ያለው ሁሉና ራሷም ምድር ብትሆን ያልፋሉ። ኢየሱስም እንዲህ ብሎአል፤ «ለሚጠፋ ምግብ አትሥሩ፤ ይልቅስ የሰው ልጅ ለሚሰማችሁ፤ የዘላለም ሕይወት ለሚሆን ሥሩ» (ዮሐ. 6፡27)።

20 ይልቅስ ለራሳችሁ በሰማይ ሀብት አከማቹ። ኢየሱስ ይህን ሲናገር እንዲህ ማለቱ ነበር፤ በዚህ ዓለም ላይ ለእግዚአብሔር የምናደርገው ማንኛውም መልካም ሥራ በሰማይ እንደተከማቸ ሀብት ይቆጠርልናል። በምድር ላይ መልካም ስናደርግ በሰማይ መሠረት እንጥላለን (1ጢዮ. 6፡17-19 ይመለከታል)።

ይህም በመልካም ሥራችን እንድናለን ማለት አይደለም፤ እኛ የዳነው በጸጋና በእምነት ብቻ ነው (ኤፌ. 2፡8)፤ ይሁን እንጂ የእምነት ዘላለማዊ ማረጋገጫ መልካም ሥራ ነው። እውነተኛ እምነት ሁልጊዜ መልካም ሥራን ያስገኛል። ይህም ልክ መልካም ዛፍ መልካም ፍሬን እንደሚያስገኝ ማለት ነው። እውነተኛ እምነት እንዳለን ወይም እንደ ሌላን የሚታወቀው በምናሳየው መልካም ሥራ ነው (ያዕ. 2፡14-24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በክርስቶስ በማመናቸው ምክንያት መልካም ሥራ የሚሠሩ ለእነርሱ በተዘጋጀው መንግሥት ውስጥ ርስት ያገኛሉ (ማቴ. 25፡34-40 ይመለከታል)። አንድ ጊዜ አንድ ወጣት የሆነ ህፃናትም ሰው ወደ ኢየሱስ መጥቶ «ደግመህህር ሆይ! የዘላለምን ሕይወት ለማግኘት ምን ማድረግ ይገባኛል?» ሲል ጠየቀው (ማቴ. 10-17)። እርሱ በሰማይ ሀብት ማግኘት የሚፈልግ ሰው ነበር፤ ኢየሱስም «ሂድ ያለህን ሁሉ ሸጠህ ገንዘብህን ለድህረ ስጥ፤ የተከማቸ ሀብት በሰማይ ታገኛለህ» ሲል ተናገረው (ማቴ. 10፡21)። ነገር ግን ወጣቱ የኢየሱስን ምክር አልተቀበለም፤ በምድር ብዙ ሀብት ያከማቸና፤ ሀብቱንም በጣም ይወድ ስለነበር የዘላለም ሕይወት እንኳ ለማግኘት ሀብቱን መስጠት አልፈለገም። በእውነትም የምድር ሽልማቱን አግኝቶአል የሰማይ ሽልማቱን ግን አጥቶአል (ማቴ. 10፡22-23)።

ሰው በምድር ላይ መንገደኛ እንግዳ ነው፤ እውነተኛ ቤታችን በሰማይ ነው፤ እዚህ የእግዚአብሔር አገልጋዮችና አምላካዊዎች ነን፤ በዚህ ምድር ላይ ያለን ነገር ሁሉ የእግዚአብሔር እንጂ የራሳችን አይደለም። በፍርድ ቀን በንብረታችን እንዴት እንደተጠቀምን ለሚቀርብልን ጥያቄ መልስ እንሰጣለን። በገንዘባችን ብቻ ሳይሆን በችሎታችን፤ በስጦታችንና በትምህርታችን እንዴት እንደተጠቀምን መልስ እንሰጣለን። እነዚህ ሁሉ ከእግዚአብሔር የተሰጡ ናቸው፤ እነዚህን ነገሮች ለራሳችን በስላት አከማችተን ከሆነ በሰማይ ያለውን ሽልማታችንን እናጣለን (ማቴ. 8፡36፤ ሉቃ. 12፡16-21 ይመለከታል)። ኢየሱስ «ያላችሁን ሁሉ ሸጣችሁ ገንዘብን ለድህረ ስጡ» ብሎአል (ሉቃ. 12፡33)። ለራሳችን ከሚያስፈልገን በላይ ማስቀመጥ የለብንም፤ የእኛንም ችግር ስናስብ በዙሪያችን ከሉት ድህረ ችግር ጋር በማመዛዘን መሆን ይገባዋል።

21 ሀብትን በምድር ላይ ማከማቸት ታላቅ ሞኝነት መሆኑን የሚገልጡ ሁለት ምክንያቶች አሉ። የመጀመሪያው ሀብት ሁሉ ጠፊ መሆኑን የሚያሳይ ነው። ሁለተኛው ሀብት በእኛ ላይ ሠልጥኖ የጌትነት ስፍራ እንደሚይዝ ነው። ሀብታችንን በወደድንበት መጠን የዚያኑ ያህል ይቆጣጠረናል፤ የሀብታችንን ባሪያዎች እንሆናለን፤ ሰይጣንም በምድራዊ ሀብት እኛን ያጠምደናል፤ ከእግዚአብሔርም ፊታችንን እንድንመልስ ያደርጋል፤ ሀብታችንን በሰማይ ስናከማች ልባችንን ለእግዚአብሔር እንሰጣለን። ሀብታችንን በምድር ላይ ስናከማች ግን ልባችንን ለሰይጣን እናስረክባለን፤ ምክንያቱም ሀብትህ ባለበት ልብህም በዚያ ይገኛል።

ይህን ትምህርት ልብ እንበል «ይህ ትምህርት እኔን አይመለከትም፤ እኔ ድካ ነኝ» አንበል። እኛ ልንጠይቅ የሚገባን ዋና ጥያቄ «የምመኘው ምንድን ነው? የምፈልገው ምንድን ነው?» የሚለውን ነው። ድካም ሃብት ይፈልጋል! ኢየሱስ፤ «በልብህ ያለው ምንድነው? ሃላማህ ምንድነው? ጌታህ ማነው? ማንንስ ታገለግላለህ?» ብሎ ይጠይቃል። ፊታችንን ከዚህ ዓለም ሀብት መልሰን ዓይናችንን ወደ እግዚአብሔር እናድርግ፤ ይህን በምናደርግበት ጊዜ ዘላለማዊ ሀብት በሰማይ ማከማቸት እንጀምራለን።

22 ዓይን የሰውነት መብራት ነው። እዚህ ላይ ዓይን የልብ «ዓይን» ወይም አሳብ ወይም «መንፈሳዊ ዓይን» ማለት ነው። በሥጋዊ ዓይናችን በዙሪያችን ያሉትን ዓለማዊ ነገሮች እንመለከታለን፤ በመንፈሳዊ ዓይናችን ደግሞ መልካሙንና ክፉውን፤ ዓለማዊ ሀብትንና ሰማያዊ ሀብትን ለይተን ማወቅ እንችላለን።

መንፈሳዊ ዓይናችን መልካም ከሆነ፤ ማለትም ጤነኛና በደንብ የሚመለከት ከሆነ ሰውነታችን በመሱ ብርሃን ይሆናል፤ በእግዚአብሔር ብርሃን ይሞላል ማለት ነው።

23 የእግዚአብሔር መንፈስ ወደ ሕይወታችን የሚገባው በመንፈሳዊ ዓይናችን በኩል ነው። መንፈሳዊ ዓይናችን የተዘጋ ወይም የታወረ ቢሆን የእግዚአብሔር ብርሃን በነፍሳችን ላይ ሊበራ አይችልም፤ ስለሆነም በመንፈሳዊ ጨለማ ውስጥ ሆነን እንቀራለን። በቸኛው የመንፈሳዊ ብርሃን ምንጭ ደግሞ ራሱ እግዚአብሔር ነው። እንግዲህ ያ ብርሃን ጨለማ ከሆነ፤ በእርግጥም በጨለማ ውስጥ ነን ማለት ነው። ኢየሱስም «በአንተ ያለው ጨለማ እንዳይሆን ተጠንቀቅ» ብሎናል (ሉቃ. 11፡35-36 ይመለከታል)።

መንፈሳዊ ዓይናችን እንዴት ነው? ንጹሕና ጤነኛ ነውን? ኢየሱስን ልናይ እንችላለንን? ኢየሱስ የዓለም ብርሃን ነው (ዮሐ. 1፡9፤ 8፡12)፤ ያንን ብርሃን ለማየት እንችላለንን?

24 አንድ ሰው የሁለት ጌታ አገልጋይ ሊሆን አይችልም። ሁለቱ ጌቶች እግዚአብሔርና ገንዘብ ናቸው። ከዚህ ላይ «ገንዘብ» የሚለው ቃል የሚያሳስበን በዓለም ላይ ያለውን ማንኛውንም ሀብት ነው፤ ርስት፤ ቤት፤ እንስሳት፤ ቤተሰብ፤ ትምህርት፤ ሥራ፤ ሥልጣን፤ ዝና የመሳሰሉትንም ማለት ነው። «ገንዘብ» ለሚለው ቃል «ራስ» የሚለውን ቃል መተካት እንችላለን።

እያንዳንዱ ሰው የትኛውን ጌታ እንደሚያገለግል መምረጥ አለበት፤ በዚህ ዓይነት በየትኛውም መንግሥት ውስጥ እንደሚኖርም መምረጥ ይገባዋል። በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ ወይስ በጨለማ መንግሥት ውስጥ? ማንም ሰው ቢሆን በአንድ ጊዜ የሁለቱ መንግሥታት ዜጋ ሊሆን አይችልም። ልክ ሁለት ጌቶችና ሁለት መንግሥታት እንዳሉ ሁሉ፤ ሰውዬው ሊራመድባቸው የሚገባ ሁለት መንገዶችም አሉ። ወደ ዘላለም ሕይወት የሚወስድ ጠባብ መንገድና ወደ ዘላለም ቅጣት የሚወስድ ሰፊ መንገድ ናቸው (ማቴ. 7፡13-14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ብዙ ሰዎች በሰይጣን ይታላላሉ፤ እግዚአብሔርንና ገንዘብን አብሮ ማገልገል የሚቻል ይመስላቸዋል። በአንድ ጊዜ በምድር ላይ ሀብት ማከማቸትና በሰማይም ሀብት ማከማቸት ይፈልጋሉ፤ ነገር ግን ይህ ሊሆን አይችልም። ኢየሱስም እንዲህ ብሎአል፤ «አንተም እግዚአብሔር አምላክህን በፍጹም ልብህ፤ በፍጹም ነፍስህ፤ በፍጹም አሳብህ፤ በፍጹም ንድህህ ውደድ» (ማቴ. 12፡30)። እዚህ ስፍራ ዋናው ቃል «በፍጹም» የሚለው ነው። በከፊል ወይም በይበልጥ አይደለም።

ኢየሱስ ያንን ሀብታም ወጣት «ሂድ ያለህን ሁሉ ሸጥ» አለው (ማቴ. 10፡21)። ይህንንም ያለበት ምክንያት ወጣቱ የነበረውን ሀብት በጣም ይወድ ስለነበር ነው፤ ሐዋርያው የሉዝስም እንዲህ ብሎ ጽፎአል፤ «ዓለምን ወይም የዓለምን ነገር አትውደዱ፤ ዓለምን የሚወድ እግዚአብሔር አብን አይወድም» (1ዮሐ. 2፡15)። ዓለምን ወይም እግዚአብሔር አብን እንወዳለን እንጂ ሁለቱንም በአንድ ጊዜ መውደድ አንችልም። ስለዚህ ከሁለቱ አንዱን መምረጥ ይኖርብናል።

ሰዎች በምድር ላይ ሀብትን የሚያከማቹት ለምንድን ነው? እንደሚጠፋ ያውቃሉ፤ ምንም እንኳ ሀብቱ በቶሎ የሚጠፋ ባይሆንም ሰዎች ራሳቸው ይጠፋሉ። በሚጠፋበትም ጊዜ ሀብታቸውን ይዘው ሊሄዱ አይችሉም። ትምህርታቸውም

ቢሆን፤ ዝናቸውም ቢሆን፤ በሰማይ ምንም ጥቅም የለውም፤ ታዲያ ሰዎች ዓለማዊ ሀብትን በመፈለግ ሰማያዊ ሀብትን ለምን ያጣሉ?

ምክንያቱ ኃጢአት ነው። ኃጢአት በሰው ልብ ውስጥ ይገባል፤ ከኃጢአትም ራስ ወዳድነት ይነሣል። ከራስ ወዳድነትም ሌሎች ኃጢአቶች ሁሉ ይመጣሉ፤ ለምሳሌ ትዕቢት፤ ስስት፤ ክፉ ምኞትና ፍትወት የመሳሰሉት ናቸው።

ኃጢአት ሦስት ነገሮችን ያደርጋል። በመጀመሪያ ባሪያዎቹ ያደርገናል። ሁለተኛ መንፈሳዊ ዕውሮች ያደርገናል። ባሪያዎች መሆናችንን ማየት አንችልም፤ እውነተኛ ብርሃን ማለትም ኢየሱስን ማየት አንችልም፤ ወደ ሰማይ የሚወስደውንም ጠባቡን መንገድ ማግኘት አንችልም። ሦስተኛ ኃጢአት ያጠፋናል፤ የኃጢአት ቅጣት ዘላለማዊ ሞት ነው።

ኢየሱስ ሰዎችን ሊያስተምር፤ «ከኃጢአት ተመለሱ፤ ዓለማዊ ሀብትንም ከእናንተ አርቁ» ያለው ስለዚህ ነው። ሀብትን በምድር ከማከማቸት የሚበልጥ ታላቅ ስሕተት የለም።

አትጨነቁ (6፡25-34)
(ሉቃ. 12፡22-32)

25 ስለዚህ . . . ስለ ኑሮአችሁ አትጨነቁ። ይህም ማለት ለወደፊት ኑሮአችን ያለ ማሰብና ዕቅድ አለማውጣት ማለት አይደለም። ወይም ሥራ መሥራታችንን አቁሙን እግዚአብሔር ይመግበናል በማለት መጠባበቅ አይደለም። እግዚአብሔር ወፎችን ይመግባል (ቁ. 26)፤ ይሁን እንጂ ወፎችም ቢሆኑ ምግባቸውን መፈለግ አለባቸው። እግዚአብሔር ሰዎችንም ይመግባል፤ ይሁን እንጂ ሰዎች መትከል፤ ማረስና ውሃ ማጠጣት ይኖርባቸዋል፤ ሰው የማይሠራ ከሆነ መብላትም የለበትም (2ተሰ. 3፡10)።

ኢየሱስ እዚህ ላይ የሚያስተምረን እኛ በአሳብ እንዳንጨነቅ ነው። ጳውሎስም ተመሳሳይ ነገር ጽፎአል፤ ስለዚህ የሚያስፈልጋችሁ ነገር ቢኖር ምስጋና በተሞላበት ጸሎት እግዚአብሔርን ለምኑ እንጂ በምንም አሳብ አትጨነቁ (ፊል. 4፡6)።

በአሳብ መጨነቅ የማይገባን ስለምንድን ነው? ምክንያቱም አስፈላጊ ስላልሆነ ነው። እግዚአብሔር ሕይወትን የሚሰጠን ከሆነ፤ ምግብና ልብስ የመሳሰሉትን ትንንሽ ነገሮችን አይሰጠንም? አንድ ቀን ሰውነታችንን ከሰጠን በኋላ በማግስቱ በረሀብ እንዲሞት ያደርገዋል? በፍጹም አያደርገውም። እግዚአብሔር ሕይወትን የመሰለ ታላላቅ ነገሮችን የሚሰጠን ከሆነ ትንንሽ ስጦታዎችንም በእርግጥ ይሰጠናል። እግዚአብሔር ከሚያስፈልገን በላይ ሊሰጠን ተስፋ አልገባልንም፤ ነገር ግን የሚያስፈልገን እንደሚሰጠን በእርሱ ላይ ተስፋ እናደርጋለን።

26 ለወፎችም የሚያደርግላቸው ልክ እንደዚሁ ነው፤ እግዚአብሔር ሰውነትን ሰጣቸው፤ ታዲያ ለእነርሱ ምግብ አያዘጋጅላቸውም? ለወፎች ምግብ የሚያዘጋጅ ከሆነ፤ ከወፎች እጅግ ከፍ ያለ ዋጋ ላለን ለእኛስ ምግብ አያዘጋጅልንም? (ማቴ. 10፡31)።

መንፈሳዊ ስጦታዎችንም ቢሆን በዚሁ ዓይነት ነው የሚሰጠን። እግዚአብሔር ከስጦታዎች ሁሉ የሚበልጠውን ታላቁን ስጦታ ልጁን ኢየሱስን የሰጠን ከሆነ፤ የቀሩትንም ሌሎች ብዙ መንፈሳዊና ሥጋዊ ስጦታዎች ሊሰጠን ይችላል (ሮሜ 8፡32 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

27 መጨነቅ አስፈላጊ አለመሆኑ ብቻ ሳይሆን መሠረት የለሽ ጉዳይ ነው። በመጨነቅ አንድ ሰዓት እንኳ በሕይወታችን መጨመር አንችልም፤ ወይም «በቁመታችን ላይ አንዳት ቅንጣት»³⁴ እንኳ መጨመር አንችልም። በሉቃስ 12፡26 ላይ ኢየሱስም እንዲህ ብሎናል። «እንግዲህ ይህን ትንሹን ነገር እንኳ ማድረግ የማትችሉ ከሆናችሁ ስለምን በሌላው ነገር

ትጨነቃላችሁ?»። ኢየሱስ ይህን የተናገረው መጨነቅ ምንም ፍሪ እንደሌለው ሊያሳይ ነው።

28-30 ልክ እግዚአብሔር ወፎችን እንደሚመግብ (ቁ. 26)፤ እንዲሁም አበቦችን ያለብላቸውል። ልጆቹ ያልሆኑትን አበቦች የሚያለብስ ከሆነ፤ በእርግጥ ልጆቹ የሆነውን እኛንማ እንዴት አያለብስንም? የዳዊት ልጅ ንጉሥ ሰሎሞን ከአይሁዳውያን ሁሉ በጣም ሀብታም የሆነ ንጉሥ የአንዲት የምድረ በዳ አበባ ያህል ቆንጆ ልብስ አልለበሰም።

ከዚያም ኢየሱስ እንዲህ አለ። «. . . እናንተ እምነት የጎደላችሁ እናንተንም እንዴት አብልሞ አያለብላችሁም?» (ቁ. 30)። በአሳብ መጨነቅ የትንሽ እምነት ምልክት ነው። ኢየሱስ እምነት የሌላችሁ አላለም፤ ይናገር የነበረው አማኞች ለነበሩት ለደቀ መዛሙርቱ ነበር። ነገር ግን ብዙ አማኞች ያላቸው እምነት ትንሽ ነው። ለመዳን የሚያበቃ እምነት አላቸው፤ ነገር ግን መጨነቅን ሊያስቀር የሚችል እምነት ያላቸውም፤ በኢየሱስ ያምናሉ፤ ነገር ግን እርሱ የሚለውን ሁሉ ማመን አይችሉም።

ኢየሱስ እንዲህ ብሎአል። «እግዚአብሔር ምግባችሁንና ልብላችሁን ይሰጣችኋል»። ታዲያ እኛ ይህንን እናምናለን? ደግሞም «ወደ እጅ ኑ . . . እጅም ዕረፍትን እሰጣችኋለሁ» ብሎአል (ማቴ. 11፡28)፤ ይህንንስ እናምናለን? እርሱ «. . . እጅ የምስጠውን ውሃ የሚጠጣ ሁሉ ከቶ አይጠግም» ብሎናል (ዮሐ. 4፡14)፤ ይህንንስ እናምናለን? ይህን የመሰለ ሕያው ውሃ በውስጣችን አለን? ትንሽ እምነት ያለን ሰዎች መሆናችንን ማመን ይኖርብናል።

«ትንሽ እምነት» ሌላም ትርጉም አለው። በሁኔታችን ተስፋ መቁረጥ የዚህ ትርጉም ሊሆን ይችላል። ሁኔታችን ጌታችን ሊሆን ይችላል፤ ሁኔታችን እምነታችንን ሊያደክምና ሊገድልም ይችላል። ሁኔታችን ምንም ዓይነት ይሁን እንጂ ተስፋ ማድረጋችንን፤ መደሰታችንንና ማመናችንን መቀጠል አለብን። ምክንያቱም ሁኔታችንን የሚቆጣጠር እግዚአብሔር ነው፤ እግዚአብሔር ደግሞ አፍቃሪ አባታችን ነው፤ በጎ ያልሆነ ነገር ወደ እኛ እንዲመጣ በፍጹም የማይፈቅድ አምላክ ነው (ሮሜ 8፡28 ይመለከታል)። ስለዚህ በአሳብ ለምን እንጨነቃለን? በዚህ በሚወደን አምላክ የምንታመን ከሆነ በሐሳብ መጨነቅ የለብንም (ሮሜ 8፡35-37 ይመለከታል)። ነገር ግን የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት እንኳ በመጀመሪያ ትንሽ እምነት ነበራቸው (ማር. 4፡37-40 ይመለከታል)። እያንዳንዱ ክርስቲያን በእምነት ማደግ ይኖርበታል፤ ይህም በሕይወታችን መላኩ ባለማድረግ መፈጸም ያለበት ሂደት ነው።

31-32 ኢየሱስ «ለምግብና ለመጠጥ እንዲሁም ለልብስ አትጨነቁ፤ ይህንን ለማግኘትም አረማውያንም ይጨነቁበታል» አለ። በዚህ ክፍል ላይ «አረማውያን» አይሁዳዊ ያልሆኑ ሰዎች ማለት ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን እውነተኛ በሆነው በአንድ አምላክ³⁵ ብቻ የማያምኑትን ሕዝብ ሁሉ ነው። እግዚአብሔር ለማያምኑ ሰዎች አፍቃሪ አባት አይደለም፤ ስለሆነም በእግዚአብሔር ላይ መደገፍ አይፈልጉም፤ ከዚህም የተነሣ ለምግብና ለልብስ ይጨነቃሉ፤ እግዚአብሔርን ከማግኘት ይልቅ እነዚህን ነገሮች ለማግኘት ይፈልጋሉ።

ታዲያ ብዙ አማኞች ልክ እንደነዚህ እንደማያምኑ አረማውያን ናቸው፤ ምክንያቱም እነርሱም ስለ ምግብ፤ ስለ ልብስና ስለ ሌሎችም ነገሮች ይጨነቃሉ። ስለ ወደፊት ሕይወታቸውም በማሰብ ይጨነቃሉ። ብዙ ጊዜ የሚያስቡትም ስለ ዓለማዊ ነገሮች ነው፤ እንዲህ ዓይነት ክርስቲያኖች በእርግጥም ያላቸው እምነት ትንሽ ነው።

እምነታችንን ማሳደግ የምንችለው እንዴት ነው? በመጀመሪያ፤ ስለ ራሳችን ማንነት ማስታወስ ይኖርብናል፤ እኛ እኮ እግዚአብሔር ልጆች ነን፤ እግዚአብሔር ሁልጊዜ እጅግ መልካም የሆነ ነገር ለልጆቹ ያደርጋል። ሁለተኛ፤ ስለ እግዚአብሔር ማንነት ማስታወስ ይኖርብናል፤ እግዚአብሔር አባታችን ነው፤ ፍቅሩ፤ ኃይሉና ጥበቡ ወሰን የለውም። እግዚአብሔር ሳያውቅ አንዲት ድንቢጥ ወደ መሬት አትወድቅም፤ እርሱ በራሳችን ላይ ያሰውን ጸጉር ምን ያህል

34 «በሕይወቱ ላይ አንዳት ሰዓት» በሚለው ቃል ምትክ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «በቁመቱ ላይ አንዳት ቅንጣት» ይላሉ፤ በግሪኩ ይህ ጥቅስ ሁለቱንም አሳብ የያዘነው፤ ይሁን እንጂ አሁን በምናጠናው ክፍል መሠረት፤ በሕይወቱ ላይ አንዳት ሰዓት የሚለው ይመረጣል፤ ሰዎች ብዙ የሚያስቡት ስለ ሕይወታቸው እርዝማኔ እንጂ ስለ ቁመታቸው አይደለም።

35 በኢየሱስ ዘመን በአንድ እውነተኛ አምላክ ያምኑ የነበሩት አይሁዳውያንና የአይሁድን ሃይማኖት የሚከተሉ አረማውያን ብቻ ነበሩ።

እንደሆነ ያውቃል (ማቴ. 10:29-30)። ታዲያ ይህንን የሚያውቅ ከሆነ ችግራችንን ሁሉ እንዴት ሊያውቅ አይችልም! (ቁ. 32)።

33 ኢየሱስ «እንደማያምኑ ሰዎች አትሁኑ፤ እነርሱ የሚፈልጉት የዚህን ዓለም ነገር ብቻ ነው። እናንተ ግን እምነታችሁን በእግዚአብሔር ላይ ብቻ አድርጉ ። . . መንግሥቱንና ጽድቁን ፈልጉ፤ ሌላውም የቀረው ነገር ሁሉ ይጨመርላችኋል» አለ።

በዕብራውያን 11:6 እንዲህ የሚል ቃል ተጽፎአል ። . . ያለ እምነት እግዚአብሔርን ደስ ማለጥ አይቻልም፤ ምክንያቱም ወደ እግዚአብሔር የሚቀርብ ሰው እግዚአብሔር መኖሩንና እርሱን ለሚፈልጉት ሰዎች ሽልማት የሚሰጥ መሆኑን ማመን አለበት። እግዚአብሔር ራሱም በነቢዩ በኤርምያስ አማካይነት እንዲህ ብሎአል፤ «ትፈልጉኝላችሁ፤ የምትፈልጉኝም በሙሉ ልባችሁ ከሆነ ታገኙኝላችሁ» (ኤር. 29:13)። እግዚአብሔርን የምንፈልገው ምን ያህል ተግተን ነው? ከሁሉ ነገር በላይ አብልጠን እንፈልገዋለን? በለማይ ሰላለው ሀብታችን እናስባለን? ጳውሎስ «ዘወትር በላይ በሰማይ ሰላላት ነገሮች አሰቡ እንጂ በምድር ላይ ሰላላት ነገሮች አታሰቡ» (ቆላ. 3:2) ይላል።

የእግዚአብሔርን መንግሥት ብቻ መፈለግ የለብንም ነገር ግን ጽድቁንም ጨምረን መፈለግ አለብን። ይህም ማለት ከርስቶስን ለመምሰል መፈለግ አለብን፤ የእግዚአብሔርን ጽድቅ የምንራብና የምንጠማ መሆን አለብን (ማቴ. 5:6) ማለት ነው። ይህንንም ስናደርግ በእምነት እንሞላለን፤ እምነታችንም ያድጋል። እግዚአብሔርንና ጽድቁን መፈለጋችንን ስናቆም፤ እምነታችን ይቀንሳል፤ በአሳብ መጨነቃችንም ይጨምራል። እምነታችን እንዲጨምር ወደ እግዚአብሔር መቅረብ ይኖርብናል፤ ወደ እርሱ መጸለይና ቃሉን ማንበብ ይገባናል። ያዕቆብ፤ «ወደ እግዚአብሔር ቅረቡ፤ እርሱም ወደ እናንተ ይቀርባል» ብሎ ጽፎአል (ያዕ. 4:8)። እግዚአብሔርን አምነን ወደ እርሱ የምንቀርብ ከሆነ እርሱ የሚያስፈልገንን ነገር ሁሉ ሊሰጠን ዝግጁ ነው። እርሱ፤ «በመጀመሪያ እኔን ፈልጉ፤ እነዚህ ነገሮች በተጨማሪ ይሰጡላችኋል» ይለናል። ይህም ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔር መንግሥቱን ሰጥቶናል፤ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ ብሎአቸዋል «እናንተ አነስተኛ መንጋ የሆናችሁ ወገኖቼ አትፍሩ፤ ምክንያቱም የሰማይ አባታችሁ መንግሥትን ሊሰጣችሁ ፈቅዶአል» (ሉቃ. 12:32)። በመጀመሪያ እግዚአብሔርን በምንፈልግበት ጊዜ ምግብን፤ መጠጥንና ልብስን ይሰጠናል፤ የራሱንም ጽድቅ ይሰጠናል፤ በክርስቶስ ብዙ መንፈሳዊ በረከቶችንም ይሰጠናል (ኤፌ. 1:3)፤ በመጨረሻም የራሱን መንግሥት ይሰጠናል። ኢየሱስ እንዲህ ብሎአል ። . . እናንተ አባቴ የባረካችሁ ኑ፤ ዓለም ሲፈጠር ጀምሮ የተዘጋጀላችሁ መንግሥት ውረሱ» (ማቴ. 25:34)። ወዳጆቼ ሆይ! ይህን የመሰለ ታላቅ በረከት እንዳያመልጠን እንጠንቀቅ።

34 ስለዚህ ለነገ በማለብ አትጨነቁ። በመጀመሪያ እርሱን የምንፈልግ ከሆነ እግዚአብሔር የሚያስፈልገንን ሁሉ እንደሚያዘጋጅልን ተስፋ ሰጥቶናል። ጳውሎስ እንዲህ ብሎ ጽፎአል፤ «አምላኪ ወሰን ከሌለው ብልጽግናው በኢየሱስ ክርስቶስ አማካይነት የሚያስፈልጋችሁን ሁሉ በከብርና በሙላት ይሰጣችኋል» (ፊል. 4:19)።

እዚህ ላይ ኢየሱስ የሚያስተምረንን ቀን በቀን መኖር እንደሚገባን ነው። ትናንትና በሠራው ስሕተት መጨነቅ አይገባንም፤ እርሱ ያለፈ ነገር ነው፤ ለነገም መጨነቅ የለብንም፤ ነገ ገና አልመጣምና፤ ነገ ስለ ራሱ ይጨነቅ። እያንዳንዱ ቀን በቂ የሆነ የራሱ ችግር አለው፤ ማሰብ ያለብን ስለ ዛሬ ብቻ ነው፤ ዛሬ እግዚአብሔርን መታዘዝ አለብን፤ ዛሬ ከእግዚአብሔር ጋር መራመድ አለብን፤ ዛሬ በእግዚአብሔር መታመን አለብን። ኢየሱስ እንዲህ በማለት ጸለየ «የሶስት እንጀራችንን ዛሬ ሰጠን» (ቁ. 11)። የነገን እንጀራ እንዲሰጠን መጸለይ የለብንም፤ እግዚአብሔር የሚያስፈልገንን በየቀኑ ይሰጠናል።

እስቲ ኢየሱስ የሚናገረውን እናስተውል፤ አዎ ለነገ እናስባለን፤ ዕቅድም እናወጣለን ነገ የምናጭደውን ዛሬ እንተከላለን፤ ወይም እንዘራለን፤ ነገር ግን ለነገ መጨነቅ የለብንም።

ጭንቀት ከዲያብሎስ ነው፤ ከመሣሪያዎቹ አንዱ ነው። በጭንቀት ተጠቅሞ እምነታችንን ለማዳከም ወይም ለመግደል ይሞክራል። ታዲያ ጭንቀትን ለናሸንፍ የምንችለው እንዴት ነው? ሰይጣንን በመቃወም ነው። ያዕቆብ እንዲህ ብሎ ጽፎአል፤ «ዲያብሎስን ተቃወሙት ከእናንተም ይሸባል» (ያዕ. 4:7)። ስለዚህም ባለማቋረጥ ዲያብሎስን «ወዲያ ሂድ አንተ ሰይጣን!» ልንለው ይገባል (ማቴ. 4:10)። ዲያብሎስን ከመቃወም ጋር እምነታችንን በእግዚአብሔር ላይ ማድረግ አለብን። ጴጥሮስ እንዲህ ብሎ ጽፎአል፤ «እርሱ ለእናንተ ስለሚያስብ የሚያስጨንቃችሁን አሳብ ሁሉ በእርሱ ላይ ጣሉት» (1ጴጥ. 5:7)። ይህ ጥቅስ በሚለው አሳብ እንመን፤ እምነታችንንም በሥራ ላይ እናውለው፤ በዚያን ጊዜ ጭንቀታችንም ይጠፋል።

እግዚአብሔር የሰጠውን የተስፋ ቃል ሳይፈጽም አይቀርም። ዳዊት እንዲህ ብሎ ጽፎአል፤ «ከወጣትነት እስከ ሽምግልና ኖራለሁ፤ ታዲያ እግዚአብሔር ደጉን ሰው ሲተውል ልጆቼም ምግብ አጥተው ሲሰምኑ ከቶ አይቼ አላውቅም» (መዝ. 37:25)። በእግዚአብሔር ፍቅርና ታማኝነት እንታመን፤ በሙሉ ልባችን፤ ነፍሳችን፤ አሳባችንና በሙሉ ኃይላችን እንውደደው። ከሁሉ ነገር በላይ እርሱን እንፈልገው፤ እነዚህ ሁሉ ነገሮች ተጨምረው ይሰጡናል። ወሰን የሌለው የእግዚአብሔር ብልጽግና በክርስቶስ የእኛ ነው፤ በዚህ ምድር ብቻ ሳይሆን፤ ለከላለም የእኛ ነው።

ምዕራፍ 7

በሌሎች ላይ መፍረድ (7:1-6)

(ሉቃ. 6:37-38፤ 41-42)

1 በማንም ሰው ላይ አትፍረዱ። የዚህን ጥቅስ አሳብ ለመረዳት ሁለት ዓይነት ፍርዶችን ለይተን ማወቅ ይኖርብናል። አንደኛው የአንድን ሰው ሥራና ጠባይ ገምግሞ መፍረድ ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ በሰውዬው በራሱ ላይ መፍረድ ነው። እዚህ ላይ ኢየሱስ የሚናገረው በሰውዬው ላይ ስለመፍረድ ነው።

ሰውን በጠባይ፤ በመነሻ ዓላማው፤ በአሳቡ፤ በውስጣዊ ሕይወቱ፤ በነፍሱ መፍረድ የለብንም። በዚህ መንገድ ሊፈርድ የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው። ጳውሎስም እንዲህ ብሎ ጽፎአል፤ «ስለዚህ አንተ በሌላው አገልጋይ ላይ መፍረድ አይገባህም፤ ምክንያቱም እርሱ ቢቆም ወይም ቢወድቅ የጌታው ጉዳይ እንጂ የአንተ ጉዳይ አይደለም» (ሮሜ 19:9)።

በሉቃስ 18:11 ኢየሱስ በስሕተት መንገድ ፍርድ ያስተላለፈውን አንድ ፈሪሳዊ እንደ ምላሽ አቅርቦአል። ፈሪሳዊው እንዲህ ብሎአል፤ «እግዚአብሔር ሆይ! እኔ እንደ ሌሎች ሰዎች ቀማኛ፤ ዐመፀኛ፤ አመንዝራ ሰላላሆንሁ አመሰግንሃለሁ፤ ይልቁንም እንደዚህ እንደ ቀረጥ ሰላላሆንሁ አመሰግንሃለሁ።» ፈሪሳዊው ይህን ሁሉ ሲናገር የሚፈርደው በዚያ በአጠገቡ በቆመው በቀራጫ ላይ ነበር። እርሱ ይናገር የነበረው «እኔ መልካም ነኝ፤ አንተ ግን መልካም አይደለህም» ነው።

በእንዲህ ዓይነት ሁኔታ በሌሎች ላይ መፍረድና ሌሎችን በንቀት መመልከት ስሕተት ነው። ይህን የመሰለ ፍርድ ማስተላለፍ አይገባንም። እንደዚያ ፈሪሳዊ ያሉ ሰዎች ሁልጊዜ የሚመለከቱት የሌሎችን ስሕተት ነው፤ ሁልጊዜ የሚሞክሩት ሌሎችን ዝቅ አድርጎ ለማየት ነው። ሌላው ሰው ቢሰናከልና በኃጢአት ቢወድቅ ደስ ይላቸዋል፤ ሌሎች መጥፎ ነገር አደረጉ ሲባል መስማትን ይወዳሉ (ሮሜ 14:10፤13 ይመለከታል)። ይህን የመሰለ የፍርድ አመለካከት የፍቅር ተቃራኒ ነው (1ቆሮ. 13:4፤ 6-7 ይመለከታል)።

ይሁን እንጂ ትክክለኛ አስፈላጊም የሆነ ሁለተኛ የፍርድ ዓይነት አለ፤ እርሱም ሌሎች ሰዎች ከውጪ በሚያደርጉት ላይ መፍረድ ነው። እዚህ ላይ ፍርድ የምንሰጠው በኃጢአተኛው ላይ ሳይሆን በኃጢአቱ ላይ ነው፤ በሌሎቹ ሥራና አነጋገር ላይ መፍረድ እንችላለን። ኢየሱስ፤ «ከሐሰተኞች መምህራን ተጠንቀቁ» ብሎአል (ቁ. 15)። ስለዚህ ሐሰተኞች ነቢያትንና ሐሰተኞች መምህራንን ለይተን

ማወቅ ይኖርብናል። ትምህርታቸውን ከመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጋር ማመሳከር አለብን። ኢየሱስ፡ «የተቀደሰውን ነገር ለውሾች አትሰጡ» ብሎናል (ቁ. 6)። ውሾች የተባሉት እግዚአብሔርን የሚቃወሙና ለእግዚአብሔር የማይታዘዙ ናቸው። የእግዚአብሔርን ጠላቶች ለይተን ማወቅ ይኖርብናል፤ ኢየሱስ እነርሱን ለይታችሁ የምታውቁት በፍሬያቸው ነው ብሎናል (ቁ. 16 እና 20)፤ ስለዚህ በፍሬያቸው ልንፈርድ እንችላለን።

በሥልጣን ላይ ያሉ ሰዎችም ስለ ሌሎች ሥራ ትክክለኛ ፍርድ መስጠት ይኖርባቸዋል። ዳኞችም በፍርድ ቤት ትክክለኛ ፍርድ መስጠት ይገባቸዋል፤ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችም በሥልጣናቸው ሥር ያሉትን ሲያስተዳድሩ ትክክለኛ ፍርድ መስጠት ያስፈልጋቸዋል (1ቆሮ. 5፡13-4 ይመለከታል)። በሥልጣን ላይ ያሉትም ስለ ሌሎች ሰዎች ጠባይ ፍርድ ማስተላለፍ ቢችሉም፤ ያንን የሚፈርዱበትን ወይም የሚቀጡትን ሰው በሙሉ ያውቁታል ማለት አይደለም። እግዚአብሔር ብቻ ነው ስለ ሰው በፍጹም እውነተኛና መጨረሻ የሆነ ፍርድ ማስተላለፍ የሚችለው፤ ምክንያቱም ሁሉን ነገር የሚያውቅ እግዚአብሔር ብቻ ነው።

2 በሌሎች ላይ በምትፈርዱበት ዓይነት በእናንተም ላይ ይፈረድባችኋል። በሌሎች ላይ በስሕተት የምንፈርድ ከሆነ እግዚአብሔር በእኛ ላይ ይፈርዳል፤ ሌሎችን ይቅር የምንል ከሆነ እግዚአብሔር እኛንም ይቅር ይለናል (ሉቃ. 6፡37)። እኛ ኃጢአተኞች በነበርንበት ጊዜ እግዚአብሔር ይቅር አለን፤ ለሌሎች ይቅርታ የማናደርግ ከሆነ፤ እኛም የእግዚአብሔርን ይቅርታ አልተቀበልንም ማለት ነው። ይቅርታ ምን እንደሆነም አናውቅም ማለት ነው። ስለዚህም እኛ በዚህ ሁኔታ ውስጥ ካለን በፍርድ ውስጥ እንገኛለን (ማቴ. 6፡14-15 ይመለከታል)።

ከዚህም የምንረዳው እግዚአብሔር እኛን የሚከባከበን እኛ ሌሎችን በምንከባከብበት መጠን ነው። እኛ በሌሎች ላይ በምንፈርደው ዓይነት እግዚአብሔር በእኛ ላይ ይፈርዳል፤ እኛ ለሌሎች ምሕረት በምናሳየው ዓይነት እግዚአብሔር ለእኛ ምሕረት ያደርጋልናል። እኛ ሌሎች በምንሰጠው ልክ እግዚአብሔርም ለእኛ ይሰጠናል። ኢየሱስ በሉቃስ 6፡38 ላይ እንዲህ ብሎናል፡ «ሰጡ ለእናንተም ይሰጣችኋል። . . . እንዲያውም በጥሩ መስፈሪያ ታምቆና ተጠቅጥቆ እስኪትረፈረፍ ድረስ ተሰፍሮ ይሰጣችኋል። ይህ የሚያመለክተን የዱቄት መፈረያን ነው፤ እግዚአብሔር መያዥውን ይዋላዋል፤ እግዚአብሔር አይሰስትም፤ ደግሞም አያዳለም። እኛ የምንሰጠውን እርሱ በሙሉ መስፈሪያ እንዲያውም በይበልጥ ጨምሮ ይሰጠናል (ማር. 4፡24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በመጨረሻው የፍርድ ቀን ሁላችንም በእግዚአብሔር የፍርድ ወንበር ፊት እንቀርባለን (ሮሜ 14፡10)። የዳኑትም ቢሆኑ በሥራቸው ይፈረድባቸዋል (1ቆሮ. 5፡10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በቸልተኝነት ለምናገረው ለእያንዳንዱ ቃል ይፈረድብናል (ማቴ. 12፡36-37 ይመለከታል)። ስለዚህ የእነዚህን ጥቅሶች ትምህርት በደንብ እንከታታል፤ በሌሎችም አንፍረድ፤ ይልቁንም ምሕረት እናድርግላቸው እንዲህ የምናደርግ ከሆነ በፍርድ ቀን ከእግዚአብሔር ብዙ ምሕረት እንቀበላለን።

3 ከቁ. 3-5 ባለው ክፍል ውስጥ ኢየሱስ በሰው ላይ መፍረድ እንደማይገባን ሌላ ምክንያት ይሰጠናል፤ እኛ በሰው ላይ ለመፍረድ የበቃን አይደለንም፤ ፍርድ ለመስጠት በትክክል ማየት አንችልም። አንድ ሰው ስሕተት ሲያደርግ ወይም ኃጢአት ሲያደርግ ስናይ ለመከሰስ ወይም ለመንቀፍ እንቸኩላለን፤ «እንዴት ይህንን ያደርጋል?» እንላለን። የሌሎችን ስሕተት መጠቀም የእኛ ሥራ የሆነ ይመስለናል፤ እኛ ይህንን ስናደርግ ኢየሱስ «እናንተ ግብዝቶች» ይለናል። እኛ እንደ ብናኝ የሚቆጠረውን ትንሽ ኃጢአት ከወንድማችን ልብ ውስጥ ለማውጣት እንሞክራለን፤ ነገር ግን በልባችን ውስጥ የተኛውን እንደ ግንድ ትልቅ የሆነ ኃጢአት ለማስወገድ አንሞክርም።

4 የራሳችን ኃጢአት ዓይነቶችን ሸፍናት በትክክል እንድናይ ስለማይፈቅድልን በሌላው ሰው ዓይን ላይ ያለውን ብናኝ ማየት አንችልም፤ ስለዚህ የሌላውን ሰው ኃጢአት

ማስወገድ አንችልም። የራሳችን ኃጢአት መንፈሳዊ ዕውሮች ያደርገናል፤ ይህ ማለት ትልቅ ግንድ በዓይናችን ላይ እንደ መጋረድ ይሆናል። የወንድማችንን ስሕተት ለማንሳት ስንሞክር ራሱ ዕውር እንደሆነ ነገር ግን ከሌላው ሰው ዓይን ውስጥ ሞራ ለማውጣት እንደሚሞክር የዓይን ሐኪም እንሆናለን። አንድ ጊዜ አይሁዳውያን እንዲትን ሴት ስታመነዝር ያዙአት፤ በአይሁድ ሕግ መሠረት በድንጋይ ሊወግሩአት ፈልገው ነበር (ዮሐ. 8፡1-11)። ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፡ «ከእናንተ መካከል ኃጢአት የለለበት በመጀመሪያ ድንጋይ ይወርወርባት» (ዮሐ. 8፡7)። እነዚህ አይሁዳውያን በኃጢአታቸው ምክንያት በሴትየዋ ላይ ሊፈርዱባት አልቻሉም።

5 አንተ ግብዝ! «ግብዝ» የሚለው ቃል ጠንካራ ቃል ነው። ግብዝቶች በውጪ በኩል ጸድቃን መስለው የሚታዩ በውስጣቸው ግን ከፋዎች ናቸው። በአፋቸው አንድ ነገር ተናግረው በልባቸው ግን በአፋቸው የተናገሩትን ተቃራኒ የሆነ ነገር የሚያስቡ ናቸው። በንግግራቸው ይንሸራተታሉ፤ ወንድማቸው ኃጢአት በመሥራቱ በጣም የተጨነቁ ይመስላሉ፤ በድብቅ ግን እርሱ በኃጢአት በመውደቁ ደስተኞች ናቸው። የወንድማቸውን ትንሽ ኃጢአት ለማስወገድ ይሞክራሉ፤ የራሳቸውን ኃጢአት ለማስወገድ ግን ምንም ጥረት አያደርጉም። የእነርሱ ኃጢአት እንደ ግንድ እጅግ ትልቅ ሆኖ ሌሎች ሰዎች ሁሉ የሚያዩት ቢሆንም እነርሱ ግን ግድ የላቸውም።

አንተ ግብዝ! አስቀድመህ በአንተ ዓይን ያለውን ግንድ አውጣ። የእኛ «ግንድ» ግብዝነታችን ነው። ሌላውን የምንከሰበትና የምንፈርድበት መንፈስ ነው። ኩራታችንና ራሳችንን ማመጸድቃችን ነው። ወንድማችን ምንም ዓይነት ኃጢአት ያድርግ፤ የእኛ የመፍረድና የመከሰስ መንፈሳችን ከእርሱ ኃጢአት ይበልጣል። እስቲ ስለዚህ በጣም አድርገን እናስብ። በሌሎች ከምንፈርድ ይልቅ በራሳችን ላይ እንፍረድ (1ቆሮ. 11፡31 ይመለከታል)። ከራሳችን ዓይን ግንዱን እናስወግድ፤ ግንዱን ማንሳት ቀላል አይደለም፤ በጣም አሳፋሪ ነው፤ በጣምም የሚያምም ነው፤ ይሁን እንጂ ይህን ማድረግ ይገባናል።

ግንዱን ከዓይናችን ካስወገድን በኋላ ይበልጡን ትሑቶች እንሆናለን፤ ለሌሎችም የምናዝንና ገሮች እንሆናለን። በራሳችን ላይ መፍረድ ስንጀምር በሌሎች ላይ መፍረድን እናቆማለን፤ ይህም ብቻ ሳይሆን በትክክል ለማየት እንሞክራለን። ወንድማችንን እግዚአብሔር እንደሚያውልናየው እንችላለን፤ ወደ ወንድማችን ስንመለከት በፍቅርና በምሕረት ይሆናል፤ በእርግጥ በዓይኑ ላይ ያለውን «ጥድፍ» አሁንም ልናይ እንችላለን፤ እርሱ ራሱ እንዲያነሣው ልንረዳው እንሞክራለን (ገላ. 6፡1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይሁን እንጂ የሚፈርድና የሚከሰስ መንፈሳችን ከእኛ ይርቃል።

6 አይሁዳውያን ውሾችንና አሣማዎችን ንጹሕ እንዳልሆኑ ይቆጥሩ ነበር። በቤተ መቅደስ ለመሥዋዕት የቀረበውን ሥጋ ለውሻ መስጠት አስጸያፊ ነበር። መንፈሳዊ በረከቶችንም መንፈሳዊ ካልሆኑት አረማውያን ጋር መካፈል በእነርሱ አስተሳሰብ እንቁን ለአሣማ ብላ ብሎ እንደመስጠት ይቆጠራል። ዓሣማዎች እንቁ እንዲብሉ በሰጣቸው ምን ይፈጠራል? ዓሣማዎቹ እንቁዎችን ይተፋቸዋል፤ ደግሞም ይረግጡአቸዋል፤ ተመልሰውም የሰጡአቸውን ለመተናኮል ያሳድዱአቸዋል።

እንግዲህ እዚህ ላይ ማስታወስ የሚገባን እዚህ የተጠቀሱት ውሾችና ዓሣማዎች ሆን ብለውና ባለማድረግ እግዚአብሔርን የሚቃወሙትን ልባቸው ጠጣር የሆነና የማያምኑ ሰዎች ነው። እነዚህ ሰዎች የእግዚአብሔር እንቁ ወይም ቃሉ የማይዋጥላቸው ናቸው፤ እንደዚህ ለመሳሰሉ ሰዎች መንፈሳዊ ነገርን መንገር ምንም ጥቅም የለውም (ሉቃ. 23፡9)፤ የሐዋ. 13፡44-46፤ 18፡5-6 ይመለከታል)።

ይሁን እንጂ ማንን «ውሻ» «ዓሣማ» ማለት እንደሚገባን በብርቱ ጥንቃቄ ማስብ አለብን። ብዙ ሰዎች ውሾችና ዓሣማዎች አይደሉም፤ ምንም እንኳ የእግዚአብሔር ጠላቶች ቢሆንም እኛ ልንወዳቸው ይገባናል (ማቴ. 5፡44)። ምንም እንኳ ከእነርሱ ጋር ንግግር ባይኖረንም ለእነርሱ መጸለይ አለብን፤ ለእነርሱም ምሕረት ማሳየት ይኖርብናል

(ሮጪ 12፡14፤ 17፡19-21 ይመለከታል)። እነርሱ የሰይጣን ባሪያዎችና ያለ ተስፋና ያለ ብርሃን የሚኖሩ ናቸው። እነርሱን እንድንወድ እግዚአብሔር ይርዳን።

ለምኑ፡ ፈልጉ፡ አንኳኩ (7፡7-12)

(ሉቃ. 6፡31፤ 11፡9-13)

7-8 የክርስቲያን ሕይወት፤ የሕይወት ዘመን ጉዞ ነው። ኢየሱስ ጉዞው ቀላል ይሆናል ብሎ አልነገረንም፤ ነገር ግን በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ ለዚያ ጉዞ የሚያስፈልገንን የሚሰጠን እንዳለ፤ መንገዱንም የሚያሳየን እንዳለ፤ በሮችንም የሚከፍትልን እንዳለ፤ በመጨረሻም ወደ መንግሥተ ሰማይና ወደ ዘላለም ሕይወት የሚያስገባንን በር የሚከፍትልን እንዳለ ይነግረናል። እኛ ማድረግ ያለብን መለመን፤ መፈለግና ማንኳኳት ብቻ ነው (ቁ. 7)።

ብንለምን የፈለግነውን ሁሉ እናገኛለን ማለት አይደለም፤ ብዙ ጊዜ ለምን አልተቀበልንም (ያዕ. 4፡3 ይመለከታል)። በእግዚአብሔርም ቅር ተሰኝተናል። ይሁን እንጂ ልክ ባስፈላጊው ሰዓት እግዚአብሔር የተሻለውን ነገር ሰጥቶናል፤ ለጉዞአችን የሚሆነውን አስፈላጊ ነገር ከእኛ ይልቅ እግዚአብሔር ያውቃል።

ለምኑ ይሰጣችኋል። የምንለምነው ምንድን ነው? ክርስቲያን እንድንሆንና ክርስቶስን እንድንከተል እንዲረዳን መለመን አለብን። በእነዚህ ጥቅሶች የተሰጡን ተስፋዎች ያገኘነው በዚህ ምክንያት ነው። ክርስቶስን ለመከተል የሚያስፈልጉን ነገሮች በሙሉ ቀርበውልናል፤ በእምነት ብንለምን ይሰጠናል (ማር. 11፡24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ስለዚህ የክርስቲያን ሕይወታችን ደካማ ቢሆን ስሕተቱ የራሳችን እንጂ የእግዚአብሔር አይደለም። ምንም ምክንያት ልንሰጥ አንችልም። እግዚአብሔር በጉዞአችን እንደሚረዳን ቃል ገብቶልናል። እኛ ማድረግ ያለብን መለመን፤ መፈለግና ማንኳኳት ነው፤ በዚህ ጊዜ የክርስቲያን ሕይወታችን ደካማ ሊሆን አይቻልም።

በግሪኩ በኩረ ጽሁፍ መለመን፤ መፈለግና ማንኳኳት ለተባሉት ቃላት የተሰጠው ትርጉም ሳታደርጡ ለምኑ፤ ሳታደርጡ ፈልጉ፤ ሳታደርጡ አንኳኩ የሚል ነው። እስክንቀበል ድረስ ባለማድረግ መለመን አለብን (ሉቃ. 18፡1-8 ይመለከታል) በእምነት የጠየቅነውን ያህል እንቀበላለን።

ክርስቶስን በመከተላችን ከሁሉ ይበልጥ የምንፈልገው ነገር ምንድነው? መንፈስ ቅዱስን! የክርስቶስን መገኘትና የክርስቶስን መንፈስ³⁶ ነው። ኢየሱስም እንዲህ ብሎናል፡ «... ያለ እኔ ምንም ማድረግ አትችሉም» (ዮሐ. 15፡5)። በጉዞአችን ላይ ብቻችንን መሄድ አንችልም፤ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ በመጨረሻ ከተናገራቸው ነገሮች አንዱ ይህ ነው፤ «እነሆ ለኔ እስከ ዓለም መጨረሻ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ» (ማቴ. 28፡20)።

9-11 እግዚአብሔር ለሰዎች ሁሉ መልካም ስጦታን ይሰጣል። ሕይወት፤ ፀሐይ፤ ዝናም፤ ምግብ ከስጦታዎቹ ጥቂቶቹ ናቸው፤ ከዚህም ሁሉ በላይ ልዩ የሆነ መንፈሳዊ ስጦታን ለራሱ ልጆች ይሰጣል፤ ማለትም በክርስቶስ አማኞች ለሆኑት።

ሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔር ልጆች እንዳልሆኑ መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ያስተምራል። በክርስቶስ ያመኑት ብቻ ናቸው የእግዚአብሔር ልጆች የሚባሉት። ሰዎች ሁሉ የሰይጣን ልጆች ሆነው በጨለማው ግዛት ውስጥ ነው የሚወለዱት። በተፈጥሮአቸውም ሰዎች ሁሉ ከፋዎች ናቸው። በመጀመሪያ ሁላችንም ብንሆን የእግዚአብሔር ጠላቶች ነበርን፤ ኃጢአተኞችም ነበርን (ሮጪ 3፡10)። አሁን ግን በክርስቶስ በማመናችን ምክንያት በፊት የእግዚአብሔር

ጠላቶች የነበርነው የእግዚአብሔር ልጆች ሆነናል (ዮሐ. 1፡12)። ስለሆነም አሁን እግዚአብሔር ለእኛ አፍቃሪ አባታችን ነው፤ ወደ እርሱ መጥተን በምንለምንበት ጊዜ እንቀበላለን።

የምንቀበለውም መልካም ስጦታዎችን ነው (ቁ. 11)። ከፋዎች የሆኑት ምድራዊ አባቶች ለልጆቻቸው መልካም ስጦታ የሚሰጡ ከሆኑ፤ ሰማያዊ አባታችንም ለልጆቹ በጣም ጥሩ ስጦታ እንዴት አይሰጥም! እግዚአብሔር ለእኛ ለልጆቹ የሚሰጠን ስጦታ ሁልጊዜ መልካም ነው፤ ምናልባት አንዳንድ ጊዜ የተለያዩ ፈተናዎችን ሊሰጠን ይችላል፤ ይሁን እንጂ ውጤታቸው ሁልጊዜ ለእኛ መልካም ነው (ሮጪ 5፡3-4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እግዚአብሔር ለልጆቹ ምንም ዓይነት ስጦታ ይስጣቸው በመጨረሻ ለእነርሱ መልካም ይሆናል (ሮጪ 8፡28 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እግዚአብሔር ሊሰጠን የሚፈልገው በጣም ትልቅ ስጦታ ምንድን ነው? መንፈስ ቅዱስን ነው። የዚህ ጥቅስ ተወራራሽ በሆነው በሉቃስ ወንጌል ባለው ጥቅስ፤ መልካም ስጦታዎች በሚለው ምትክ ሉቃስ መንፈስ ቅዱስ ብሎ ጽፎታል (ሉቃ. 11፡13)። የተሰጡን መንፈሳዊ ስጦታዎች ሁሉ በመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ውስጥ ይጠቃለላሉ። መንፈስ ቅዱስን ተቀብለን ከሆነ ለክርስቲያን ሕይወታችን የሚያስፈልገንን ሁሉ ተቀብለናል ማለት ነው፤ ለምሳሌ የመንፈስ ቅዱስን ፍሬ (ገላ. 5፡22-23 ይመለከታል)፤ የመንፈስ ቅዱስን ኅብረት፤ የመንፈስ ቅዱስን ኃይል እንቀበላለን።

ትልቁን ስጦታ መንፈስ ቅዱስን ለመቀበል እንለምን። ሌሎች ትላልቅ ነገሮችን፤-እግዚአብሔርን ማወቅን፤ ኢየሱስን ማወቅ እንለምን፤ በርንም እናንኳኳ፤ በክርስቶስ ደስታና ክብር ወደ ተዋላውም ሕይወት እንግባ፤ ከክርስቶስ ጋር በመንግሥተ ሰማይ የመንፈሳዊ ሀብት ተካፋዮች እንሆናለን። ይህም ለምድራዊም ሆነ ለሚመጣውም ሕይወት ይጠቅመናል።

12 ሰዎች ሊያድርጉላችሁ የምትፈልጉትን ሁሉ እናንተም ለእነርሱ እንዲሁ አድርጉላቸው። ከኢየሱስ ትምህርቶች ሁሉ ይህ ሕግ በጣም ጠቃሚ በመሆኑ ብዙ ክርስቲያኖች፤ «ወርቃማው ሕግ» ብለው ይጠሩታል። በእርግጥ ይህ ሕግ የተያያዘው ከሁለተኛው ታላቅ ሕግ ጋር ነው። «ሰውን ሁሉ እንደ ራስህ አድርገህ ውደድ» (ማር. 12፡31)። ይህ ወርቃማው ሕግ የተነግረን ሰውን ሁሉ እንድንወድ ነው። «ሰውን ሁሉ መውደድ» የሚለውን ቃል በአፍ መናገር ይቻላል፤ ነገር ግን «እንዴት ነው መውደድ የሚገባኝ?» ብለን ልንጠይቅ ይገባናል። ይህ ወርቃማው ሕግ ለዚህ መልስ ይሰጠናል፤ ልክ እንደ ሁለተኛው ታላቅ ትእዛዝ «ሕግና ነቢያት»³⁷ በዚህ ትእዛዝ ፍጻሜን ያገኛሉ (ገላ. 5፡14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ይህ ወርቃማው ሕግ ለምሳሌ ወላጆች ልጆቻቸውን መቅጣት ማቆም አለባቸው አይልም፤ ጻኞችና ባለሥልጣኖች ወንጀለኞችን መቅጣት ማቆም አለባቸው አይልም፤ ወርቃማው ሕግ ሰዎች እርስ በርሳቸው እንዴት ኅብረት ማድረግ እንዳለባቸው ይናገራል።

እስቲ እናስብ፤ እያንዳንዱ ሰው ይህንን ሕግ ቢከተል ኖሮ በሰዎች መካከል ከርከር አይኖርም፤ ጦርነት አይኖርም፤ መፋታት አይኖርም፤ ንጉሥ እንዲኖረን አያስፈልግም፤ ጻኝ፤ ፖሊስ፤ ወታደር እንዲኖሩን አያስፈልግም፤ በዓለም ላይ ምንም ዓይነት ችግር አይኖርም።

ታዲያ ሰዎች ይህንን ወርቃማ ሕግ ለምን አይከተሉም? በኃጢአት ምክንያት ነው። ሰው ከንደኛው ይልቅ ራሱን ስለሚወድ ነው። ለሰው የኃጢአት ሥር ራሱን መውደድ ነው፤ ራሱን መውደድ በዓለም ላይ የመከራና የችግር ሁሉ ምክንያት ነው።

የክርስቲያን ሕይወት የሚጀምረው ራሱን መውደድ መሞት ሊጀምር ነው። አሮጌው ሰዎችን፤ አሮጌው ራስ ወዳድነታችን መሞት አለበት (ሮጪ 6፡6)። መሞትም ብቻ ሳይሆን፤ በመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ መወለድ አለብን (ዮሐ.

36 እግዚአብሔር ክርስቶስን መንፈስ ቅዱስ እንድ ናቸው (ከአስተምህሮ ዳሳው ውስጥ መንፈስ ቅዱስ የሚለውን ይመለከታል)። መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔር መንፈስ ነው፤ ስለዚህ መንፈስ ቅዱስ የክርስቶስም መንፈስ ነው።

37 ሕግና ነቢያት ለብሉይ ኪዳን የተሰጠ ሌላ ስም ነው፤ የመጀመሪያዎቹ የብሉይ ኪዳን አምስት መጻሕፍት «ሕግ» ይባላሉ፤ በተጨማሪ ማቴ. 5፡17 የግርጌ ግስታዎች ይመለከታሉ።

3፥5)። መንፈስ ቅዱስን ሳንቀበል፤ አዲስ ሕይወትን ሳናገኝ ክርስቶስን መከተል አንችልም፤ የእግዚአብሔርን ፍቅር መንፈስ ቅዱስ በልባችን ሳያፈስልን (ሮሜ 5፥5)፤ ይህን ወርቃማ ሕግ መከተል አንችልም።

ጠባብዋ በርና ሰፊው በር (7፥13-14)

13-14 በማቴ. 5-7 ያለውን የኢየሱስን የተራራ ስብከት የሚያነቡና የሚሰሙ ሰዎች ሁሉ መልእክቱም ሆነ ትምህርቱምን ያህል የተዋበ ነው ይላሉ። ኢየሱስም በጣም ጥሩ አስተማሪ እንደሆነ ይስማማሉ። ኢየሱስ ግን ይህንን መስማት አይፈልግም፤ ኢየሱስ ምስጋናን አይፈልግም፤ እርሱ የሚፈልገው ሰዎች እንዲታዘዙት ነው፤ እርሱ የሚፈልገው ሰዎች ትምህርቱን ስምተው በትምህርቱ መኖር እንዲጀምሩ ነው።

ስለዚህ ኢየሱስ እኛን እንደዚህ ይለናል፡ «እኛ፤ ትምህርቱን ሰማችሁ ታዲያ አሁን ስለ ትምህርቱ ምን ልታደርጉ አስባችኋል? ትከተሉኛላችሁ ወይስ አትከተሉኝም? በጠባብዋ በር ትገባላችሁ ወይስ በሰፊው በር ትገባላችሁ? እንግዲህ አሁን በፊታችሁ ያሉት ሁለት በርች ብቻ ናቸው፤ ስለዚህ መምረጥ ይኖርባችኋል።»

እስቲ በአንድ መንገድ ውስጥ ገብተን እንደምንራመድ አድርገን እናስብ፤ ከዚያም በኋላ ወደ ሁለት በርች እንመጣለን፤ በርቹ ሁለት ብቻ ናቸው፤ እኛም ማለፍ ያለብን በአንድ ወይም በሌላው ነው፤ ከበርቹ አንዱ በጣም ሰፊ ነው፤ ወደ እርሱም የሚወስደው መንገድ የተደላደለና ምቹ ነው። ብዙ ሰዎችም የሚራመዱት በዚህ መንገድ ላይ ነው። እኛም፡ «ይህ ሁሉ ሰው ሊሳሳት አይችልም፤ እነርሱ በትክክለኛው መንገድ ላይ ናቸው» ብለን እናስባለን።

ሁለተኛው በር ጠባብ ነው፤ ወደዚያ የሚወስደውም መንገድ በጣም ጠባብ ነው፤ እንደገናም ያዘቀተና ድንጋያማ ነው፤ በዚህ መንገድ ላይ የሚጓዙትም ሰዎች በጣም ጥቂት ናቸው። ኢየሱስ ግን እንዲህ ይላል፤ «እኔን መከተል የምትወዱ ከሆነ በዚህ በጠባብ በር ማለፍ ይኖርባችኋል ደግሞም በዚህ በጠባብ መንገድ መሄድ ይኖርባችኋል።»

ኢየሱስን ለመከተል ብዙ ጎን የሚሄዱበትን መንገድ መተው አለብን፤ ሳለምን መተው አለብን። ጓደኞቻችንና ዘመዶቻችን በሰፊው በር ለመግባት የሚጓዙ ሲሆንም እንኳ እኛ እነርሱን መተው አለብን፤ ለብቻችን መቆምና ልዩ መሆን ይኖርብናል፤ ከሳለማዊ ልማድ ሁሉ መራቅ ይገባናል፤ ክርስቶስን ለመከተል ስንል ቤተሰብንና ጓደኞችን መለየት ምን ያህል ከባድ ነው! (ማቴ. 10፥35-37 ይመለከታል)። በጠባብ በር የምናልፍ ከሆነ ግን በመጀመሪያ ደረጃ መውሰድ የሚገባን ይህንን ነው፤ ብዙ ጎንንና ሳለምን መተው አለብን። እኛ ማስታወስ የሚገባን እያንዳንዳችን አንድ ቀን በእግዚአብሔር ፊት መቆም እንዳለብን ነው፤ እግዚአብሔር አንድ በአንድ ይፈርድብናል፤ በዚያን ቀን መንግሥተ ሰማይ መግባት ከፈለግን ዛሬ ሕዝብ የመረጠውን መንገድ መተውና በጠባብ በር መግባት ይኖርብናል።

በአንድ መንገድ የክርስትና ሕይወት ቀላል ነው፤ ኢየሱስ እንዲህ ብሎአል፡ «*ሸክማችሁ የከበዳችሁ እናንተ ደካሞች ሁሉ ወደ እኔ ኑ! እኔም ዕረፍት እሰጣችኋለሁ፤ . . . ቀንበሬ ልዝብ ነው፤ ሸክማም ቀላል ነው*» (ማቴ. 11፥28-30)። በሰፊው መንገድ የሚጓዙ ብዙ ሕዝብ የኃጢአት፣ የአላብ፣ የፍርሃት ከባድ ሸክሞችን ይዘው ነው የሚሄዱት። በጠባብዋ መንገድ የሚጓዙት ግን ይህን የመሰለ ሸክም የላቸውም፤ እነርሱ ሊሸከሙት የሚገባውን ኢየሱስ ተሸከሞላቸዋል።

ይሁን እንጂ በጠባብዋ መንገድ የሚጓዙት የሚሸከሙት አንድ ነገር ብቻ ነው፤ እርሱም መስቀል ነው። በጠባብዋ በር ማለፍ የሚገባን ከሆነ ራሳችንን መከድ የራሳችንን መስቀል መሸከም ይኖርብናል (ማር. 8፥34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እርጌውን ማንነት ወይም እርጌውን ሰው አውልቀን ከበሩ ውጪ መጣል ይኖርብናል። እንዲሁም ሀብታችንን፣ መብታችንን፣ ከብራችንን መጣል ይኖርብናል። እርጌው ማንነታችን መስቀል ይኖርበታል (ሮሜ 6፥6)። በበሩ ይዘነው ልናልፍ የምንችለው መስቀል ብቻ ነው። ጳውሎስ እንዲህ ብሎ ጽፎአል፡ እኔ ከክርስቶስ ጋር

እንደተሰቀለሁ ያህል ስለምቆጥር ከእንግዲህ ወዲህ ክርስቶስ በእኔ ይኖራል እንጂ እኔ ለራሴ ሕይወት የምኖር አይደለሁም» (ገላ. 2፥20)። እንደገናም እንዲህ ብሎ ጽፎአል፡ ሳለም ለእኔ ከምተበት፣ እኔም ለሳለም ከምትሁበት ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል በቀር ሌላ የምመካበት ነገር የለኝም (ገላ. 6፥14)።

ጠባብ መንገድ አስቸጋሪ ነው፤ በዚህ መንገድ ስንጓዝ ብዙ ዓይነት ችግርና ስደት ይገጥመናል (2ጢዋ. 3፥12)። ሰይጣን ብዙ መሰናክሎችንና ፈተናዎችን በመንገድ ላይ ያስቀምጥብናል። ምቹቱ በጣም አነስተኛ ነው (ማቴ. 8፥19-20)። በመንገዱ ላይ ስንጓዝ ምንም ቀላል ነገር አይገጥመንም፤ በሕይወታችን በእያንዳንዱ ክፍል ሰይጣን አዲስ ፈተና ይሰጣናል።

ታዲያ በእንዲህ ዓይነት መንገድ ለምን እንሄዳለን? ምክንያቱም ወደ ሕይወት፣ ያውም ዘላለማዊ ሕይወት የምትመራው ጠባብዋ መንገድ ስለሆነች ነው (ቁ. 14)፤ ሰፊው መንገድ የሚመራው ወደ ጥፋት ነው (ኤር. 21፥8)።

ወዳጆቼ ሆይ ያሉት ሁለት መንገዶች ብቻ ናቸው፤ በጠባብዋ መንገድ የማትጓዙ ከሆነ፤ እንግዲያውስ የምትጓዙት በሰፊው መንገድ ነው።

የመንገድ ጥቅሙ ምንድን ነው? ወደ አንድ መድረሻ የሚመራ ነው፤ እስቲ በሰፊው መንገድ የሚሄዱትን ሕዝብ ተመልከቱ! ለእነርሱ መንገዱ ቀላልና አስደሳች ነው፤ አንዳንዶቹ ይደግላሉ፤ ሌሎቹ ደግሞ ይዘፍናሉ፤ አንዳንዶቹ ደግሞ ሀብታቸውን ያከማቻሉ፤ አንዳንዶቹ መሬት ይገዛሉ፤ ሌሎቹ ደግሞ ቤት ይሰራሉ፤ ከዚያም በኋላ ወደ መንገዱ መጨረሻ ይደርሳሉ፤ ያ ምንድን ነው? ሞት ነው። ታዲያ በዚያን ጊዜ ዘፈናቸውና ዳንኪራቸው የት ይሆናል? በዚያን ጊዜ ሀብታቸውና ንብረታቸው ሁሉ ምን ይጠቅማቸዋል (ማር. 8፥36፤ ሉቃ. 12፥16-20 ይመለከታል)።

መንገዱ ወዴት እንደሚመራው እያንዳንዱ ሰው ቆም ብሎ ያስብ፤ ወደ ዘላለም ሕይወት የሚወስደው ጠባብ መንገድ ብቻ ነው፤ አዎ በዚህ ሕይወት ስንኖር ብዙ ችግር ይገጥመናል፤ ነገር ግን መድረሻችንን እናስብ (ሮሜ 18፥18፤ 2ቆሮ. 4፥17)።

ኢየሱስ ሁላችንንም እንዲህ ይለናል፡ «በጠባብዋ በር ግቡ»። አስደናቂ የሆነውን የኢየሱስን ትምህርት መስማት ብቻ በቂ አይደለም፤ ነገር ግን መታዘዝ ይኖርብናል፤ በጠባብዋ በር መግባት ይኖርብናል። ኢየሱስ መጀመሪያ ደቀ መዛሙርቱን ሲጠራ «ተከተሉኝ» አላቸው (ማር. 1፥17፤ 2፥14)። ኢየሱስ ለእያንዳንዳችን ምርጫ ሰጥቶናል፤ መከተል ወይም አለመከተል፤ መምረጥ ይኖርብናል። ጊዜ አንፍጅ፤ አንዘግይ፤ ምን አልባት ኢየሱስ ዳግመኛ ላይጠራን ይችላል።

ዛፍ በፍሬው ይታወቃል (7፥15-20)

(ሉቃ. 6፥43-44)

15 ከሐሰተኞች ነቢያት (መምህራን) ተጠንቀቁ፤ እነዚህ ሐሰተኞች ነቢያት ሐሰተኞች መምህራን ሐሰተኞች ክርስቲያኖች ናቸው። እነርሱም ሰዎች በጠባብዋ በር እንዳያልፉ የሚከላከሉ ናቸው፤ «መንገዱ በዚህ አይደለም፤ እኛ ሰፊና ቀላል በር እናሳያችኋለን» ይላሉ።

አደገኛነታቸው ምንድን ነው? በውጪያቸው መልካም መስለው ስለሚታዩ ነው። ትምህርታቸውም መልካም ይመስላል፤ ነገር ግን ሰዎችን ወደ ጥፋት ይመራሉ። ኢየሱስ ጨካኞች ተኩላዎች ብሎአቸዋል (የሐዋ. 20፥29-31 ይመለከታል)።

16 ሐሰተኞች ነቢያትን በፍሬአቸው እናውቃቸዋለን ይህም ማለት በትምህርታቸውና በሥራቸው ይታወቃሉ። እነርሱ የሚያወሩት ስለ እግዚአብሔር፤ ስለ ኢየሱስ፤ ስለ ፍቅርና ስለ ደስታ ነው። ነገር ግን ስለ ጠባብዋ በር ምንን አይናገሩም፤ የሚያስተምሩትም ቀላል ስለሆኑ ነገሮች፤ በክርስትና ሃይማኖት አስደላች ስለሆኑ ነገሮች ነው። ስለ እግዚአብሔር ቅድስና፤ በኃጢአት ላይ ስለ መቆጣቱም ምንም ትምህርት አይሰጡም።

ሐሰተኞች ነቢያት ኃጢአተኛውን ሰው እንዲህ ይሉታል፡ «አታስብ፤ አትጨነቅ፤ ሁሉ ነገር ደህና ነው፤

እግዚአብሔርም ይቅር ይልሃል»። ነገር ግን ስለ ዓሰሱ፡ ከኃጢአት ስለ መመለስ፡ ራስን ስለ መከድ ምንም ነብከት አይሰጡም። ኤርምያስ እንዲህ ለመሰሉ ሐሰተኞች ነቢያት በዘመኑ እንዲህ ብሎአቸዋል፡ «ነቢያትና ካህናት ሳይቀሩ ሕዝቡን ያታልላሉ፤ የሕዝቧንም የሰብራት ቁስል እንደ ቡጭራት በመቁጠር በሚገባ አያዘመኑትም፤ እንዲሁም ሰላም ሳይኖር ሰላም ነው! ሰላም ነው!» ይላሉ» (ኤር. 6፡13-14)። ሰዎችም እንዲህ የመሰሉትን ሐሰተኞች ነቢያት መስማት ይወዳሉ፤ ምክንያቱም እነርሱ የሚናገሩት ለሰዎች ጆሮ ደስ የሚያስኘውን ነው (2ጢሞ. 4፡3-4)።

17-18 እንዳንድ ሐሰተኞች ነቢያት በቀላሉ ይታወቃሉ፤ እነርሱ እንደ እሾህ ቁጥቋጥ ናቸው (ቁ. 16)። ነገር ግን ሌሎችን ሐሰተኞች ነቢያት ለይቶ ለማወቅ በጣም ያስቸግራል፤ እነዚህ መልካም ቅጠል እንዳለው የበለሰ ዛፍ ናቸው፤ ነገር ግን የሚያፈሩት መጥፎ ፍሬ ነው፤ ወይም ምንም ፍሬ አያፈሩም።

ልክ እንደ ዛፍ ፍሬውም ይሆናል፤ ልክ እኛ የሆነውን ቆይቶ ደግሞ ሥራችንም እንደዚያው ይገለጻል። የዓለም ከሆነን ፍሬአችንም የዓለም ይሆናል፤ በሉቃ. 6፡45 ላይ ኢየሱስ እንዲህ ብሎአል፡ «ደግ ሰው ከመልካም ልቡ መልካም ነገር ያወጣል፤ ከቶ ሰውም ከመጥፎ ልቡ ከቶውን ነገር ያወጣል፤ ሰው በአፋ የሚናገረው ክልቡ ምልቶ የተረፈውን ነው»። በልባችን የሆነውን፡ በአፋችን እንናገራለን (ማቴ. 12፡33-35 እና ማቴ. 12፡35-36)።

እንዳንድ ጊዜ መጥፎ ዛፍ መልካም ፍሬ የሚሰጥ ይመስላል፤ እኛም በእንዲህ ዓይነት ብዙ ጊዜ እንታለላለን፤ አንድ ሰው «እኔ ክርስቲያን ነኝ፤ አምናለሁ» ይሰናል፤ ለጥቂት ጊዜ ክርስቲያን የሚያደርገውን ሲያደርግ ይታያል፤ ነገር ግን በመጨረሻው ወድቆ ይቀራል። ጴጥሮስ እንዲህ የመሰሉ ሰዎች እንደ ዐሳማዎች ናቸው ይሰናል፤ ዐሳማ በመጀመሪያ ሂታጠባል፤ በኋላ ግን እዚያው ጭቃ ውስጥ ገብቶ ይጨማለቃል (2ጴጥ. 2፡20-22 ይመለከታል)። የዐሳማን ውጫዊ እካል ማጠብ ይቻላል፤ ነገር ግን ውስጣዊ ተፈጥሮው ካልተለወጠ ወዲያውኑ ተመልሶ ጭቃ ውስጥ ይገባል፤ ሐሰተኞች ክርስቲያኖችም ልክ እንደዚህ ናቸው።

19 ምንም ፍሬ የማያፈራ ወይም ቢያፈራም መጥፎ ፍሬ የሚያፈራ ዛፍ ይቆገላል፤ «እኔ አምናለሁ» የሚል ሰው ነገር ግን ከመንፈስ ቅዱስ ምንም ፍሬ የማያፈራ ቢሆን ይቆገላል፤ በእግዚአብሔርም የተጣለ ይሆናል (ዮሐ. 15፡6)።

20 ኢየሱስ እንዲህ ብሎአል «ሄዳችሁ ብዙ ፍሬ እንድታፈሩ፡ ፍሬአችሁም ነዋሪ እንዲሆን ሾምሁአችሁ» (ዮሐ. 15፡16)። የምናፈራው ፍሬ ምን ዓይነት መሆን እንደሚገባው በማቴ. 5፡3-10 ባለው ክፍል ተገልጦአል። የዚያኑ ዓይነት ፍሬም በሌላ ቃል በገላ. 5፡22-23 ባለው ክፍል ተገልጦአል። እነዚህ ፍሬዎች የመንፈስ ቅዱስ³⁸ ፍሬዎች ሊሆኑ እነርሱም የእውነተኛ ክርስቲያን ምልክቶች ናቸው፤ ሰዎች ሊያውቁን የሚችሉት በፍሬአችን ነው።

ቃላትና ሥራ (7፡21-23)

21 ሰዎች ራሳቸውን በሁለት መንገድ ያታልላሉ። አንዳንዶች እንዲህ ብለው ያሰባሉ፤ «እኔ አምናለሁ፤ ጌታ ሆይ! ጌታ ሆይ እላለሁ፤ ስለዚህ ለመዳን እችላለሁ፤ ከዚያ የፈለገኝን ነገር ማድረግ እችላለሁ፤ የኃጢአት ዓይነቶችን በሙሉ መፈጸም እችላለሁ፤ ክርስቶስንም መታዘዝ የለብኝም»።

ሌሎች ደግሞ ከዚህ ተቃራኒ በሆነ መንገድ ራሳቸውን ያታልላሉ። ታላላቅ ሥራዎችን ቢሠሩ የሚድኑ ይመስላቸዋል፤ በውጪ በኩል ጥሩ ጠባይ ቢኖራቸው እግዚአብሔር የሚቀበላቸው ይመስላቸዋል (ቁ.22-23)

ነገር ግን ኢየሱስ በዚህ ክፍል የሚያስተምረው እግዚአብሔርን ሳይታዘዙ ሰዎች «ጌታ ሆይ! ጌታ ሆይ!» ቢሉት ወደ ገሃነው እሳት ይወርዳሉ፤ እውነተኛ እምነት ሳይኖራቸው መልካም ሥራን የሚሠሩ ቢሆኑ እነርሱም ወደ

ገሃነው እሳት ይጣሉ፤ ደኅንነትን ለማግኘት እምነትና መልካም ሥራ አስፈላጊ ናቸው (ያዕ. 2፡24)።

እውነተኛ መልካም ሥራ መሥራት ማለት ኢየሱስን መታዘዝ ነው፤ መልካም ሥራ የእምነታችን ማረጋገጫ ነው። እምነት ካለ መልካም ሥራ ያስከትላል፤ መልካም ሥራን የማያስከትል እምነት እውነተኛ እምነት አይደለም፤ ስለዚህ እምነትንና ሥራን መለያየት አንችልም፤ እምነት ያለ መልካም ሥራ የሞተ ነው (ያዕ. 2፡14-17 እና ማቴ. 23፡23 ይመለከታል)። ሥራም ያለ እምነት ዋጋ ቢስ ነው፤ ያለ እምነት እግዚአብሔርን ማስደሰት አይቻልም (ዕብ. 11፡6)። ያለ እምነት ሰው በተፈጥሮው ለእግዚአብሔር ፈቃድ መታዘዝ አይችልም፤ በክርስቶስ ሳያምንና ዳግመኛ ሳይወለድ ማንም ሰው ቢሆን የኢየሱስን ትምህርት መከታተል አይቻልም። በእምነት የክርስቶስን መንፈስ በምንቀበልበት ጊዜ ነው ይህን ትምህርት መታዘዝ የምንችለው።

በዚህ ጥቅስ ኢየሱስ የሚናገረው ራሱን ኢየሱስን «ጌታ ሆይ» እያሉ ሲጠሩት፤ ነገር ግን የሚናገረውን በምንም የማይፈጽሙትን ሰዎች ነው (1ዮሐ. 2፡4 ይመለከታል)። ክርስቶስን እናውቀዋለን ይላሉ፤ ማወቅማ አጋንንትም ያውቁታል (ማር. 1፡23-24፤ ያዕ. 2፡19)፤ የእነዚህ ሰዎች እምነት እውነተኛ አይደለም፤ ሊያድናቸውም አይችልም።

እነዚህ ሰዎች የኢየሱስን ትምህርት ሊያምኑ ይችላሉ፤ ነገር ግን በሕይወታቸው ምንም ለውጥ አያሳዩም። ይችላሉ፤ እንደ ቢጻልፍ በኃላ ስሜት ነው፤ «ጌታ ሆይ! ጌታ ሆይ!» እያሉ ይጸልያሉ፤ ሲናገሩና ሲጸልዩ በታላቅ ትጋትና በብርቱ ስሜት ነው፤ ታዲያ መታዘዝ ከሌለበት ይህ ሁሉ ስሜት ከሥጋ ነው፤ ከመንፈስ ቅዱስ አይደለም። መንፈስ ቅዱስ በውስጣቸው የሚያድርና ክርስቶስን በመታዘዝ የሚኖሩ ብቻ ናቸው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የሚገቡት «የክርስቶስ መንፈስ የሌለው ሰው የክርስቶስ ወንጌ አይደለም» (ሮሜ 8፡9)። በመንፈስ ቅዱስ ካልሆነ በቀር ማንም ሰው ቢሆን «ኢየሱስ ጌታ ነው!» ማለት አይችልም (1ቆሮ. 12፡3)።

22-23 በእነዚህ ጥቅሶች ኢየሱስ የሚናገረው ታላላቅ ሥራዎችን ስለሚሠሩ ነገር ግን እውነተኛ እምነትና የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ ስለሌላቸው ሰዎች ነው። እውነተኛ እምነት ሳይኖር ትንቢትን ትምህርትን ማስወጣትና በክርስቶስ ባም ልዩ ልዩ ተአምር መፈጸም ይቻላል። ነገር ግን እንዲህ ዓይነት ሰዎች ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት አይችሉም።

ታላቁ ሐዋርያ ጳውሎስ ይህንን እውነት ተርድቶአል። እርሱ ምንም እንኳ ወንጌልን የሚሰብክ፤ ተአምራትንም የሚፈጽም ቢሆን፤ ራሱን የማይገዛና በእምነትና በታዛዥነት የማይኖር ከሆነ እርሱም ቢሆን ሽልማትን ለመቀበል የማይበቃ ሆኖ ሊገኝ ይችላል (1ቆሮ. 9፡25-27)።

ጳውሎስ እንደገናም እንዲህ ብሎ ጽፎአል፡ «በሰዎች ወይም በመላእክት ቋንቋ የመናገር ችሎታ ቢኖረኝ እንኳ ፍቅር ከሌለኝ እንደሚጮኽ ናሰና እንደሚገኝ ጸናጽል መሆኔ ነው፤ ትንቢትን የመናገር ስጦታ ቢኖረኝ. . . ፍቅር ከሌለኝ ከንቱ ነኝ» (1ቆሮ. 13፡1-3)። ከመንፈስ ቅዱስ የሚመጣ ፍቅር ከሌለን፤ ከእውነተኛ እምነት የሚመነጭ ፍቅር ከሌለን፤ የጳውሎስ ታላላቅ ሥራዎችም ቢሆኑ ምንም ዋጋ የላቸውም።

ታዲያ ሰው መንፈስ ቅዱስ ሳይኖረው እንዴት ታላላቅ ሥራዎችን መሥራት ይችላል? እንዴት ትንቢት መናገር ይችላል? እንዴትስ አጋንንትን ማስወጣት ይችላል? ይህንን ሁሉ ለማድረግ የሚያስቸለውን ኃይል ከወዴት ያገኛል? ኅይልን የሚያገኘው ከስደጣን ነው። ስደጣን ኅይልኛ ነው፤ የዓለምን መንግሥታት በሙሉ ይቆጣጠራል (ማቴ. 4፡8-9)። እርሱ ኅይልኛ ብቻ ሳይሆን፤ አታላይም ነው (2ቆሮ. 11፡14)። በስደጣን አማካይነት ብዙ ሐሰተኞች ነቢያት ክርስቲያኖችን ለማታለል ልዩ ልዩ ምልክቶችንና ተአምራትን ይፈጽማሉ (ማር. 13፡22)። ከሁሉም በላይ እነዚህ ሐሰተኞች ነቢያት ራሳቸውን ያታልላሉ፤ «እኔ የሠራሁትን ሥራ ተመልከቱ» ይላሉ፤ ክርስቶስ ግን «እኔ በጭራሽ አላውቃችሁም» ይላቸዋል (ቁ. 23)።

ታዲያ ከስደጣን የሆነውን ሥራና ከመንፈስ ቅዱስ የሆነውን ሥራ እንዴት ለይተን ማወቅ እንችላለን? የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ሁልጊዜ ለክርስቶስ ክብርን ያመጣል፤ የሰደጣን

38 በዮሐ. 15፡16 «ፍሬ» የሚለው ቃል ለ4 ትርጉሙ ላፈሰ ላገኘ ግለት ነው፤ ፍሬ ማፍራት ግለትም በምስክርነት ሌሎችን ወደ ክርስቶስ ማምጣት ግለት ነው።

ሥራ ግን ሁልጊዜ ለሰይጣንና የእርሱን ሥራ ለሚሠሩት ከብርን ይሰጣል።

ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ አለ «... ለማችሁ በሰማይ መዝገብ ስለተጻፈ ደስ ይበላችሁ እንጂ አጋንንት ስለታዘዙላችሁ አትደስቱ» (ሉቃ. 10:20)። በሌላም ቃል ኢየሱስ የሚለው (በምትሠሩት ሥራ አትተማመኑ፤ ምክንያቱም የምትድኑት ሰማችሁ በመንግሥተ ሰማይ ከተጻፈ ብቻ ነው)።

ታዲያ የእኔ ስም በመንግሥተ ሰማይ ተጽፎአልን? ክርስቶስ በውስጤ ይኖራልን? መንፈስ ቅዱስስ በእኔ ውስጥ ይኖራልን? ብለን ብንጠይቅ ከዚህ የበለጠ ጥያቄ ሊኖረን አይችልም፤ ምክንያቱም ለእነዚህ ጥያቄዎች መልሱ «አይደለም» ቢሆን በፍርድ ቀን ኢየሱስ እንዲህ ይለናል፡ «በቂራሽ አላውቃችሁም! እናንተ ፀመጸኞች ከእኔ ወዲያ ራቁ! ሥራችሁ ሁሉ ለራሳችሁ ክብር ነበር እንጂ ለእኔ ክብር አልነበረም»።

እስቲ ስለ ፍርድ ቀን አስቡ፤ በዚያን ቀን እያንዳንዳችን በኢየሱስ ፊት እንቆማለን፤ ኢየሱስ ምን ይለናል? እርሱ በዚያን ቀን «ኑ... ዓለም ሲፈጠር ጀምሮ የተዘጋጀላችሁ መንግሥተ ውረሱ» ይለን ይሆን (ማቴ. 25:34)፤ ወይስ «እኔ አላውቃችሁም እናንተ ዓመጸኞች ከእኔ ወዲያ ራቁ» ይለናል።

ጠቢብና ሞኝ ቤት ሠሪዎች (7:24-29)
(ሉቃ. 6:46-49)

24-27 በዚህ ምሳሌ ኢየሱስ ስለ አንድ ጠቢብና ስለ አንድ ሞኝ ሰው ይናገራል። እነርሱም የእውነተኛ ክርስቲያንና የሐሰተኛ ክርስቲያን ምሳሌ መሆናቸው ነው። ሁለቱም ሰዎች እውነተኛች ክርስቲያኖች እንደሆኑ ያስባሉ፤ ሁለቱም ቤታቸውን በአለት ላይ የሠሩ ይመስላቸዋል፤ ነገር ግን ሁለተኛው ራሱን እያሞኘ ነው።

እነዚህ ሁለት ሰዎች ተመሳሳይ ቤቶችን ሠርተዋል፤ የሁለቱም ቤቶች ዓይነት አንድ ነው፤ ሆኖም በመካከላቸው አንድ ልዩነት ነበረ፤ ይኸውም አንዱ መሠረት ላይ የተሠራ ሲሆን ሁለተኛው ግን መሠረት የለውም። በሉቃስ 6:48-49 ባለው ታሪክ አኳያ የመጀመሪያ ሰው በጥልቅ ቆፍሮ ቤቱን በጽኑ አለት ላይ መሠረተ፤ ሁለተኛው ሰው ግን ያለ መሠረት በአሸዋማ መሬት ላይ ቤቱን ሠራ።

ከዚህ ምሳሌ በጣም ጠቃሚ የሆነ እውነትን ልንማር እንችላለን፤ የእውነተኛ ክርስቲያንና የሐሰተኛ ክርስቲያን ልዩነት በቀላሉ ሊታይ አይችልም፤ ሐሰተኞች ክርስቲያኖች በቁ. 15 ላይ እንደተጠቀሰው ሐሰተኛ ነቢያት ናቸው፤ እነርሱ የበግ ለምድ ለብለው ይመጣሉ፤ ነገር ግን ነጣቂ ተኩላዎች ናቸው። በውጪ ስትመለከቱአቸው የሚመስሉት ልክ በግ (እውነተኛ ክርስቲያን) ነው።

ስለ ቤት ዋና አስፈላጊ ነገር ምንድን ነው? መሠረቱ ነው፤ ቤት ምንም ያህል የተዋበ ቢመስል መሠረት የሌለው ከሆነ ቤቱ የተሠራው በከንቱ ነው። ሰዎችም እንደዚሁ መሠረት ያስፈልጋቸዋል፤ ለሰዎችም አንድ ጽኑ መሠረት አለ፤ እርሱም ኢየሱስ ክርስቶስ ነው (1ቆሮ. 3:11)፤ ሌላው የቀረው ነገር ሁሉ አሸዋ ነው።

ቤታቸውን በአሸዋ ላይ የሠሩት ሐሰተኞች ክርስቲያኖችም እንዲህ በማለት ያስባሉ፡ «እኔ ደህና ነኝ፤ እኔ ክርስቲያን ነኝ፤ ቤቴም አይፈርስም»። ሰይጣን በዚህ ዓይነት ለሰዎች ሐሰተኛ ዋስትና ሊሰጣቸው ይመኛል። ይሁዳ፤ ይህም ኢየሱስን የካደው ደቀ መዝሙር በመጀመሪያ ጥሩ ደቀ መዝሙር እንደሆነ አድርጎ ያስብ ነበር፤ ነገር ግን ከመጀመሪያ አንስቶ የሰይጣን አገልጋይ ነበር።

እያንዳንዳችን ራሳችንን መመርመር ይኖርብናል፤ ምን ዓይነት ቤት ነው እየሠራን ያለነው? በልባችን ያለው ታላቅ ምኞት ዋስትናን፤ መጽናናትን፤ ሰላምን ለማግኘት ከሆነ ቤታችንን በአሸዋማ መሬት ላይ እየገነባን ነው፤ ነገር ግን በልባችን ያለው ታላቅ ምኞት ክርስቶስን ለማወቅና እርሱን ለመምሰል ከሆነ ቤታችንን በጽኑ አለት ላይ እየገነባን ነው።

ሐሰተኛው ክርስቲያን ከሁሉ ነገር በፊት ለራሱ መልካም ነገርን ማግኘት ይፈልጋል፤ በመጀመሪያ

የእግዚአብሔርን መንግሥተና ጽድቅ አይፈልግም (ማቴ. 6:33)። የሚኖረው ራሱን ለማስደሰት ነው፤ የእግዚአብሔርን በረከት ይፈልጋል እንጂ እግዚአብሔርን አይፈልግም፤ የእግዚአብሔርን በረከት ይወዳል እንጂ እግዚአብሔርን አይወድም። ስለዚህ እውነተኛ ክርስቲያን ሊሆን አይችልም፤ ምክንያቱም በሕይወቱ ክርስቶስ መጀመሪያ ሆኖ አይቀድምም፤ ክርስቶስን የሕይወቱ ጌታ እያደርገውም፤ ክርስቶስን የሕይወቱ መሠረት እያደርገውም፤ ቤቱም የተሠራው በአሸዋ ላይ ነው።

እውነተኛ ክርስቲያን ክርስቶስን የሚያውቅና ለእርሱ የሚታዘዝ ነው፤ የክርስቶስን ቃል የሚሰማና በሥራ ላይ የሚያውለው ነው (ቁ. 24)። ክርስቶስን ማወቅ ማለት ክርስቶስን መውደድ ማለት ነው። ክርስቶስን መውደድ ማለት ለእርሱ መታዘዝ ማለት ነው። ኢየሱስ እንዲህ ብሎአል፡ «ትእዛዜን የሚቀበልና በሥራ ላይ የሚያውለውም ይወደኛል» (ዮሐ. 14:21)፤ ቤቱንም በአለት ላይ የሚሠራውም እንዲህ ዓይነት ሰው ነው (ሉቃ. 11:28፤ ዮሐ. 13:17)።

እነዚህን ሁለት ቤቶች እንዴት መለየት እንችላለን? ዝናም ዘንቦ እስከሚያገርፍና ነፋስም በቤቶቹ ላይ እስከሚመጣ ድረስ የትኛውንም መለየት አንችልም፤ በዚህ ጊዜ ግን በአሸዋ ላይ የተሠራው ቤት ይፈርሳል።

በሰዎችም ሕይወት እንዲሁ ነው፤ ፈተናና ችግር በሚመጣበት ጊዜ እውነተኞቹ ክርስቲያኖች የትኞቹ እንደሆኑ መለየት እንችላለን፤ እግዚአብሔር እምነታችንን ለመፈተን ወይም በምን ላይ እንደተመሠረተን ለማወቅ ቢል አንጻንድ ጊዜ መከራ ሊያመጣበን ይችላል (1ጴጥ. 1:6-7)። ኢየሱስ እያንዳንዳችንን ይጠይቀናል «መከራ በሚመጣበት ጊዜ እምነታችሁ እንደጸና ይቆያልን?»

ሦስት ዓይነት ፈተናዎች አሉ፤ ዝናሙ፣ ጎርፉና ነፋሱ (ቁ. 27)። ዝናም ልዩ ልዩ መከራዎችን ይወከላል፤ ለምሳሌ ሰደት፤ የሀብት መጥፋት፤ የጤንነት መጥፋት፤ በመጨረሻም ሞት። እነዚህ ሁሉ መከራዎች ከእኛ ውጪ የሚመጡ ናቸው። ጎርፉ የሚወከለው ዓለማዊ ምኞትን ዓለማዊ ትምክህትን ነው (1ዮሐ. 2:15 ይመለከታል)፤ እነዚህ ደግሞ ከውስጣችን የሚነሡብን ፈተናዎች ናቸው፤ በእነዚህ በሁለት ዓይነት ፈተናዎች ማለትም ከውጪ በሚመጡብንና ከውስጥ በሚነሡብን ፈተናዎች ሰይጣን ሊያሸንፈን ይዋከራል፤ በመጀመሪያ ዓለምን እንድንወድ ሊያደርገን ይዋከራል እምቢ ባልነው ጊዜ ሰደት ያስነሳብናል።

ነፋስ የሚወከለው ደግሞ ራሱን ሰይጣንን ነው፤ በሁለቱ ፈተናዎች የማያጠምደን ከሆነ ሰይጣን በቀጥታ ይቃወመናል፤ ጥርጣሬን፤ ፍርሃትንና ተስፋ መቁረጥን በመጠቀም ያደክመናል፤ ጳውሎስ በሌጌ. 6:16 ላይ የጠቀሳቸው እንደ እሳት የሚንበለበሉ ፍላጻዎች እነዚህ ናቸው፤ ሰይጣን ከፋ ነፋስ ነው።

ኢየሱስ በዘሪው ምሳሌ ላይ ስለነዚህ ሦስት ፈተናዎች ተናግሮአል (ማር. 4:3-8)። አንዳንዱ ዘር /የእግዚአብሔር ቃል/ በወፎች ተወሰደ፤ ይህም ሰይጣንን ተወስዶ ማለት ነው (ማር. 4:15)። ሌላው ዘር በቀለ ነገር ግን በፀሐይ ሐሩር ደረቀ፤ ይህም በውጪዊ ችግርና ሰደት ማለት ነው (ማር. 4:16-17)። ሌላው ዘር በቀለ ነገር ግን በእሾሽ ታንቆ ቀረ፤ ይህም በውስጣዊ አሳብና ምኞት ማለት ነው (ማር. 4:18-19)።

እግዚአብሔር የእያንዳንዱን ክርስቲያን መሠረት ይፈትናል፤ ዝናሙ፣ ጎርፉና ነፋሱ በሚመጣበት ጊዜ ቤታችን ጸንቶ ይቆም ይሆን?

28-29 ኢየሱስ የተራራውን ስብከት በጨረሰ ጊዜ ሰዎቹ ተገረሙ፤ የተገረሙትም በሰሙት የኢየሱስ ትምህርት ነበር፤ በራሱ በኢየሱስም ተገርመው ነበር (ማር. 1:22)።

በዓለም ላይ ብዙ ታላላቅ መምህራን ነበሩ፤ የእነርሱም ትምህርት ጥበብ የተሞላ ጥልቅ ነበር። ታላላቅ ነቢያትም ነበሩ፤ እነዚህ ሁሉ መምህራን ሰዎች ብቻ ነበሩ፤ ኢየሱስ ግን ልዩ ነው፤ እርሱ አምላክ ነው፤ ስለዚህም በእግዚአብሔር ሥልጣን ነበር የሚናገረው፤ ሕዝቡም የተደነቁት ከዚህ የተነሣ ነበር።

በእነዚያ ባዓመጡት ሰዎች ፊት ኢየሱስ አንድ ተራ ሰው መስሎ ነበር የታየው፤ እርሱ የአንድ አናጢ ልጅ ነበር፤ ንግግሩም የተለመደ ነበር፤ ይሁን እንጂ አንድ ልዩ

የሚያደርገው ነገር በእርሱ ላይ ነበር፤ እርሱ እንደ ሌሎቹ አይሁዳውያን የሕግ መምህር አልነበረም፤ እርሱ ይናገር የነበረው በእግዚአብሔር ሥልጣንና ጥበብ ነበር። ዛሬም ቢሆን እኛም ጭምር ተገርመናል።

መገረም ብቻ ብቁ ሊሆን አይችልም፤ «ይህ የሚያስገርም ትምህርት ነው!» ማለት ብቻ ብቁ ሊሆን አይችልም። «ጌታ ሆይ! ጌታ ሆይ!» ማለትም ብቁ ሊሆን አይችልም (ቁ. 21)። ይህን ትምህርት ልንታዘዝ ይገባናል። ኢየሱስ ጥበበኛው ሰው «ይህን ታሊን ሰምቶ በሥራ ላይ የሚያውለው ነው» ብሎናል (ቁ. 24)።

እያንዳንዱ ራሱን፡ «(ቤቱ የተሠራው በአለት ላይ ነውን? ወደሰ በአሸዋማ መሬት ላይ ነውን?» ብሎ ይጠይቅ።

ምዕራፍ 8

ለምጽ ያለበት ሰው (8፡1-4)
(ማር. 1፡40-45፤ ሉቃ. 5፡12-16)

1-4 ማር. 1፡40-45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የመቶ አለቃው እምነት (8፡5-13)
(ሉቃ. 7፡1-10)

5-6 ኢየሱስ በገሊላ ባሕር በስተ ሰሜን ወደ ምትገኘው ወደ ቅፍርናሆም ከተማ እንደደረሰ በሮም ጦር ሠራዊት ውስጥ የመቶ አለቃ የነበረ አንድ ሰው ወደ ኢየሱስ ቀርቦ አገልጋዩን እንዲፈውስለት ለመነው። ከዚህ ጥቅስ ጋር ተወራራሽ በሆነው በሉቃ. 7፡3-5 ባለው ክፍል መሠረት መቶ አለቃው በመጀመሪያ ከአይሁድ ሽማግሌዎች ጥቂቱን ወደ ኢየሱስ ለመገኘት እናገኛለን። መቶ አለቃው ሮማዊ እንደ መሆኑ መጠን አይሁዳዊ³⁹ ወደ ሆነው ወደ ኢየሱስ መቅረብ ፈርቶ ነበር። እነዚህም አይሁዳዊ ሽማግሌዎች ይህ መቶ አለቃ ከብር የሚገባው አረማዊ ነው በማለት ለኢየሱስ ነገሩት፤ «እርሱ ሕዝባችንን ይወዳል፤ ምክራብም ሠርቶልናል» በማለት ኢየሱስን ለመነት (ሉቃ. 7፡5)።

7-9 ኢየሱስ ከሽማግሌዎቹ ጋር በመሄድ ላይ ባለ የመቶ አለቃው ንደኞች ለኢየሱስ በሉቃ. 7፡6-8 ባለው ክፍል ላይ የሚገኘውን ሌላ መላዕክት ይዘው መጡ፤ ከዚያም መቶ አለቃው ራሱ⁴⁰ ወደ ኢየሱስ መጥቶ አሳበው።

መቶ አለቃው ኢየሱስን «አንተ ራስህ ወደ እኔ ቤት መምጣት የለብህም፤ እኔ የሚገባኝ አይደለሁም፤ እኔ አንድ ኃጢአተኛ አረማዊ ነኝ፤ ነገር ግን አንዲት ቃል ብቻ ተናገር፤ አልገልጋይም ይድናል» አለው (ቁ. 8)። መቶ አለቃው ኢየሱስ ሥልጣን እንዳለው አውቆ ነበር፤ መቶ አለቃው በራሱ ሕይወት የሥልጣንን ሥራ ያውቅ ነበር፤ ልክ እርሱ ከበታቹ ባሉት ወታደሮች ላይ ሥልጣን እንዳለው ሁሉ ኢየሱስም የመፈወስ ሥልጣን እንዳለው ያውቅ ነበር።

10 ኢየሱስ የመቶ አለቃው በነበረው እምነት⁴¹ በጣም ተደነቀ፤ መቶ አለቃ ያመነው ኢየሱስ እንደሚፈውስ ብቻ አልነበረም፤ ነገር ግን በሩቅም እያለ ሊፈውስ እንደሚችልም

ጭምር ነበር። ኢየሱስ ይህን የመሰለ እምነት በአስራኤል⁴² በአይሁዳውያን መካከል እንኳ አላገኘም።

11-12 ይህ የመቶ አለቃ ወደፊት በኢየሱስ አምነው ደኅንነትን ለሚቀበሉ አረማውያን ጀማሪ መሆኑ ነው፤ ኢየሱስ ብዙዎች ከምሥራቅና ከምዕራብ ይመጣሉ፤ እነርሱም አረማውያን መሆናቸው ነው፤ በመንግሥተ ሰማይም እንኳን ደኅና መጣችሁ ይባላሉ ብሎ ተናገረ (ቁ. 11)። ኢየሱስ መንግሥተ ሰማይን እንደ አንድ ትልቅ ግብዣ ገለፀው፤ አብርሃም፣ ይስሐቅና ያዕቆብ የአይሁዳውያን ሦስቱ የመጀመሪያ ቅድመ አያቶች የሆኑት በዚያ ግብዣ ላይ ይገኛሉ፤ ነገር ግን በኢየሱስ ዘመን የነበሩት አይሁዳውያን በዚያ ግብዣ ላይ አይጠሩም፤ ምንም እንኳ በሥጋ የአብርሃም ልጆች ተብለው የመንግሥት ባለቤቶች ቢሆንም ማለት ነው። መሲሔን ኢየሱስን እንቀበልም በማለታቸው በግብዣው ላይ በታ አይኖራቸውም፤ ጨለማ ወዳለበት ወደ ውጪ ይጣላሉ፤ ያም ወደ ገሃነመ እሳት ማለት ነው (ሉቃ. 13፡28-29)። ወደ ግብዣው የሚጠሩት ያመነት ብቻ ናቸው፤ በክርስቶስ ያመነት ብቻ ናቸው የመንግሥቱ እውነተኛ ባለግላቶች ማለትም እውነተኛ የአብርሃም ልጆች እነርሱ ናቸው (ገላ. 3፡7-8፤ 29 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

13 ከዚያ ኢየሱስ ያንን አገልጋይ ከሩቅ ሆኖ ፈወሰው፤ እጁን እንኳ አልጫነበትም።

ኢየሱስ ብዙዎችን ፈወሰ (8፡14-17)
(ማር. 1፡29-34፤ ሉቃ. 4፡38-41)

14-17 ማር. 1፡29-34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስን በመከተል የሚከፈል ዋጋ (8፡18-22)
(ሉቃ. 9፡57-62)

18-20 በመጀመሪያ ኢየሱስን ለመከተል ፈቃደኞች የሚሆኑ ብዙዎች ናቸው። ይሁን እንጂ ኢየሱስን መከተል ማለት «በጠባብዋ መንገድ» መንዝ መሆኑን አሳስተዋለም (ማቴ. 7፡14)። ኢየሱስን ለመከተል የወሰነ ሰው ራሱን ለመከተል መዘጋጀት አለበት (ማር. 8፡34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የኢየሱስ ደቀ መዝሙር ለመሆን የሚያስከፍለውን ዋጋ ሁሉ መቁጠር አለበት (ሉቃ. 14፡26-32 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ደቀ መዝሙር ለመሆን ሰው ያለውን ሁሉ መስጠት ይኖርበታል (ሉቃ. 14፡33)። ደቀ መዝሙር የሚኖርበት ቤት ይቅርና ራሱንም እንኳ የሚያስጠጋበት ምንም ስፍራ ላይኖረው ይችላል። ኢየሱስን ለመከተል ከፍተኛ ያለ ዋጋ ይጠይቃል።

21-22 ከኢየሱስ ደቀ መዝሙርነት አንዱ ሄይ አባቱን እንዲቀብር ፈቃድ ጠየቀ፤ ምናልባት አባቱ ገና አልሞተም፤ ነገር ግን ደቀ መዝሙሩ ወደ ቤቱ ሊመለስ ያስበው ሊሞት ሊቃረብ አባቱ አጠገብ ተገኝቶ ርስት ለመውረስ በመፈለጉ ይሆናል። ኢየሱስም «... መታን መታናቸውን እንዲቀብሩ ተዋቸው» አለው። በሌላ አነጋገር በመንፈሳዊ ሕይወት የሞቱ ሰዎች የዚህን ዓለም ነገር እንዲያግቡበት ተዋቸው ማለቱ ነው፤ በመንፈሳዊ ሕይወታቸው ሕያው የሆኑና ደቀ መዝሙር ለመሆን የተጠሩ ሰዎች በመጀመሪያ የእግዚአብሔርን መንግሥት ሥራ መሥራት አለባቸው። የእግዚአብሔር መንግሥት ሥራ አስቸኳይ ነው። ከእርሱ የሚቀድም ምንም ነገር ሊኖር አይገባም (ማቴ. 10፡37-38 ይመለከታል)።

እዚህ ላይ ኢየሱስ ደቀ መዝሙርነት ወላጆቻቸውን ማክበር አይገባቸውም ብሎ አሳስተማረም፤ ብዙውን ጊዜ ኢየሱስን እየተከተልን በተጨማሪም ለቤተሰብ ያለንን

39 በመጽሐፍ ቅዱስ ዘመን አይሁዳውያን አረማውያንን ይገታሉ፤ ማለትም አይሁዳዊ ያልሆነውን ሰው ሁሉ ይገታሉ፤ ኢየሱስ እንደ ሌሎቹ አይሁዳውያን እንደሆነ በመገመት መቶ አለቃው ወደ ኢየሱስ መምጣት ፈርቶ ነበረ።

40 እዚህ የመቶ አለቃው አገልጋይ በተፈወሰበት ታሪክ ውስጥ ማቴዎስ የአይሁዳውያን ሽማግሌዎችና የመቶ አለቃው ንደኞች ወደ ኢየሱስ እንደመጡ አላሳየም፤ ሉቃስ ደግሞ መቶ አለቃው ወደ ኢየሱስ መምጣቱን አይናገርም፤ ሁለቱን ታሪኮች በማገናኘት ሙሉውን ታሪክ ማግኘት ይቻላል፤ እያንዳንዱ የወንጌል ጸሐፊ የኢየሱስን የሕይወት ታሪክ ሲጽፍ ብዙውን ነገር አጠቃሎ አልፈደም፤ አንዱ ጸሐፊ አንድ ነገር ሲጽፍ ሌላው ሌላ ነገር ይጽፍ ነበር (ዮሐ. 20፡30፤ 21፡25 ይመለከታል)።

41 ይህ መቶ አለቃ በኢየሱስ ኃይል ብዙ እምነት ነበረው፤ አሁን ደግሞ በተጨማሪ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅና አዳኝ መሆኑን ያምናል።

42 በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እስራኤል የሚለው ቃል በአብዛኛው የአይሁድን ሕዝብ የሚያጠቃልል ነው፤ በዚህም ጥቅስ ላይ እስራኤል ሲል የአይሁድን ሕዝብ ማለቱ ነው።

ነላፊነት ልናሟላ እንችላለን። ነገር ግን ሁለቱንም ለማድረግ የማንችል ከሆነ ኢየሱስን ከቤተሰባችን ማስቀደም ይገባናል።

እንደገናም በሉቃ. 9፡61-62 መሠረት ሌላ ሦስተኛ ሰው ወደ ኢየሱስ መጥቶ «ጌታ ሆይ! እኔ ልከተልህ እፈልጋለሁ ነገር ግን መጀመሪያ ሄጄ ቤተሰቤን እንድሰናበት ፍቀድልኝ» አለው። ኢየሱስ የሰውየውን ልብ አወቀ፤ ይህ ሰው ገና ከቤተሰቡ ጋር በጣም የጠበቀ ግንኙነት እንደነበረ አወቀ። ሰውየው ኢየሱስን መከተል ይፈልጋል፤ ነገር ግን በሙሉ ልቡ አልነበረም፤ ኢየሱስም እንዲህ አለው፡ «ለማረስ በእጁ እርፍ ይዞ ወደ ኋላ የሚመለከት ሰው ለእግዚአብሔር መንግሥት የተገባ አይደለም»።

ልክ መሬቱን እንደሚያርስ ገበሬ፤ ኢየሱስንም የሚከተል ሰው ወደ ፊት ብቻ መመልከት ይገባዋል፤ አንድ ዓላማ ብቻ ያለው ሰው መሆን አለበት፤ ወደ ቀድሞው ሕይወቱ ለመመለስ በጭራሽ መፈለግ የለበትም፤ የሉጥ ሚስት ወደ ኋላዋ ተመለከተች፤ እርሷም የጨው አምድ ሆና ቀረች (ዘፍ. 19፡15-17፤ 23-26)። አይሁዳውያን ከግብጽ ካመለጡ በኋላ በእግዚአብሔር ላይ አጉረመረሙ፤ ወደ ግብጽም ተመልሰው ለመሄድ ተመኙ፤ በማጉረምረማቸውና ወደ ኋላም ተመልሰው ለመሄድ በመመኘታቸው ምክንያት እግዚአብሔር አጠፋቸው (ዘኁ. 14፡1-4፤ 26-29)።

ኢየሱስ ማዕበሉን ጽጥ አደረገ (8፡23-27)
(ማር. 4፡35-41፤ ሉቃ. 8፡22-25)

23-27 ማር. 4፡35-41 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

በአጋንንት የተያዙ ሁለት ሰዎች መፈወስ (8፡28-34)
(ማር. 5፡1-20፤ ሉቃ. 8፡26-39)

28-34 ማር. 5፡1-20 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 9

ኢየሱስ ሽባውን ሰው ፈውስ (9፡1-8)
(ማር. 2፡1-12፤ ሉቃ. 5፡17-26)

1-8 ማር. 2፡1-12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ ማቴዎስን ጠራው (9፡9-13)
(ማር. 2፡13-17፤ ሉቃ. 5፡27-32)

9-13 ማር. 2፡13-17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ስለ ጾም የቀረበ ጥያቄ (9፡14-17)
(ማር. 2፡18-22፤ ሉቃ. 5፡33-39)

14-17 ማር. 2፡18-22 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የሞተች ልጅና የታመመች ሴት (9፡18-26)
(ማር. 5፡21-43፤ ሉቃ. 8፡40-56)

18-26 ማር. 5፡21-43 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ ሁለት ዓይነ ሰውሮችን ፈወሰ (9፡27-31)

27 ሁለት ዓይነ ሰውሮች ኢየሱስ እንደመጣ ሰምተው እንዲህ እያሉ ጮኹ፡ «የዳዊት ልጅ ሆይ! እባክህ ማረን!» (ማር. 10፡47-48 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

28 ኢየሱስም እነርሱን ከመፈወሱ በፊት እምነት እንዳላቸው ለማረጋገጥ ፈለገ፤ የኢየሱስ ኃይል በሰዎች

ሕይወት ውስጥ እንዲገለጥ እምነት በጣም አስፈላጊ ነገር ነው፤ በእኛ በኩል እምነት ከሌለ ኢየሱስ ታላቅ ሥራ ለመሥራት አይችልም (ማር. 6፡4-6 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

29-31 ኢየሱስ ሁልጊዜ እንደሚያደርገው የእነርሱንም ዓይን ጨርሶ ፈውሶ፤ «እንደ እምነታችሁ ይሁንላችሁ» አላቸው (ማር. 5፡34፤ 10፡52 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ከዚህ በኋላ ሰዎቹን «ለማንም እንዳትናገሩ» በማለት አዘዛቸው (ማር. 1፡44-45፤ 5፡43፤ 7፡36 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እንደ እምነታችሁ... ኢየሱስ ፈዋሽ መሆኑን የምናምን ከሆነ፤ እርሱ ይፈውሳል፤ እርሱ አዳኝ መሆኑን የምናምን ከሆነ እርሱ ያድነናል፤ እስቲ እምነታችንን እናሳድገው!

ኢየሱስ በአጋንንት የተያዘውን ሰው ፈወሰ (9፡32-34)
(ማቴ. 12፡22-24፤ ማር. 3፡22፤ ሉቃ. 11፡14-15)

32-34 ማቴ. 12፡22-24፤ ማር. 3፡22 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከታል።

ሠራተኞች ግን ጥቂቶች ናቸው (9፡35-38)
(ሉቃ. 10፡2)

35 ማቴ. 4፡23፤ ማር. 1፡14-15 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከታል።

36 በአገልግሎቱ ሁሉ ኢየሱስን የሚያነሣው ለሕዝቡ ያለው ርኅራኄ ነበር። ለሰው ልጆች ሁሉ በነበረው መራራት ሕይወቱን ሰጠ፤ ቀኑን ሙሉ እየተዘዋወረ በሚሰብከበት ጊዜ እንኳ ሰዎችን ወዲያ ሂዶ በማለት አላባረራቸውም። እነርሱ እንደጠፉ በጎች ሲሆኑ እርሱ ደግሞ እረኛቸው ነበር (ማር. 6፡34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

37 ኢየሱስ ሕዝቡን ተመልክቶ ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አላቸው፡ «መከሩ ብዙ ነው» ይህ መከር የጤፍ ወይም የሰንዴ መከር አልነበረም፤ ነገር ግን የሰዎች መከር ነበር። ሰዎች ሊታጩድ እንደቀረበ የሰንዴ መከር ናቸው፤ (ዮሐ. 4፡35-36)፤ ነገር ግን ሠራተኞቹ ጥቂቶች ናቸው።

38 መከሩ የእግዚአብሔር ሲሆን እርሱ ለእኛ አላልፎ ሰጥቶናል፤ እርሱ ለመከሩ ሙሉ ነላፊነት ሰጥቶናል። ኢየሱስም እንዲህ አለ፡ «ተጨማሪ ሠራተኞችን ወደ መከሩ ሥራ እንዲልክ የመከሩን ጌታ ለምኑት»። እኛም ባንጸልይ እርሱ ተጨማሪ ሠራተኞች መላክ ይችላል፤ ይሁን እንጂ እርሱ ተጨማሪ ሠራተኞችን እንዲልክ እኛ መጸለይ እንዳለብን ነግሮናል።

በመከር ጊዜ በቂ ሠራተኞች ባይኖሩ ምን ይፈጠራል? የመከሩ ግማሹ ክፍል ይጠፋል። መከሩ የሚጠፋ ከሆነ ምክንያቱ እኛ በቂ ሠራተኞች እንዲኖሩ ባለመጠየቃችን ነው።

ለእግዚአብሔር መከር በእርግጥ ግድ ይለናል? በዙሪያችን ስለሚገኙ ወንዶችና ሴቶች ነፍሳት እናስባለንን? በእርግጥ የምናስብ ከሆነ ሠራተኞች እንዲበዙ እንጸልያለን። እግዚአብሔር ጸሎታችንን ከመመለሱ በፊት አንድ ጥያቄ ይጠቁቀናል፡ «አንተ ራስህስ ትሠራለህን? ወይስ በመከሩ እንዲሠራ አንድን ሰው ላክ ብለህ ትለምነኛለህ?»፤ ደግሞም እግዚአብሔር እንዲህ ይለናል፡ «በመጀመሪያ አንተ ራስህ ወደ መከሩ ሄደህ ሥራህን ጀምር፤ እኔም አንተ በሙሉ ልብህና በሙሉ ኃይልህ ስትሠራ ሳይህ በዚያን ጊዜ የአንተን ጸሎት ሰምቼ አንተን እንዲረዱ ሌሎችን እልክልሃለሁ።»

ብዙ ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ወደ መከሩ ብዙ ሠራተኞችን እንዲልክ ጸልዮዋል፤ ነገር ግን እግዚአብሔር፡ «እኚ እናንተን እልካችኋለሁ» በማለት አስደንቆአቸዋል።

እስቲ እንደነበዩ ኢሳይያስ እሁን፡፡ እርሱ እግዚአብሔር፡ «ማንን እልካለሁ?» ሲል ሰማ፤ ኢሳይያስም፡ «እነሆ እኔ እጽዳለሁ እኔን ላክኝ» ሲል መለሰለት (ኢሳ. 6፡8)።

ምዕራፍ 10

ዐሥራ ሁለቱ ሐዋርያት (10፡1-4)

(ማር. 3፡13-19፤ ሉቃ. 6፡12-16)

1-4 ማር. 3፡13-19 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ ዐሥራ ሁለቱን ላከ (10፡5-15)

(ማር. 6፡7-13፤ ሉቃ. 9፡1-6፤ 10፡4-12)

5-6 ወደ አረማውያን አትሂዱ ወደ ሳምራውያንም⁴³ ከተማ አትግዙ። ኢየሱስና የእርሱ ዐሥራ ሁለት ደቀ መዛሙርት ወንጌልን በመጀመሪያ ለእስራኤላውያን ማለትም ለአይሁዳውያን ሕዝብ እንዲሰብኩ የእግዚአብሔር ዕቅድ ነበር (ማቴ. 15፡24፤ ሮሜ 1፡16)። ወንጌልን ለመስማት፤ በክርስቶስ ለማመንና ደኅንነትን ለመቀበል በመጀመሪያ ዕድል የተሰጣቸው ለአይሁዳውያን ነበር። ከዚያም አይሁዳውያን ራሳቸው ይህን በረከት ለቀሩት የዓለም ሕዝብ ለማዳረስ ምክንያት መሆን ነበረባቸው (ዘፍ. 12፡3)። ነገር ግን ብዙ አይሁዳውያን ክርስቶስን አልተቀበሉትም፤ ስለሆነም በመጨረሻ ክርስቶስ ደቀ መዛሙርቱን ላከ፤ እነርሱም ወንጌልን ለዓለም ሕዝብ አደረሱ (ማቴ. 28፡19)። አይሁዳውያን ራሳቸው እንደ ጠፉ በጎች ተቆጠሩ (ማቴ. 9፡36)። ይህም ሊሆን የቻለው በመሪዎቻቸው ሐሰተኛ ትምህርት የተነሣ ነው።

7 ማር. 1፡14-15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

8 ኢየሱስ ለእነዚህ የመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርቱ ለመፈወስና አጋንንትንም ለማስወጣት ነገል ሰጣቸው፤ እንዲያውም ሙታንንም እንዲያስነሡ ነገል ሰጣቸው፤ የእግዚአብሔርን ምሕረትና ጸጋ በነፃ ተቀበሉ፤ እነሆ እነዚያን በረከቶች ከሌሎች ጋር መካከል አለባቸው፤ የእግዚአብሔርን ስጦታ ለራሳችን ብቻ ይዘን ብናስቀር፤ እርሱ በሙሉ ይወስድብናል። እግዚአብሔር ይቅር ያለን እኛም ሌሎችን ይቅር እንድንል ነው (ማቴ. 6፡14-15)፤ እርሱ እኛን እንደወደደን እኛም ሌሎችን መውደድ አለብን (1ዮሐ. 4፡11)። ይህ የኢየሱስና የደቀ መዛሙርቱ የመፈወስ ሥራ የእግዚአብሔር ፍቅርና ነገል ምልክት ነው። የእግዚአብሔር መንግሥት እንደተጀመረ ከሚያሳዩ ምልክቶችም አንዱ ነው። ኢየሱስ እንዳደረገው ሁሉ ደቀ መዛሙርቱም አደረጉ (ዮሐ. 14፡12 ይመለከታል)። አብ ኢየሱስን እንደላከው ሁሉ፤ ኢየሱስም እነርሱን ላካቸው (ዮሐ. 17፡18)፤ ለኢየሱስ ተከታዮች ዛሬም ቢሆን እንደዚሁ ነው።

9-15 ማር. 6፡7-13 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ስደትና መከራ ይመጣል (10፡16-25)

(ማር. 13፡9-13፤ ሉቃ. 10፡3፤ 12፡11-12፤ 21፡12-19)

16 የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ለስብከት በወጡበት ጊዜ በዓለም ዓይን ምንም መከላከያ እንደሌላቸው ምስኪን በጎች ነበሩ። መሣሪያም አልያዙም ገንዘብ እንኳ አልነበራቸውም (ቆ. 9)። ስለዚህም እንደ እባብ ብልጦች፤ ማለትም ጠንቃቄችና ጥበበኞች ሊሆኑ አስፈልጎአቸዋል። ይሁን እንጂ በዚያን ልክ እንደ ርግብ የዋሆች፤ የእግዚአብሔርን ጥበቃ ለማግኘት ንጹሕና ታዛዦች መሆን አስፈልጎአቸዋል፤ እግዚአብሔር የሚጠብቀው ፈቃዱን የሚያደርጉትን ነው።

17-20 ማር. 13፡9-11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

21-22 ማር. 13፡12-13 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

23 የኢየሱስ ተከታዮች ስደትን ለመቀበል የተዘጋጁ መሆን አለባቸው፤ ይሁን እንጂ የማያስፈልግ ችግር ውስጥ ላለመግባት መጠንቀቅ ይኖርባቸዋል። ኢየሱስ በአንድ ከተማ ስደት ቢደርስባችሁ ሽሹና ወደ ሌላ ከተማ ሂዱ በማለት ደቀ መዛሙርቱን አስተማራቸው፤ ከአደጋው ሽሽተው ማምለጥ ይችላሉ፤ ሆኖም ከክርስቶስ አገልግሎት መሸሽ የለባቸውም።

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን፤ «የሰው ልጅ⁴⁴ ተመልሶ እስኪመጣ ድረስ የእስራኤልን ከተማዎች ሁሉ አታዳርሱም» አላቸው። የሰው ልጅ ተመልሶ እስኪመጣ ድረስ ማለትም ኢየሱስ ከሞት ከተነሣ በኋላ ወደ ደቀመዛሙርቱ መጥቶ ወደ እስራኤል ብቻ ሳይሆን እንግዲህ ወደ ዓለም ሕዝብ ሁሉ ሂዱ አላቸው (ማቴ. 28፡18-20)።

24-25 ተማሪ ከአስተማሪው አይበልጥም፤ አስተማሪው የተሰደደ ከሆነ፤ ተማሪውም ከስደት አያመልጥም (ዮሐ. 15፡20 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የጌታና የአገልጋይም ሁኔታ እንደዚሁ ነው፤ አንድ ጌታ ወይም አንድ የቤት ባለቤት በኋልዚሁ⁴⁵ ማለትም ዲያብሎስ የሚባል ከሆነ የቤተሰቡም አባሎች በሙሉ ዲያብሎስ ይባላሉ (ማር. 3፡22 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ስለዚህም በኢየሱስ ተከታዮችም ላይ ይኸው ይደርስባቸዋል። ኢየሱስ በብዙ ስድብና ስደት እንደተሠቃየ ሁሉ፤ ተከታዮቹም በዚሁ ዓይነት ይሠቃያሉ (1ኢጥ. 2፡20-21)።

መፍራት አይገባም (10፡26-33)

(ሉቃ. 12፡2-9)

26 የሚሠሩት የእግዚአብሔርን ሥራ ስለሆነ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን አትፍሩ አላቸው፤ ወንጌል እንዳይሰበክ ማንም ሊከለከል አይችልም። የክርስቶስን ትምህርትና የደኅንነት መንገድ በደቀ መዛሙርቱ አማካይነት ሰዎች ሁሉ እንዳያውቁት ይደረጋል (ማር. 4፡22 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

27 የደቀ መዛሙርቱ ዋና ሥራ ከክርስቶስ የሰሙትን በግልጥ መስበክ ነበር፤ ከክርስቶስም ሁሉ ምስክሮች መሆን አለባቸው፤ የክርስቶስን ብርሃን ከአገራቸው በታች አድርገን መደበኛ የለብንም (ማቴ. 5፡15)።

28 ደቀ መዛሙርት ማንንም መፍራት የለባቸውም ሰይጣንንም ቢሆን መፍራት የለባቸውም፤ መፍራት የሚገባቸው እግዚአብሔርን ብቻ ነው። ሰዎችንና ርኩሳት የሚፍሰት ሊያጠፋ የሚችሉት ሥጋን ብቻ ነው፤ ነፍስን ማጥፋት የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነው፤ የዘላለም ሕይወትን ሊሰጥም ሆነ ሊያጠፋ የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነው። የሰው ነፍስ ልትጠፋ የምትችለው ወደ ገሃነመ እሳት ስትጣል ነው፤ ምክንያቱም እዚያ ከእግዚአብሔር ትለያለች። በክርስቶስ ያመኑ ሰዎችም ማንንም መፍራት የለባቸውም፤ ምንም ዓይነት ስደት ቢሆን መፍራት የለባቸውም፤ ምክንያቱም አማኝን ከእግዚአብሔር የሚለየው ምንም ነገር የለም (ሮሜ 8፡35-39 ይመለከታል)።

29-31 እግዚአብሔር የሰውን ነፍስ ለማጥፋትም ሆነ ለሌላ ነገር የሚጠቀምበት ብዙ ነገል አለው። እግዚአብሔር በነገሉ የተሞላና ሁሉን ነገር ለመፍጠር የሚችል ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን እርሱ አፍቃሪ አባትም ጭምር ነው። ለአያንዳንዲቱ ወፍ እንኳ ይጠነቃቃል፤ በአናታችን ላይ ምን ያህል ጠጉር እንዳለም ያውቃል፤ በሁሉ መንገድ ለሕይወታችን ያስብልናል፤ እንግዲህ ወፎችን ለሚያህሉ አነስተኛ ፍጥረቶች ይህን ያህል የሚያስብ ከሆነ፤ የአናታችንን ጠጉር ቆጥሮ የሚያውቅ ከሆነ፤ የእርሱ ልጅ ለሆንንው ለእኛም በእርግጥ ይጠነቃቃል።

32-33 በእነዚህ ጥቅሶች ኢየሱስ ባስተማረው መሠረት በእግዚአብሔር ፊት «ምስጢራዊ አማኝ» እንደሌለ እናውቃለን። ክርስቶስን በምስጢር የሚከተል ሰው

⁴³ ሳምራውያን በሰማሪያ ይኖሩ ነበር፤ ለማርያም በይሁዳና በገሊላ መካከል የሚገኝ የእስራኤል ግዛት ነበር፤ የሰማርያ ሕዝብ ግማሹ ጎን አይሁዳዊ ሲሆን የወጪ አገር ሴቶችን ያገቡ ነበሩ፤ ስለሆነም በእውነተኛ አይሁዳውያን የተናቁ ነበሩ (ዮሐ. 4፡8-9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

⁴⁴ ኢየሱስ ራሱን የሰው ልጅ እያለ ይጠራ ነበር (ማር. 2፡10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

⁴⁵ አይሁዳውያን ሰይጣንን ብሏል ዚቡል ብለው ይጠሩት ነበር።

ክርስቲያን⁴⁶ አይደለም፤ ኢየሱስን በሰዎች ፊት ማሳወቅ አለብን፤ አለበለዚያ በፍርድ ቀን ኢየሱስ «ይህን ሰው አላውቀውም» ብሎ ለእግዚአብሔር ይናገራል። ለመዳን ክርስቶስን በአፋችን መመስከር ይኖርብናል (ሮሜ 10፡9-10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ በእግዚአብሔር ፊት ጠበቃችን ነው፤ (1ዮሐ. 2፡1)፤ እንዲሁም አማላጃችን ነው (ሮሜ 8፡34፤ ዕብ. 7፡25 እና ማብራሪያዎቹንም ይመለከታል)። እኛን ወክሎ ሲናገር እግዚአብሔር ተቀብሎ ያድነናል፤ ኢየሱስ የማያውቀን ከሆነ እግዚአብሔርም አያውቀንም፤ እኛ ኢየሱስን ወክለን ለሰዎች የምንናገረውን ያህል ኢየሱስም እኛን ወክሎ በእግዚአብሔርና በመላእክቱ ፊት ይናገርለናል (ሉቃ. 12፡8-9፤ ራሱ. 3፡5 ይመለከታል)። ነገር ግን እኛ የኢየሱስ ተከታዮች መሆናችንን ለሰው ለመናገር የምንፈራ ወይም የምናፍር ከሆነ ክርስቶስም በፍርድ ቀን እኛን አያውቀንም (ማር. 8፡38 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ለክርስቶስ መሆን የሚገባው (10፡34-42)
(ማር. 8፡34-35፤ 9፡41፤ ሉቃ. 9፡23-24፤ 12፡51-53፤ 14፡26-27)

34 ኢየሱስ ሰላም ፈጣሪ ነበር፤ ነገር ግን አመጣጡ በዋነኛነት በሰዎች መካከል ሰላምን ለመፍጠር አልነበረም፤ የመምጣቱ ዋና ምክንያት በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ሰላምን ለመፍጠር ነበር።

ይሁን እንጂ ሰዎች ሁሉ በኢየሱስ አያምኑም፤ ሁሉም ሰውች ከእግዚአብሔር ጋር ሰላም አይፈጥሩም፤ ማለትም ሁሉ ሰው ንስሐ ገብቶ ከእግዚአብሔር ይቅርታን ለመቀበል አይፈልግም። የሚፈልገውን ሰው፣ ንስሐ የማይገቡና የማያምኑ ሰዎች ሁሉ ይቃወሙታል፤ በሰይጣን መንግሥት ውስጥ የሚቀሩ ሁሉ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት የገቡትን ይቃወሙታል፤ በሰይጣን መንግሥትና በእግዚአብሔር መንግሥት መካከል ምን ጊዜም ቢሆን ሰላም ሊኖር አይችልም። ኢየሱስ፤ «እኔ ሰይፍን ወይም መለያየትን እንጂ ሰላምን ለማምጣት አልመጣሁም» ያለው በዚህ ምክንያት ነው (ሉቃ. 12፡51)። ኢየሱስ የሚያምኑትን ከማያምኑት ለይቶአቸዋል። ደቀ መዛሙርቱንም «እኔ ከዓለም ለይቼ ሰለመረጥኳችሁ ዓለም ይጠላችኋል» ብሎአቸዋል (ዮሐ. 15፡19)። ሰይፍ አንድን ነገር ለሁለት እንደሚከፍል ሁሉ የኢየሱስም ቃል አማኞችን ከማያምኑት ይለያያቸዋል (ዕብ. 4፡12)።

35-36 ኢየሱስ ይህን ጥቅስ የወሰደው ከሚኪያስ 7፡6 ላይ ሲሆን፤ ይህንንም ማድረጉ ሌላው ቀርቶ በአንድ ሰው ቤተሰብ ውስጥ የማያምኑ ሰዎች በኢየሱስ የሚያምኑትን እንደሚቃወሙ ለማሳየት ፈልጎ ነው (ማቴ. 10፡21-22፤ ማር. 13፡12-13 እና ማብራሪያዎቹንም ጭምር ይመለከታል)።

37 በኢየሱስ የሚያምኑ ብዙ ሰዎች ከማያምኑ ከራሳቸው ቤተሰብ አባላት ተቃውሞ ይደርስባቸዋል። ኢየሱስ «ከአባታህ ወይም ከእናትህ አብልጠህ እኔን መውደድ ይገባሃል፤ የማትወደኝ ከሆነ ግን የእኔ ደቀ መዝሙር ለመሆን የተገባህ አይደለህም» ይላል።

ኢየሱስን ለመከተል ብዙ ጊዜ ዓለማዊ ጥቅሞችን መተው ይኖርብናል፤ ሀብታችንን፣ ርስታችንንና ሥራችንንም አጥተን መሠቃየት ይኖርብን ይሆናል። ይህን የመሰለ አጥቶ መቸገርም በልጆቻችንም ላይ ሊደርስ ይችላል፤ ነገር ግን ለኢየሱስ ያለን ፍቅር ለልጆቻችን ካለን ፍቅር መብለጥ

ይኖርበታል፤ ኢየሱስ ይህንን አሳብ በሉቃ. 14፡26 ላይ ግልጽ ባለ ሁኔታ በማቅረብ እንዲህ ይለናል፤ «ወደ እኔ የሚመጣ ሁሉ አባቱንና እናቱን፣ ሚስቱንና ልጆቹን፣ ወንድሞቹንና እንቅሮቹን፣ የራሱንም ሕይወት እንኳ ከእኔ አብልጦ የሚወድ ከሆነ የእኔ ደቀ መዝሙር ሊሆን አይችልም»። ይህም ማለት ለእርሱ ብለን ወላጆቻችንን፣ ሚስቶቻችንን፣ ልጆቻችንን መተው ይኖርብናል። ይህም ብቻ ሳይሆን ደቀ መዝሙር ለመሆን የራሳችንን ሕይወት እንኳ መጥላት ይጠበቅብናል (ዮሐ. 12፡25 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይህም ማለት ራሳችንን መከድ ይኖርብናል። ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ «ሊከተለኝ የሚወድ ቢኖር ራሱን ይከድ» (ማር. 8፡34)። ሊከተለኝ ወይም ከእኔ በኋላ ሊመጣ የሚወድ ሲል ደቀ መዝሙር ሊሆን የሚፈልግ ማለቱ ነው። ክርስቲያኖች ሁሉ ደቀ መዛሙርት ሊሆኑ የተጠሩ ናቸው። ኢየሱስ እንዲህ አለ፤ «... የራሱን መስቀል ተሸክሞ የማይከተለኝ የእኔ ደቀ መዝሙር ሊሆን አይችልም» (ሉቃ. 14፡27)። የራሱን መስቀል መሸከም የማይችል ሰው ደቀ መዝሙር ለመሆን የተገባው አይደለም (ቁ. 38)።

38-39 ማር. 8፡34-35 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

40 ልክ ኢየሱስን የሚያሳድዱ ሰዎች የእርሱንም ደቀ መዛሙርት እንደሚያሳድዱ ሁሉ ኢየሱስንም የሚቀበሉ ሰዎች የእርሱንም ደቀ መዛሙርት ይቀበላሉ፤ በመምህሩ ላይ የደረሰ ነገር ሁሉ በደቀ መዛሙርቱም ላይ ማለትም በተማሪዎቹ ላይ የደርሳል (ማር. 9፡37፤ ሉቃ. 10፡16፤ ዮሐ. 15፡20 ይመለከታል)።

41 በዚህ ጥቅስ ላይ ነቢይን ወይም ጳጳሩን ሰው የሚቀበል ሲል ከክርስቶስ ደቀ መዛሙርት እንዲህ የሚቀበል እንደማለት ነው። የኢየሱስን ደቀ መዛሙርት የሚቀበሉ ሰዎች ታላቅ ሽልማት ይቀበላሉ፤ ለደቀ መዛሙርት የሚገባውንም በረከት አብረው ይካፈላሉ፤ ክርስቶስን የተቀበልን ሁሉ እንዲሁም የክርስቶስን በረከት እንቀበላለን፤ አንድ ደቀ መዝሙር ተቀብለን ብናስተናግድ ልክ ክርስቶስን ተቀብለን እንዳስተናገድን ይቆጠራል፤ ክርስቶስንም ስንቀበል እግዚአብሔርንም ተቀብለን ማስተናገዳችን ነው። ለአንድ የክርስቶስ ደቀ መዛሙር የምናደርገው ትንሽ ሥራ ለክርስቶስ እንዳደረግነው ይቆጠራል (ማቴ. 10፡42፤ 25፡40 ይመለከታል)።

42 ማር. 9፡41 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 11

ኢየሱስና አጥማቂው ዮሐንስ (11፡1-19)
(ሉቃ. 7፡18-28፤ 31-35)

1-3 አጥማቂው ዮሐንስ በንጉሥ ሄሮድስ ወደ ወህኒ ቤት ተጥሎ ነበር (ማር. 1፡14፤ 6፡17-20 ይመለከታል)። ዮሐንስ በእስር ቤት ሳለ ኢየሱስ ስለሚያደርጋቸው ነገሮች ብዙም አይሰማም ነበር፤ ዮሐንስ ኢየሱስን ባጠመቀው ጊዜ አውቆታል፤ (ዮሐ. 1፡32-34)። ዮሐንስ የነበረው አሳብ ልክ እንደ ሌሎች አይሁዶች ነበር፤ ይኸውም መሲሕ⁴⁷ አይሁዶችን ከሮማውያን ፖለቲካዊ አገዛዝና፣ ለእነርሱ ጭፍራ ሆነው ከሚያገለግሉት ከነ ሄሮድስ እጅ ነፃ ያወጣል የሚል አሳብ ነው። እነሆ አሁን ዮሐንስ ወደ እስር ቤት ተጥሎአል፤ ስለዚህ የሐንስ እውነተኛው መሲሕ ኢየሱስ ይሆን? በማለት ተጠራጠረ። ታዲያ ኢየሱስ ለምን ዮሐንስ እንዲፈታ አላረገም? ስለዚህ ዮሐንስ ከደቀ መዛሙርቱ ሁለቱን ጠርቶ በእውነት መሲሕ ነው ወይስ አይደለም ብሎ እንዲጠይቁት ወደ ኢየሱስ ላካቸው (ሉቃ. 7፡18-20)።

4 ዮሐንስ ኢየሱስ ስለሚያደርጋቸው ነገሮች ትክክለኛ ዜና እንዳልሰማ ኢየሱስ አወቀ፤ ዮሐንስ መጠራጠር የጀመረውም በዚሁ ምክንያት ነበረ።

47 መሲሕ ማለት ክርስቶስ እንደማለት ነው፤ ትርጉሙም «የተቀባ» ማለት ነው።

46 አንድ ሰው እውነተኛ አማኝ ሊሆንና እምነቱን ለጥቂት ጊዜ ሊደብቅ ይችላል። በክርስቶስ ሕይወቱ መጀመሪያ ላይ በእምነቱ ደካማ ሊሆን ይችላል፤ ይሁን እንጂ፣ በቅርብ ጊዜም ቢሆን ወይም ዘግይቶ አንድ ክርስቲያን ስለ እምነቱ ለመመስከር የተዘጋጀ መሆን አለበት፤ አለበለዚያ ሲጃምር የነበረው እምነት እውነተኛ አልነበረም ማለት ነው፤ የእርማትያሱ ዮሴፍና ኒቆሌዎስ «የሰውር አማኝ» ጥሩ ምሳሌዎች ናቸው (ማር. 15፡42-47፤ ዮሐ. 3፡1-2 እና ማብራሪያዎቹን ጭምር ይመለከታል)። ነገር ግን ከጊዜ በኋላ ሁለቱም ወደ ፊት ለፊት ወጥተው የኢየሱስ ተከታዮች መሆናቸውን አስታውቀዋል።

5 ስለሆነም ኢየሱስ ለዮሐንስ ደቀ መዛሙርት እርሱ ስለሚያደርገው ነገር ሄደው እንዲነግሩት ነገራቸው። ኢየሱስ በፈውስ ሥራና በስብከቱ እንዲሁም ሙታንን በማስነሣቱ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶችን እየፈጸመ ነው። ኢሳይያስ በመሲሔ ዘመን ስለሚፈጸሙት ነገሮች እንዲህ ብሎ ትንቢት ተናግሮአል፡ «በዚያን ጊዜ ዕውሮች ያያሉ፤ ደንቆሮዎችም ይሰማሉ፤ አንካሳዎች እንደ ሚዳቂ ይዘላሉ፤ መናገር የማይችሉ ድዳዎች ይዘምራሉ (ኢሳ. 35፡5-6)። መልካሙም ዜና ለድሾች⁴⁸ ይሰበካል (ኢሳ. 61፡1) ይህም በመንፈስ ድኻ የሆነ ሰው ነው (ማቴ. 5፡3)። ኢየሱስ የአምስት ዓመት ጥላን ወይም እጅግ ውስብስብ የባጀት ሂሳብ እንዳልነበረው እናስታውስ። የአማካሪዎችና የሥራ መዛኞች ቡድንም አልነበረውም። ታዲያ የዮሐንስ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን መሲሔ ለመታየት ማስረጃ ነበር የጠየቁት። ኢየሱስም እንዲህ በማለት መለሰ፡ «በዙሪያችሁ ተመልከቱ፤ የእኔ ፕሮግራም በጣም ቀላል ነው፤ ወንጌል ሲሰበክ ሰሙ፤ ፈውስንም ተመልከቱ፤ እንግዲህ ይህ በቂ ማስረጃ ነው።»

6 ኢየሱስ ለዮሐንስ ደቀ መዛሙርት የሚላቸው እንዲህ ነበር፡ «ዮሐንስ እኔ መሲሔ እንደሆነኩ አይጠራጠር፤ ዮሐንስ በተስፋ መቀረጥና ባለማመን ተገፋፍቶ እንዳይወድቅ ይጠንቀቅ። በእምነታቸው የታላላቅ ቅዱሳን እምነት እንኳን በጥርጣሬና ባለማመን ይያዛል።

7 የዮሐንስ ደቀ መዛሙርት ከሄዱ በኋላ ኢየሱስ ለሕዝቡ ስለ ዮሐንስ አስተማራቸው። ዮሐንስ በነፋስ እንደሚወዛወዝ ሽንቦቆ አይደለም፤ እርሱ የዓለምን አስተሳሰብ አልተከተለም፤ የክፉ ሰዎችንም አሳብ አልያዘም፤ ነገር ግን ለእውነት ቀጥ ብሎ የቆመ ሰው ነበር፤ ስድብና ስደት ሲደርስበትም አልወላወለም።

8 ዮሐንስ በቀላሉ መኖርን አልፈለገም፤ ራሱን በመካድ በመሥዋዕትነት የኖረ ሰው ነበር (ማር. 1፡6 ይመለከታል)።

9-10 ዮሐንስ እውነተኛ ነቢይ ነበር፤ እንዲያውም ከነቢይ የሚበልጥ ነበር፤ ምክንያቱም እርሱ የመጣው ለመሲሔ መንገድ ለማዘጋጀት ነበር። እዚህ ላይ ኢየሱስ የጠቀሰው ከሚልኪያስ 3፡1 ላይ ነበር (ማር. 1፡2-3 እና ማብራሪያውን ጭምር ይመለከታል)።

11 ዮሐንስ ከብሉይ ኪዳን ነቢያት ሁሉ የሚበልጥ ነበር፤ ክርስቶስ እስከ መጣበት ጊዜ ድረስ ከዮሐንስ የሚበልጥ ሰው አልነበረም። ሆኖም ዮሐንስ የብሉይ ኪዳን ሰውና ከአይሁድ ነቢያቶችም የመጨረሻው ነበር። የኢየሱስን ትንሣኤ አላየም፤ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት እንደተቀበሉት መንፈስ ቅዱስንም አልተቀበለም (ዮሐ. 20፡22)። ምንም እንኳን ዮሐንስ የእግዚአብሔርን መንግሥት መምጣት ያወጀ ቢሆንም (ማቴ. 3፡1-2 ይመለከታል) በሕይወቱ ዘመን የዚህ መንግሥት ተካፋይ አልሆነም። ስለዚህ በመንግሥተ ሰማይ በክርስቶስ ያመነ ታናሽ የተባለ ሰው ከዮሐንስ ይልቅ ታላቅ ከብር የተገባው ይሆናል።

12 ከዚህም በኋላ ኢየሱስ እንዲህ አለ፡ «ከአጥማቂው ዮሐንስ ዘመን አንስቶ እስከ ዛሬ ድረስ መንግሥተ ሰማይ በጣም ትገፋለች፤ በብርቱ የሚጋደሉም ያገኙአታል»⁴⁹። ይህም ማለት ከዮሐንስ ዘመን አንሥቶ ሰዎች ከመሲሔ ወይም ከክርስቶስ የሚገኘውን በረከት ለመቀበል በብርቱ ይጣጣራሉ ማለት ነው። ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ለመግባት በካይል እየተጣጣሩ ነው፤ ክርስቶስ በሉቃ. 16፡16 ላይ ተመሳሳይ ትምህርት ሰጥቶአል፤ እንዲህም ብሎአል፡ «ከዚያን ጊዜ ጀምሮ (ከዮሐንስ) የእግዚአብሔር መንግሥት መልካም ዜና ይሰበካል ሰውም ሁሉ ወደዚያ ለመግባት እየተጣጣረ ነው»።

በዚህ ዓይነት ኢየሱስ ለዮሐንስ ታላቅ ምስጋና አቀረበለት፤ የዮሐንስ አገልግሎትም ፍሬአማ ነበር። ብዙ አይሁዳውያንም ዮሐንስን ስምተው ንስሐ ገብተዋል፤ የቀረጥ

ስብሳቢዎችና ሌሎችም ኃጢአተኞች ንስሐ ገብተዋል፤ ብዙ ሰዎችም ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት ጀምረዋል፤ በእርግጥም መንግሥተ ሰማይ «በካይል» ወደ ዓለም መጥቶአል።

13 በነቢያትና በሕግ⁵⁰ ሁሉ ስለ ክርስቶስ መምጣትና ስለ መንግሥቱም መቋቋም ተተንብዮ ነበር። የብሉይ ኪዳን የመጨረሻው ነቢይም ዮሐንስ ነበር (ቁ. 11)። ክርስቶስ በመጣ ጊዜ የብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ተፈጸሙ፤ ወደ መጨረሻቸውም መጡ (ዕብ. 1፡1)።

14-15 ሚልኪያስ፡ «ኤልያስ» በማለት ትንቢት የተናገረለት ዮሐንስን ነበር (ሚል. 4፡5)። የመጀመሪያው ኤልያስ ከታላላቆቹ የብሉይ ኪዳን ነቢያት አንዱ ነበር፤ ኤልያስ ሳይቀበር ወደ ሰማይ ተወስዶ ስለነበር፤ አይሁዳውያን ተመልሶ ይመጣል ብለው ያምናሉ (2ነገ. 2፡11)። ዮሐንስ በሥጋ የተናገጠ ኤልያስ አልነበረም (ዮሐ. 1፡21)። ነገር ግን በነቢዩ ሚልኪያስ እንደተነገረው ኤልያስ ይሠራዋል የተባለውን ሥራ ሲሠራ ነበር (ሉቃ. 1፡17)። የኢየሱስ አባባል «መንፈሳዊ ማስተዋል ያለው ማንም ሰው ቢሆን ሚልኪያስ ይመጣል ብሎ የተናገረው ነቢይ ዮሐንስ መሆኑን ይረዳል» (ማቴ. 17፡10-13)።

ሚልኪያስ ስለ አጥማቂው ዮሐንስ፤ ማለትም ስለ «ሁለተኛው ኤልያስ» የተናገረው ትንቢት የብሉይ ኪዳን የመጨረሻው ትንቢት ነበር። ስለዚህ ዮሐንስ በአንድ በኩል በብሉይና በአዲስ ኪዳን መካከል እንደ ማያያዣ ሆኖ ቀርቦአል። ዮሐንስ የአዲስ ዘመን መጀመሪያ አዋጅ ተናግሮአል፤ ይህም አዲስ መንግሥት ወይም አዲስ ኪዳን ነው (ዕብ. 8፡13-18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

16-17 በኢየሱስ ዘመን የነበሩ አይሁዳውያን፤ ማለትም የዚያ ዘመን አይሁዳውያን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት እንዲገቡ ዕድል ተሰጥቶአቸው ነበር። አጥማቂው ዮሐንስና ኢየሱስ ሁለቱም የሰማይ መንግሥት እንደቀረበች ሰበኩ (ማቴ. 3፡1-2፤ ማር. 1፡14-15)። ነገር ግን ብዙዎች አይሁዳውያን «ሠርግና ቀብር» የሚል ጨዋታ እንደሚጫወቱ ሕፃናትን መሰሉ። ይህም ጨዋታ እንዲህ ነበር፡ አንዱ ክፍል የሕፃናት ቡድን የደስታ ሙዚቃ ይጫወታሉ፤ ሌሎችም ይህን ስምተው መደነስ ነበረባቸው፤ ነገር ግን አይሁዳውያን አልደነሱም። ሁለተኛው ክፍል የሕፃናት ቡድን የሐዘን እንጉርጉሮ ያሰማሉ፤ የቀሩት ይህን ሲሰሙ ማልቀስ ነበረባቸው፤ ማለትም በቀብር ሥነ ሥርዓት ላይ እንደተገኙ ሰዎች ማልቀስ ነበረባቸው፤ አይሁዳውያን ግን አሁንም አላለቀሱም። አይሁዳውያን አላባቸው እንደሚለዋወጥ ወይም አንዱ የሌላውን ጨዋታ ለመጫወት እምቢ እንደሚል ሕፃናት ነበሩ።

18 በዚሁ ዓይነት፤ አጥማቂው ዮሐንስ ሲመጣ እህል የማይበላ የወይን ጠጅ የማይጠጣ ነበር፤ ልክ ሕፃናት በሐዘን እንጉርጉሮ ጨዋታ ላይ እንደሚያደርጉት «የሐዘን እንጉርጉሮ» እያደረገ መጣ፤ ነገር ግን ብዙዎች አይሁዳውያን «ጋጂን አለበት» በማለት ሳይሰሙት ቀሩ። የእግዚአብሔርን ቃል መስማት የማይፈልጉ ሰዎች ያንን ቃል የሚናገረውን ሰባኪ ይሰድቡታል።

19 የሰው ልጅ የሆነው ኢየሱስ በመብላትና በመጠጣት መጣ፤ እርሱም «ሠርግ» እንደሚጫወቱ ልጆች የደስታ ሙዚቃ እያሰማ መጣ፤ አይሁዳውያን እርሱንም አልተቀበሉትም። «እነሆ ይህ መብልና መጠጥ የሚወድ ነው» አሉት፤ እርሱ ግን የመጣው ሆኖኞችንና ሰከራዎችን እንዲሁም ቀረጥ ሰብሳቢዎችንና ኃጢአተኞችን ለማዳን ነው (ማር. 2፡15-16፤ 18)። በጣም ቅዱሳን የሆኑ ሰዎች እንኳ በሐሜትና በስድብ ይሠቃያሉ፤ በጠባባይ በጣም ጥሩ የሆነውንና ታላላቅ ሥራዎችን የሚፈጽሙትን ሰው እንኳ ሰዎች ክፉ ነገር ይናገሩበታል።

48 በኢሳ. 61፡1 ድኻ የሚለው ቃል «የተጨቅኑ» ወይም «ትሑት» እንደ ማለት ነው።
49 በካይል እየገሠገሠች ነው የሚለው ቃል አንዳንድ ትርጉሞች በብርቱ ትገፋለች በማለት ይተረጉሙታል፤ የግሪክኛው ቃል በሁለቱም መተርጎም ይቻላል።

50 እዚህ ላይ ሕግ የሚለው ቃል የመጀመሪያዎቹን አምስት የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ማለቱ ነው፤ ነቢያትና ሕግ ሲል ደግሞ መላውን የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ማለቱ ነው።

ስለዚህ ከአይሁዳውያን ብዙዎቹ ልክ እንደነዚያ ተለዋዋጭና ቀበጥ ሕፃናት የቱን ዉዋታ መጫወት እንዳለባቸው እንደማያውቁ ነበሩ። እግዚአብሔር በምንም ዓይነት ቢናገራቸው፤ በሐዘን እንጉርጎርም ሆነ በደስታ መዜቃ ቃሉን አይሰሙም ነበር።

እንግዲህ የጥበብ ትክክለኛነት በሥራዋ ይገለጻል፤ ኢየሱስና የሐንስ በብዙዎች የተናቁ ነበሩ፤ ነገር ግን ሥራቸው ትክክለኛነታቸውን የሚያስረዳ ነበር። በኢየሱስ የሚያምን ሰው ሁሉ ደኅንነትን ይቀበላል፤ ማለትም አዲስ ሕይወትን ያገኛል፤ እንግዲህ የዮሐንስና የኢየሱስ ትምህርቶች እውነት መሆናቸው የሚያስረዳው ይህ ነበር። በሉቃስ 7፥35 መሠረት ኢየሱስ እንዲህ ብሎአል «... የጥበብ ትክክለኛነት የሚታወቀው በልጆቻቸው ነው»። እዚህ ላይ ልጆች የሚለው ቃል ሥራዎች እንደማለት ነው፤ መልካም ሥራዎች የጥበብ ልጆች ናቸው።

ንስሐ ለማይገቡ ከተሞች ወዮላቸው (11፥20-24)
(ሉቃ. 10፥13-15)

20-21 ኢየሱስ በኮራዜንና በቤተላይዳ⁵¹ ብዙ ተአምራትን አድርጎአል፤ ኢየሱስ አምስት ሺ ሰዎችን በተአምር የመገበው ቤተላይዳ አጠገብ ነበር (ማር. 6፥44-45)። ይሁን እንጂ በእነዚህ በአይሁድ ከተሞች ይኖሩ የነበሩ ሰዎች በጋጢኦቻቸው ንስሐ አልገቡም፤ ወደ ክርስቶስም አልተመለሱም። ጢሮስና ሲዶና የተባሉት ሁለት የአረማውያን ከተሞች በሰሜን እስራኤል በሜድትራኒያን ባሕር ዳርቻ የሚገኙ ነበሩ። (በአሁኑ ጊዜ ሊባኖስ ውስጥ የሚገኙ ናቸው)። በኢየሱስ ዘመን በሀብታቸውና በክፉታቸው የታወቁ ከተሞች ነበሩ፤ ኢየሱስ ግን እነዚህን ተአምራት በጢሮስና በሲዶና የሚፈጽሙ ቢሆን ኑሮ በእነዚህ ከተሞች ነዋሪ የነበሩ ሰዎች የሐዘን ልብስ ለብሰውና ዐመድ⁵² በላያቸው ነስንሰው ንስሐ በገቡ ነበር አላቸው።

22 እንግዲህ የኮራዜንና የቤተላይዳ በደል በጣም የከፋ ነበር፤ ምክንያቱም ምንም እንኳን የኢየሱስን ተአምራት በብዛት ያዩ ቢሆኑም ኢየሱስን አልተቀበሉትም፤ ንስሐም አልገቡም። ብዙ ከተሰጠው ሰው ብዙ ይፈለግበታል (ሉቃ. 12፥48)።

23-24 አንቺም ቅፍርናሆም አስከ ሰማይ ክፍ ብለሽ የለም? ቅፍርናሆም በገሊላ ባሕር በስተ ሰሜን ዳርቻ የምትገኝ ስትሆን የኢየሱስ ክቶማ ነበረች (ማቴ. 9፥1፤ ማር. 2፥1)። በጣም የምትኮራ ከተማ ነበረች በውስጧ የሚኖሩ ሰዎችም ራሳቸውን ከፍ አድርገው ይመለከቱ ነበር፤ ኢየሱስ ግን ወደ ሲኦል አዘቅት ትወርጃለሽ ብሎአት ነበር፤ ኢየሱስን አንቀበልም በማለታቸው ከሰዶም ሕዝብ ይልቅ የከፋ ቅጣት ይደርስባቸዋል (ዘፍ. 19፥1-29፤ ማቴ. 10፥14-15)። እግዚአብሔር ሰዶምን ያጣፋት ከከፋትዋ የተነሣ ነበር፤ ቅፍርናሆምም በፍርድ ቀን ከሰዶም የከፋ ቅጣት ትቀበላለች።

ለደካሞች ዕረፍት (11፥25-30)
(ሉቃ. 10፥21-22)

25-26 ኢየሱስ ተደስቶአል፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር የኢየሱስን ቃልና ተአምር ሁሉ ከጥበብኞችና ከተማሩ ሰዎች ደብቆ ምስጢራቸውን ለሕፃናት ገልጦላቸዋል፤ እምነት ላላቸው ሁሉ ማለት ነው (ማር. 10፥15 ይመለከታል)። ጥበበኞችና የተማሩ ሰዎች መንፈሳዊውን ነገር ባለማስተዋላቸው ኢየሱስ አልተደስተም፤ እርሱን ያስደስተው

ግን ሕፃናት በመንፈሳዊ ነገር ጥበበኞች ሆነው መገኘታቸው ነበር።

ጥበበኞችና የተማሩ ሰዎች የሚወክሉት መንፈሳዊ ነገርን በተፈጥሮ አስተሳሰባቸው ለመረዳት የሚሞክሩ ሰዎችን ነው፤ ነገር ግን ይህ ሊሆን የማይችል ነገር ነው (1ቆሮ. 2፥14 ይመለከታል)። ዓለም በጥበብዋ እርሱን ልታውቅ አልቻለችም (1ቆሮ. 1፥21)። በሕፃናት የተመሰሉት ትሑታን ሰዎች ናቸው፤ ሁልጊዜ በመንፈስ ቅዱስ የሚደገፉ፤ አዕምሮአቸው ከፍት የሆነ ሰዎች ናቸው፤ እንደዚህ ያሉ ሰዎች ብቻ ከእግዚአብሔር መቀበል ይችላሉ (1ቆሮ. 2፥7-10-12 ይመለከታል)፤ እግዚአብሔር ትዕቢተኞችን ይቃወማል፤ ለትሑታን ግን ጸጋን ይሰጣል (ያዕ. 4፥6)፤ ይህ ደግሞ የአብ በጎ በፈቃድ ነው (ቁ. 26)።

27 «አባቴ ሁሉን ነገር ሰጥቶኛል» አለ ኢየሱስ፤ ሁሉ ነገር ሲል የአብ ኅይልና ጥበብ እንዲሁም ሥልጣን ተሰጥቶኛል ማለቱ ነበር (ማቴ. 28፥18)። እግዚአብሔር ለክርስቶስ መንፈሱን የሰጠው በሙላት ነበር (ዮሐ. 3፥34)፤ አባት ልጁን ይወድዳል፤ ሁሉንም ነገር በእጁ አስረክቦታል (ዮሐ. 3፥35)፤ ኢየሱስም እንዲህ አለ፤ «የአብ የሆነ ሁሉ የእኔ ነው» (ዮሐ. 16፥15)።

ስለ ኢየሱስ ሙሉ ዕውቀት ያለው አብ ብቻ ነው። እንዲሁም ስለ አብ ሙሉ ዕውቀት ያለው ኢየሱስ ብቻ ነው። ምክንያቱም እርሱና አብ አንድ ናቸው (ዮሐ. 10፥30)። ኢየሱስ ይህን ዕውቀት የሰጠው ወልድ ሊገልጥለት ለሚቆይው ነው። እኛ ኢየሱስን አልመረጥነውም፤ የመረጠን እርሱ ነው (ዮሐ. 15፥16)። ኢየሱስ ከአብ የተቀበለውን ሁሉ በእርሱ ላመኑት ሁሉ ገልጦላቸዋል (ዮሐ. 15፥15)።

ኢየሱስ ካልገለጠለት በቀር ማንም ቢሆን እግዚአብሔርን በእውነት ሊያውቅ አይችልም፤ እግዚአብሔርን ያየው ከቶ ማንም የለም፤ ይሁን እንጂ በእግዚአብሔር አብ ዘንድ ያለው አንድ ልጁ ብቻ ገልጦታል (ዮሐ. 1፥18)። በማንኛውም ዘርፍ መንግሥት የሚኖሩ ሕዝቦች ባለማቋረጥ እግዚአብሔርን ይፈልጋሉ፤ ነገር ግን በኢየሱስ የሚያምኑት ብቻ ናቸው በእውነት እግዚአብሔርን የሚያውቁት፤ የእግዚአብሔርን እውነተኛ አምላካነት የገለጠውም ኢየሱስ ብቻ ነው (ቆላ. 2፥9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እግዚአብሔር በሙሉ የተገለጠው በኢየሱስ ክርስቶስ ነው፤ ኢየሱስን በምናውቅ ጊዜ እግዚአብሔርንም እናውቃለን፤ ኢየሱስን አንቀበልም የሚሉ ሰዎች እግዚአብሔርን መፈለጋቸው ከንቱ ነው።

28 ሸክም የከበዳቸውና ደካሞች የሆኑ ሁሉ ንስሐ ገብተው ወደ እርሱ የሚመጡ ከሆኑ ኢየሱስ ዕረፍት ሊሰጣቸው ቃል ገብቶላቸዋል። እርሱ የጋጢኦት ሸክማቸውን ያነሣላቸዋል፤ እርሱ የሚሰጠው ዕረፍት መንፈሳዊ ነው፤ ውስጣዊ ሰላም ነው፤ ከፍርሃትና ከመታወክ ነፃ መውጣት ነው፤ እርሱ የሚሰጠው ዕረፍት ለነፍስ ነው (ቁ. 29) እርሱ የሚሰጠው ዕረፍት ለዘላለም የሚቆይ ዕረፍት ነው (ዕብ. 4፥9-10 ይመለከታል)።

ዓለማውያን ሰዎች ሰላምና ዕረፍት ከሃይማኖት ሥርዓትና ከመልካም ሥራ የሚያገኙ ይመስላቸዋል፤ ነገር ግን አያገኙም። እውነተኛ ዕረፍትና ሰላም ለማግኘት የሰላም ሰው ወደሆነው ወደ ኢየሱስ መምጣት ያስፈልጋቸዋል፤ እውነተኛ ዕረፍትና ሰላም በሌላ በየትም አይገኝም (ዮሐ. 14፥27 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ የሚሰጠን ዕረፍት ሥራ እንድናቆም አይደለም፤ በደስታና በምስጋና የተሞላ ነው፤ በፍቅርና በኅብረት የተሞላ ነው፤ በራሱ በእግዚአብሔር መገኘት የተሞላ ነው።

29 ቀንበረን በላያቸው ተሸክመው። አይሁዳውያን የሕግ ቀንበር ተጭኖአቸው ይኖሩ ነበር፤ ይህም ቀንበር ከባድ ሸክም ነበር (ማቴ. 23፥4)። በመቶ የሚቆጠሩ ደንቦችን የመታዘዝ ግዴታ ነበረባቸው፤ አንድዋን እንኳ ቢላላቱ ሁሉንም ሕግ እንደላቱ ይቆጠርባቸው ነበር (ያዕ. 2፥10)። የሕግን ትእዛዝ አይሁዳውያንም ሊሸክሙት አልቻሉም (ዮሐ. 15፥10)።

ኢየሱስ ሰዎችን ከሕግ ቀንበር ነፃ አወጣቸው፤ ነገር ግን ሌላ ቀንበር ሰጣቸው፤ ይህም ቀንበር የመታዘዝ ቀንበር

⁵¹ ኮራዜን ከገሊላ ባሕር በስተ ሰሜን ሦስት ማይልስ ያህል ርቃ የምትገኝ ከተማ ናት፤ ቤተላይዳም ኮራዜን አጠገብ የምትገኝ ከተማ ናት፤ ኢየሱስ በኮራዜን ከፈጸማቸው ተአምራት ምንም የሚታወቅ ነገር የለም፤ ከዚህም የምንረዳው ኢየሱስ በአራቱ ወንጌሎች ከተጻፉት ይልቅ ብዙ ነገር ማድረጉን ነው (ዮሐ. 21፥25)።

⁵² በመጽሐፍ ቅዱስ ዘመን የጆንያ ልብስና (የሐዘን ልብስ) ዐመድ በፊት ላይ መጎሰስ ታላቅ የንስሐ ምልክት ነበር።

ነበር፤ ይሁን እንጂ የሚታዘዙት ሕግን ሳይሆን ኢየሱስን ነው። ለኢየሱስ መታዘዝ ሸክም አይደለም፤ ምክንያቱም እርሱ ወዳጃችን ነው፤ እረኛችን ነው፤ አዳኛችን ነው፤ ኢየሱስን የሚወዱ ሁሉ ትእዛዛቱን ለመፈጸም ብርቱ ምኞት አላቸው (ዮሐ. 14:15)።

ኢየሱስ የዋሕኝ ትሑት ነበር፤ ቶሎ ለመማር የማንችል ብንሆንም አይበላጭም፤ በምንሰናከልበትም ጊዜ አይጨክንብንም፤ የተቀጠቀጠ ሸንብቆን እንኳ አይሰብርም፤ የሚጠሰውንም የሰፈረ ክር አያጠፋም (ኢሳ. 42:3፤ ማቴ. 12:20)፤ ይህን ከመሰለ መምህር መማር የማይፈልግ ይኖር ይሆን?

30 የኢየሱስ ቀንበር ቀላል ነው። ይህም ማለት የኢየሱስ ተከታዮች የቀረሰ ሕይወት ይኖራቸዋል ማለት አይደለም፤ የክርስቲያን መንገድ ጠባብና አስቸጋሪ ነው (ማቴ. 7:13-14)። ይሁን እንጂ የክርስቲያን ቀንበር ልዝብ ነው፤ ሸክመም ቀላል ነው፤ ከሕግ ቀንበር በታች የምናገለግል አይደለንም (ሮሜ 8:2 ይመለከታል)። የኃጢአት፣ የሐዘንና በኑሮ የመበላጨትን ሸክም የምንሸከም አይደለንም፤ ኢየሱስ ይረዳናል፤ ያበረታናልም እርሱን የምንከተል ከሆነ እርሱ ደስታን ይሰጠናል (ዮሐ. 15:11)።

ምዕራፍ 12

የሰንበት ጌታ (12:1-8)

(ማር. 2:23-28፤ ሉቃ. 6:1-5)

1-8 ማር. 2:23-28 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

በሰንበት ቀን የተፈወሰው ሰውዬ (12:9-14)

(ማር. 3:1-6፤ ሉቃ. 6:6-11)

9-14 ማር. 3:1-6 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

እግዚአብሔር የመረጠው አገልጋይ (12:15-21)

15-16 ማር. 3:7-12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

17 ኢየሱስ፣ የፈወሳቸውን ሰዎች የእርሱን ማንነት ለማንም እንዳይናገሩ ነገራቸው (ቁ. 16)፤ እዚህ ላይ ማቴዎስ ከኢሳ. 42:1-4 ያለውን ክፍል በመጥቀስ ኢየሱስ የራሱን ማንነት ለምን ምስጢር ማድረግ እንደፈለገ ያስረዳል።

18 እግዚአብሔር በነቢዩ በኢሳይያስ በኩል በመናገር ስለ ክርስቶስ እንዲህ ይላል፤ «እኔ የመረጥሁት አገልጋይ እንሆኑ!» ክርስቶስ ልጅ ብቻ ተብሎ አልተጠራም፤ ነገር ግን አገልጋይም ነበር፤ እግዚአብሔር መንፈሱን በእርሱ ላይ አደረገበት (ማር. 1:10-11፤ ዮሐ. 3:34)። ክርስቶስ ለሕዝቦች ሁሉ ፍትሕን ያውጃል፤ ለሕዝቦች ሁሉ ሲባል ለአይሁዳውያንም ለአረማውያንም ማለት ነው። ክርስቶስ የመጣው የእግዚአብሔርን ፍትሕን ጽድቅ በምድር ላይ ለማቋቋም ነው።

19 ይሁን እንጂ ክርስቶስ ከሰው አይጣላም ወይም ራሱን አይናገርም፤ እርሱ እንደ ምድራዊ ንጉሥ ጠላቶቹን ለማሸነፍ አልመጣም፤ መከራከርም አልፈለገም፤ መንግሥቱንም በጎይል ለማቋቋም አልወደደም፤ ክርስቶስ የመጣው እየኝ፣ እየኝ ሳይል በጸጥታ ነው። የእርሱ መንግሥት የሚታይ አልነበረም፤ ነገር ግን በሰው ሕይወት ውስጥ የሚሠራ ነበር (ሉቃ. 17:20-21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ክርስቶስ የመጣው የእግዚአብሔርን ሕግ በሰው ልብ ውስጥ ለመመሥረት ነበር።

ይሁን እንጂ አይሁዳውያን መሲሐቸው እንደምድራዊ ንጉሥ ይሆናል ብለው ያምኑ ነበር፤ ስለሆነም ኢየሱስ መሲሐ መሆኑን ማንም ሰው እንዲያውቅ አልፈለገም፤ እንደዚያ ባያደርግ ኖሮ ሕዝቡ ንጉሥ ሊያደርጉት በሞክሩና እንዳይሰቀልም በተከላከሉበት ነበር፤ ሕይወቱን ለብዙዎች ቤዛ አድርጎ እንዳይሰጥ ይከለከሉትም ነበር (ማር. 10:45)፤ በዚህም ዓይነት እግዚአብሔር ለሰዎች ደኅንነት ያዘጋጀው ፕላን ሥራ ላይ ባልዋለም ነበር (ማር. 1:34፤ 3:12፤ 5:43 እና ማብራሪያዎቹንም ይመለከታል)።

20-21 ኢየሱስ የመጣው በጎይል ሳይሆን በየዋሕነት ነው (ማቴ. 11:29)፤ የተቀጠቀጠ ሸንብቆ አይሰብርም፤ በኃጢአት፣ በተስፋ መቀረጥና በውድቀት የደከመውንና የተሰበረውን ሰው ክርስቶስ ያበረታዋል፤ ይጠግንዋል፤ እንዲህ የመሰለው ሰው ወደ ክርስቶስ ቢመጣ አይሰብረውም ወይም አላውቅህም አይለውም። ኢየሱስን እንዲህ አለ፡ «... ወደ እኔ የሚመጣውንም ወደ ውጪ አላባርረውም» (ዮሐ. 6:37)። የሚጠሰውንም የጥዋፍ ክር አያጠፋውም፤ በእምነት ደካማ የሆነውንም ሰው ክርስቶስ አይፈርድበትም። በመጨረሻም ክርስቶስ በሰይጣን ላይ ድል ነሽ ሆኖ ይገለጣል በክርስቶስ ቅን ፍርድ ድል ይቀዳጃል፤ ተረግጠው የወደቁትን ያነሣቸዋል፤ የታሠሩትንም ይፈታቸዋል (ሉቃ. 4:18)። ወደ እግዚአብሔር ተመልሰው የሚያምኑትንም ደኅንነትን ያጠግላቸዋል፤ አረማውያንም በእርሱ ተስፋ ያደርጋሉ (ቁ. 21)።

ኢየሱስና ብዔልዜቡል (12:22-32)

(ማር. 3:20-30፤ ሉቃ. 11:14-23፤ 12:10)

22-32 ማር. 3:20-30 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ዛፍና ፍሬው (12:33-37)

(ማቴ. 7:16-18፤ ሉቃ. 6:43-45)

33-35 የሰው ሥራና አነጋገር ልክ እንደ ልቡ ሁኔታ ነው፤ ኢየሱስ ፈረሳውያንን እግባቸ ይላቸው ነበር፤ ምክንያቱም በልባቸው ውስጥ መርዝ ስለነበረ ነው፤ ልባቸው መርዘኛ በመሆኑ ምንም እንኳ በመጀመሪያ ጣፋጭ ቃል የሚናገሩ ቢመስሉም ቃላቸው መርዘኛ ነበር፤ ልክ መጥፎ ዛፍ መጥፎ ፍሬ እንደሚያፈራው ከከፉ ልብ ከፋና ሐሰተኛ ቃል ይወጣዋል (ማቴ. 7:16-18፤ ያዕ. 3:10-12 እና ማብራሪያዎቹንም ይመለከታል)።

36 እዚህ ላይ ኢየሱስ ብርቱ ማስጠንቀቂያ ይሰጣል፤ በፍርድ ቀን ለእያንዳንዱ ለተናገረው ጥቅም የሌለው ከንቱ ቃል መልስ እንሰጥበታለን። ስለ ፍርድ ቀን አሁን ብዙ አናሰብ ይሆናል፤ እግዚአብሔር ግን የምንሠራውን ሁሉን ነገር ያስታውሳል፤ ትልቅ ይሁን ትንሽ፣ መልካም ይሁን ከፋ⁵³ ሁሉንም ያውቃል (ማቴ. 25:31-46)፤ እያንዳንዱንም በግድያለሽነት የተነገረች ቃል ያስታውሳል፤ ዘላለማዊ ሽልማታችንንም የምናገኘው ልክ በዚህኛው ሕይወት ባደረግነው መጠን ነው (2ቆሮ. 5:10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

የሰው ልብ የሚገለጠው በሚናገረው ከንቱ ቃል ነው፤ እነዚህም ቃላት ሰው ሳያሰብ የሚናገራቸው ናቸው፤ እንዲሁ ይወጣሉ። ከፋ ሰዎችና ግብዞች ከንግግር ልማድ የተነሣ አቀላጥፈው ይናገራሉ፤ በብርቱም ይጸልያሉ፤ ብርቱ ጥረት ካደረጉ መልካም ነገርን ሁሉ መናገር ይችላሉ፤ ይሁን እንጂ አንዳንድ ጊዜ የሚናገሩአቸው ያልተገሩ ቃላቶቻቸው የውስጣዊ ሁኔታቸውን እውነተኛ ሁኔታ ያሳይባቸዋል (ዮሐ. 3:10-12 ይመለከታል)። በልባችን ከፋት ካለ ፈጥኖም ሆነ ዘግይቶ ሳናስበው በንግግራችን ሊገለጥ ይችላል (ቁ. 34)።

37 ከንቱ ንግግሮቻችን በልባችን ውስጥ ያለውን ሁኔታ በትክክል የሚገልጡ ናቸው፤ ኢየሱስ በቃላቸው ይፈረድባችኋል ያለንም ስለዚህ ነው። ከቃላችን የተነሣ ወይም ይፈረድብናል ወይም ይፈረድልናል። እግዚአብሔር ሲፈርድብን ልባችንን ነው የሚመለከተው፤ እነዚህ ከንቱ

⁵³ በኢሮ. 31:34 እና በዕብ. 8:12 እግዚአብሔር እንዲህ ይላል «ኃጢአታቸውንም ከእንግዲህ ወዲህ አላስታውሰባቸውም»፤ ይህም ማለት በፍርድ ቀን በክርስቶስ ያመኑት በመሉኩ ኩነቷ የለባቸውም (ሮሜ 8:1)፤ እግዚአብሔር አማኞች ላይ ሲፈርድ ኃጢአታቸውን አይቆጥርባቸውም፤ ተሰርዞ እንደተረሳ ይቆጠራል፤ ለአማኞች የሚሆን ሌላ ዓይነት ፍርድ አለ። በዚህም ፍርድ አማኞች በምድር ላይ ሳሉ ለሠሩአቸው ነገሮች ሽልማት የሚሰጥበት ነው፤ በምድር ላይ ሳለን የሠራናቸውን ሥራዎችና የተናገርነውን ቃል ሁሉ እግዚአብሔር ይመዝናል።

ቃሎች የሚወጡት ከልባችን ነው። መልካም ልብ ሁልጊዜ መልካም ቃልን ያወጣል፤ ከፋ ልብ ደግሞ ሁልጊዜ ከፋ ቃልን ያወጣል፤ ስለዚህም በቃሎቻችን እግዚአብሔር በልባችን ላይ ሊፈርድ ይችላል።

ከንቱ የሆኑ ቃሎቻችንን እንዴት ልንቆጣጠር እንችላለን? ልባችንን ትክክለኛ በማድረግ ልንቆጣጠራቸው እንችላለን? ልባችንን ትክክለኛ ከሆነ የምንናገረውም ቃል ትክክለኛ ይሆናል።

የዮናስ ምልክትነት (12፡38-45)

(ማር. 8፡11-12፤ ሉቃ. 11፡24-26፤ 29-32)

38-39 ማር. 8፡11-12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

40 አይሁዳውያን መሪዎች የኢየሱስን መሲሕክነት ለማረጋገጥ በመፈለግ አንድ ምልክት እንዲያሳያቸው በጠየቁት ጊዜ ኢየሱስ፡ «የነቢዩ የዮናስ ተአምር ብቻ ነው የሚሰጣቸው» አለ (ቁ. 39)። ዮናስ የብሉይ ኪዳን ነቢይ ነበር፤ እግዚአብሔር እርሱን ከፋ ወደ ሆነችው ወደ ነነዌ ከተማ ልከት ነበር፤ ይህንንም ያደረገው እዚያ የሚኖሩት ሕዝብ ንስሐ እንዲገቡ ነበር። ዮናስ ግን እግዚአብሔርን ሳይታዘዝ ቀረ፤ በመርከብ ተሳፍሮም ወደ ሌላ ከተማ ሄደ፤ ነገር ግን በባሕሩ ላይ ከፍተኛ ማዕበል ተነሣ፤ ዮናስም እግዚአብሔርን አልታዘዘም በማለቱ ንስሐ ገባ፤ የመርከቢቱ ነጂዎች ያ ማዕበል ከእግዚአብሔር ቁጣ የተነሳ መሆኑን በማመን መርከቢቱን ያድኑ ዘንድ ዮናስን ከመርከቢቱ አውጥተው ጣሉት፤ ዮናስስም አንድ ትልቅ ጎሣ ሞጠው፤ ዮናስም በዓሣው ሆድ ውስጥ ሦስት ቀን ቆየ (ዮና. 1፡1-17)። በዚሁ ዓይነት ክርስቶስም ከተገደለ በኋላ በምድር⁵⁴ ልብ ውስጥ ሦስት ቀን ይቆያል፤ ስለዚህ የነቢዩ የዮናስ ምልክትነት፤ ክርስቶስ ይሞታል፤ ከሦስት ቀን በኋላም ከሞት ይነሣል ማለት ነው፤ ይህም ክርስቶስ እውነተኛ መሲሕ ለመሆኑ ለአይሁዳውያን ምልክት ነው።

41 እግዚአብሔር ትልቁ ጎሣ ዮናስን እንዲተፋው አደረገ (ዮና. 2፡10)። እንደገናም እግዚአብሔር ዮናስ ወደ ነነዌ እንዲሄድ አዘዘው፤ ዮናስም በዚህ ጊዜ እጄ ብሎ ታዘዘ ሕዝቡም የዮናስን ስብከት ሰሙ፤ ንስሐም ገብተው በእግዚአብሔር አመኑ፤ ስለዚህም እግዚአብሔር ለእነርሱ ከዘጋጀው ቅጣት እንዲያመልጡ አደረገ (ዮና. 3፡1-10)።

ስለዚህም በመጨረሻው የፍርድ ቀን የነነዌ ሕዝብ ይድናሉ፤ በእግዚአብሔርም ጻድቃን ተብለው ይቆጠራሉ፤ ምክንያቱም ንስሐ ገብተው አማኞች ሆነዋልና ነው። የነነዌ ሕዝብ በምላሌነታቸውና በጽድቃቸው የአይሁዳውያንን በደልኛነት ወደ ብርሃን ያወጣሉ፤ በኢየሱስ ዘመን በነበሩት አይሁዳውያንም ላይ ይፈርዳሉ። የነነዌ ሰዎች በዮናስ ስብከት ንስሐ ገብተው ነበር፤ አሁን ደግሞ መሲሕ ራሱ መጥቶአል፤ እርሱም ከዮናስ የሚበልጥ ነው። አይሁዳውያን ግን አሁንም ንስሐ መግባት አልፈሉም፤ በመሆኑን የእነርሱ በደል በጣም ታላቅ ይሆናል። ስለዚህ ነው ኢየሱስ በዘመኑ የነበሩትን አይሁዳውያን ከፋና አመንዝራ ትውልድ ያላቸው (ቁ. 39)። ከከፋ ልባቸው የተነሣ ከፋዎች ተብለዋል፤ እግዚአብሔርን የካዱና እምነታቸውን በመሆናቸውም አመንዝራ ትውልድ ተሰኝተዋል፤ እንደባላቸው የሚቆጠረውን እግዚአብሔርን ትተው ከዓለም ጋር አመንዝረዋል።

42 የደቡብ ንግሥትም በዚህ ዘመን ትውልድ ላይ ትፈርዳለች፤ ይህም በኢየሱስ ዘመን በነበሩት አይሁዳውያን ላይ ትፈርዳለች ማለት ነው። ይህችም ንግሥት የላባ ንግሥት ናት፤ እርሷም የሰለሞንን ጥበብ⁵⁵ ለማዳመጥ ወደ ኢየሩሳሌም መጥታ ነበር፤ ከሰለሞንም እውነትን ለማግኘት ብርቱ ጥረት አድርጋለች (ነገ. 10፡1-13)። አይሁዳውያን ግን ከሰለሞን ከሚበልጠው ከክርስቶስ እውነትን አልፈሉም፤ ስለዚህ የደቡብ ንግሥት በመጨረሻ የፍርድ ቀን በእነዚህ አይሁዳውያን ላይ ትፈርዳለች።

43 አንድ ከፋ መንፈስ ከአንድ ሰው ተባርሮ ሲወጣ ወደ ሌላው ሰው ለመግባት ይፈልጋል (ማር. 5፡8-12 ይመለከታል)፤ የሚገባበት ሌላ ሰው ከሌለ ውሃ በሌለበት በደረቅ ቦታ ይሄዳል፤ የሚገባበት አንድ አዲስ ሰው እስኪያገኝ ድረስ እዚያው ይቆያል።

44-45 ይሁን እንጂ ያ ከፋ መንፈስ መጀመሪያ ወደ ወጣበት ሰው ይመለስ ይሆናል፤ ያ ሰው በሌላ ነገር ካልተያዘና ንጹሕ በመሆን የሚጠብቀው ከሆነ (ቁ. 44) ከፋው መንፈስ ወደ እርሱ ተመልሶ ይገባል፤ ምናልባትም ሌሎች ከፋ መንፈሶች አብረውት ይገባሉ።

የዚህ ትምህርት ትርጉም እንደሚከተለው ነው። ሰው ወደ ኢየሱስ መጥቶ በኃጢአቱ ንስሐ የሚገባ ከሆነ ኢየሱስ ይቅር ይለዋል፤ ያንጻዋልም፤ ኃጢአቱንም ከላዩ አንሥቶ ይጥልሳል። ልክ ኢየሱስ ርኩስ መንፈሱን አስወጥቶ እንደሚጥል ራስ ወዳድነታችንን፤ ኩታችንንም ንስሐ ስንገባ አውጥቶ ይጥልልናል። ይሁን እንጂ ብዙ ሰዎች ወደ ኢየሱስና ወደ አጥማቂው ዮሐንስ መጥተው በኃጢአታቸው ንስሐ ገብተዋል፤ ነገር ግን ወዲያውኑ ወድቀዋል። ለምን? ምክንያቱም መንፈስ ቅዱስን ገና አልተቀበሉም ነበር። የኃጢአት መንፈስ ለዳኦቻቸው ሄዶአል፤ መንፈስ ቅዱስ ግን ገና አልገባቸውም። ቤታቸው ገና አልተያዘም፤ ተጠረጉ ንጹሕ ሆኖአል። ንስሐ ለመግባታቸው ማስረጃ የሚሆን ፍሬ አላፈሩም (ማቴ. 3፡8) እምነታቸውም አላደገም፤ ስለዚህ አሮጌው የኃጢአት መንፈስና ራስ ወዳድነት እንደገና መጥተውባቸዋል።

የዚያ ሰው የመጨረሻ ሁኔታ ከመጀመሪያው ይልቅ የባለ ይሆናል። እንዲህ ዓይነት ሰዎች የክርስቶስን በረከት ቀምሰዋል፤ በመጨረሻ ግን ከደውታል፤ እንደዚህ ዓይነት ሰዎችን እንደገና ወደ ንስሐ ማምጣት አይቻልም። (ዕብ. 6፡4-6፤ 2ኢጥ. 2፡20 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

የኢየሱስ እናትና ወንድሞቹ (12፡46-50)

(ማር. 3፡31-35፤ ሉቃ. 8፡19-21)

46-50 ማር. 3፡31-35 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 13

የዘረው ምሳሌ (13፡1-23)

(ማር. 4፡1-20፤ ሉቃ. 8፡4-15)

1-23 ማር. 4፡1-20 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የአረም ምሳሌ (13፡24-30)

24-30 ስለ መንግሥተ ሰማይ ከቀረቡት አምስት ምሳሌዎች ይህ የመጀመሪያው ነው። በአረሙ ምሳሌ መንግሥተ ሰማይ በማለው ላይ መልካም ዘር የዘረውን ሰው ትመሰላለች (ቁ. 24)። ነገር ግን ጠላት በዚያው ማላ ላይ አረም ዘራበት፤ ስንዴውና አረሙም በአንድነት በቀሉ (ቁ. 25-26)። የሰውዬው አሽከሮች ወዲያውኑ አረሙን ለመንቀል ፈለጉ፤ ነገር ግን ጌታቸው እስከ መከር ጊዜ እንዲጠብቁ ነገራቸው፤ ምክንያቱም አሁን አረሙን ቢነቅሉ ስንዴውንም አብረው ስለሚነቅሉት ነበር (ቁ. 29-30)፤ የዚህ ምሳሌ ትርጉም ከቁ. 36-43 ተሰጥቶአል።

የሰናፍጭ ዘርና የእርሾ ምሳሌዎች (13፡31-35)

(ማር. 4፡30-34፤ ሉቃ. 13፡20-21)

31-32 ማር. 4፡30-32 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

33 መንግሥተ ሰማይ እንደ እርሾ ነች። የመንግሥተ ሰማይ ተጽእኖ፤ ልክ እርሾ በሊጥ ሁሉ ላይ እንደሚሰራጭ በዓለም ሁሉ ላይ ተሰራጭቶአል። መንግሥተ ሰማይ ዓለምን

54 እዚህ ላይ የምድር ልብ ማለት ሙታን የሚኖርበት ስፍራ ወይም ጥልቅ ማለት ነው።

55 ለሌሎች የንጉሥ ጻዊት ልጅ ሲሆን በጥበቡ የታወቀ ሰው ነበር፤ በብሉይ ኪዳን የምሳሌን መጽሐፍ አብዛኛውን ክፍል የጻፈው እርሱ ነበር።

ለውጦታል። ሥራው ልክ እንደ ጨው ወይም በጨለማ ውስጥ እንዳለ ብርሃን ነው።

34-35 ኢየሱስ ለሕዝቡ በሚናገርበት ጊዜ በምሳሌ እየተጠቀመ ነበር። ብዙውን ጊዜ ሕዝቡ የምሳሌውን ትርጉም በቀላሉ ሊረዱት አይችሉም። አንዳንድ ጊዜ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት እንኳ አይገባቸውም ነበር (ቁ. 36)። የምሳሌዎቹ ዓላማ ሁኔታዎችን ማንም ሰው በቀላሉ እንዲረዳቸው ለማድረግ አልነበረም። ይልቁንም የተደበቁ ነገሮችን ለመግለጥና መንፈሳዊ ማስተዋል ያላቸው ሰዎች ብቻ እንዲረዱ አቸው።⁵⁶ ለማድረግ ነው (ማር. 4፡10-12፤ 33-34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

የአረሙ ምሳሌ ሲብራራ (13፡36-43)

36-39 የአረሙ ምሳሌ ትርጉም ይህ ነው፤ ክርስቶስ በዓለም ላይ መልካም ዘርን ይዘራል፤ መልካሙ ዘር አማኞች ናቸው። ነገር ግን በዚያኑ ጊዜ የክርስቶስ ጠላት የሆነው ሰይጣን ከቶውን ዘር ማለትም አረሙን ይዘራል። በምሳሌው ላይ የተጠቀሰው አረም ስንዴ ይመስላል፤ ስለሆነም ስንዴውና አረሙ በአንድነት ሲያድኑ አንዱን ከሌላው ለመለየት በጣም አስቸጋሪ ነው።

በዚሁ ዓይነት በቤተክርስቲያን በሚገኙ አማኞች አረሙም ማለት ሐሰተኞች አማኞችም አብረው ይገኛሉ። እነዚህም የሰይጣን ልጆች ናቸው (ቁ. 38)። እነርሱ «እናምናለን» ይላሉ፤ በአንዳንድ ሁኔታም ሌሎች ክርስቲያኖችን ይመስላሉ፤ እንደ መልካም ዘር ዝናምና ፀሐይም ያገኛሉ (ማቴ. 5፡45)። ነገር ግን አረሞች ናቸው።

በዚህ ምሳሌ አሽከሮች ጌታቸውን እንዲህ ብለው ይጠይቁታል፡ «ታዲያ ሄደን እንከርዳዱን እንድንቅለው ትፈልጋለህ?» (ቁ. 28)። ብዙዎቻችን ልክ እንደነዚያ አሽከሮች ነን፤ ለመፍረድ ፈጣኖች ነን፤ አረሙንም ቶሎ ብለን ለመንቀሳ እንፈልጋለን።

ክርስቶስ ግን እንዲህ ይለናል «አይሆንም! ምክንያቱም እንከርዳዱን ስትንቅሉ ስንዴውንም አብራችሁ ትንቅላላችሁ» (ቁ. 29)። አረሙ የቱ እንደሆነ ለይታችሁ ማወቅ አትችሉም፤ እስከ መከር ጊዜ ድረስ ስንዴውም እንከርዳዱም አብረው ይደጉ (ቁ. 30)።

40-43 ክርስቶስ በዚህ ምሳሌ ሊያስተምር የፈለገው፡ እስከ መጨረሻው ፍርድ ድረስ በዓለም ላይ ክፋት ይኖራል። ሰይጣን ድል የሚመታውና እንከርዳዶቹም ተነቅለው የሚቃጠሉት በዚያን ጊዜ ነው። እኛ አረሙን የመንቀል ኅላፊነት የለብንም፤ በሌሎች ላይ መፍረድና ሌሎችንም መኮነን አንችልም፤ ይህ ሥራ ለሰው ልጅና ለመላእክቱ የተሰጠ ነው (ቁ. 41)።

በቤተክርስቲያንም ውስጥ አረም ይኖራል፤ በዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት መካከል ክርስቶስን የካደው ይሁዳ እንደተገኘ በቤተ ክርስቲያንም ውስጥ እንከርዳዶች ወይም ሐሰተኞች ክርስቲያኖች አሉ። እነርሱም ልክ የበግ ሰጦድ እንደለበሱ ተኩሳዎች ናቸው (ማቴ. 7፡15)። እኛም ከእነርሱ መጠንቀቅ/ይኖርብናል፤ ትምህርታቸውን መመርመር አለብን፤ ስሕተት ሲደረግ መገሠጽ፤ ወደ ስሕተት የገቡትንም መቅጣት ይኖርብናል (1ቆሮ. 5፡1-5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይሁን እንጂ ልንፈርድባቸው አይገባም (ማቴ. 7፡1፤ 1ቆሮ. 4፡5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እያንዳንዱ ቤተክርስቲያን የሚገኘው ሁለት አደጋዎች አሉ። አንዱ አረም ወይም እንከርዳድ ነው። አረም ቤተክርስቲያንን ያዳካማል፤ የሌሎች ክርስቲያኖችን እምነት ያዳካማል፤ የቤተ ክርስቲያንንም ክብር ይቀንሳል።

ሁለተኛውም አደጋ ልክ የአረምን ያህል ታላቅ ነው፤ ይህም የሚመጣው ለእግዚአብሔር ነገር በመቅናት አረምን ለመንቀል ከሚቸኩሉ ክርስቲያኖች ነው። ቤተ ክርስቲያንን

ንጹሕ ለማድረግ ምኞት አላቸው፤ ይህም አላባቸው በአንድ በኩል መልካም ነው፤ ነገር ግን ፈራጅ መንፈስም አላቸው። ይህ ስሕተት ነው። በእርግጥ ብዙ አረምን ይነቅላሉ፤ ሐሰተኞች ክርስቲያኖችንም ያጋልጣሉ፤ ነገር ግን በዚያኑ ጊዜ ላያውቁት ጥሩ ክርስቲያኖችም ላይ ይፈርዳሉ፤ ቤተክርስቲያንንም ይከፍላሉ፤ በመጨረሻም አረሙን እንዳለ ከመተው ይልቅ የባለ ጥፋት ያጠፋሉ፤ እንግዲህ ጥልቅ የሆነው የአረሙ ምሳሌ ትርጉም ይህ ነው።

በእውነት መፍረድ የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ወይም የሰው ልጅ ብቻ ነው፤ ባስፈላጊው የመከር ጊዜ ስንዴውንና እንከርዳዱን ይለያል፤ በዚያን ጊዜ አዲስ ሰማይና አዲስ ምድር... አዲሱ አ.የሩሳሌም ይፍራሉ (ራእ. 21፡1-2)፤ ንጹሕ ያልሆነ ምንም ነገር ወደ እርስዎ ከቶ አይገባም (ራእ. 21፡27)። በዚያን ጊዜ አረሞቹ በሙሉ ተነቅለው ይቃጠላሉ ወይም ይጠፋሉ፤ ክርስቶስም መላእክቱን ልክ የተመረጡትን ይሰበስባል (ማር. 13፡26-27)፤ በዚያን ጊዜ ዳድቃን እንደ ፀሐይ ያበራሉ (ቁ. 43)፤ በዚህ ዓለም እንደ ብርሃን የነበሩት፤ በሚመጣው ዓለም በበለጠ ያበራሉ (ማቴ. 5፡14)።

ስለ መንግሥተ ሰማይ ሌሎች ሦስት ምሳሌዎች (13፡44-52)

44 መንግሥተ ሰማይ በእርሻ ውስጥ የተሸሸገውን ሀብት ትመስላለች። ያም ሀብት እጅግ ከፍ ያለ ዋጋ ያለው ስለሆነ ብልህ ሰው ያለውን ሁሉ ሽጦ ያንን እርሻ ይገዛል። መንግሥተ ሰማይን ማግኘት ማለት ደኅንነትን፤ በሰማይ ከእግዚአብሔር ጋር ለዘላለም መኖርን ማግኘት ነው።

45-46 በዚህ በዕንቁ ምሳሌ ኢየሱስ ሊያስተምር የፈለገው፤ መንግሥተ ሰማይ ሰው ሊያገኘው ከሚችለው ሁሉ በላይ ከፍ ያለ ዋጋ ያላት እንደሆነች ነው። በዓለም ላይ ብዙ ዓይነት ሃይማኖቶች አሉ፤ ነገር ግን ወደ መንግሥተ ሰማይ የሚመራው አንዱ ብቻ ነው። በዓለም ላይ ብዙ መምህራን አሉ፤ ነገር ግን አንዱ ኢየሱስ ብቻ ወደ ሙሉ እውነት መሬቱ። በዓለም ላይ ብዙ በረከቶች አሉ፤ ነገር ግን ሰውን ወደ ከፍተኛ በረከት ሊያደርስ የሚችለው ኢየሱስ ብቻ ነው። ደኅንነትንና ዘላለማዊ ሕይወትን ሊሰጥ የሚችል ኢየሱስ ብቻ ነው፤ ኢየሱስ እንዲህ አለ፡ «እኔ መንገድና እውነት፤ ሕይወትም ነኝ፤ በእኔ በኩል ካልሆነ በቀር ማንም ወደ አብ የሚመጣ የለም» (ዮሐ. 14፡6)። በዓለም ላይ ብዙ ዕንቁዎች አሉ፤ ነገር ግን ይህን ከፍተኛ ዋጋ ያለውን ታላቅ እንቁ መቀበል የምንችለው ከኢየሱስ ብቻ ነው። እንዲያውም ታላቁ ዕንቁ ክርስቶስ ራሱ ነው፤ ብልህ ሰው ይህን ዕንቁ ለማግኘት ያለውን ሁሉ ይሸጣል፤ አስፈላጊ ከሆነ ሁሉን ነገር ይተዋል (ፊል. 3፡7-8 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

47-50 የመረቡ ምሳሌ የሚያስተምረን ልክ የአረሙ ምሳሌ እንዳስተማረን ነው (ቁ. 37-43)። ክርስቶስና ደቀ መዛሙርቱ መረባቸውን በባሕር ላይ (በዓለም ላይ) ይጥላሉ፤ መልካምና መጥፎ ዓሣዎችንም ይይዛሉ፤ መረቡ ከባሕር ውስጥ እስካለ ድረስ ዓሣ አጥማጅ በውስጡ ምን እንዳለ አያውቅም፤ ነገር ግን በመጨረሻው በፍርድ ቀን በዘመናት መጨረሻ (ቁ. 49) መረቡ ወደ ባሕር ጠረፍ ተጎትቶ ሲወጣ መጥፎዎቹ ዓሣዎች ተመርጠው ይጣላሉ።

51-52 ደቀ መዛሙርቱ በመጀመሪያ ምሳሌዎቹን ሁሉ ሊያስተውሉ አልቻሉም ነበር (ቁ. 36)፤ አሁን ግን በሙሉ ሊረዱ ችለዋል። እራሳቸው አስተማሪዎች ለመሆን እየተማሩ ነበር፤ ዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ሁሉም አይሁዳውያን ነበሩ፤ ስለዚህም እያንዳንዱ በአንድ በኩል የሕግ አስተማሪ ነበር፤ ማለትም የአይሁዳውያን ሕግ ወይም ብሉይ ኪዳን አስተማሪ ነበር፤ አሁን ግን ስለ መንግሥተ ሰማይ ትምህርት እየተቀበሉ ናቸው (ቁ. 52)። ስለዚህ እነርሱ የአድሬው ሀብት ባለቤቶች ማለትም የሕግ ባለቤቶች የነበሩት፤ አሁን ደግሞ የአዲሱ ሀብት፤ ማለት የክርስቶስ ወንጌል ባለቤቶች ሆኑ።

የተናቀው ነቢይ (13፡53-58)

(ማር. 6፡1-6)

53-58 ማር. 6፡1-6 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

⁵⁶ ምሳሌዎችን ለመረዳት ብቻ አይደለም ልዩ መንፈሳዊ ማስተዋል የሚያስፈልገን፤ የመላውን የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም ለማወቅ ልዩ እርዳታ ያስፈልገናል፤ ይህንንም እርዳታ መንፈስ ቅዱስ ይሰጠናል፤ መጽሐፍ ቅዱስን በምናነብበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ልዩ ማስተዋል እንዳለጠን መጸለይ ይኖርብናል።

ምዕራፍ 14

አጥማቂው የሐንስ ራሱን ተቆረጠ (14፡1-12)
(ማር. 6፡14-29፤ ሉቃ. 9፡7-9)

1-12 ማር. 6፡14-29 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ አምስት ሺ ሰዎችን መገበ (14፡13-21)
(ማር. 6፡30-44፤ ሉቃ. 9፡10-17፤ ዮሐ. 6፡1-15)

13-21 ማር. 6፡30-44 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ በውሃ ላይ ተራመደ (14፡22-36)
(ማር. 6፡45-56፤ ዮሐ. 6፡16-24)

22-36 ማር. 6፡45-56 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 15

ንጹሕ የሆነና ንጹሕ ያልሆነ (15፡1-20)
(ማር. 7፡1-23)

1-20 ማር. 7፡1-23 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የአንዲት ከነናዊት ሴት እምነት (15፡21-28)
(ማር. 7፡24-30)

21-28 ማር. 7፡24-30 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ ብዙዎችን ፈወሰ (15፡29-31)
(ማር. 7፡31-37)

29-31 ማር. 7፡31-37 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ አራት ሺ ሰዎችን መገበ (15፡32-39)
(ማር. 8፡1-10)

32-39 ማር. 8፡1-10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 16

ተአምር ለማየት የቀረበ ጥያቄ (16፡1-4)
(ማር. 8፡11-13፤ ሉቃ. 12፡54-56)

1-4 ማር. 8፡11-13 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የፈሪሳውያንና የሰዱዳውያን እርሾ (16፡5-12)
(ማር. 8፡14-21)

5-12 ማር. 8፡14-21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ጴጥሮስ ስለ ክርስቶስ የሰጠው ምስክርነት (16፡13-20)
(ማር. 8፡27-30፤ ሉቃ. 9፡18-21)

13-20 ማር. 8፡27-30 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ ስለ ሞቱ አስቀድሞ ተናገረ (16፡21-23)
(ማር. 8፡31-33፤ ሉቃ. 9፡22)

21-23 ማር. 8፡31-33 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ራስን ስለመካድ (16፡24-28)
(ማር. 8፡34-38፤ ሉቃ. 9፡23-26) :

24-28 ማር. 8፡34-38፤ 9፡1 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከታል።

ምዕራፍ 17

የኢየሱስ መልክ መለወጥ (17፡1-13) /
(ማር. 9፡2-13፤ ሉቃ. 9፡27-36)

1-13 ማር. 9፡2-13 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።
የሚጥል በሽታ ያለበትን ልጅ ፈወሰ (17፡14-23)
(ማር. 9፡14-32፤ 11፡22-23፤ ሉቃ. 9፡37-45)

14-19 ማር. 9፡14-29 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

20 ማር. 11፡22-23 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

21-23 ማር. 9፡29-32 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።⁵⁷

የቤተ መቅደስ ግብር (17፡24-27)

24 ከሃያ ዓመት በላይ የሆኑ አይሁዳውያን በሙሉ የቤተ መቅደስ ግብር በዓመት ሁለት ድራክማ⁵⁸ ይከፍሉ ነበር (ዘጸ. 30፡11-14)። በኢየሱስ ዘመን ሁለት ድራክማ የሚያህል አንድ ሳንቲም አልነበረም፤ ስለዚህ ሁለት ሰዎች በአንድነት ሆነው አራት ድራክማ ይከፍሉ ነበር (ቁ. 27)። ቤተ መቅደስ በኢየሩሳሌም የሚገኝ በቋም ትልቅና የተወሰነ ሕንፃ ሲሆን እርሱን ተከባክቦ መያዝም በጥም አስቸጋሪ ነበር። ይህ መቅደስ የአይሁድ ሃይማኖት ማእከላዊ ቦታም ነበር። አይሁዳውያን ከሁሉ ስፍራ እግዚአብሔርን ለማምለክና መሥዋዕትም ለማቅረብ ወደ ቤተ መቅደስ ይመጡ ነበር። ስለዚህ ወደዚያ ከሚመጡት አይሁዳውያን ሁሉ ግብር በመቀበል የአይሁድ ካህናት ቤተ መቅደሱ ለሚታደስበት ወጪ ይከፍሉ ነበር።

25-26 ጴጥሮስ ለእነዚህ ለግብር ሰብሳቢዎች «ኢየሱስ ግብር ይከፍላል» አላቸው፤ በጴጥሮስ አስተሳሰብ ኢየሱስና የእርሱ ደቀ መዛሙርት ልክ እንደሌሎቹ አይሁዳውያን ግብር የመክፈል ግዴታ አለባቸው።

ኢየሱስ ግን ለጴጥሮስ «ይህ አስፈላጊ አይደለም የአገሪቱ ልጆች የሆኑ ግብር መክፈል የለባቸውም» አለው (ቁ. 26)፤ ኢየሱስ ልጆች ሲል እውነተኛ የእግዚአብሔር ልጆች ማለቱ ነው፤ ይህም በክርስቶስ ያመኑትን ሁሉ ማለት ነው፤ ተራ የሆኑ ምድራውያን ነገሥታት ከገዛ ልጆቻቸው የሥራ ግብር አያስከፍሉም፤ ስለሆነም የአይሁዳውያን መሪዎችም ከእግዚአብሔር እውነተኛ ልጆች ማለትም ከኢየሱስንና ተከታዮቹ ከሆኑት ግብር ማስክፈል አይገባቸውም።

በክርስቶስ ያመኑት በቤተ መቅደስ ማምለክ አስፈላጊያቸው አይደለም፤ ከክርስቶስ በፊት በነበረው ጊዜ በቤተ መቅደስ ውስጥ ለጋሜሊት መሥዋዕት ማድረግ ያስፈልግ ነበር፤ አሁን ግን ክርስቶስ ራሱ የመጨረሻ መሥዋዕት ሆኖአል (ዕብ. 7፡27 እና ማብራሪያውን

57 ሁሉም የቀድሞ ጽሑፎች ቁ. 21 የያዙ አይደሉም። ተመሳሳይ ቁጥር በማር. 9፡29 ይገኛል።

58 ድራክማ የግሪክ ሥንቲም ነው፤ አራት ድራክማዎች አንድ «ቬክል» ይመዝናሉ፤ ቬክል ደግሞ የአይሁዳውያን ሥንቲም ነው፤ የሁለት ድራክማ ግብር በሚለው አነጋገር ፈንታ አንዳንድ ትርጉሞች «ግማሽ ቬክል» ይላሉ።

ይመለከታል)። ክርስቶስ ከመጣ ወዲህ መሥዋዕት ግትረብም አስፈላጊ አይደለም። በመሆኑም የድርው የአይሁድ ቤተ መቅደስ አስፈላጊ አይደለም። አሁን ከቤተ መቅደስ የሚበልጠው መጥቶአል፤ እርሱም ኢየሱስ ነው (ማቴ. 12፥6)። በእርግጥም አማኞች «አዲሶቹ እስራኤል» ራሳቸው አዲስ መንፈሳዊ ቤተ መቅደስ ሆነዋል (1ቆሮ. 3፥16-17)። ኤፌ. 2፥21-22 እና ማብራሪያዎቹንም ይመለከታል)። ስለዚህ ኢየሱስ ጴጥሮስን «ለእኛ ግብር መክፈል አያስፈልገንም» አለው።

27 ይሁን እንጂ ኢየሱስ ጴጥሮስን «ለእነርሱ መስናክል እንዳንሆን» ግብሩን ብትከፍል ይሻላል አለው። ምንም እንኳን ግብር መክፈል ባያስፈልጋቸውም ኢየሱስና ጴጥሮስ ከፈሉ፤ ይህንንም ያደረጉት ለአይሁዳውያን አስፈላጊ ያልሆነ መስናክል እንዳይሆኑ ነበር። እንዳንዶቹም በዚህ ምክንያት ኢየሱስን ጥለው እንዳይሄዱ በማለት ነበር (1ቆሮ. 8፥9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እግዚአብሔርም የተፈለገውን የድራከማ ሳንቲም በተለምዶ እንዲያገኙ ረዳቸው፤ ይህም የተገኘው ከዓሣ ሆኖ ውስጥ ነበር።

ምዕራፍ 18

በመንግሥተ ሰማይ ከሁሉ የሚበልጥ ማን ነው?
(18፥1-5)
(ማር. 9፥36-37፤ 10፥5)

1-4 ማር. 9፥33-35፤ 10፥14-15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

5 ማቴ. 10፥40፤ ማር. 9፥36-37 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ስለ ኃጢአት የተሰጠ ትምህርት (18፥6-9)
(ማር. 9፥42-50፤ ሉቃ. 17፥1-2)

6-9 ማር. 9፥42-50 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የጠፋው በግ ምሳሌ (18፥10-14)
(ሉቃ. 15፥3-7)

10 እነዚህን ታናናሾችን ማለትም አዲስና ደካማ ክርስቲያኖችን መውደድና ማከበር እንደሚገባን ኢየሱስ አስተማረ (ቁ. 5-6)። ልክ እርሱ እንደሚወዳቸው እኛም እነርሱን መውደድ አለብን (ዮሐ. 13፥34)። እግዚአብሔር ትልቅ ዋጋ ለታናናሽ ልጆቹ ስለሚሰጥ እኛም እንደዚሁ ማድረግ ይገባናል።

እያንዳንዱ ክርስቲያን በሰማይ ጠባቂ መልአክ አለው (መዝ. 91፥11፤ ዮሐ. 12፥15 ይመለከታል)። እነዚህ መልአክት በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት ይቆማሉ (ራእ. 5፥11)፤ ሁልጊዜ በሰማይ የአባቱን ፊት ያያሉ። ከክርስቶስ ታናናሾች አንዱን እንኳ የምናጥላለን ብንሆን ወይም ከእነርሱ አንዱ ኃጢአት እንዲሠራ ምክንያት ብንሆን (ቁ. 6)፤ እግዚአብሔር ወዲያውኑ ያውቃል። በጠባቂ መልአክቶቻቸው አማካይነት እግዚአብሔር እያንዳንዱን ይጠበቃል፤ አንዱን የክርስቶስን ትንሽ ልጅ የምናስቀይም ብንሆን የእርሱንም መልአክ ጨምረን እናስቀይማለን።

11 ሉቃ. 19፥10 እና ማብራሪያውን⁵⁹ ይመለከታል።

12-14 እግዚአብሔር ለእያንዳንዱ ክርስቲያን ይጠነቀቃል፤ ታናናሾችና ደካሞች ክርስቲያኖች በቀላሉ ስለሚንሸራተቱ ለእነርሱ በተለየ ሁኔታ ያስብላቸዋል። እኛም ብንሆን እንደዚህ

ለመሰሉት ክርስቲያኖች ልናስብላቸው ይገባናል፤ እያጽናናንና እያበረታታን ከወደቁበት ልናነሳቸው ያስፈልጋል። በዚህ ዓይነት የወደቁትን ወንድሞችና እጎቶች እያጽናናን ንስሐ ገብተው ወደ ታላቁ እረኞቻቸው ወደ ክርስቶስ እንዲመለሱ መጣር አለብን። እግዚአብሔር ከመንገድ ካልወጡት ከዘጠና ዘጠኙ ይልቅ ከልጆቹ አንዱ ከጠፋበት ተመልሶ ወደ እርሱ ሲመጣ በጣም ደስ ይለዋል። ከታናናሾቹ አንዱ እንኳ እንዲጠፋ እግዚአብሔር አይፈቅድም። ይህ ትምህርት ለባዘኑ ክርስቲያኖች ብቻ ሳይሆን ለሰዎች ሁሉ ነው። በሉቃ. 15፥7 መሠረት ንስሐ መግባት ከማያስፈልጋቸው ከዘጠና ዘጠኝ ደጋግ ሰዎች ይልቅ ንስሐ በሚገባ አንድ ኃጢአተኛ ምክንያት በመንግሥተ ሰማይ ደስታ ይሆናል። አስቀድሞ አምነው ካሉት ከዘጠና ዘጠኝ ሰዎች ይልቅ በእያንዳንዱ አዲስ አማኝ በሰማይ ታላቅ ደስታ ይሆናል። የእኛ አምላክ ሁልጊዜ የጠፋውን የሚፈልግ አምላክ በመሆኑ እያንዳንዱ በሚገኝበት ጊዜ ታላቅ ደስታ ይሆናል (ሉቃ. 15፥8-10፤ 19፥10 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከታል)።

ለበደለህ ወንድም ምን ማድረግ እንደሚገባ
(18፥15-20)

15 እዚህ ላይ ኢየሱስ ወንድማችን የሆነ ሰው ቢበድለን ምን ማድረግ እንደሚገባን ያስተምረናል። የበደሉበትን ነገር አንሥተን ፊት ለፊት መነጋገር ይኖርብናል፤ ከወንድማችንም ጋር በፍቅር፤ በትሕትና መነጋገር አለብን። እንዲህ ካደረግን ከወንድማችን ጋር በቀላሉ እንታረቃለን። ወንድማችን ሲበድለን ማድረግ የማይገባን ሦስት ነገሮች አሉ። መጀመሪያ በቁጣ ወደ እርሱ መሄድ የለብንም፤ በቁጣ ሆነን ወንድማችንን ልናሸንፈው መምከርም አይገባንም። ሁለተኛ መራራነትን በልባችን መያዝ የለብንም፤ ከወንድማችን ጋር በግልጥ መነጋገርና ስለደረሰብንም በደል ማስረዳት አለብን። ሦስተኛ ለሌላ ለማንም ሰው ቢሆን ወንድማችንን በመንቀፍ መናገር የለብንም። ዛሬ በቤተክርስቲያን ውስጥ ሌሎችን በመንቀፍ ማውራት የተለመደ ኃጢአት ሆኖአል፤ ኢየሱስ ግን እንዲህ አለ። «ወንድምህ ቢበድለህ አንተና እርሱ ብቻችሁን ሆናችሁ በደሉን ንገረው»። በዚህ መንገድ ወደ ወንድማችን የምንሄድ ከሆነ ብዙ ጊዜ ወንድማችን እንዳልበደለን እንረዳለን። በድሎናል የሚል የተሳሳተ ግምት ብቻ እንደገበረን እናውቃለን። ይህም ብቻ ሳይሆን ምናልባት እኛ እርሱን የበደለንበትን ኃጢአት ይነግረናል።

16 ክርስቲያን ወንድማችን በእውነት እኛን በድሎን ጥፋቱን ለማስተካከል የማይሞክር ከሆነ ሁለት እርምጃዎችን እንወስዳለን። መጀመሪያ የወንድማችን ኃጢአት ትንሽ ከሆነ ወይም እኛን በግል የሚጎዳን ኃጢአት ከሆነ በቀላሉ ይቅርታ ልናደርግለትና (ምንም እንኳ ንስሐ ባይገባ) ጥፋቱንም መርሳት እንችላለን። ፍቅር ኃጢአቱን ይቅር እንድንገል ሊያነሣሣን ይችላል። ፍቅር ብዙ ኃጢአትን ይሸፍናል (ይደመስሳል) (ጴጥ. 4፥8)።

ይሁን እንጂ የወንድማችን ኃጢአት ሌሎችን የሚጎዳ ቢሆን ወይም ኃጢአቱን በፊት ለፊት⁶⁰ መቃወም አስፈላጊ ሆኖ ከተገኘ ከቤተ ክርስቲያን ሁለት ወይም ሦስት ሽማግሌዎችን ይዘን ወደ ወንድማችን መቅረብ ያስፈልገናል። ዓላማችን አሁንም ቢሆን ዕርቅን ለማስገኘት እንጅ ወንድማችንን ለማሳጣትና ለመከሰስ አይደለም። ይሁን እንጂ በኋላ ይህን ወንድማችንን ለቤተክርስቲያን መከሰስ አስፈላጊ ከሆነ (ቁ. 17) በዚህን ጊዜ የእነዚህ ሽማግሌዎች ምስክርነት አስፈላጊ ይሆናል። ለክሱ ማስረጃ የሚሰጡ ሁለት ወይም ሦስት ሽማግሌዎች ከሌሉ ክሱ ለቤተክርስቲያን መቅረብ አይችሉም (ዘጸ. 19፥15፤ 2ቆሮ. 13፥1)።

17 አሁንም ወንድማችን ንስሐ የማይገባና እኛንም መበደሉን የማይተው ቢሆን ኢየሱስ ለቤተክርስቲያን ንገሩ ይለናል። በወንድማማች መካከል ጠብ ቢነሣ የሕዝብ ሽንገ

⁵⁹ በማቴዎስ ፍሬፍ ሁሉም የጥንት ቅጂዎች ቁጥር 11 እይጫምናም በዚሁ ዓይነት ተመሳሳይ ጥቅስ ሉቃስ 19፥10 ይገኛል።

⁶⁰ ለምሳሌ አንድ ወንድም በግወትና በድፍረት እኛን መበደሉን ቢጥላ በእርሱ በደል ምክንያት በራሱ ላይ ወይም በቤተክርስቲያን ላይ ጥፋት ማምጣቱ ከተረጋገጠ የእርሱን በደል ለመቃወም በቁ. 16-17 የተጠቀሰውን እርምጃ መውሰድ ይኖርብናል።

ወዳጅደው ዳኛ መሄድ የለብንም (1ቆሮ. 6:1-6 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እዚህ ላይ ቤተ ክርስቲያን ሲል አጥቢያ ቤተክርስቲያን ማለቱ ነው። «ቤተ ክርስቲያን» ሲል መላውን የሽማግሌዎች ኮሚቴ ወይም መላውን የምዕመናን ማኅበር ማለት ሊሆን ይችላል። ምስክርነቱ ምስክርነታቸውን ለቤተክርስቲያን እንዲሰጡ ይጠበቅባቸዋል።

የ ወንድም አሁንም ንስሐ የማይገባ ከሆነ ከቤተክርስቲያን መባረር ይኖርበታል። የቤተ ክርስቲያን አባሎች ከእንግዲህ ወዲህ ከእርሱ ጋር ምንም ነገር ማድረግ የለባቸውም። አንድ ሰው የቤተክርስቲያንን ፍርድና ሕግ የማይጠብቅ ከሆነ አባል ሊባል አይገባውም። ይሁን እንጂ የዚህ የክብድ ቅጣት ዓላማ በደል የፈጸመውን ወንድም ለማጥፋት አይደለም፤ ይልቁንም በንስሐ ለመመለስ ነው። (1ቆሮ. 5:4-5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ንስሐ ለመግባት እምቢ የሚልና ጋራጠቃ የሚጸና ወንድም እንደ አረማዊና እንደ ቀራጭ ቢቆጠር ይገባዋል። አረማውያንና ቀራጮች በአይሁዳውያን እንደ ኃጢአተኞችና በእግዚአብሔር ቤተሰብ ውስጥ ስፍራ እንደሌላቸው ይቆጠሩ ነበር። ንስሐ የማይገቡ አማኞችም እንደዚሁ ሊቆጠሩ ይገባቸዋል።

እዚህ ላይ አንድ ጥያቄ ሊነሣ ይችላል፤ ታዲያ እንደዚህ ያለውን ደፋርና ንስሐ የማይገባ ወንድም ይቅርታ ልናደርግለት ይገባናል? ንስሐ ቢገባ በእርግጥም ይቅርታ እናደርግለታለን (ሉቃ. 17:3-4 ይመለከታል)። ምንም እንኳን ንስሐ የማይገባ ቢሆንም ይቅርታ ልናደርግለት ይገባናል (ቁ. 21-22)።

እንግዲህ ወንድማችንን ሙሉ በሙሉ ይቅርታ ልናደርግለትና እንደገናም ጥፋቱን ለመርሳት የምንችል ከሆነ፤ የችግሩን ምክንያት ልንጥለው እንችላለን። ኃጢአቱ እኛን በግል ብቻ የሚመለከተን ከሆነ በሌሎች ሰዎች ፊት ልንከሰው አያስፈልግም (1ቆሮ. 6:7)። ወንድማችንን ለመውቀስ መንፈስ ቅዱስ የመራን ከሆነ ኢየሱስ በእነዚህ በሦስት ጥቅሶች ውስጥ በትክክል ምን ማድረግ እንደምንችል አሳይተናል።

18 ቤተክርስቲያን ወይም የሽማግሌዎች ቦርድ ይህን በመሰለ ጉዳይ ፍርድ ለመስጠት ሥልጣን አላቸው። የእነርሱም አስተዳደር በሰማይ የታሰረ ነው፤ ይህም ማለት የእግዚአብሔርን ይሁንታ የሚያገኝ ይሆናል። በዚሁ ዓይነት ይቅርታ ቢያደርጉ ወይም የተሳሳተውን ወንድም ፈተው ቢለቁ እግዚአብሔርም ይቅር ይለዋል። እግዚአብሔር ለቤተክርስቲያንና ለመሪዎች በስሙ እንዲሰሩ ሙሉ ሥልጣን ሰጥቶአቸዋል (ማቴ. 16:19፤ ዮሐ. 20:23 ይመለከታል)።

19-20 እነዚህ ሁለት ጥቅሶች ከቁ. 18 ጋር በተመሳሳይ ሁኔታ የሚቀጥሉ ናቸው። ቤተ ክርስቲያን የማሰር ወይም የመፍታት ሥልጣን እንዲኖራት አባሎችዋ ከእርስዋ ጋር መሰለፍ አለባቸው። የቤተክርስቲያኒቱ አባላት ትክክለኛ ውሳኔ ማስተላለፍ እንዲችሉ መንፈስ ቅዱስ እንዲመራቸው ያስፈልጋል። መንፈስ ቅዱስም ሁሉንም በተመሳሳይ መንገድ ይመራቸዋል። በቤተክርስቲያን አባሎች መካከል አለመስማማት ቢኖር የእግዚአብሔር ፈቃድ የቱ እንደሆነ ለይቶ ማወቅ ያስችላል፤ በአባሎች መካከል ሙሉ መስማማት ከሌለ ቤተክርስቲያን በአንዱ ወንድም ላይ የፍርድ ውሳኔ መስጠት የለባትም። በሚወሰደው እርምጃ ሁሉም የሚሰማሙ ከሆነ ግን ያ ውሳኔ በእግዚአብሔር ፈቃድ የተደረገ ነው። የእግዚአብሔርን ሥልጣን በስተጀርባ አለ ማለት ነው።

እነዚህ ጥቅሶች በአንድ ወንድም ላይ ስለሚተላለፈው የፍርድ እርምጃ አሳብ ለመስጠት ብቻ የተጻፉ አይደሉም፤ ጥቅሶቹ የተጻፉት ስለ ማንኛውም ዓይነት ጸሎት ወይም ልመና ነው። ሁለት ወይም ሦስት ሰዎች በኢየሱስ ስም በአንድነት ሲሰበሰቡ ኢየሱስም ከእነርሱ ጋር አብሮ ይገኛል (ቁ. 20)፤ የኢየሱስም መንፈስ ቅዱስ በውስጣቸው ነው። በጸሎታቸው ሲሰማሙ፤ መንፈስ ቅዱስ እንደሚመራቸው እርግጠኞች መሆን ይችላሉ፤ እንዲሁም ጸሎታቸው በእግዚአብሔር ፈቃድ⁶¹ እንደሆነ ያውቃሉ።

እውነተኛ የኅብረት ጸሎት እንዲኖር በአስተሳሰባችን አንድ መሆን ያስፈልገናል (ቁ. 19)። ጸሎታችንም አብረን በተስማማንበት በአንድ ጉዳይ ላይ መሆን ይገባዋል። ለኅብረት ጸሎት ሁለተኛ የማያስፈልገው ነገር ጸሎቱ በኢየሱስ ስም መቅረብ ነው (ቁ. 20)፤ ይህም ማለት ስለ ኢየሱስ ብለን መጠየቅ ይኖርብናል። ስንጸልይ በአንድ አሳብ ከሆንንና በኢየሱስ ስም ከሆነ መልስ እናገኝበታለን። እግዚአብሔር ለጸሎታችን መልስ የማይሰጠን ከሆነ ብዙውን ጊዜ በኅብረት ባለመጸለያችን ይሆናል።

በግል መጸለይ በእርግጥ በጣም አስፈላጊ ነው (ማቴ. 6:26)፤ እንዲሁም በኅብረት መጸለይ በጣም አስፈላጊ ነው፤ ሁለቱም የጸሎት ዓይነቶች በጣም አስፈላጊዎች ናቸው። በኅብረት መጸለይ በጣም ጠቃሚ የሚሆነው የእግዚአብሔርን አመራርና እርዳታ በምንፈልግበት ጊዜ ነው። በአማኞች ሁሉ ዘንድ የሚሠራው አንዱ መንፈስ ቅዱስ ሐላሆን በአንድነት በምንጸልይበት ጊዜ ነይሉን ሙሉ በሙሉ ይገልጻልናል።

ሁለታችሁ በአንድ ነገር ተስማምታችሁ ብትጸልዩ መልስ ታገኛላችሁ። ይህ በጣም አስደናቂ የሆነ ተስፋ ነው! በዚህ ተስፋ እናምናለን? ባልና ሚስት አብረው ሲጸልዩ ይህን ተስፋ ያምናሉን? እርስ በራሳችን ተስማምተን በኢየሱስ ስም ብንጸልይ እግዚአብሔርም የጸሎታችንን መልስ እንደሚሰጠን ተስፋ ሰጥቶናል።

ስለዚህ በአንድነት በምንሰበሰብበት ጊዜ ለትንንሽ ነገሮች ብቻ አንጸልይ፤ ለታላላቅ ነገሮችም ለመጸለይ ደፋሮች እንሁን። እግዚአብሔርንም ታላላቅ ነገሮችን አድርግልን ብለን እንጠይቀው። በኅብረት ስንጸልይ የእግዚአብሔር ኃይል ሁሉ በእጃችን ነው! የእግዚአብሔር መንግሥት እንዲመጣም እንጸልይ! (ማቴ. 6:10)። ለመከሩ ሠራተኞች እንዲልክ እንጸልይ! (ማቴ. 9:38)። መንፈስ ቅዱስ እንዲወርድም እንጸልይ (ሉቃ. 11:13)። የመንፈስ ቅዱስ ፍቅርና ኃይል ቤተ ክርስቲያናችንንና የራሳችንን ሕይወት እንዲሞላ እንጸልይ። ኢየሱስ ክርስቶስ በቤተክርስቲያንና በእኛ እንዲከብር እንጸልይ!

ምሕረት ስለማያደርግ አገልጋይ የተሰጠ ምሳሌ (18:21-35)

21-22 በሉቃስ 17:4 መሠረት ቀደም ሲል ኢየሱስ እንዲህ ብሎ ነበር፡ «ወንድምህ በቀን ሰባት ጊዜ ቢበድላህና በቀን ሰባት ጊዜም ወደ አንተ እየመጣ በበደለ ተጽጽቻለሁ» ቢልህ ይቅር በለው። ይህ ትምህርት ለደቀ መዛሙርቱ አዲስ ነበር። ምናልባት ኢየሱስ ይህን ሊያስተምር ጴጥሮስ እዚያ አልነበረም። ስለዚህ ኢየሱስ በሰጠው ትርጉም ተጠራጠረ፤ በመሆኑም ጴጥሮስ ወደ ኢየሱስ ቀርቦ፤ ለወንድሙ ምን ያህል ጊዜ ይቅርታ ማድረግ እንደሚገባው ጠየቀ፡ «ሰባት ጊዜ ነው?» አለ ጴጥሮስ ሊከተል የፈለገው ቀለል ያለ ዘዴ ነበር።

ኢየሱስ እንዲህ ሲል መለሰለት፡ «እስከ ሰባ ጊዜ ሰባት እንጂ እስከ ሰባት ጊዜ ብቻ አልላህም»⁶²። ኢየሱስ ወንድማችንን ይቅር ማለት የሚገባን እስከ ሰባ ጊዜ ሰባት (ወይም 490) ጊዜ ነው ማለቱ አልነበረም። ኢየሱስ ያለው እንዲህ ነበር፤ ወንድማችን የቱንም ያህል ጊዜ ቢበድለን ወይም ኃጢአቱ የቱንም ያህል ታላቅ ቢሆን እኛ ባለማግኘት ይቅርታ ማድረግ አለብን፤ ከሰባ ጊዜ ሰባትም (ወይም 490) ቢበልጥ እንኳ ይቅርታ ማድረግ ይገባናል። በእነዚህ ጥቅሶች ኢየሱስ ወንድማችን የእኛን ይቅርታ ለማግኘት ንስሐ መግባት አለበት ብሎም አሳሳብንም። እኛ በነፃ የእግዚአብሔርን ይቅርታ የተቀበልን በመሆናችን እኛም ሌሎችን በነፃነትና ያለ ምንም ቅድመ ሁኔታ ንስሐ ገቡም አልገቡም ይቅርታ ማድረግ አለብን (ማቴ. 6:12፤ 14-15፤ ማር. 11:25-26 እና ማብራሪያዎቹንም ይመለከታል)።

61 ጸሎታቸው በመጽሐፍ ቅዱስ ከተባለው ከእግዚአብሔር ፈቃድ ተቃራኒ በሆነ ሁኔታ መቅረብ የለባትም፤ መንፈስ ቅዱስ በመጽሐፍ ቅዱስ ከተጻፈው ተቃራኒ በሆነ ሁኔታ አይመራም።

62 ሰባ ጊዜ ሰባት በሚለው ቃል ምትክ እንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «ሰባት ጊዜ ሰባ» ይላሉ፤ የመጀመሪያው የግሪክ ጽሑፍ በሁለቱም መንገድ መተርጎም እንችላለን፤ በሁለቱም መንገድ ቢሆን የትምህርቱ አሳብ ያው ነው።

አንዳንድ ጊዜ በተለያዩ የኃጢአት ዓይነቶች ወንድማችንን ይቅር እንል ይሆናል፤ አንዳንድ ጊዜም አንዲት ኃጢአት በመደጋገም ስለሚሠራ ይቅር ልንለው እንችላለን፤ በሌላ ጊዜ ደግሞ አንድ ጊዜ ስለፈጸመው ኃጢአት እኛ በተደጋጋሚ ይቅርታ እናደርግለት ይሆናል፤ ምናልባትም አንድ ቁን አንድ ዓይነት ኃጢአት ስለፈጸመ ይቅርታ ልናደርግለት እንችላለን፤ ነገር ግን በሚቀጥለው ቀን ይቅርታ ለማድረግ ያቅተን ይሆናል፤ እንዲህ ከሆነ ስለዚያ ኃጢአት አሁንም ይቅርታ ማድረግ አለብን፤ ምናልባትም ለዚያችው አንድ ኃጢአት ሰባ ጊዜ ሰባት ለወንድማችን ይቅርታ ማድረግ ያስፈልገናል።

23 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ስለ ይቅርታ ለማስተማር ፊልጎ ይህን ምሳሌ ሰጣቸው። በብሉይ ኪዳን የነበረው ሕግ ዓይን ስለያይዞ የሚል ነበር (ማቴ. 5፡38)፤ በመንግሥተ ሰማይ ግን ሕት፡ «ለወንድምህ ይቅርታ አድርግለት አንተም ይቅርታ ታገኛለህ» የሚል ነው። በዚህ ምሳሌ ላይ ያለው ንጉሥ እግዚአብሔር ነው አገልጋዮቹም የሚወክሉት አማኞችን ነው።

24 የመጀመሪያው አገልጋይ ከንጉሡ የተበደረው ዐሥር ሺህ ታላንት ነው ይህም በብዙ ሚሊዮን ብር የሚቆጠር ነው።

25 የተበደረውን መክፈል ባልቻለ ጊዜ ንጉሡ እርሱና ቤተሰቡ በሙሉ ባሪያዎች ሆነው እንዲሸጡ አዘዘ።

26-27 ነገር ግን አገልጋዩ ጊዜ እንዲሰጠው በጠየቀ ጊዜ ንጉሡ አዘዘለትና ይቅር አለው፤ በሙሉ የተበደረውን ይቅርታ አደረገለት።

28-31 ነገር ግን ይህ የመጀመሪያው አገልጋይ ንደኛው ወደነበረ ወደ ሌላ አገልጋይ ሄደ፤ ይህም አገልጋይ መቶ ዲናሪ ተበድሮት ነበር። ጥቂት ብሮች ማለት ነው፤ ታዲያ የመጀመሪያው አገልጋይ ሁለተኛውን አገልጋይ፡ «ምንም ምሕረት አላደርግላህም መቶ ዲናሪየን ስጠኝ» አለው። ብድሩን ይቅር ሊልለት አልፈለገም፤ እንዲያውም ጊዜ እንኳ ሊሰጠው አልቻለም።

32-35 ንጉሡ ይህን ነገር በሰማ ጊዜ፤ ይቅርታ አድርጎለት የነበረውን ያንን ምሕረት የሌለው አገልጋይ በሱ የነበረበትን ዕዳ ሁሉ እስኪከፍል ድረስ እስር ቤት አስገቡት በማለት ትእዛዝ ሰጠ። እንግዲህ እናንተም እያንዳንዳችሁ ወንድሞቻችሁን ከልብ ይቅር ባትሉ በሰማይ ያለው አባትም እንዲሁ ያደርግባችኋል (ቁ. 35)።

እግዚአብሔር የሰዎችን ሁሉ ብድር ሂሳብ (ኃጢአት) ይደዛል። በእግዚአብሔር ፊት ያለብን ዕዳ ማለትም የኃጢአታችን ብዛት ልክ እንደዚያ እንደ መጀመሪያው አገልጋይ ዕዳ እጅግ ብዙ ሆኖ ይቆጠራል፤ የቱንም ያህል መልካም ሥራ ብንሠራ ዕዳችንን መክፈል አንችልም። እግዚአብሔር ግን በምሕረቱ በፍጹም ይቅር ይለናል፤ ታዲያ ይህን ያህል ይቅርታ የተቀበልን ሰዎች ለሌሎች ይቅርታ ማድረግ እንዴት ይሣነናል? ስለዚህ ወንድማችንን በቃል ብቻ ሳይሆን ከልባችን ይቅር እንበለው።

ይህ ምሳሌ የሚያስተምረን፤ ወንድማችንን ይቅር የማንል ከሆነ እግዚአብሔር ለእኛ ያላየውን ምሕረት መልሶ እንደሚወስድብን ነው። አንዳንድ ክርስቲያኖች፤ ማንም ሰው ቢሆን ለሌላው ሰው ምሕረት ማድረግ የማይችል ከሆነ እርሱ ራሱም ከእግዚአብሔር ምሕረት አልተቀበለም ይላሉ። ይህም እርሱ ራሱ ክርስቲያን አይደለም ማለት ነው (ሉቃ. 7፡41-43፤ 47)። ሌሎች ግን ከእግዚአብሔር ምሕረትንና ይቅርታን የተቀበለ ሰው ለሌላው ይቅርታ ባለማድረግ ምክንያት ሊያጣው ይችላል ይላሉ (በእስተምህሮ ጳሰላው፤ ደኅንነታችንን ልናጣ እንችላለንን? የሚለውን ይመለከታል)።

ምዕራፍ 19

ፍቺ (19፡1-12)
(ማር. 10፡1-12)

1-9 ማር. 10፡1-12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።
10 ኢየሱስ ስለ ጋብቻ በሚያስተምርበት ጊዜ እንዲህ ብሎአል፡ «... እግዚአብሔር አጣምሮ አንድ ያደረገውን ሰው አይለየው» (ቁ. 6)። በሌላ አነጋገር በጋብቻ ውስጥ መተማመን ካልጠፋ በቀር ሰው ሚስቱን ፈትቶ ሌላዋን

ማግባት አይችልም (ቁ. 9)። የእግዚአብሔር ዕቅድና ምኞት እንዲህ ነው፤ ወንድና ሴት አንድ ጊዜ ከተጋቡ እንደተጋቡ መቆየት አለባቸው፤ ሰዎች እንደ እንስሳ አይደሉም (1ቆሮ. 7፡10-11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ደቀመዛሙርቱ በባልና በሚስት መካከል ብዙ ጊዜ ችግር እንደሚፈጠር ያውቃሉ፤ ፍች የማይፈቀድ ከሆነ እንዲያውም ጨርሶ አለማግባት የተሻለ ነው ብለው አሰቡ። «ደስታ የሌለበት ጋብቻ ውስጥ ከመኖር ጨርሶ ያለማግባት የተሻለ ነው» የሚል የአይሁዳውያን አባባል ነበር (ምሳሌ 21፡9፤ 19)።

11 ኢየሱስ፡ «ያለ ማግባት የተሻለ ነው» (ቁ. 10) የሚለው ትምህርት ለሰው ሁሉ የሚሆን አይደለም በማለት መልስ ሰጠ። እግዚአብሔር በተለየ ሁኔታ የሚጠራቸው ሳያገቡ መኖር ይችላሉ፤ ስለሆነም ይህ ትምህርት ለእነርሱ ይሆናል ማለት ነው። ይህም የተሰጣቸው ሰዎች ብቻ ሳያገቡ መኖር ይቻላሉ (1ቆሮ. 7፡7-9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ብዙ ሰዎች ግን ለማግባት የተጠሩ ናቸው፤ አይሁዳውያን ጋብቻን እንደ ሥራ ነበር የሚቆጥሩት (ዘፍ. 2፡24)። ማግባት እግዚአብሔር የሰጠውን ትእዛዝ እንደመፈጸም ይቆጠራል (ኤር. 29፡6)። የጋብቻ ቀንበር በቀላሉ ሊነሣ የማይቻል መሆኑ፤ ጋብቻን ለመተው የምናቀርበው ምክንያት አይሆንም።

12 ኢየሱስ ሳያገቡ በነፃነት ሊኖሩ የሚችሉ ሦስት ዓይነት ሰዎችን ጠቅሷል። የመጀመሪያዎቹ ከመወለዳቸው ጀምሮ ስልብ የሆኑ (ጃንደሪቦች የሆኑ)፤ ጥቂት ሰዎች ከመወለዳቸው ጊዜ ጀምሮ በሰውነታቸው አንድ ዓይነት አለመስተካከል ያለባቸውና ግብረሥጋ ለመፈጸም የማያስችላቸው አሉ። ሁለተኛዎቹ ሰው ስልብ ያደረጋቸው (ጃንደሪባ) ናቸው። በኢየሱስ ጊዜ በጣም ጭካኔ የተሞላበት ቅጣት የወንድን የግብረሥጋ ብልት መቆረጥ ወይም እንዳይሠራ ማድረግ ነበር። ሦስተኛዎቹ ለእግዚአብሔር መንግሥት አገልግሎት ምክንያት ለብቻቸው እንዲኖሩ እግዚአብሔር የመረጣቸው ናቸው። ሙሉ አትኩሮት ከርስቶስን ለማገልገል እንዲሰጡ ተጠርተዋል። ሐዋርያው ጳውሎስ እንደዚህ የነበረ ሰው ነበር (1ቆሮ. 7፡32-35)።

ስለዚህ ኢየሱስ እንዲህ በማለት ትምህርቱን ጨረሰ «ሊቀበል የሚችል ይቀበለው» (ስለ አለማግባት ያለውን ትምህርት ማለት ነው)።

ሕፃናትና ኢየሱስ (19፡13-15)
(ማር. 10፡13-16፤ ሉቃ. 18፡15-17)

13-15 ማር. 10፡13-16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ወጣቱ ሀብታም ሰው (19፡16-30)
(ማር. 10፡17-31፤ ሉቃ. 18፡18-30)

16-30 ማር. 10፡17-31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 20

የወይን አትክልት ሠራተኞች ምሳሌ (20፡1-16)

1-2 በማቴዎስ ምዕራፍ 13 እንደተሰጡት ምሳሌዎች እዚህም ላይ ኢየሱስ መንግሥተ ሰማይ ምን እንደምትመስል ያስረዳል፤ በዚህ ምሳሌ የእርሻው ባለቤት እግዚአብሔር ነው። በምሳሌው የእርሻው ባለቤት በጠዋት ጥቂት ሠራተኞች ጠርቶ በአትክልቱ ቦታ እንዲሠሩ ነገራቸው። በኢየሱስ ጊዜ በእርሻ ላይ የሚሠሩ ሰዎች በቀን ዐሥራ ሁለት ሰዓት ይሠሩ ነበር፤ ከጠዋቱ 12 ሰዓት እስከምሽቱ ዐሥራ ሁለት ሰዓት

ማለት ነው። የእርሻው ባለቤት በቀን⁶³ አንድ ዲናር ሊከፍላቸው ተስማማ፤ እከፋፈሉ ጥሩ ስለነበር ሠራተኞቹ ደስ አዛቸው።

3-7 በሦስተኛው፣ በስድስተኛው፣ በዘጠነኛውና በዐሥራ አንደኛው ሰዓት የእርሻው ባለቤት ያልተቀጠሩ ሌሎች ሠራተኞችንም አገኘ። ወደ አትክልቱ ቦታ እንዲህ ብሎ ላካቸው «የሚገባቸውንም ዋጋ እከፍላችኋለሁ» አላቸው (ቁ. 4)።

8-10 በመሸም ጊዜ የእርሻው ባለቤት ለሠራተኞች እኩል ዋጋ ከፈላቸው፤ የቱንም ያህል ረገርም ጊዜ የሠራ ቢሆን አንድ ዲናር አገኘ።

ከዚህ ምሳሌ ሁለት ነገሮችን እንድናስተውል ያስፈልጋል። በመጀመሪያ ዲናር የደህንነት ምልክት ነው፤ በእግዚአብሔር የተመረጡት ሁሉ የቱንም ያህል ጊዜ እግዚአብሔርን ቢያገለግሉ፣ ለምን ያህል ጊዜም ከርስቲያን⁶⁴ ቢሆኑም ደህንነትን በእኩል ደረጃ ይቀበላሉ። በኢየሱስ በስተቀኝ ተሰቅሎ የነበረው ወንጀለኛ በሕይወቱ መጨረሻ ላይ አመነ፤ ነገር ግን ደህንነትን ያገኘው ልክ እንደሚገኝም ከርስቲያን ነበር (ሉቃ. 23፥39-43)።

በእነዚህ ጥቅሶች የምንረዳው ሁለተኛው ነገር እግዚአብሔር ትክክለኛ መሆኑን ነው። ዐሥራ ሁለት ሰዓት ለሚሠሩትም አንድ ጊዜ በስምምነቱ መሠረት ሰጣቸው፤ ጥቂት ለሠሩት ግን በጣም ለጋስ ሆነ፤ ከሚገባቸው በላይም ከፈላቸው። ለጋስ መሆን በአድሎ መሥራት አይደለም። እግዚአብሔር ለሚፈልገው ሰው ለጋስ ይሆናል፤ ለፈለጋቸውም ሰዎች ጸጋውን ይሰጣል (ሮሜ 9፥18-21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ደህንነታችን ሁልጊዜ ከጸጋ ጋር የተያያዘ ነው፤ በሠራነው ሰዓት አይወሰንም፤ ደህንነታችንን በደመወዝ መልክ ልናገኘው አንችልም፤ የእግዚአብሔር ስጦታ ነው (ኤፌ. 2፥8-9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

11-12 እነዚያ ዐሥራ ሁለት ሰዓት የሠሩት ያነሰ ሰዓት ከሠሩት እኩል እንደከፈላቸው ባወቁ ጊዜ ማጉረምረም ጀመሩ፤ ለምን? አላግባብ ስለተሠራ ሳይሆን፣ በራሳቸው ቅንዓት ምክንያት ነበር።

እኛስ ብንሆን ይህን የመሰለ ቅንዓት አሳይተን አናውቅም? አንድ ሰው በሥራ ላይ ይሾማል ወይም ከፍተኛ ደመወዝ ያገኛል፤ እኛ ምን እናደርጋለን? እናጉረመርማለን፤ የምናጉረመርመውም ቅንዓት ስላደረብን ነው። ቅን ፍርድ አልተደረገም እንላለን ነገር ግን ተሳስተናል፤ የምናጉረመርመው በጎረቤታችን መልካም ዕድል ስለቀናን ነው (ዘጸ. 20፥17)።

ለዚህ ቅንዓት ሌላ ምሳሌ የምናገኘው በጠፋው ልጅ ምሳሌ ውስጥ ታላቅ ወንድምየው ባደረገው ነገር ነው (ሉቃ. 15፥25-32 ይመለከታል)። በዚያ ምሳሌ ታላቅ ወንድሙ ዐሥራ ሁለት ሰዓት እንደሠሩት ሠራተኞች ነው፤ ያለ አግባብ የደረሰበት ነገር አልነበረም፤ አባቱም ቢሆን፣ «ልጄ ሆይ! . . . የእኔ የሆነ ሁሉ የሉን ትኑ» ነበር ያለው (ሉቃ. 15፥31)። ሆኖም ታላቅ ወንድምየው በጣም ተቆጣ፤ ለምን? በታናሽ ወንድሙ ስለቀና ነበር።

13-15 የእርሻውም ባለቤት ቀኑን ሙሉ ከሠሩት መካከል አንደኛውን እንዲህ አለው፡ «ምንም አልበደልሁህም (ቁ. 13)፤ ጥቂት ጊዜ ለሠሩት ለጋስ መሆኑ ብፈልግ የራሴ መብት ነው፤ እኔ ለጋስ በመሆኔ ቀናህብኝን?» (ቁ. 15)። ፈጽሞ በእግዚአብሔር ላይ አናጉረምርም። በምድራዊ ጌቶቻችንም ላይ ብናጉረመርም በእግዚአብሔር ላይ እንጸጉረመርምን ይቆጠራል፤ ምክንያቱም እነዚያን ምድራዊ አለቆቻችንን በእኛ ላይ የሾማቸው እግዚአብሔር ነው፤ ምድራዊ ጌታችን ትክክለኛ ባይሆን ወደ እግዚአብሔር መጮኽ እንችላለን (ያዕ. 5፥4 ይመለከታል)። ሆኖም በቅንዓት ምክንያት ልናጉረመርም አይገባም።

እግዚአብሔር ከአማኞች ሁሉ ጋር ስምምነት አድርጓል፤ እግዚአብሔር ዋጋ ሊሰጠን ቃል ገብቷል፤ ይህም የዘላለም ሕይወት ነው።⁶⁵ እኛም ልናገለግለው ተስማምተናል። ታዲያ በመንገድ ላይ እያለን ሥራው ከብዱን ብናገኝ ወይም የኑሮ ሁኔታችን አስቸጋሪ ቢሆን የምናጉረመርምበት ምንም ምክንያት ያለንም፤ እግዚአብሔር የተስማማበትን ዋጋ ይጠብቃል፤ እኛም የራሳችንን መጠበቅ አለብን።

6 ፊተኞች የሆኑ ጳለኞች ይሆናሉ፤ ጳለኞችም የሆኑ ፊተኞች ይሆናሉ። የመጨረሻ ሠራተኞች በመጀመሪያ ተከፈላቸው (ቁ. 8-9) አንዳንድ ጊዜ በሕይወታቸው አርጅተው ጌታን የሚቀበሉ ብዙ ጸጋ ይቀበላሉ፤ ብዙ በከርስትና ሕይወት ከቆዩት ይልቅ ፍሬያማ የሆነ ሕይወትም አላቸው።

በትጋት የሚሠሩና ራሳቸውን መጀመሪያ ለማድረግ የሚጥሩ ብዙውን ጊዜ መጨረሻ ይሆናሉ። ብእግዚአብሔር ጸጋ የሚመኩ መጀመሪያ ይሆናሉ፤ በራሳቸው ሥራ የሚመኩ ደግሞ መጨረሻ ይሆናሉ። አመስጋኞች የሆኑት መጀመሪያ ሲሆኑ፣ የሚያጉረመርሙና ቀናተኞች ግን መጨረሻ ይሆናሉ (ማር. 10፥31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ ስለሞቱ ዳግመኛ አስቀድሞ ተናገረ (20፥17-19) (ማር. 10፥32-34፤ ሉቃ. 18፥31-34)

17-19 ማር. 10፥32-34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የእናት ልመና (20፥20-28) (ማር. 10፥35-45፤ ሉቃ. 22፥24-27)

20-28 ማር. 10፥35-45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ሁለት ዓይነ ስውሮች ተፈወሱ (20፥29-34) (ማር. 10፥46-52፤ ሉቃ. 18፥35-43)

29-34 ማር. 10፥46-52 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 21

ኢየሱስ በታላቅ ድል ወደ ኢየሩሳሌም ገባ (21፥1-11) (ማር. 11፥1-11፤ ሉቃ. 19፥28-40፤ ዮሐ. 12፥12-16)

1-11 ማር. 11፥1-11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ በቤተ መቅደስ (21፥12-17) (ማር. 11፥15-19፤ ሉቃ. 19፥45-48)

12-17 ማር. 11፥15-19 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የበለሲቱ ዛፍ መድረቅ (21፥18-22) (ማር. 11፥22-24፤ 20-24)

18-19 ማር. 11፥22-24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

20-22 ማር. 11፥20-24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

63 ዲናሪስ የሮማውያን ሣንቲም ነበር፤ በአዲስ ኪዳን ዘመን ይሠራበት ነበር።
64 በሰማይ አማኞች ሁሉ አንድ ዓይነት ደህንነት ያገኛሉ፤ አንድ ዓይነት ዘላለማዊ ሕይወት ይኖራቸዋል፤ ነገር ግን በምድር ላይ በሠሩት ሥራ መሠረት የተለያየ ሽልማት ይኖራቸዋል (ማቴ. 16፥27፤ 2ቀሮ. 5፥10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

65 ዘላለማዊ ሕይወት እንደ ደመወዝ አይደለም፤ ስጦታ ነው፤ ዘላለማዊ ሕይወት በሥራ አናገኝም።

ኢየሱስ ሥልጣኑ ከየት እንደሆነ ተጠየቀ (21፡23-27)
(ማር. 11፡27-33፤ ሉቃ. 20፡1-8)

23-27 ማር. 11፡27-33 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የሁለቱ ልጆች ምሳሌ (21፡28-32)

28-29 ኢየሱስ ይህን ምሳሌ የተናገረው ሕግን እንከተላለን በማለት ራሳቸውን ያመጻፍቁ ለነበሩት ለአይሁዳውያን መሪዎች ነበር። የመጀመሪያው ልጅ የሚወከለው ቀራጮችንና ዘማውያንን ነው (ቁ. 31)። እነርሱ ራሳቸውን ርኩስ አድርገው ነበር የሚቆጥሩት። ኢየሱስን ልክ ጴጥሮስ እንዳለው ነበር ያሉት። «ጌታ ሆይ! እኔ ኃጢአተኛ ስለሆንኩ ወደ እኔ አትቅረብ!» (ሉቃ. 5፡8)። እንደዚህ ዓይነት ሰዎች ሃይማኖተኞች ለመሆን ተስፋ አይሰጡም። ኢየሱስንም ቢሆን «እምቢ» ብለውት ነበር፤ ሆኖም ንስሐ ገብተው ወደ እግዚአብሔር ተመልሰዋል (ሉቃ. 18፡13-14)። እግዚአብሔር ደግሞ ንስሐ የገቡትን ሰዎች እንደ ዓድቃን ይቆጥራቸዋል፤ ምክንያቱም በመጨረሻ ላይ የእርሱን ፈቃድ ያደርጋሉ።

30-31 ሁለተኛው ልጅ ደግሞ የአይሁዳውያን መሪዎችን የሚወከል ነው። እነርሱ እንዲህ ይላሉ። «እኛ ጻድቃን ነን፤ እኛ በሁሉ ነገር የምንታዘዝ ነን፤ በእርግጥ እግዚአብሔርንም እንታዘዛለን»። ነገር ግን ይህን የሚሉትን ሁሉ አያደርጉትም። እግዚአብሔርም በአጥማቂው በዮሐንስ በኩል «ንስሐ ግቡ» ብሎአቸዋል። እነርሱ ግን ንስሐ አልገቡም፤ በክርስቶስም አላመኑም። እግዚአብሔርንም አልወዱም። ራሳቸውን ግን በጣም ይወዳሉ። በመጨረሻም እግዚአብሔርን አልታዘዙም።

ኢየሱስ የአይሁድ መሪዎችን፤ ቀራጮችንና ዘማውያንን የራሱ ስሜት ኃጢአተኞች ንስሐ በመግባታቸው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት በመግባት ይቀድሙአቸዋል (ሉቃ. 18፡9-14 ይመለከታል)። ሥላሴቶች የሆኑ ፊተኞች ይሆናሉ (ማቴ. 20፡16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በምሳሌው ውስጥ የሚገኙት የሁለቱም ልጆች ጠባያቸው ጥሩ አልነበረም። የመጀመሪያው በአንጋገሩ ልክ አይደለም፤ ሁለተኛው በሥራው ልክ አልነበረም። ከምሳሌው እንደምንረዳው እግዚአብሔር ከንቁ ተስፋ ከሚሰጥ ሰው ይልቅ አንዳች ሥራ የሚሠራውን ሰው ይመርጣል (ማቴ. 7፡21 ይመለከታል)።

32 ከዚህም በማያያዝ ኢየሱስ፤ የአይሁዳውያን መሪዎችን እግዚአብሔርን በምን መንገድ እንዳልታዘዙት ነገራቸው። ዮሐንስ የመጣው የጽድቅን መንገድ ሊያሳያቸው ማለትም እንዴት መኖር እንደሚገባቸው ሊነግራቸው ነበር። እነርሱ ግን ዮሐንስንም አላመኑትም፤ ደግሞም አልታዘዙትም። ንስሐም አልገቡም፤ የንስሐ ሥራ አላሳዩም (ማቴ. 3፡8)፤ ነገር ግን ኃጢአተኞቹ አረማውያን በዮሐንስ አመኑ (ሉቃ. 7፡29-30 ይመለከታል)።

ይህም ብቻ ሳይሆን የአይሁዳውያን መሪዎች ብዙ ሰዎች ዮሐንስን ሲከተሉና ንስሐም ሲገቡ ተመልክተዋል፤ ይህም ሆኖ ለማመን እምቢ አሉ፤ ስለዚህ በእነርሱ ላይ የሚመጣው ፍርድ ታላቅ ይሆናል፤ ንስሐ የማንገባና ወደ ክርስቶስ የማንመለስ እንዲሁም የእግዚአብሔርን ፈቃድ የማንፈጽም ከሆነ ሁላችንም እንደ እነርሱ ታላቅ ፍርድ ይጠብቀናል።

የጢሰኞቹ ምሳሌ (21፡33-46)

(ማር. 12፡1-12፤ ሉቃ. 20፡9-19)

33-46 ማር. 12፡1-12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 22

የሠርጉ ግብዣ ምሳሌ (22፡1-14)

1-2 ኢየሱስ ብዙ ጊዜ መንግሥተ ሰማይን በትልቅ ግብዣ ይመስለዋል (ማቴ. 8፡11፤ ሉቃ. 14፡15)። በዚህ ምሳሌ ንጉሡ የሚወከለው እግዚአብሔርን፤ ልጁ ደግሞ ክርስቶስን ነው።

3-5 ንጉሡ ብዙ እንግዶችን ጋብቷል፤ እነርሱም አይሁዳውያን ናቸው፤ ነገር ግን ብዙ አይሁዳውያን ክርስቶስ መሊሕ ወይም የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆኑ አያምኑም ነበር። ስለዚህም ለእርሱ ክብር ተቀብረው ግብዣ ላይ መገኘት አልፈለጉም። ንጉሡ ግን ታላቅ ትዕግሥት በማሳየት አገልጋዮቹን ሁለት ጊዜ ልኮ እንግዶቹን እንዲጠሩ አደረገ እነርሱ ግን አሁንም መምጣት አልፈለጉም።

6 ለመምጣት አለመፈለግ ብቻ ሳይሆን፤ እነዚያ የጠሩአቸውን አገልጋዮች ብዙ አንገላቷቸው። አገልጋዮቹ የሚወከሉት የክርስቶስን ደቀ መዛሙርት ነው፤ አይሁዳውያን ግን ስደት አደረሱባቸው።

7 ስለዚህም ንጉሡ እነዚያን ገዳዮች ገደለ ከተማቸውንም በእሳት አቃጠለ። ይህ እንግዲህ ስለ ኢየሩሳሌም መጥፋት የተነገረ ትንቢት ነው። ኢየሱስ ከምክር ባሕርን ዓመት በኋላ በ70 ዓ.ም. ላይ የሮም ሠራዊት መጥቶ ኢየሩሳሌምን ደመሰሰት፤ በዚያ ይኖሩ የነበሩትን አይሁዳውያንንም አጠፋ።

8-9 አብዛኛዎቹ አይሁዳውያን እግዚአብሔር በክርስቶስ ግብዣ ላይ ሲጠራቸው እምቢ ብለው ስለቀሩ እግዚአብሔር አረማውያንን ጠራ (ማቴ. 8፡11-12፤ 21፡43፤ ሉቃ. 14፡15-24 እና ማብራሪያዎቹንም ይመለከታል)።

10 አገልጋዮቹ ሄደው የሰውን ዘር ሁሉ መልካሞቹንም ሆነ ከፋዎችን ወደ ግብዣው ጠሩ፤ ቀራጮችንም ሆነ ዘማውያንን ጠሩ (ማቴ. 21፡31-32 ይመለከታል)። የተጣሉ ኃጢአተኞች ሁሉ ተጠሩ፤ የሚያገኙትን ሰው ሁሉ ሰበሰቡ፤ እንዴዎችና እንክርዳዶችም በአንድነት ነበሩ (ማቴ. 13፡29-30፤ 40-41)፤ መልካምና መጥፎ ዓሣዎችም በአንድ መረተ ውስጥ ነበሩ (ማቴ. 13፡47-49)።

11-13 ከእንግዶቹ አንዱ የሠርግ ልብስ አልነበረውም፤ የሠርጉ ልብስ ጽድቅን የሚወከል ነው፤ ይህም በእምነት የምንሰብሰው የክርስቶስ ጽድቅ ነው፤ ወደ ግብዣው የሚመጡ ሁሉ የክርስቶስን ጽድቅ መልበስ ይኖርባቸዋል (ሮሜ 13፡14፤ ገላ. 3፡26-27፤ ፊል. 3፡8-9 እና ማብራሪያዎቹንም ይመለከታል)። ያ የሠርግ ልብስ ሳይለብስ የመጣው ሰው የሚወከለው በክርስቶስ በእውነት ያላመኑትን ገና ጽድቅንም ያልለበሱትን ሁሉ ነው። እነርሱም በቁጥር 10 ላይ «እንክርዳድ» ወይም «መጥፎ ዓሣ» በመባል የተጠቀሱት መጥፎ እንግዶች ናቸው። ምንም እንኳ ወደ ንጉሡ ቤት ከሌሉት እንግዶች ጋር ተደባልቀው የመጡ ቢሆንም ተቀምጠው አይመገቡም፤ ወደ ውጪ ይጣላሉ።

14 የተጠሩት ብዙዎች ናቸው፤ ነገር ግን የተመረጡት ጥቂቶች ናቸው። የክርስቶስ ወንጌል ለሰው ሁሉ ይሰበካል፤ ብዙዎችም የክርስቶስን ጥሪ ይሰማሉ፤ በመጀመሪያም ሊመጡ ይችላሉ። የክርስቶስ ወንጌል በጣም ያስደስታል ይላሉ፤ ከእርሱም ጋር የሚስማሙ ይመስላሉ። ነገር ግን በልባቸው ሕይወታቸውን በሙሉ ለክርስቶስ አይሰጡም። ወደ ክርስቶስ የሠርግ ግብዣ የሚመጡት ጣፋጭ ምግብን ለመብላትና የክርስቶስን በረከት ለመክፈል ነው። ነገር ግን ሊቀበሉትና የክርስቶስ አገልጋዮች ለመሆን አይፈልጉም፤ ለዚህ አልተመረጡም። የክርስቶስ አገልጋዮች የተመረጡ መሆን አለባቸው (ዮሐ. 15፡16 ይመለከታል)።

ለቂሳር ታክስ መክፈል (22፡15-22)

(ማር. 12፡13-17፤ ሉቃ. 20፡20-26)

15-22 ማር. 12፡13-17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ጋብቻ በትንሣኤ ጊዜ (22÷23-33)

(ማር. 12÷18-27፤ ሉቃ. 20÷27-40)

23-33 ማር. 12÷18-27 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ከሁሉ የሚበልጥ ትእዛዝ (22÷34-40)

(ማር. 12÷28-34)

34-40 ማር. 12÷28-34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ክርስቶስ የማን ልጅ ነው? (22÷41-46)

(ማር. 12÷35-37፤ ሉቃ. 20÷41-44)

41-46 ማር. 12÷35-37 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 23

የአይሁዳውያን መሪዎች ኃጢአት (23÷1-12)

(ሉቃ. 11÷46፤ 14÷11)

1-2 በዚህ ምዕራፍ ኢየሱስ የሕግ መምህራንን፣ ፈሪሳውያንንና የአይሁድ ሕዝብ መሪዎች የሆኑትን ይቃወማል። ይህ ምዕራፍ የተጻፈው በሥራቸው ታማኝነት ለተደላቸው፣ በሥልጣናቸው አላግባብ ለሚጠቀሙ የሃይማኖት መሪዎች እንደሆነ ልናስተውል ይገባል። በዚህ ምዕራፍ ኢየሱስ የአይሁድ መሪዎችን መጥፎ ጠባይ ይገልጻል። ዋናው ኃጢአታቸውም ግብዝነት ነበር። በውጪ ጸድቃን መስለው ይታያሉ፤ በውስጣቸው ግን ርኩሳን ነበሩ። የሃይማኖት መሪዎች በሙሉ በዚህ ዓይነት ኃጢአት ለመውደቅ በብርቱ የተጋለጡ ናቸው።

የሕግ መምህራንና ፈሪሳውያን በሙሴ መቀመጫ ላይ ተቀምጠዋል። በብሉይ ኪዳን ታላቅ የአይሁዳውያን መሪ የነበረው ሙሴ የአይሁድን ሕግ ከእግዚአብሔር ተቀብሎ ለአይሁዳውያን ሰጣቸው፤ መምህራኑና ፈሪሳውያን በዚህ ሕግ የሰለጠኑ ነበሩ። አሁንም የሙሴን ቦታ ወስደው ሕጉን ለሕዝቡ ያስተምሩ ነበር።

3 ስለዚህም ኢየሱስ «... ታዘዙአቸው» ይላል። እነርሱ የሚያስተምሩት በብሉይ ኪዳን የተጻፈውን እውነተኛ ሕግ ከሆነ፣ ትምህርታቸው ትክክለኛ ነው፤ ልትከተሉትም ይገባል። በመጥፎ አስተማሪዎች ቢሰጥ እንኳን መልካሙን ትምህርት መቃወም የለብንም፤ በሥራ ላይ የሚውለው በመጥፎ ዳኞች ቢሆንም መልካሙን ሕግ አንታዘዝም ማለት አንችልም።

ኢየሱስ እንዲህ በማለት ያስጠነቅቀናል፡ «የእነርሱን ምላሴነት አትከተሉ፤ እነርሱ የሚሉአችሁን አድርጉ፤ እነርሱ የሚያደርጉትን ግን አታድርጉ፤ እነርሱ የሚናገሩትን በሥራ ላይ አያውሉም»። እነርሱ ሊያደርጉት የማይችሉትን ሌሎችን አድርጉ በማለት ያስገድዳሉ።

4 የሕግ መምህራንና ፈሪሳውያን በዋናው የአይሁድ ሕግ ላይ አስፈላጊ ያልሆኑ ብዙ ደንቦችን ይጨምራሉ። እነዚህም ደንቦች በሰው ትክክ ላይ በመጫን ከባድ ሸክም ይሆናሉ። የአይሁድ መሪዎች ያንን ሸክም ሰዎች እንዲሸክሙ ለመርዳት አንዲት ጣታቸውን እንኳ አይዘረጉም፤ ምንም የማይፋፈር ቃል አይናገሩም፤ ምላሴም ሆነው አይገኙም። ሰዎች በተሻለ ሁኔታ እንዲኖሩና ደስተኞች እንዲሆኑ በመርዳት ፈንታ የአይሁዳውያን መሪዎች ተጨማሪ ደንቦችን በመስጠት ሰዎች እንዲጨነቁና ተስፋ እንዲቆርጡ ያደርጋሉ። እነዚህ የሚጨምሩአቸው ደንቦች ከእግዚአብሔር ላይሆኑ የሰዎች ደንቦችና ባሕላዊ ቅርሶች ናቸው (ማር. 7፥8 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

አይሁዳውያን መሪዎች በሰው ትክክ ላይ ከሚጭኑአቸው ከባድ ሸክሞች ጋር ሲወዳደር፣ ኢየሱስ በሰዎች

ትክክ ላይ የሚነው ሸክም በጣም ቀላል ነበር (ማቴ. 11፥28-30 ይመለከታል)።

5 የአይሁዳውያን መሪዎች የሚያደርጉትን ነገር ሁሉ የሚደረጉት ከሰዎች ምስጋና ለማግኘት ነበር (ማቴ. 6፥1-2 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

አሸንክታቸውን ያሰሩሉ። አሸንክታቸው ከቆዳ የተሥራ ትንሽ ሣጥን ሲሆን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች በውስጡ ይቀመጣሉ። እነዚህም ሣጥኖች በግንባር ላይና በክንድ ላይ ይለጠፋሉ፤ የአይሁዳውያን መሪዎች ትልልቅ አሸንክታቸው ያደርጋሉ፤ ሕዝቡም ሃይማኖተኞች እንደሆኑ ያውቁላቸዋል። አሸንክታቸው ማድረግ በራሱ መጥፎ ነገር አይደለም፤ ከሰው ምስጋና ለማግኘት ሲደረግ ግን በጣም ስህተት ነው፤ እግዚአብሔር ሁልጊዜ የሚመለከተው አንድን ነገር ለምን እንደምናደርግ ነው።

በዚሁ አይነት የአይሁዳውያን መሪዎች በልብላቸው ላይ ረዣዥም ዘርፍ ያበጁሉ (ዘኁ. 15፥37-39)። በዚህም ከሌሎች ሰዎች ሁሉ ይልቅ ሃይማኖተኞች እንደሆኑ ያሳውቃሉ።

6 በግብዣ ላይ የከበራታ ቦታና፣ በምክራብም የመጀመሪያ ስፍራን መያዝ ይወዳሉ። የመጀመሪያ ስፍራን ወይም በጣም ጠቃሚ የሆነን ቦታ መያዝ ምንም ስሕተት የለበትም (አንድ ሰው በዚያ ቦታ መቀመጡ አይቀርም)፤ ነገር ግን እዚያ ቦታ ብቻ ለመቀመጥ መፈለግ ስሕተት ነው፤ መከበር ስህተት አይደለም፤ ክብርን መፈለግ ግን ስሕተት ነው (ማር. 12፥38-39 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

7 አይሁዳውያን መሪዎች ምስጋናን ይወዳሉ፤ ረቢ ወይም መምህር ተብለው መጠራትም ይሻሉ፤ አንተ ታላቅ ሰው መባልንም ይፈልጋሉ፤ በተለይም ሕዝቡ በተሰበሰበበት ቦታ ክብር መቀበልን ይመኛሉ፤ ምክንያቱም መከበራቸውን ሰው እንዲያውቅላቸው ይፈልጋሉ።

ራሳቸውን ታላላቅ አስተማሪዎች አድርገው ይቆጥራሉ፤ በክርስቶስ ትምህርት ቤት ያውም በመጀመሪያ የሚሰጠውን ትሑት የመሆንን ትምህርት ገና አልተማሩም።

8 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ክብርን ከሰዎች መፈለግ እንደሌለባቸው ያስጠነቅቃቸዋል። እነርሱ ያላቸው አንድ ጌታና አንድ መምህር ብቻ ያውም ራሱ ኢየሱስ ነው። ከኢየሱስ ጋር ሲወዳደሩ፣ ሌሎች ክርስቲያኖች ሁሉ እኩል ናቸው፤ ማለትም በእግዚአብሔር ቤተሰብ ውስጥ ወንድማማችና እሳትማማች ናቸው።

9 በተመሳሳይ ሁኔታ ክርስቲያኖች ሌላውን ሰው «አባት» ማለትም «መንፈሳዊ አባት» ብለው መጥራት የለባቸውም። መንፈሳዊ አባታችን እግዚአብሔር ብቻ ነው። ክርስቲያኖች በሆንን ጊዜ በእግዚአብሔር መንፈስ አዲስ ሆነን ተወልደናል፤ ይህንን አዲስ ሕይወት የተቀበልነው ከሌላ ሰው ላይሆን ከእግዚአብሔር ብቻ ነው።

10 ደቀ መዛሙርትም ቢሆኑ መምህር ወይም ጌታ ተብለው ሊጠሩ አያስፈልጋቸውም። ትምህርቱ ከራሳቸው እንደሆነ አድርገው ክብርን መፈለግ የለባቸውም። ክርስቶስና መንፈስ ቅዱስ ያስተማሯቸውን ብቻ ነው የሚያስተምሩት። የአንድ እውነተኛ መምህር መሲሔ ክርስቶስ ነው።

11 ደቀ መዛሙርቱ በሰዎች መካከል ታላቅ መባልን ከመፈለግ ይልቅ፤ የሰዎች አገልጋዮች መሆን አለባቸው (ማር. 10፥43-44 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ለሌላው በመታዘዝ እንደ አሸከር ሆኖ የሚያገለግል በእግዚአብሔር ፊት ተወዳጅና ከፍተኛውን ቦታ የሚያገኝ ይሆናል።

12 የኢየሱስ ትምህርት ከዓለም ትምህርት ጋር ተቃራኒ ነው። የዓለም ሰዎች ራሳቸውን ማክበር ይወዳሉ፤ ኢየሱስ ግን እንደዚህ ዓይነት ሰዎች በመጨረሻ ላይ ይወድቃሉ ወይም ይዋረዳሉ ብሎ አልፈ። ነገር ግን በኃጢአታቸው ንስሐ የሚገቡና በምድር ላይ ራሳቸውን ዝቅ የሚያደርጉ ሁሉ በሰማይ ከፍ ይላሉ (ማቴ. 5፥5፤ 18፥1-4፤ ማር. 9፥35፤ 1ጴጥ. 5፥5-6 እና ማብራሪያዎችንም ይመለከታል)።

ለአይሁዳውያን መሪዎች ወዮላቸው (23÷13-39)

(ማር. 12÷40፤ ሉቃ. 11÷42-43፤ 49-51፤ 13÷34-35)

13 ኢየሱስ አሁን በአይሁዳውያን መሪዎች ላይ ብዙ ክስ ወይም «ወዮ» ይሰነዘርባቸዋል። በመጀመሪያ፤ ሰው ወደ መንግሥተ ሰማይ እንዳይገባ በሩን ይዘጋሉ። በሐሰት ትምህርታቸው ምክንያት ሰው ወደ መንግሥተ ሰማይ እንዳይገባ ይከለክላሉ። ሰው መዳን የሚችለው ሕግን ሲጠብቅ ነው ብለው ያስተምራሉ፤ ነገር ግን ይህ ስሕተት ነው፤ ማንም ሰው ቢሆን ሕግን በመጠበቅ አይድንም (ገላ. 2፡15-16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሰው የሚድነው በእምነት አማካይነት በጸጋው ነው (ኤፌ. 2፡8)።

የአይሁዳውያን መሪዎች ንስሐ ገብተው ማመን አልፈለጉም፤ ወደ መንግሥተ ሰማይ መንገድ የሆነውን ክርስቶስንም መቀበል አልፈቀዱም (ዮሐ. 14፡6)። ይህም ብቻ ሳይሆን ሰዎች በእርሱ አምነው ደንበኝነት እንዳያገኙ ይከለክሉ ነበር (ሉቃ. 11፡52)። ሕዝቡ መሪዎቻቸው እንዳላመኑ ባዩ ጊዜ እነርሱም የአለቆቻቸውን ምሳሌነት ተከትለው አናምንም አሉ።

14 ማርቆስ 12፡40 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።⁶⁶

15 አይሁዳውያን መሪዎች ሰዎችን ወደ አይሁድ ሃይማኖት ለማምጣት ይሞክሩ ነበር፤ ይህንን ለማድረግ አንዳንድ ጊዜም ወደ ውጭ አገር ይጓዛሉ። ከዚህም የተነሣ አንዳንድ አረማውያን የአይሁድ ሃይማኖት ተከታዮች ይሆኑ ነበር። የእነርሱም አይሁዳዊ መሆን ልክ እንደ አስተማሪዎቻቸው እንደ ሕግ መምህራንና እንደ ፈሪሳውያን መሆን ነበር፤ ማለትም አይሁዳዊነታቸው በውጪ ብቻ ነበር (ሮሜ 2፡28-29 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እነርሱም ክርስቶስን አንቀበልም ይሉ ነበር፤ ስለዚህ አይሁዳዊ በመሆናቸው ምንም ጥቅም አላገኙም። የገሃነም ልጆች ማለትም ዘላለማዊ ቅጣት ለመቀበል የተገባቸው ሆኑ። ግብዘቹ አይሁዳውያን መሪዎችም የገሃነም ልጆች ነበሩ፤ እነርሱ ወደ ሃይማኖታቸው የለወጡአቸውም ሰዎች በሥጋ እንኳ አይሁዳዊ ያልሆኑት ከእነርሱ ይልቅ የገሃነም ልጆች ሆኑ።

16-20 የአይሁዳውያን መሪዎች ከሰው ጋር ስምምነት ሲያደርጉ ወይም ተስፋ ሲሰጡ መሐላ ይምሉ ነበር (ማቴ. 5፡33 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ነገር ግን መሐላቸውን ላለመፈጸም ብዙ ጊዜ የተለያዩ ዘዴዎችን ይፈጥሩ ነበር። እንደዚህም ይሉ ነበር። «በቤተ መቅደስ ብንምል መሐላው አላሪ እይሆንም፤ በቤተ መቅደሱ ወርቅ ከማልን ግን መሐላችንን መጠበቅ ይኖርብናል» (ቴ. 16)። እንደገናም። «በመሠዊያው መማል ምንም አላሪ እይሆንም። በመሠዊያው ላይ ባለው ስጦታ መማል ግን አላሪ ይሆናል» ይሉ ነበር (ቴ. 18)።

ነገር ግን ትምህርታቸው ሙሉ በሙሉ ሐሰት ነበር። በቤተ መቅደስ ውስጥ ካለው ወርቅ ይልቅ ቤተ መቅደሱ ታላቅ ነበር፤ በመሠዊያው ላይ ካለው ስጦታ ይልቅ መሠዊያው ታላቅ ነበር። ታዲያ እነርሱ በቤተ መቅደሱና በመሠዊያው ቢማል አያስርም ወይም ምንም ዋጋ የለውም እንዴት ይላሉ? በቤተ መቅደስ ውስጥ የነበረው ወርቅ የቤተ መቅደሱ አካል ነው፤ በመሠዊያው ላይ የነበረው ስጦታ ወይም መባ በመሠዊያው ላይ የተጨመረ ነው፤ ስለዚህ አንድ ሰው በቤተ መቅደሱም ሆነ በወርቁ ቢምል ምንም ልዩነት የለውም። /እንዲሁም በመሠዊያውም ሆነ በመሠዊያው ላይ ባለው ስጦታ ቢምል ምንም ልዩነት አያመጣም፤ በማንኛውም ነገር ቢምሉ መሐላቸውን መፈጸም አለባቸው።

ነገር ግን አይሁዳውያን መሪዎች ግብዘቶች ነበሩ፤ መሐላቸውን ለመፈጸም አስቀድሞም ምንም ዓላማ የላቸውም፤ የሰጡትን ቃል ላለመፈጸም ብቻ ብዙ ምክንያት ይደረጅራሉ።

21-22 የእግዚአብሔር በሆነ በማንኛውም ነገር ብንምል በራሱ በእግዚአብሔር እንደማልን ይቆጠራል። ለምሳሌ በወርቁ ብንምል፤ በቤተ መቅደሱም እንደማልን ይቆጠራል። በቤተ መቅደሱ ብንምል፤ በውስጡ በሚኖረው በእግዚአብሔር እንደማልን ይቆጠራል (ቴ. 21)። በሰማይ ብንምል በእግዚአብሔር ዙፋንና በላዩ ላይ በተቀመጠው በእግዚአብሔር (ቴ. 22) እንደማልን ይቆጠራል። በምንም ነገር ብንምል

በእግዚአብሔር እንደማልን ይቆጠራል፤ ምክንያቱም ሁሉንም ነገር የፈጠረ እግዚአብሔር ነው።

ነገር ግን የኢየሱስ ዋና ትምህርት እንዲህ የሚል ነበር። ጨርሶ አትማሉ፤ ሰው ታማኝ ከሆነ መማል አያስፈልገውም፤ መሐላ መማል ታማኝ ያለመሆን ምልክት ነው (ማቴ. 5፡34-37 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

23 አይሁዳውያን ሁልጊዜ አሥራት ያወጡ ነበር፤ ይህም ከእህላቸውና ከእንስሳት መካከል አንድ አሥረኛውን ለይተው ለእግዚአብሔር ቁርባን አድርገው ይሰጡ ነበር (ዘሌ. 27፡30)። ይህም መልካምና አስፈላጊም ነበር። ክርስቲያኖች በሙሉ ከገቢያቸው አንድ አሥረኛ አውጥተው ለጌታ መስጠት ይገባቸዋል። ባያወጡ ግን ከፈሪሳውያን የባሉ መሆናቸው ነው፤ ምክንያቱም ፈሪሳውያን ቢያንስ ቢያንስ ይህንን ያደርጉ ነበር። ይሁን እንጂ አሥራት ከመክፈል የበለጠ ሌሎች ታላላቅ ሕጎችም አሉ (ሚካ. 6፡8)። በእውነት የአይሁዳውያን መሪዎችም አሥራት ያወጡ ነበር። ነገር ግን ከሕግ ዋና ክፍል የሆኑትን ነገሮች ችላ ይሉ ነበር። እነርሱም ፍትህ፤ ምሕረትና ታማኝነት ናቸው። እንዲሁም የእግዚአብሔርን ፍቅር ችላ ይሉ ነበር (ሉቃ. 11፡42)። በእውነት ለእግዚአብሔር መታዘዝ ማለት ለእነዚህ ታላላቅ ነገሮች መታዘዝ ነው። ነገር ግን አሥራትን እንደ መክፈልና መሥዋዕትን ማቅረብ ያሉት ግን ቀለል ያሉ ናቸው (1ሳሙ. 15፡22)። «እኔ ከመሥዋዕት ይልቅ ምሕረትን እወዳለሁ» የማል ቃል እግዚአብሔር በነቢዩ በሆሴዕ በኩል ተናግሯል (ሆሴ. 6፡6)።

24 እዚህ ላይ ኢየሱስ አንድ የአይሁዳዊ ምሳሌ በመጥቀስ ተናግሮአል። ጥቃቅን ሕጎችን ጠብቆ በጣም ጠቃሚ የሆኑ ታላላቅ ሕጎችን ችላ ማለት፤ አንድ ሰው በሚጠጣው ሻይ ውስጥ በጣም ትንሽ ነገር ለማውጣት እንደ መምከር ይቆጠራል፤ በሌላ በኩል ግን ሰውዬው በሚጠጣው ሻይ ውስጥ በጣም ትልቅ ነገርን አይቶ እንደመተው አብሮ ከሻይው ጋር እንደመጠጣት ይቆጠራል።

25 አይሁዳውያን መሪዎች ጽዋንና ሣሕንን ስለማጠብ የተደነገጉ ደንበኞች ይከተላሉ (ማር. 7፡4)። ኢየሱስ፤ የሕግ መምህራንና ፈሪሳውያን በውጪ በኩል እንደታጠቡ በውስጥ በኩል ግን ቆሻሻ እንደሆነ ጽዋ ናቸው አለ። አይሁዳውያን በውጪ ሕግን የሚፈጽሙ ይመስላሉ፤ ይህም ሰዎች እንዲያመሰግኑአቸው ነው፤ ነገር ግን ሕጉን በልባቸው ችላ ይሉታል፤ በስሕተትና በራስ ወዳድነት የተሞሉ ናቸው። የጽዋው ውስጥ ቆሻሻ እንደሆነ መተውና ከውጪ በኩል ብቻ ማጠብ ምንም ዋጋ የሌለው ነው። ውስጡ ቆሻሻ ከሆነ በጽዋው ውስጥ የሚገኘውም ማንኛውንም ነገር ቢሆን ቆሻሻ ነው፤ ስለሆነም ማንም የሚጠጣው አይኖርም፤ (ሉቃ. 11፡40-41 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

26 ኢየሱስ አይሁዳውያን መሪዎችን መጀመሪያ ልባቸውን ማጥራት እንዳለባቸው ነገራቸው። ማለትም የጽዋውንና የሣሕኑን ውስጣዊ ክፍል በደንብ ማጠብ እንደሚያስፈልጋቸው አላሰባቸው። «ሰውን የሚያረክሱት ክሰው ልብ የሚወጡት ነገሮች ናቸው» (ማር. 7፡20 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የአንድ ሰው ልብ ንጹሕ ከሆነ፤ ይህም ውስጣዊ ዓላማው ንጹሕ ከሆነ፤ ውጪያዊ ጠባቂም ንጹሕ ይሆናል። ልቡ ንጹሕ ካልሆነ ግን ውጪያዊውን አካል ማጽዳት ምንም ጥቅም የለውም፤ እግዚአብሔር የሚመለከተው ልብን ነው (1ሳሙ. 16፡7)።

እውር ፈሪሳዊ! በልቡ ያለውን ኃጢአት የማያይ ሰው እርሱ በእውነትም ዐይነ ስውር ነው።

27-28 የአይሁድ መሪዎች በውጪው በኩል ነጭ ቀለም እንደተቀባ መቃብር ናቸው። በውጪ በኩል በመንፈሳዊ ሕይወታቸው ሕያውና ንቁ ይመስላሉ፤ በውስጥ በኩል ግን በመንፈሳዊ ሕይወታቸው የሞቱና፤ የበሰሰሱ ናቸው።

29 በኢየሱስ ጊዜ የነበሩ አይሁዳውያን የብሉይ ኪዳን ነቢያትንም ያከብሩ ነበር። የሰማዕታት መታሰቢያ በማድረግ ታላላቅ መቃብሮችን ይሠሩላቸው ነበር። ነገር ግን ክርስቶስንና ደቀ መዛሙርቱን ማክበር እምቢ አሉ። በሕይወት ያለው ነቢይ የሚናገረውን ከመስማት ይልቅ የሞተውን ነቢይ ማክበር በጣም ይቀላል።

30 አይሁዳውያን አያቶቻቸው ነቢያትን እንደገደሉ ያምናሉ። የብሉይ ኪዳን ነቢያት ሲመጡ፤ የእስራኤላውያንን

⁶⁶ ሁሉም የጥንት የማቴዎስ ጽሑፎች ቁጥር 14 የላቸውም ተመሳሳይ ጥቅስ በማርቆስ 12፡40 ላይ ይገኛል።

ኃጢአት እያወገኑና ሕዝቡ ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ በሚያደርጉበት ጊዜ በዚያን ዘመን የነበሩ አይሁዳውያን አብዛኞቹ ነቢያቱን ተቃውሟቸው ገደሉአቸውም (ዕብ. 11፡32-38)። በኢየሱስ ዘመን የነበሩ አይሁዳውያን ግን፡ «እኛ በዚያን ጊዜ ኖረን ቢሆን እንዲህ አናደርግም ነበር» አሉ። ነገር ግን ይህንን ቢሉም መሲሔን ክርስቶስን ለመግደል ዕቅድ ያወጡ ነበር።

31-32 ከእነርሱ በፊት የነበሩት አያቶቻቸው እንዳደረጉት ሁሉ በኢየሱስ ዘመን የነበሩ አይሁዳውያንም ያንኑ አደረጉ ከአያቶቻቸው በምንም የሚሻሉ አልነበሩም። ኢየሱስን እንዲጥት ያደረጉት አይሁዳውያን ነበሩ (የሐዋ. 7፡51-52 ይመለከታል)። የእርሱንም ተከታዮች ስደት አደረሱባቸው፡፡ ገደሉአቸውም (የሐዋ. 7፡58-60፤ 8፡1 ይመለከታል)። ስለሆነም ኢየሱስ እንዲህ ሲል አፈዘባቸው፡ «እናንተ እኔን ለመግደል ዕቅድ አውጥታችኋል፤ በሉ ሂዱ አድርጉት፤ አባቶቻችሁ በጀመሩት ሥራ እናንተም መፈጸም ነዎ!»። የቀድሞ አባቶቻቸው የብሉይ ኪዳን ነቢያትን ገድለዋል፤ ነገር ግን ያልጨረሱት የግድያ ሥራ ነበራቸው፤ በቀድሞ አባቶቻቸው በደል ላይ የሚጨመር ሌላም በደል አለ፤ መሲሔና ተከታዮቹ ገና አልተገደሉም። አይሁዳውያን ክርስቶስንና ደቀ መዛሙርቱን በገደሉ ጊዜ የቀድሞ አባቶቻቸው የኃጢአት መለኪያ ሙሉ ይሆናል፤ የቀድሞ አባቶቻቸው ይፈጽሙት የነበረ ከፉ ሥራ ፍጹም ይሆናል።

33 እነዚህ ከፉ አድራጊዎች ከእግዚአብሔር ቅጣት እንዴት ሊያመልጡ ይችላሉ? እናንተ እባቦች! እናንተ የአቶች ልጆች! የአይሁዳውያን መሪዎች እንደ እባቦችና እንደ እፋች አታላቁችና መርዘኞች ነበሩ። ክርስቶስ አብዛኛውን ጊዜ ታዛዥና ርኅሩህ ነበር፤ ነገር ግን ግብዞችንና ሐሰተኛ አስተማሪዎችን በሚቃወምበት ጊዜ የሚያወርድባቸው ተግዛዥ በጣም ከባድ ነበር (ማር. 11፡15-17 ይመለከታል)።

34 ኢየሱስም እንደገና እንዲህ ሲል አፈዘባቸው፡ «ለሰዚህ የአባቶቻችሁን የኃጢአት መለኪያ ሙሉ ማድረግ ትችላላችሁ፤ እነሆ እኔ ነቢያትን፤ ጥበበኞችንና መምህራን አልባላችኋለሁ።» እነዚህ ነቢያት፤ ጥበበኞችና መምህራን የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ናቸው፤ አይሁዳውያን ልክ እርሱን እንዳሳደዱት እነርሱንም እንደሚያሳድዱአቸው ኢየሱስ ያውቅ ነበር (ማር. 8፡31፤ 13፡13፤ የሐዋ. 14፡19፤ 17፡13 ይመለከታል)።

35-36 የነቢያት ግድያ የመጨረሻው ቅጣት በኢየሱስ ዘመን በነበሩ አይሁዳውያን ላይ እንደሚወድቅ ኢየሱስ አይሁዳውያን ያስጠነቅቃቸው ነበር። እነርሱ ለገደሉአቸው ብቻ ሳይሆን የቀድሞ አባቶቻቸው ለገደሉአቸውም ጭምር ኅላጊነቱን የሚወስዱት ራሳቸው ናቸው። ይህ ሁሉ በዚህ ትውልድ ላይ ይመጣል (ሉቃ. 11፡50-51 ይመለከታል)። ቅጣቱንም የኢየሱስም መደምሰስና የነዋሪዎችም መጥፋት ሲሆን፤ ይህም በ70 ዓ.ም. ላይ ተፈጽሞአል።

በኢየሱስ ዘመን የነበሩ አይሁዳውያን በብሉይ ኪዳን ከአቤል ጀምሮ እስከ በራከዩ ልጅ እስከ ዘካርያስ⁶⁷ (ቁ. 35) ድረስ ለተገደሉት ጻድቃን ሰዎች ቅጣቱን ይቀበላሉ። አቤል የመጀመሪያው ወንድና የመጀመሪያዋ ሴት ልጅ ሲሆን የተገደለውም በገዛ ወንድሙ ነበር (ዘፍ. 4፡1-8)። ዘካርያስ ደግሞ ነቢይ ሲሆን የእርሱም መገደል የተጠቀሰው 2ዜና መዋዕል 24፡20-21 ነው። በአይሁዳውያን ብሉይ ኪዳን ዜና መዋዕል የመጨረሻው መጽሐፍ ነው፤ ስለሆነም ከአቤል እስከ ዘካርያስ የሚለው አነጋገር በሙሉ የብሉይ ኪዳን ነቢያት እንደ ማለት ነው።

37 ኢየሱስ የመጣው እንደበግ የጠፋትን እስራኤላውያን ፈልጎ ለማዳን ነበር (ማቴ. 15፡24)። እርሱ ራሱ አይሁዳዊ ሲሆን፤ አይሁዳውያንንም ይወድ ነበር። የአይሁዳውያንን መሪዎች በሚገምጽበት ጊዜ እንኳ ይወዳቸው ነበር፤ ስለኢየሱሳው ከተማም አለቀሰ (ሉቃ. 19፡41)።

አይሁዳውያንን ከሚመጣው ታላቅ መከራ ማለትም ከእግዚአብሔር ቁጣ ሊያድናቸው ይመኝ ነበር፤ እነርሱ ግን የእርሱን ጥበቃ አልፈለጉም፤ እርሱን አዳኝና መሲሔ አድርገው መቀበልም አልፈቀዱም።

38 ስለዚህ አይሁዳውያን ያለ ጠባቂ ብቻቸውን ቀሩ፤ ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፤ «እነሆ ቤታችሁ ወና ሆኖ ይቀራል፤ ይህም ታላቅ ቤተ መቅደሳችሁ ይፈርሳል፤ መላዋ ከተማም ትደመሰሳለች»።

39 እንግዲህ አይሁዳውያን ሊያድናቸው የሚችለውን አንዱን ሰው ገደሉት፤ ነገር ግን በዓለም መጨረሻ ላይ እንደገና ያዩታል፤ ይህም የራሱን ምርጦች ለመስብሰብ በሚመጣበት ጊዜ ነው (ማር. 13፡26-27)። በዚያን ጊዜ ሰዎች ሁሉ ያውቁታል፤ እንዲህም ብለው ይጣራሉ፡ «በጌታ ስም የሚመጣ የተባረከ ነው» (መዝ. 118፡26)። ነገር ግን በዚህ ዓለም አንቀበልህም ያሉት ሰዎች ሁሉ በፍርሃት ይጣራሉ። ምክንያቱም በዚያን ጊዜ ክርስቶስ ፈራጅ እንጅ አዳኝ ሆኖ አይመጣም። ክርስቶስን አንቀበልም ያሉት ሁሉ በመንግሥቱ አይገቡም። ይልቁንም ለዘላለም በገሃነም ተጥለው ይኖራሉ።

ምዕራፍ 24

የዘመን መጨረሻ ምልክቶች (24፡1-14)
(ማር. 13፡1-13፤ ሉቃ. 21፡5-19)

1-14 ማር. 13፡1-13 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ታላቁ መከራ (24፡15፡28)
(ማር. 13፡14-23፤ ሉቃ. 21፡20-24)

15-28 ማር. 13፡14-23 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የዓለም መጨረሻ (24፡29-31)
(ማር. 13፡24-27፤ ሉቃ. 21፡25-28)

29-31 ማር. 13፡24-27 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የኢየሱሳው መጨረሻ (24፡32-35)
(ማር. 13፡28-31፤ ሉቃ. 21፡29-33)

32-35 ማር. 13፡28-31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ቀኑና ሰዓቱ የሚታወቅ አይደለም (24፡36፤44)
(ማር. 13፡32-35፤ ሉቃ. 12፡39-40፤ 17፡26-27፤ 34-35)

36 ክርስቶስ ተመልሶ የሚመጣበትን ቀንና ሰዓት ማንም የሚያውቅ የለም። ክርስቶስ ራሱ እንኳ አያውቅም። ስለዚህ መቼ እንደሚመለስ ትንቢት ለመናገር መሞከር ከንቱ ነው (ማር. 13፡32 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

37-39 በጥንት ጊዜ የሰው ክፋት በጣም ታላቅ ነበር፤ እግዚአብሔርም በዚህ አዘነ፤ ስለዚህም ሰዎችንና ፍጥረታትን ሁሉ በምድር ላይ ታላቅ ጎርፍ በመላክ ለማጥፋት ወሰነ። አንድ ሰው እርሱም ኖኅ ብቻ ጻድቅ ሆኖ ተገኘ፤ በእግዚአብሔር ዘንድ ተወዳጅ ሆነ ስለዚህ እግዚአብሔር ኖኅን አንድ ትልቅ መርከብ ሥራ አለው፤ ይህንንም ያለው እርሱና ሴተሰቡ ከጥፋት እንዲድኑ ነበር።

የቀሩት ሰዎች ሁሉ በዚያን ጊዜ በዓለም ይደሰቱ ነበር፤ የእግዚአብሔርንም ፍርድ አልፈሩም። ኖኅ ትልቅ መርከብ በመሥራቱ ሳይስቁበት አልቀሩም፤ ጎርፍ ይመጣል የሚል እምነት አልነበራቸውም። ጨርሶ አልተዘጋጁም ነበርና ስለዚህ ሁሉም ጠፉ (ዘፍ. 6፡5-22፤ 7፡6-12፤ 17-24)።

67 በዚህ ክፍል የተጠቀሰው ዘካርያስ አባት ደግሞ በራከዩ ይባላል (ዘክ 1፡1)። ይህ ሁለተኛው ዘካርያስ ይገደል ወይም አይገደል በውል አይታወቅም። ስለሆነም ማቴዎስ ስለየትኛው ዘካርያስ እንደገፈፈ እርግጠኛ መሆን አይቻልም።

በዓለም መጨረሻ ላይ የሰው ልጅ ወይም የክርስቶስ መምጣትም ልክ እንደ ገፋፋ መምጣት ይሆናል። ምንም ሳያስጠነቅቅ ይመጣል፤ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቃን ሆነው ያልተቆጠሩት ሁሉ በገሃነም⁶⁸ ዘላለማዊ ቅጣት ይቀጣሉ።
40-41 የሰው ልጅ በሚመጣበት ጊዜ በምድር ላይ ፍርድ ይሆናል። መላእክቱ የተመረጡትን ይሰበስባሉ (ማር. 13፡27)፤ እነዚያ ያልተመረጡት ርኩሳንና እምነት የሌላቸው ሁሉ ይጠፋሉ (ማቴ. 13፡40-42፤ 47-50 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በእርሻ ላይ ያሉ ሁለት ሰዎች (ቁ. 40) በስተውጪ ሁለቱም አንድ ይመስላሉ፤ ነገር ግን አንዱ ወደ መንግሥተ ሰማይ ይወስዳል (1ተሰ. 4፡16-17)፤ ሌላው ግን በገሃነም እሳት ለመቀጣት ይቀራል። ሁለቱ የሚፈጩ ሴቶችም ይህንን የመሰለ ታሪክ ይገጥማቸዋል (ቁ. 41)።

2 ክርስቶስ የሚመጣበትን ቀን አስቀድመን መናገር አንችልም፤ በዚህም ምክንያት ሁልጊዜ መምጣቱን መጠበቅ ይኖርብናል (ማር. 13፡33-37 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

43-44 ክርስቶስ ልክ ሌባ ሳይጠበቅ በሌሊት እንደሚመጣ ይመጣል፤ ዘራፊ መቼ አንድን ቤት እንደሚዘርፍ አስቀድሞ ማስታወቂያ አይሰጥም፤ ስለዚህም ሌሊቱን ሙሉ መጠበቅ ይኖርብናል (1ተሰ. 5፡2-6 ይመለከታል)። ስለዚህ በጌታ ዓይኖች ፊት ሁልጊዜ ታዛዥዎችና ንጹሐን ሆነን እንጠብቅ፤ አንድ ኃጢአት እንኳ ሳንናዘዝ አንተው፤ እርሱ በሚመጣበትም ጊዜ ተዘጋጅተን እንቆያለን (ራእ. 3፡3 ይመለከታል)። ስለዚህ መጠንቀቂያ (ቁ. 42) መዘጋጀት (ቁ. 44) ማለት፤ የጌታን መምጣት ሁልጊዜ መጠበቅ፤ ሁልጊዜ ስለ እርሱ ማሰብ፤ ከእርሱ ጋር ለመሆን መመኘት፤ ለፈቃዱ ታዛዥ መሆን፤ የታወቀ ኃጢአት ካለ ወዲያውኑ ንስሐ መግባት ማለት ነው። እነዚህን ነገሮች የምናደርግ ከሆነ እርሱም ቢመጣ ተዘጋጅተናል ማለት ነው።

ሁለት ዓይነት አገልጋዮች (24፡45-51)
(ሉቃ. 12፡42-46)

45 ስለ ክርስቶስ ዳግም ምጽአት በተነገረው ምሳሌ ውስጥ ጌታው ክርስቶስ ነው፤ ታማኝና ጥበበኛ የሆነው አገልጋይ ደግሞ ክርስቶስ በቤተክርስቲያን ውስጥ 'ነሳፊ'ነት የሰጠው ማንኛውም ደቀ መዝሙር ነው። ምሳሌው በተለይ ለቤተክርስቲያን መሪዎች የተሰጠ ማስጠንቀቂያ ሲሆን፤ ይኸውም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ያሉትን ምዕመን የመመገብ ሥራ የተሰጣቸውን መሪዎች ማለት ነው።

46-47 የክርስቶስ አገልጋዮች ሁሉ ክርስቶስ በሰጣቸው ሥራ ላይ በትጋት እየሠሩ መገኘት አለባቸው፤ በትንሽ 'ነሳፊ'ነት ላይ ታማኞች ሆነው ቢሥሩ ክርስቶስ ትልቅ 'ነሳፊ'ነትም ይሰጣቸዋል (ማቴ. 25፡20-21)። በእርግጥ በመንግሥተ ሰማይ በክርስቶስ ንብረት ሁሉ ላይ 'ነሳፊ'ዎች ይሆናሉ።

48-51 ክርስቶስ የሰጠውን ሥልጣን አላግባብ የተጠቀመ ደቀ መዝሙር ቢኖር ወይም 'ነሳፊ'ነቱን በሚገባ ሳይፈጽም ቢቀር፤ ያ ደቀ መዝሙር ባላሰበበት ቀን ክርስቶስ ይመጣበታል፤ ያን ደቀ መዝሙር ወይም ያንን አገልጋይ ክርስቶስ ይቀጣዋል፤ ያም አገልጋይ ከእግዚአብሔር ቤተሰብ ውስጥ ወጥቶ ይባረራል፤ ወደ ገሃነምም ይጣላል፤ በዚያም ልቅሶና ጥርስ ማፋጩት ይሆናል (ማቴ. 25፡28-30፤ ሉቃ. 21፡34-36)።

የአሥሩ ልጃ ገረዶች ምሳሌ (25፡1-13)

1 ይህ ምሳሌ ስለ ክርስቶስ ዳግም ምጽአትና ስለ መጨረሻው ፍርድ የሚያስረዳ ነው፤ በዚህ ምሳሌ ውስጥ ሙሽራው ክርስቶስ ነው፤ አሥሩ ልጃ ገረዶች የክርስቶስን መምጣት ስትጠበቁ የቆየችውን ቤተክርስቲያንን የሚወክሉ ናቸው።

በኢየሱስ ዘመን በአይሁዳውያን የጋብቻ ባሕል መሠረት ሙሽራው ወደ ሙሽሪት ቤት ሄዶ ይወስዳታል፤ በዚያን ጊዜም ትልቅ ግብዣ ይኖራል። ሙሽራው ወደ ቤቱ ሲመለስ የቤት ሚዜዎች እንኳን ደኅና መጣህ ብለው ይቀበሉታል፤ በሌሊት የሚመጣም ከሆነ መብራት አዘጋጅተው ይጠብቁታል።

2-5 በቤተክርስቲያን ውስጥ ሁለት ዓይነት ሰዎች ይኖራሉ፤ እነርሱም ብልሞትና ሞኞች ናቸው (ማቴ. 7፡24-27 ይመለከታል)። ሞኞቹ በመብራታቸው ውስጥ ዘይት፤ ማለትም መንፈስ ቅዱስ አልነበራቸውም፤ ለመገናኘት አልተዘጋጁም፤ ክርስቶስን በእውነት አላወቁትም፤ በመንፈሱም ዳግመኛ አልተወለዱም (ዮሐ. 3፡5)። እንደ እውነቱ ከሆነ ሐሰተኞች ክርስቲያኖች ናቸው (ማቴ. 13፡40-42፤ 47-50 ይመለከታል)። መብራታችን ሊበራ የሚችለው በመንፈስ ቅዱስ ብቻ ነው፤ በዓለም ላይ ብርሃን ሆነን የምንመላለሰው በመንፈስ ቅዱስ ዘይት ብቻ ነው። (ማቴ. 5፡14)።

6-8 ሙሽራው በመጣ ጊዜ ሞኞቹ ልጃ ገረዶች በመብራታቸው ውስጥ ዘይት እንደሌለ ተገነዘቡ፤ ስለዚህም ወደ ብልሞቹ ሄደው ዘይት እንዲሰጡአቸው ጠየቁ።

9 ነገር ግን ብልሞቹ ልጃ ገረዶች ለሞኞቹ ልጃ ገረዶች ምንም ዘይት አንሰጣቸውም አሉ። ከዚህም በጣም አስፈላጊ የሆነ መንፈሳዊ ትምህርት እናገኛለን፤ መንፈስ ቅዱስ ቀጥታ ከእግዚአብሔር የሚመጣ ነው፤ ጸጋና ደንገንንም ቀጥታ ከእግዚአብሔር የሚመጣ ናቸው፤ ከሌሎች ሰዎች ልንበደራቸው አንችልም። በክርስቶስ የፍርድ ወንበር ፊት እያንዳንዳችን ለብቻችን መቅረብ ይኖርብናል፤ በዚያን ቀን እንዲረዱን ዘመዶቻችንን ወይም ጓደኞቻችንን መጥራት አንችልም፤ ለመብራታችን ዘይት ለመግኘት በጣም እንዘገያለን።
10 ሞኞቹ ልጃ ገረዶች ዘይት ለመግዛት ወደሱቅ ሄዱ፤ ጊዜው እኩለ ሌሊት ስለነበር ምናልባትም ሱቆቹ ከፍት ላይሆኑ ይችላሉ። እነርሱ ወደ ሱቅ እየሄዱ እያለ ሙሽራው መጣ፤ ብልሞቹ ልጃ ገረዶች ከሙሽራው ጋር አብረው ገቡ፤ በሩም ተዘጋጁ።

11-13 ሞኞቹ ልጃ ገረዶች ሳይሳካላቸው ቀረ፤ ምንም አልተዘጋጁም ነበር፤ ክርስቶስም አላወቃቸውም (ሉቃ. 13፡24-27 ይመለከታል)። ቀደም ባለው ጊዜ ቢሆን በሩን ሊያንኳኩ ይከፈትላቸው ነበር (ማቴ. 7፡7)፤ አሁን ግን ያ ጊዜ ለዘላለም አልፎአል።

ስለዚህ ተግታችሁ ጠብቁ (ማቴ. 24፡42-44)። ማር. 13፡35 እና ማብራሪያውን ይመለከታል። በመብራታችን ውስጥ ዘይት መኖሩን እርግጠኞች እንሁን (ሉቃ. 12፡35-38 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

የብርቱ ምሳሌ (25፡14-30)
(ሉቃ. 19፡11-27)

14-18 የክርስቶስ ዳግም ምዕአት ወደ ሌላ አገር የሚሄድን አንድ ሰው ይመስላል። ሰውዬው ክርስቶስ ነው፤ ክርስቶስ ለተከታዮቹ ልዩ ልዩ ስጦታ ወይም ታላንት⁶⁹ ይሰጣቸዋል። እነዚህ ስጦታዎች ሥጋዊም መንፈሳዊም፤ የተፈጥሮ ችሎታዎችና የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎችም (1ቆሮ. 12፡7-11) ወይም የመንፈስ ፍሬ ሊሆኑ ይችላሉ (ገላ. 5፡22-23)። ራሱ

⁶⁸ ሰው በሞተ ጊዜ ለእርሱ የዓለም ፍፃሜው ይሆናል። ከሞት በኋላ ንስሃ ለመግባትና በእግዚአብሔር ፊት ያድቅ ለመሆን አንዳችም እድል አይኖርም። አሁን የሞቱት፤ በአለም ፍፃሜ ጊዜ፤ በህይወት ሣሉ እንደሠሩት ሥራ መጠን ይፈረድባቸዋል።

⁶⁹ ታላንት የክብደት ወይም የገንዘብ መለኪያ ነው። አንድ ታላንት ከአንድ ሺ ዶላር የበለጠ ዋጋ አለው።

መንፈስ ቅዱስም ስጦታ ነው፤ እኛ ያለን ነገር ሁሉ ከእግዚአብሔር የተሰጠን ስለሆነ የራሳችን ነው ብለን የምንመዳደብን ምንም ነገር የለንም። የራሳችን እንደሆነ የምናውቀው ነገር ቢኖር ኃጢአታችን ነው።

የምሳሌው ትርጉም ይህ ነው። ክርስቶስ በችሎታቸው መሠረት ለተለያዩ ሰዎች የተለያየ ስጦታ ይሰጣቸዋል። ለእንዳንዶች ብዙ ስጦታ፤ ለሌሎች ጥቂት ስጦታ ይሰጣቸዋል። ምንም ዓይነት ስጦታ ይሰጠን እንድንጠቀምበት ይፈልጋል። መሬት ቢሰጠን በትጋት እህል እንድናመርትበት ይፈልጋል፤ እንድናጠና ዕድል ቢሰጠን በሚገባ እንድናጠና ይፈልጋል፤ የማስተማር ስጦታ ቢሰጠን ወይም የመምራት ስጦታ ቢሰጠን በትጋትና በጥበብ እንድናስተምርና እንድንመራ ይፈልጋል። ሀብት ቢሰጠን በእርሱ አገልግሎት ላይ ማዋል ይኖርብናል። ክርስቶስ እያንዳንዱ ሰው ያንኑ የተቀበለውን መልሶ እንዲሰጠው አይጠበቅም (ማር. 4፡20)። የምንችለውን ያህል እንድንመልስለት ይጠበቃል፤ በተለይም ከእኛ ፍቅራችንን፤ እምነታችንን፤ መታዘዛችንን በጠብቃል።

በምሳሌው ውስጥ አንድ አገልጋይ ጥቂት ስጦታ ብቻ ተቀበለ፤ ያውም አንድ ሺህ ብር። ሰነፍ ሰለነበር ጌታው በሰጠው ስጦታ አልተጠቀመበትም፤ ገንዘቡን መሬት ቆፍሮ ቀበረው (ቁ. 18)። ምንም እንኳን በዚህ ምሳሌ ውስጥ ያልተጠቀሱ ቢሆንም በዚህ ሕይወታቸው ሁለት ወይም አምስት ሺህ ብር ተቀብለው ሁሉንም መሬት በመቆፈር የቀበሩ ብዙ ሰዎች አሉ። የእነርሱ በደል ከዚያ አንድ ሺህ ብር ወስዶ ከቀበረው ሰው በጣም ታላቅ ነው።

19-23 በስጦታቸው በሚገባ የተጠቀሙ አገልጋዮች ተሸልመዋል፤ ምክንያቱም በምድር ላይ በትንሽ ነገር ታማኞች ሆነው በመገኘታቸው ጌታቸውም በሰማይ በብዙ ነገር ላይ ኅላፊዎች አደረጋቸው (ማቴ. 24፡45-47 ይመለከታል)።

24-25 አንድ ሺህ ብር ተቀብሎ የነበረው አገልጋይ ስጦታውን ናቀ፤ እርሱም በአሳቡ ስጦታዬ ትንሽ ስለሆነኝ ጌታዬን ላስደስት አልችልም አለ። የእርሱ ጌታ ከእርሱ ብዙ የሚፈልግ መሰለው፤ ጌታውንም ፍቅር የለለው ሰው ነው ብሎ ከሰሰው። «ካልዘራህበት መከር የምትሰበሰብ» ብሎ አማረረው። ይህ የእርሱ ከስ ግን እውነት አልነበረም፤ እግዚአብሔር ሁልጊዜ ዓድቅ ነው፤ ነገር ግን ከፋ ሰዎች በራሳቸው ከፋት እግዚአብሔርን ይወቅሳሉ።

ያ ከፋ አገልጋይ ራሱን ለመከላከል ሞክረ፤ እንዲህም አለ፡ «እኔ . . . ገንዘብህን ደበቅሁ፤ ደህና ቦታም ሰወርሁት እነሆ ይኸውልህ የራስህ ገንዘብ፤ እኔ አልጨመርሁበትም ወይም ከእርሱ አላስነሳሁም»። በስንፍናው ከሚደርስበት ቅጣት የሚያመልጥ መስሎት ተሰፋ አደረገ።

26-27 ጌትዬውም እንዲህ ሲል መለሰለት፡ «እኔ አስቸጋሪ ሰው መሆኔን እንደምታውቅ ተናግረሃል፤ ታዲያ ሌላው ቢቀር ገንዘቡን በባንክ ለምን አልጨመርከም? እንደዚህ አድርገህ ቢሆን ትርፉን ባገኘህ ነበር፤ እንተ ግን እኔን አታለኽኛል፤ እኔ በሰጠሁህ ገንዘብ በትክክል አልተጠቀምህም»።

28-29 ከፋውና ሰነፍ አገልጋይ በመጨረሻው የራሱን ገንዘብ እንኳ ማስቀረት አልቻለም፤ ተወሰደበት። በእግዚአብሔር አገልግሎት ላይ እያለን በመንፈስና በሥጋዊ በረከቶቻችን የማንጠቀም ከሆነ ከእኛ ይወሰድብናል። መንፈስ ቅዱስን የምናሳካን ከሆነ፤ ከእኛ ተለይተን ይሄዳል። በእርሱ አገልግሎት ላይ በእግዚአብሔር ስጦታ የምንጠቀም ከሆነ እርሱ አብዝቶ ይሰጠናል። ጳውሎስ ጢሞቴዎስን፡ «በአንተ ያለውን መንፈሳዊ ስጦታ አትዘንጋ» (1ጢሞ. 4፡14) በማለት ጽፎለታል። ስጦታውን የምንደብቅ ከሆነ፤ ወይም በስስት ለራሳችን የምንጠቀምበት ከሆነ፤ መልሶ ይወስድብናል (ማቴ. 13፡12፤ ማር. 4፡24-25 እና ማብራሪያዎቹንም ይመለከታል)።

30 የእግዚአብሔርን ስጦታ አላገባቡ የሚጠቀም ሰው ቅጣቱ በጣም ከባድ ነው። በእግዚአብሔር አገልግሎት ላይ በስጦታው የማንጠቀም ከሆነ፤ እግዚአብሔርን እናታልላለን፤ እግዚአብሔርንም እንቃወማለን፤ ስለሆነም እርሱ ደግሞ ይቃወመናል። ብዙ ሰዎች ለራሳቸው፡ «እኔ በእግዚአብሔር መሥራት የምችለው ትንሽ ነው» ይላሉ፤ እንዲህም በማለት ምንም ላለመሥራት ምክንያት ይፈልጋሉ፤ እንዲህ ዓይነት ሰዎች በዚህ ምሳሌ ላይ እንደ ከፋውና እንደ ሰነፍ አገልጋይ ናቸው።

በሉቃስ 19፡11-27 የተመዘገበው የአሥሩ ምናን⁷⁰ ምሳሌ ከዚህ ምሳሌ ጋር ተመሳሳይነት አለው። በእነዚህ በሁለቱ ምሳሌዎች መካከል ሁለት ዋና ዋና ልዩነቶች አሉ። የመጀመሪያው፡ በሉቃስ ምሳሌ ውስጥ ከምስት ይልቅ አሥር አገልጋዮች አሉ፤ አሥሩም ተመሳሳይ ስጦታ ተሰጣቸው፤ ያውም አሥር ምናን ነበር። ይሁን እንጂ በስጦታቸው በታማኝነት በሠሩበት መጠን የተለያየ ሽልማት አገኙ። አሥር ተጨማሪ ምናን ያገኘው አገልጋይ በጣም ታማኝ ነበር፤ አምስት ተጨማሪ ምናን ያገኘውም አገልጋይ በመጠኑም ቢሆን ታማኝ ነበር፤ የደበቀው አገልጋይ ግን እምነት የማይጣልበት ነበር። እያንዳንዱ አገልጋይ በታማኝነቱ መጠን ሽልማት ተቀበለ፤ ስለዚህ የሉቃስ ምሳሌ ትርጉም ከማቴዎስ ምሳሌ ትርጉም ጋር ተመሳሳይ ነው። ይኸውም የእግዚአብሔርን ስጦታ በጥንቃቄና በትጋት መጠቀም እንደሚኖርብን፤ እግዚአብሔርም በሥራችንና በታማኝነታችን መጠን ሽልማት እንደሚሰጠን ያስረዳናል (ማቴ. 16፡27፤ 2ቆሮ. 5፡10)።

ሉቃስ በዳፈው ምሳሌ ውስጥ ሁለተኛው ልዩነት፤ ጌትዬው የንጉሥነት ሥልጣን ተቀብሎ ለመመለስ ወደ ሩቅ አገር ሄዶአል (ሉቃ. 19፡12)። የአገሩ ሰዎች ግን ይህ ሰው በእኛ ላይ እንዲነግሥ አንፈልግም ሲሉ እርሱ ከሄደ በኋላ መልእክተኞችን ላኩበት (ሉቃ. 19፡14)፤ በምሳሌውም መጨረሻ ላይ ንጉሡ እነዚያን ጠላቶቹን እንዲገደሉ አደረገ (ሉቃ. 19፡27)።

እንግዲህ እዚህ ላይ ስለ ንጉሡ የተነገሩት ተጨማሪ ነገሮች የምሳሌውን ትርጉም አይቀይሩትም፤ ይሁን እንጂ ታሪካዊ ሁኔታዎችን ይገልጣሉ። የንጉሥ ሄሮድስ ልጅ አርኪላዎስ (ማቴ. 2፡1-22 ይመለከታል)፤ ልክ ላባቱ እንደሞተ ወደ ሮም ንጉሡ ነገሥት ዘንድ ሄደ፤ የሄደውም የአባቱን ዙፋን ለመውረስ ፈቃድ ለመጠየቅ ነበር፤ ነገር ግን በብዙ ሰዎች ስም የተወከሉ አይሁዳውያንም ተከትለው ሄዱ፤ ለንጉሡ ነገሥቱም አርኪላዎስ በእኛ ላይ መንገሥ አይገባውም በማለት አመለከቱ። ከዚህም የተነሣ ንጉሡ ነገሥቱ የአርኪላዎስን ሥልጣን ዝቅ አደረገበት፤ ቆይቶም አርኪላዎስ የተቃወሙትን አይሁዳውያን ሰደት አደረሰባቸው።

የነገሥታት ንጉሥ የሆነውን እውነተኛ ንጉሥ ክርስቶስን ከሚቃወሙ ሰዎች ጋር አንስለፍ፤ ስጦታዎቹን አንቀበልም ብንል፤ እርሱንም እናገለግለውም ብንል በራሳችን ላይ ዘላለማዊ ቅጣትን እናመጣለን።

በጎችና ፍየሎች (25፡31-46)

31 በዚህ ክፍል ኢየሱስ የሚሰጠን የመጨረሻ ፍርድ ምን እንደሚመስል የሚያሳየውን ገለጣ ነው፤ እርሱ ራሱ በክብር መጥቶ ይፈርዳል (ማር. 13፡26፤ ዮሐ. 5፡22)፤ ክርስቶስ በፍርድ ዙፋኑ ላይ ይቀመጣል (ራእ. 20፡11)።

32-33 ክርስቶስ በሕዝቦች ሁሉ ላይ ይፈርዳል፤ በዚያን ቀን በየአገሩ የሚገኙ እያንዳንዱ ሰው ክርስቶስ ጌታ መሆኑን ያረጋግጣል (ፊል. 2፡10-11)። ክርስቶስም ሕዝቦችን አንዱን ከሌላው ይለያል። ፍርድ ማለት የመለየት ሥራ ነው፤ ክርስቶስ በጎቹን ከፍየሎች እንደሚለይ እረኛ ይሆናል (ሕዝ. 34፡17)። በጎቹን ማለትም ጻድቃንን በስተቀኑ ያስቀምጣል (ቁ. 37)፤ ፍየሎቹን ማለትም ርኩሳንን በስተቀኑ ማለት ያስቀምጣል።

34 ከዚህ በኋላ ክርስቶስ ጻድቃንን ርስታቸውን እንዲወርሱ ይጋብዛቸዋል። ይህም ርስት ዓለም ሲፈጠር ጀምሮ የተዘጋጀላቸው ነው፤ ጻድቃን ዓለም ሳይፈጠር በፊት የተመረጡ ናቸው (ኤፌ. 1፡4 ይመለከታል)። እግዚአብሔር ከመጀመሪያው ጊዜ አንስቶ በጽድቅ ሊኖሩ የሚችሉት እነማን እንደሆኑ ያውቅ ነበር፤ ይህም ማን ንስሐ ገብቶ በክርስቶስ እንደሚያምን ያውቅ ነበር ማለት ነው።

ሰው መልካሙን ወይም ከፋውን ለመምረጥና በጠባቡ በሮ ወይም በበፊው በሮ ለማለፍ ነፃነት አለው (ማቴ. 7፡13-14)፤ ይህ የእያንዳንዱ ሰው ምርጫ ነው። ሰው እግዚአብሔርን ላለመታዘዝ ቢመርጥና በሰፊው በሮ አልፎ

70 እንደ ሚናስ የሦስት ወር ደመወዝ የሚያህል ዋጋ አለው።

ቢሄድ የራሱ ስሕተት ነው፤ እግዚአብሔርን መውቀስ አይችልም (ሮሜ 9፡19-21 ይመለከታል)።

ምንም እንኳን ሰው ለመምረጥ ነፃነት ያለው ቢሆንም እያንዳንዱ እንዴት እንደሚመርጥ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያውቃል። የእግዚአብሔር ዕውቀት ደግሞ ምንም ወሰን የለውም፤ እርሱ ሁሉን ነገር ያውቃል፤ ጌታ የራሱ የሆኑትን ያውቃል (2ጢዮ. 2፡19)፤ ሰዎቻቸውም በሕይወት መጽሐፍ ተጽፎ (ራእ. 3፡5፤ 21፡27)፤ ለእያንዳንዳቸው መንግሥትን አዘጋጅቶላቸዋል (ሉቃ. 12፡32 ይመለከታል)።

ማንም ሰው ቢሆን፡ «እኔ በፍርድ ቀን በንጉሡ ቀኝ ወይስ ግራ በኩል ነው የምቆመው?» ከሚለው ጥያቄ የበለጠ አስፈላጊ ጥያቄ መጠየቅ አይችልም።

35-36 ክርስቶስ ሰዎችን የሚለየው በምን መሠረት ወይም በምን ዘዴ ነው? አንዳንዶቹን በቀኝ ሌሎችንም በግራው የሚያደርገውን በምን ምክንያት ነው? በምድራዊ ሕይወታቸው ለኢየሱስ የፍቅር ሥራ ሲሠሩ የቆዩትን በቀኝ በኩል ያስቀምጣቸዋል፤ ጻድቃን ተብለውም ይቆጠራሉ (ዕብ. 6፡10)።

37-39 ጻድቃን ግን በመጀመሪያ አይገባቸውም፤ ለራሱ ለኢየሱስ ምንም እንዳደረጉ አይመስላቸውም። እነርሱ ያደረጉት ትንሽ የፍቅር ሥራ ይህን ያህል ክብር ያስገኛልና ብለው ጨርሶ አሳስበውም፤ ራሳቸውንም ይህን ያህል ክብር መቀበል የሚገባቸው አድርገው አያስቡም። በጣም ትሑቶች ናቸው።

40 ኢየሱስም እንዲህ በማለት መልስ ሰጠ፡ «ከእነዚህ ከወንድሞቼ አነስተኛ ለሆነው ለአንዱ እንኳ ያደረጋችሁት ሁሉ ለእኔ እንዳደረጋችሁት ነው፤ ለሌሎች ያሳያችሁት የፍቅር ሥራና ምሕረት ለእኔም እንዳደረጋችሁት ይቆጠራል»። ኢየሱስ አፍቃሪ እረኛ ነው፤ ወደ መሬት የመጣውም የጠፋትን ሊፈልግ ነው፤ ሰዎችን ሁሉ ይወዳል፤ የሚወዳቸውም ልክ እንደ ወንድሞቹ ነው፤ ራሱንም በሰው ስፍራ ማስቀመጥ ይችላል፤ የእኛ ቀበሌ ይሰማዋል (ዕብ. 4፡15፤ 5፡2)። ለሌላው ሰው ፍቅር ስናሳይ ልክ ለክርስቶስ እንዳሳየን የሚቆጠረውም በዚህ ምክንያት ነው። ክርስቶስ አሁን በሥጋ በምድር ላይ የለም፤ ነገር ግን ሁላችንም ብንሆን ሌሎችን⁷¹ በማገልገል እርሱን የማገልገል ዕድል አለን (ምላ. 19፡17፤ ማቴ. 10፡42፤ ማር. 9፡41 ይመለከታል)።

እዚህ ላይ አንድ ነገር ብናስታውስ በጣም አስፈላጊ ነው። ጻድቃን የዳኑት የፍቅር ሥራ በመሥራታቸው ምክንያት አይደለም፤ እነርሱ የዳኑት በእምነታቸው ብቻ ነው፤ ነገር ግን እነዚህ የፍቅር ሥራዎች የእውነተኛ እምነት ምልክቶች ናቸው። እነዚህን የፍቅር ሥራዎች ስንሠራ ክርስቶስ ሲያየን እምነታችን እውነተኛ እንደሆነ ያውቃል። መጀመሪያ የሚመጣው እምነት ነው፤ ከዚያ በኋላ በሁለተኛ ደረጃ የሚመጣው የእምነት ፍሬ፤ እርሱም የፍቅር ሥራ ነው (ኤፌ. 2፡8-9፤ ያዕ. 2፡14-17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። አንዱ ጠቃሚ ነገር በፍቅር አማካይነት በሥራ የሚገለጥ እምነት ነው (ገላ. 5፡6)።

41-45 ከዚያም ንጉሡ በግራው እጁ በኩል ያሉትን ወደ ዘላለማዊ ቅጣት ይልካቸዋል፤ ይህም ለዲያብሎስና ለመላእክቱ የተዘጋጀ ዘላለማዊ እሳት ነው (ራእ. 20፡10 ይመለከታል)። በግራው በኩል የነበሩት ለክርስቶስ የፍቅር ሥራ ያልሠሩት ናቸው፤ ክርስቶስን እናገለግላለን ብለው ያስቡ ነበር፤ ምናልባትም ወደ ቤተ ክርስቲያን ይሄዱ ነበር፤ ምናልባትም አሥራት ያወጡ ነበር፤ በሃይማኖታዊ ሥራቸውም ይመጻደቁ ነበር፤ ነገር ግን እነዚህን ሁሉ ሥራዎች የሚሠሩት ለራሳቸው ምስጋና ለማግኘት ነበር፤ ጎረቤታቸውን በእውነት አይወዱም ነበር፤ በችግር ላይ ያለውን ጎረቤታቸውን አንረዳህም ሲሉ ክርስቶስንም ለመርዳት እንቢ ማለታቸው እንደሆነ አይገነዘቡም ነበር። «እግዚአብሔርን እወዳለሁ» እያለ ወንድሙን የሚጠላ ሐሰተኛ ነው፤ ያየውን ወንድሙን

የግይወድድ ከሆነ ያሳየውን እግዚአብሔርን ሊወድ አይችልም (1ዮሐ. 4፡20)።

46 እንግዲህ እነዚህ ወደ ዘላለም ቅጣት ይሄዳሉ፤ የመጨረሻው ፍርድ ይገባኝ የሌለበት የመጨረሻ ውሳኔ ነው፤ እግዚአብሔር በትክክል ይፈርዳል፤ የእርሱም ፍርድ ዘላለማዊ ነው፤ ወንድም ሆነ ሴት እያንዳንዱ ሰው ስለ እግዚአብሔር ፍርድ ያስብ። በዚያን ቀን እግዚአብሔር፡- «ኦ... ርስታችሁን ወስዱ» (ቁ. 34) ወይስ «ከእኔ ወዲያ ራቁ... ወደ ዘላለም እሳት ሂዱ» (ቁ. 41) ይለን ይሆን?

ሌላም የምናስብበት ነገር አለ፤ በንጉሡ በስተግራ በኩል የነበሩት ዘላለማዊ ቅጣት የተቀበሉት በምን ኃጢአት ይሆኑት ነው? ገድለዋልን? አመንዝረዋልን? ሰርቀዋልን? ይህንን የመሰለ ሌላ ታላቅ ኃጢአት ሠርተዋል? አይደለም፤ የእነርሱ ኃጢአት መልካም ሳያደርጉ መቅረታቸው ነው። ብዙ ሰዎች ኃጢአት ማለት ክፉ ነገር መሥራት ብቻ ይመስላቸዋል፤ ነገር ግን እዚህ ላይ ኢየሱስ የሚያስተምረን ዕድሉ እያለን መልካም ሳናደርግ «ያለማድረግ ኃጢአቶች» እንደሆነ ነው። እነዚህም ኃጢአቶች «ያለማድረግ ኃጢአቶች» ይባላሉ። እኛ ማድረግ ሲገባን ሳናደርጋቸው የቀረነው ማለት ነው። የአምስቱ ልጃገረዶች ኃጢአትም ለመብራታቸው ዘይት ያለማምጣታቸው ነበር (ቁ. 3)። የዚያ የክፉ አገልጋይም ኃጢአት ተመሳሳይ ነበር። የተሰጠውን አንድ ታላንት አልተጠቀመበትም ነበር (ቁ. 27)። አብዛኛውን እንዲህ ለመሳሰሉ ኃጢአቶች ነው በፍርድ ቀን ሰዎች ቅጣት የሚቀበሉት።

በዚህ ባለፈው ወር ምን ያህል መልካም ሥራዎችን ሳንሠራ ቀርተናል? ባለፈው ሳምንትና? በዛሬው ቀንስ? አንድን ሰው ምን ያህል ጊዜ መገብነው? ምን ያህል ጊዜ አለበሰነው? ምን ያህል ጊዜ ገበነነው? ምን ያህል ጊዜ ለተጠነቀቅንለት? ነገር ግን ምንም ሳናደርግ ቀርተናል፤ አምላክ ሆይ! ይቅር በለን። ልናደርገው የሚገባንን ሳናደርግ ቀርተናል፤ መውደድ የሚገባንን ሳንወድ ቀርተናል፤ አባት ሆይ! ምሕረትን አድርግልን!

በጽድቅ ሥራችን ለመዳን እንደማንችል ግልጥ ሆኖ አልታየንም? በእግዚአብሔር ጸጋና ምሕረት ብቻ፤ በእዳኛችንም በኢየሱስ ክርስቶስ በማመናችን ብቻ ከዘላለም ቅጣት መዳን እንችላለን።

ምዕራፍ 26

በኢየሱስ ላይ የተደረገ ሴራ (26፡1-5)
(ማር. 14፡1-2፤ ሉቃ. 22፡1-2)

1-5 ማር. 14፡1-2 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ በቢታንያ ቅጣት ተቀባ (26፡6-13)
(ማር. 14፡3-9፤ ዮሐ. 12፡1-8)

6-13 ማርቆስ 14፡3-9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል። ይሁዳ ኢየሱስን አሳልፎ ለመስጠት ተስማማ (26፡14-16)
(ማር. 14፡10-11፤ ሉቃ. 22፡3-6)

14-16 ማር. 14፡10-11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል። የጌታ እራት (26፡17-30)
(ማር. 14፡12-26፤ ሉቃ. 22፡7-23)

17-30 ማር. 14፡12-26 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ ጴጥሮስ እንደሚከደው አስቀድሞ ተናገረ (26፡31-35)

⁷¹ በአዲስ ኪዳን የክርስቶስ ወንድሞች የሚባሉት ክርስቲያኖች ብቻ ናቸው፤ የእግዚአብሔር ልጆች ክርስቲያኖች ብቻ ናቸው፤ ይህ ጥቅስ በዘወትር እውነት መሠረት ክርስቶስ እዚህ ላይ ሰዎችን ሁሉ «ወንድሞቼ» ብሎ ይጠራቸዋል፤ እኛም ለክርስቲያኖች ብቻ ሳይሆን ለሰዎች ሁሉ ፍቅር ማሳየት አለብን (ማቴ. 5፡44፤ ማር. 12፡31)።

(ማር. 14፡27-31፤ ሉቃ. 22፡33-34፤ ዮሐ. 13፡37-38)

31-35 ማር. 14፡27-31፤ እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ጌቴሴማኒ (26፡36-46)

(ማር. 14፡32-42፤ ሉቃ. 22፡39-46)

36-46 ማር. 14፡32-42 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ ተያዘ (26፡47-56)

(ማር. 14፡43-52፤ ሉቃ. 22፡47-53፤ ዮሐ. 18፡1-11)

47-56 ማር. 14፡43-52 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።
ወደ ፍርድ ሸንጎ (ሳንሄድሪን) ቀረበ (26፡57-68)

(ማር. 14፡53-65፤ ሉቃ. 22፡63-71)

57-68 ማር. 14፡53-65 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ጴጥሮስ ኢየሱስን ካደ (26፡69-75)

(ማር. 14፡66-72፤ ሉቃ. 22፡54-62፤ ዮሐ. 18፡15-18፤ 25-27)

69-75 ማር. 14፡66-72 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 27

ይሁዳ ራሱን ሰቀለ (27፡1-10)

1-2 ማር. 15፡1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

3 ክርስቶስን ከድቶት የነበረው ይሁዳ የሚባለው ደቀ መዝሙር (ማር. 14፡10-11) ኢየሱስ እንደተፈረደበትና እንደ ወንጀለኛ እየተነሳ ሲሄድ ባዩ ጊዜ በጸጸት ተሞላ፤ በመጨረሻ ደቂቃ ኢየሱስ ጠላቶቹን ሁሉ ረትቶ የመልጣል የሚል ግምት ነበረው፤ እርሱም ሠላሳውን ብር ይዞ ያለ ምንም ጉዳት እንደሚቀር አስቦ ነበር፤ ነገር ግን አሁን ኢየሱስን ሊገድሉት ይዘውት ሲሄዱ በተመለከተ ጊዜ ልቡ በጸጸት ተሞላ።

ይሁን እንጂ ይህ ጸጸት እውነተኛ ንስሐ አልሰጠውም፤ ይልቁንም ንጹሕ ካልሆነ ሕሊና የሚፈልቅ ቁጭት ነበር። ይሁዳ ኢየሱስን አሳልፎ በመሰጠቱ የካህናት አለቆች የሰጡትን ብር መልሶ ሲሰጣቸው ሕሊናውን ለማንጸት የቻለ መስሉት ነበር (ማቴ. 26፡15)።

4-5 ነገር ግን ገንዘቡን መመለሱ ለይሁዳ ሕሊና ምንም የጠቀመው ነገር አልነበረም፤ ያለ እውነተኛ ንስሐ ሰው ንጹሕ ሊሆን አይችልም። ይሁዳ ብርቱ በደል ተሰማው፤ አይሁዳውያን ሁሉ ናቁት (ማንም ሰው ከዳተኛን አያከብርም)፤ የኢየሱስ ተከታዮችም ናቁት፤ እርሱም ራሱን ናቀ። ምንም ባደረገም አልነበረውም። ኃጢአት እንደሠራ አውቆ ነበር፤ ኃጢአቱንም ለካህናትና ለሽማግሌዎች ተናዝዞ ነበር (ቁ. 4)፤ ይህም ሁሉ በቂ አልነበረም። ብዙ ልባቸው የደነደነ ወንጀለኞች ንስሐ ሳይገቡ፤ «እኔ ኃጢአት ሠርቻለሁ» ይላሉ። ንስሐ መግባት ግን ራስን በእግዚአብሔር ፊት ትሑት ማድረግና ምሕረትን ለመቀበል መጮኽ ከዚያም ኃጢአት በፍጹም መራቅ ነው። ሰው በኃጢአቱ ሲናዘዝ ንስሐ የመጀመሪያ ክፍል ነው (1ዮሐ. 1፡9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

የካህናት አለቆችና ሽማግሌዎቹ ለይሁዳ ሕሊና አለመንጸት ምንም ግድ አልነበራቸውም፤ ይልቁን የእርሱ ኃጢአት ተባባሪዎች ነበሩ። ይሁዳንም ለማጽናናት አልሞከሩም፤ በፍርሃትና በተስፋ መቁረጥ ሲጨነቅ ለብቻው

ተውት፤ የኃጢአት ተባባሪዎች በመጨረሻው ታማኝ ወዳጅ ሆነው አይገኙም።

ይሁዳ ተስፋ በመቁረጥና ሕይወቱንም በመጥላት ላይ ስለ ነበረ በመጨረሻ ሄዶ ራሱን ሰቀለ። በመሞት ላይ እያለ ወይም ከሞተ በኋላ ወዲያውኑ በግንባሩ ወደቀ፤ ሰውነቱም ተሰነጠቀ (ዮሐዋ. 1፡18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

6 የካህናት አለቆች ገንዘቡን ከቤተ መቅደስ ግምጃ ቤት ወስደው ለይሁዳ በመስጠታቸው ተደስተው ነበር፤ ነገር ግን አሁን ገዘቡን ወደ ግምጃ ቤት ለመመለስ ደስተኞች አልነበሩም፤ ገንዘቡ የደም ገንዘብ ሆኖአል፤ ኢየሱስን ለመያዝና ወደ ፍርድ ለማቅረብ የተጠቀሙበት ገንዘብ ሆኖአል።

7-8 ካህናቱ ይሁዳ የመለሰውን ገንዘብ ወስደው በኢየሩሳሌም ለሚሞቱ እንግዶች የመቃብር ቦታ እንዲሆን የሸከላ ሠራውን መራት ገዙበት። የመቃብር ቦታም በመሆኑ የደም መራት በመባል ይታወቃል፤ እንደገናም የደም መራት በመባል የሚታወቀው ይሁዳም ሄዶ ራሱን እዚያ ስለገደለ ነው (ዮሐዋ. 1፡18-19)።

እንደ ዮሐዋ. 1፡18 መሠረት ይሁዳ መራቱን ገዝቶታል፤ የገዛውም በሕግ መሠረት ነው። መራቱን የገዙት ካህናቱ ናቸው፤ የይሁዳን ገንዘብ አንወስድም፤ ወደ ግምጃ ቤትም አንመልሰውም በማለታቸው፤ መራቱን የገዙት በይሁዳ ስም ነበር። በሕግ በኩል መራቱ የይሁዳ ነው ማለት ነው፤ ስለሆነም ይሁዳ እንደገዛው ይቆጠራል።

9-10 ማቴዎስ በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ ስለ ሁለት ትንቢቶች ይናገራል፤ አንዱ ከዘካርያስ ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ ከኤርምያስ ነው። በብሉይ ኪዳን እነዚህ ሁለቱ ትንቢቶች ታሪካዊ ግንኙነት የላቸውም። በዘካርያስ 11፡12-13 መሠረት፤ የእስራኤል ሕዝብ በነቢይነት አገልግሎት ለዘካርያስ ሠላሳ ብር ከፍለውለታል። ጌታ ግን ገንዘቡን ለሸከላ ሠራው መልሰህ ስጥ ብሎታል፤ ስለዚህ ዘካርያስ ወደ ጌታ ቤት ገብቶ ሠላሳውን ብር ለሸከላ ሠራው ሰጥቶታል (ዘካ. 11፡13)፤ ልክ በዚሁ ዓይነት ይሁዳም አግኝቶት የነበረውን ሠላሳ ብር ወደ ቤተ መቅደስ ወስዶ ጥሎታል (ቁ. 5)፤ በገንዘቡም የሸከላ ሠራውን መራት ገዙበት።

በኤርምያስ 32፡8-9 መሠረት ኤርምያስ አንድ ቦታ በዐሥራ ሰባት ብር ገዝቶአል፤ ልክ በዚሁ ዓይነት ካህናቱም የሸከላ ሠራውን መራት በሠላሳ የብር ማንቲሞች ገዝተዋል። ማቴዎስ እነዚህን ሁለት ትንቢቶች በአንድነት በማገናኘት በኢየሱስ ሕይወት የሆነው ነገር ሁሉ በብሉይ ኪዳን የተጻፈው ትንቢት ፍጻሜ መሆኑን አሳየ።

ሠላሳ የብር ሳንቲሞች የክርስቶስ ዋጋ እንዲሆን የእስራኤል መሪዎች መቅበል፤ ይህም የስራኤል ሕዝብ ለክርስቶስ ዋጋ እንደሆነ ያቀረቡት ነው (ቁ. 9)፤ በእነርሱ ግምት የእግዚአብሔር ልጅ የሚያወጣው ዋጋ ይኸው ነበር፤ የሸከላ ሠራ መራት ሊገዛ የሚችል ብር ማለት ነው።

ኢየሱስ በጲላጦስ ፊት ቀረበ (27፡11-31)

(ማር. 15፡2-20፤ ሉቃ. 23፡1-3፤ 18-25፤ ዮሐ. 19፡1-3)

11-31 ማር. 15፡2-20 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ስቅላት (27፡32-44)

(ማር. 15፡21-32፤ ሉቃ. 23፡26-43፤ ዮሐ. 19፡17-24)

32-44 ማር. 15፡21-32 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የኢየሱስ መሞት (27፡57-61)

(ማር. 15፡33-41፤ ሉቃ. 23፡44-49፤ ዮሐ. 19፡28-30)

45-56 ማር. 15፡33-41 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የኢየሱስ መቀበር (27:57-61)

(ማር. 15:42-47፤ ሉቃ. 23:50-56፤ ዮሐ. 19:38-42)
57-61 ማር. 15:42-47 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

በመቃብሩ ላይ የነበረው ዘበኛ (27:62-66)

62 በማግለቱ ማለትም ከዝግጅት ቀን⁷² ቀጥሎ የሰንበት ቅዳሜ ነበር። የመጨረሻው ራት ሐሙስ ዕለት ሲሆን፤ የኢየሱስ መስቀልና መቀበር የሆነው አርብ ዕለት ያውም የዝግጅት ቀን ነበር። ከዚያም በማግሥቱ ቅዳሜ ዕለት የአይሁዳውያን መሪዎች ወደ ጳላጦስ ሄደው ከሮም ወታደሮች አንድ ተጨማሪ ዘበኛ እንዲሰጣቸው ጠየቁ።

63-64 ኢየሱስ ከሞት እንሣለሁ ማለቱን አስታውሱ (ማር. 8:31፤ 9:31፤ 10:34)። ኢየሱስ አታላይ እንደሆነም ገምተዋል (ቁ. 63)፤ እንደገናም የእርሱ ደቀ መዛሙርት አታላዮች ናቸው ብለው አስበዋል፤ ስለዚህም እነርሱ መጥተው የኢየሱስን ሥጋ ሰርቀው በመውሰድ «እነሆ ከሞት ተነሥቶአል!» ይላሉ፤ ይህም ከሆነ ሰዎች ሁሉ ኢየሱስ መሲሕ እንደሆነ ያምናሉ፤ ደቀ መዛሙርቱንም ይከተላሉ፤ የአይሁዳውያን መሪዎችም ያፍራሉ። ስለዚህ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ሥጋውን ከመቃብር ሰርቀው እንዳይወስዱ መሪዎቹ እርግጠኞች መሆን ፈለጉ።

በመጨረሻ ኢየሱስም ሆነ የእርሱ ደቀ መዛሙርት አታላዮች አልነበሩም፤ አታላዮች ሆነው የተገኙት ራሳቸው የአይሁድ መሪዎች ነበሩ። እሁድ ጠዋት ላይ መቃብሩ ባዶ ሆኖ በተገኘ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ሥጋውን ሰርቀውታል የሚል የሐሰት ወሬ ማስራጨት ጀመሩ (ማቴ. 28:12-13)።

65-66 ነገር ግን ማቴዎስ በእነዚህ ጥቅሶች ያወሬ ጨርሶ ሐሰት መሆኑ ያስረዳል። አይሁዳውያን ምናልባት የራሳቸውን የቤተ መቅደስ ዘበኞች መቃብሩን እንዲጠብቁ አድርገዋል። ጳላጦስ፡ «አንድ ዘበኛ ውሳኔ» ባለ ጊዜ ይኸው አነጋገር፡ «አንድ ዘበኛ አላችሁ» ተብሎ ሊተረጎም ይችላል፤ ከቤተ መቅደስ ዘበኛ በተጨማሪ ጳላጦስ ከሮማውያን ወታደሮች አንድ ዘበኛ ሰጥቶአቸዋል (ቁ. 66)። ስለዚህ ደቀ መዛሙርቱ መቃብሩን በመስበር ሥጋውን ሊሠርቁ ምንም መንገድ አልነበራቸውም።

እነዚሁ ዘበኞች በማግለቱ ክርስቶስ በእርግጥ ተነሥቶአል! በማለት ምስክርነታቸውን ሰጥተዋል። አይሁዳውያን መሪዎችም ዘበኞቹ የመቃብሩን በር እንዲዘጉት አንዘዋቸዋል፤ በማግለቱ ዘበኞቹ አፋቸውን እንዲዘጉ ማባበያ ገንዘብ አይሁዳውያን ሰጥተዋቸዋል (ማቴ. 28:11-15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ይመለከታል)። ለእነርሱም በድንገት ተገለጠላቸው። ምን ያህል እንደተገረሙና ደስ እንዳላቸው ገምቱ! እዚህ የሚታየው ራሱ ኢየሱስ ነበር፤ እርሱ አልሞተም፤ ሞትንም ድል ነሥቶአል!

ኢየሱስ ሴቶቹን «በሉ ሄዳችሁ ለደቀ መዛሙርቱ ንገሩአቸው ወደ ገሊላ ብትሄዱ እዚያ ታገኙኛላችሁ ብላችሁ ንገሩአቸው» አላቸው። በዚህ ዓይነት ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ በመጨረሻው እራት ጊዜ የሰጣቸው ተስፋ አሁን ይፈጸማል (ማር. 14:28)። ሴቶቹም ልክ እንደታዘዙት አደረጉ፤ ወዲያውም ሄደው ለደቀ መዛሙርቱ ንገሩአቸው (ዮሐ. 20:10-18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ዘበኞቹ የሰጡት ሪፖርት (28:11-15)

11 መቃብሩን እንዲጠብቁ የተላኩት ዘበኞች የጌታ መልአክ ድንጋዩን ከመቃብሩ አፍ ላይ ወደዚያ ሲያንከባልል አዩት (ቁ. 2-3)። እነርሱም ደንግጠው ልክ እንደ መታን ሆኑ፤ ማለትም ተዘለፈለፉ (ቁ. 4)፤ ወደ አእምሮአቸውም በተመለሱ ጊዜ ወደ ካህናት አለቆች ሄደው የሆነውን ሁሉ ነገሩአቸው።

12-13 አይሁዳውያን ካህናትና ሽማግሌዎች ወታደሮቹ ውሸት እንዲናገሩ ገንዘብ ሊሰጡአቸው ወስኑ። ወታደሮቹ በተቸበት ወቅት የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት መጥተው ሥጋውን ሰርቀው ወሰዱ ብለው እንዲናገሩ አዘዙአቸው (ማቴ. 27:63-64 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)፤ ይህ ግን ውሸት ነበር፤ እነርሱ ተኝተው ከሆነ ታዲያ የሆነውን ሁሉ አጥርተው ለመናገር እንዴት ይችላሉ?

14 አንድ ዘበኛ በሥራው ላይ ተኝቶ ቢገኝ ትልቅ ወንጀል ነው፤ በዚህ መንገድ ሥራቸውን ችላ የሚሉ ዘበኞች የሞት ቅጣት መቀበል ይገባቸዋል (ዮሐ. 12:19)። መቃብሩን የሚጠብቁት የሮማውያን ወታደሮች ተኝተን ነበር ቢሉ ከጳላጦስ ታላቅ አደጋ ይጠበቃቸዋል። ይህም የሚያስረዳው ወታደሮቹ በመጀመሪያ ወደ አይሁድ ካህናት አለቆች ለምን እንደሄዱ ነው፤ ጳላጦስ ወሬውን ቢሰማ የአይሁዳውያን መሪዎች ሊከላከሉላቸው ተስፋ ገብተውላቸው ስለነበረ ነው፤ ተስፋውም የውሸት ተስፋ ነበር፤ አይሁዳውያን ለሮማውያን ወታደሮች ምንም ዓይነት ጥበቃ ማድረግ አይችሉም ነበር።

15 ይሁን እንጂ በተቀበሉት ገንዘብ ምክንያት ወታደሮቹ በመቀጣት ራሳቸውን አሳልፈው ሰጥተው ነበር፤ ስለዚህም የበቃው በመሄድ የነዙት ወሬ እኛ ተኝተን ሳለ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት መጥተው ሥጋውን ሰርቀው ሄዱ የሚል ነበር፤ ብዙ ሰዎች ያንን ታሪክ እንደ እውነት ተቀብለውታል፤ ማቴዎስ ይህን ወንጌል በጸፉበት ጊዜ እንኳ ሰዎች ይህን ታሪክ ያምኑ ነበር።

ታላቅ ተልእኮ (28:16-20)

16 ደቀ መዛሙርቱ የኢየሱስን ከሞት መነሣት ከሴቶቹ በተረዱ ጊዜ ወዲያውኑ ወደ ገሊላ አልሄዱም፤ በመጀመሪያ ጴጥሮስና ዮሐንስ የሴቶቹ ሪፖርት እውነተኛ መሆኑን ለማረጋገጥ ወደ መቃብሩ ሄዱ (ሉቃ. 24:9-12፤ ዮሐ. 20:1-3)። ልክ ሴቶቹ እንዳሉት መቃብሩ ባዶ ሆኖ ቢያገኙትም፤ አይሁዳውያንን በመፍራት ደቀ መዛሙርቱ በኢየሩሳሌም ተደበቀው ቆዩ (ዮሐ. 20:10-19)። እዚያም ኢየሱስ ሁለት ጊዜ ተገለጠላቸው (ሉቃ. 24:36፤ ዮሐ. 20:19-26)፤ ከዚያ በኋላ ነበር ዐሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስ ሂዱ ወዳላቸው ወደ ገሊላ ተራራ የሄዱት።

17 ዐሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት እርሱን ባዩት ጊዜ በእግሩ ሥር ወድቀው አመለኩት፤ አንዳንዶቹ ግን ተጠራጠሩ፤ እነዚህ ተጠራጣሪዎች ምን አልባት ሌሎች ደቀ መዛሙርትና የኢየሱስ ተከታዮች ማለትም ክርስቶስ ከሞተና ከተነሣ በኋላ ያላዩት ናቸው። ጳውሎስ ሲጽፍ ኢየሱስ አምስት መቶ ለሚያህሉ ወንድሞች በአንድ ጊዜ ተገለጠላቸዋል ይላል (1ቆሮ. 15:6)። ከእነዚህ ከአምስት መቶ ሰዎች ማክከል ጥቂቶች ተጠራጥረው ይሆናል፤ ልክ ደቀ መዛሙርቱም በመጀመሪያ ላይ እንዳደረጉት ምትሐት ያዩ መስሎአቸው ይሆናል (ሉቃ. 24:37)።

ምዕራፍ 28

ትንሣኤ (28:1-8)

(ማር. 16:1-8፤ ሉቃ. 24:1-8፤ ዮሐ. 20:1)

1-8 ማር. 16:1-8 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ ለሴቶቹ ተገለጠ (28:9-10)

9-10 ኢየሱስ ከሞት ከተነሣ በኋላ በመጀመሪያ የተገለጠው ለመግደላዊት ማርያምና ለያዕቆብ እናት ማርያም ነበር። እነዚህ ሴቶች ኢየሱስ በመስቀል ላይ ሳለ በሩቅ ሆነው ይመለከቱት ነበር (ማር. 15:40 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

⁷² የዝግጅት ቀን ከሰንበት ቀን በፊት ያለው ቀን ነበር። ይህም ሰንበትን ለማክበር (ዕለተ ቅዳሜን) የሚደረግ ዝግጅት ነው። በመሆኑም የዝግጅት ቀን የሚሆነው ሁልጊዜም በዕለተ አርብ ነው። (ማር. 14:12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

18 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ወደ እነርሱ መጣ፤ እስከ ዛሬ ተነግሮ የማያውቀውን አስደናቂ ነገር እንዲህ ነገራቸው፡ «ሥልጣን ሁሉ በሰማይና በምድር ተሰጥቶታል፤ ማንም ተራሰው ይህንን ተናግሮ አያውቅም፤ ይህን ሊናገር የሚችል የእግዚአብሔር ልጅ ብቻ ነው።

አንድ ጊዜ ዲያብሎስ ለኢየሱስ የዓለምን መንግሥታት ሁሉ እስጥያለሁ ብሎት ነበር (ማቴ. 4፡8-9)፤ አሁን ግን ለአባቱ ታዛዥ ከሆነ በኋላ ኢየሱስ ሥልጣንን የተቀበለው በምድር ላይ ብቻ ሳይሆን በሰማይም ጭምር ነበር፤ በሥነ ፍጥረት ሁሉ ላይ ሥልጣን ነበረው (ኤፌ. 1፡20-22፤ ፊል. 2፡9-11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በመጀመሪያ ወደ ምድር ከመውረዱ በፊት ኢየሱስ በሰማይና በምድር ሥልጣን ነበር፤ ይህም በአምላክነቱ በነበረበት ጊዜ ነው፤ . . . ራሱን ባዶ አደረገ፤ አገልጋይ መሆንን መረጠ፤ በሰው ምሳሌም ተገለጠ (ፊል. 2፡6-7)። በሌላ አነጋገር በዚህ ምድር ኢየሱስ ለጊዜው ሥልጣኑን ሁሉ ተወ፤ አሁን ከትንሣኤው በኋላ ሥልጣኑን ሁሉ እንደገና ተረከበ።

19 ስለዚህ ኢየሱስ ሥልጣኑን ሁሉ ሳላለው ለተከታዮቹ «ወደ ዓለም ሕዝብ⁷³ ሁሉ ሂዱ. . . የእኔም ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው» የሚለውን ተልእኮ ሰጣቸው፤ ኢየሱስ የፍጥረታት ሁሉ ጌታ በመሆኑ እኛም በማንኛውም በምድር ማእዘን ሁሉ እየሄድን የእርሱን መንግሥት ማቋቋም አለብን፤ እርሱ በዓለም ሕዝቦች ሁሉ ላይ ጌታ ነው፤ እኛም ወደ ሕዝቦች ሁሉ መሄድ አለብን።

ኢየሱስ እኛ ሄድን ደቀ መዛሙርት እንድናደርግ ነግሮናል፤ ማስተማርና መስበክ ብቻ ሳይሆን ደቀ መዛሙርትም ማድረግ እንደሚገባን ነግሮናል፤ እንዲያውም ከቁ 18-20 ባለው ክፍል ውስጥ በመጀመሪያው የግሪክ ቋንቋ ዋናው የግሥ ቃል አድርጎ የሚል ነው። ሌሎቹ ረጅ ግሦች እያጠመቃችሁ፤ እያስተማራችሁ የሚሉት ናቸው፤ ከነዚህም የምንረዳው «የታላቁ ተልዕኮ» ዋናው ፍሬ ነገር ደቀ መዛሙርት የማድረግ ጉዳይ ነው። አማኞችን በእምነታቸው እንዲጠነክሩ ማድረግ አለብን፤ ራሳቸውን የቻሉ ክርስቲያኖች እስከሆኑ ድረስ መርዳት አለብን፤ በዚህ መንገድ ቤተክርስቲያን መንገባት እንችላለን፤ ከዚያም በኋላ ቤተክርስቲያን ብርቱና ለጌታዋ ታማኝ ትሆናለች።

አዲስ ደቀ መዛሙርትንም በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም ማጥመቅ አለብን። አብ ወልድና መንፈስ ቅዱስ ሁሉም አንድ አምላክ ናቸው። ሦስት አምላክ አይደሉም። እግዚአብሔር በሦስትነት የሚገለጥ ነው፤ ሦስት የመግሪያ ባሕርይ አለው። እርሱ ሁሉን የሚችል ፈጣሪ፤ በሰማይና በምድር ፈጣሪ ነው። እርሱም ልጁ ኢየሱስ አንድ እውነተኛ ሥጋ ለባሽ አምላክ፤ እኛን ከጋጢአታችን ለማዳንና የደኅንነትን መንገድ ለማሳየት ወደ ምድር የመጣ ነው። ሦስተኛው መንፈስ ቅዱስ ነው፤ በአማኞች ልብ ውስጥ የሚኖር አዲስ ሕይወት የሚሰጣቸው ማለትም ዘላለማዊና መንፈሳዊ የሆነ መጨረሻ የሌለው ሕይወት የሚሰጣቸው ነው። እንግዲህ ይህን ሦስትነት ያለውን አምላክ ነው እኛ የምናመልከው፤ በስሙ መጠመቅ ማለት የእርሱ መሆን ማለት ነው። በስሙ ስንጠመቅ ለዓለም እንዲህ እንላለን፡ «እኔ የእግዚአብሔር ነኝ፤ እኔ የክርስቶስ ነኝ» (2ቆሮ. 13፡14)።

ኢየሱስ በመጀመሪያ በአይሁዳውያን መካከል ይሰብከና ብዙዎችንም ይፈውስ ነበር (ማቴ. 10፡5-6፤ 15፡24 እና ማብራሪያዎቹንም ይመለከታል)። አሁን ከሞት ከተነሣ በኋላ በፍጥረት ሁሉ ላይ ሥልጣን ተቀብሎ ወደ ዓለም ሕዝብ ሁሉ ሂዱ ብሎ ለደቀ መዛሙርቱ ነገራቸው። በመጀመሪያ በአይሁዳውያን መካከል ሥራቸውን ቀጠለ፤ ደቀ መዛሙርቱ ራሳቸውም አይሁዳውያን ነበሩ። የክርስቶስ ቤተክርስቲያን በሕዝቦች መካከል መቋቋም እንዳለባት እስኪገነዘቡ ድረስ ብዙ ጊዜ ፈጅባቸው፤ እግዚአብሔር ለጴጥሮስ አንድ ልዩ ራእይ

ሳከለት፤ ይህም ወደ አንድ አረማዊ ቤት ሄዶ ወንጌልን ለመስበክ አበቃው። (የሐዋ. 10፡9-20)። ነገር ግን ደረጃ በደረጃ የክርስቶስን ወንጌል ለዓለም ሁሉ አደረሱ፤ ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፡ « . . . በኢየሱሱም፤ በይሁዳ አገር ሁሉ፤ በሰማርያም፤ እስከ ምድርም ዳርቻ ድረስ ምስክሮቹ ትሆናላችሁ» (የሐዋ. 1፡8)። በዚህም ሁኔታ ቃሉ ተፈጸመ (ማር. 16፡15-18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

20 የደቀ መዝሙር ዋና ሥራው ምንድን ነው? መታዘዝ ነው። ኢየሱስ ለተከታዮቹ እንዲህ አለ፡ «የእኔ ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው፤ ያዘዝሁአችሁንም ሁሉ እንዲፈጽሙ አስተምሩአቸው» የማይታዘዝ ደቀ መዛሙር ምንም ደቀ መዝሙር ሊባል አይችልም።

ይህ «ታላቁ ተልእኮ» ለዓሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ብቻ የተሰጠ አይደለም፤ እስከ ጴሁን እስካለንበት ጊዜ ድረስ ለእያንዳንዱ የኢየሱስ ተከታይ የተሰጠ ጋላፊትነት ነው። ኢየሱስ ለእነዚያ ለዐሥራ አንድ ደቀ መዛሙት አዳዲስ ደቀ መዛሙርትን ሁሉ አስተምሩ፤ እኔም ያዘዝሁአችሁን ሁሉ እንዲፈጽሙ ንገሩአቸው አላቸው። ይህም ታላቁን ተልእኮ ጭምር ማለት ነው። እያንዳንዱ ክርስቲያን፡ ኢየሱስ ከዓለም ሕዝቦች ሁሉ ደቀ መዝሙር አድርጎ ብሎ የተናገረውን ትእዛዝ መፈጸም አለበት፤ ዛሬ በዓለም ላይ ክርስቲያን ያልሆኑ ብዙ ሰዎች ያሉበት ምክንያት ብዙ ክርስቲያኖች ይህንን የጌታ ኢየሱስ የመጨረሻ ትእዛዝ ለመፈጸም ደካሞች ሆነው በመገኘታቸው ነው (አጠቃላይ ጽሑፍ፡ የቤተ ክርስቲያን ዓላማ የሚለውን ይመለከታል)።

በመጨረሻ ለደቀ መዛሙርቱ በመጨረሻ ትእዛዙን ከሰጠ በኋላ ኢየሱስ አንድ ተስፋ ሰጣቸው «እኔ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ»፤ ቀደም ሲል ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ ብሎአቸው ነበር፡ «እናንተ አባት እንደሌላቸው ልጆች ብቻችሁን አልተዋችሁም፤ ተመልሼ ወደ እናንተ እመጣለሁ፤ . . . እኔ ሕያው ስለሆንሁ እናንተም በሕይወት ትኖራላችሁ፤ እኔ በአብ እንዳለሁ እናንተም በእኔ እንዳላችሁ እኔም በእናንተ እንዳለሁ በዚያን ቀን ታውቃላችሁ» (የሐ. 14፡18-20)። ኢየሱስ ከእኛ ጋር ብቻ ሳይሆን በውስጣችንም ነው፤ መንፈስ ቅዱስ በእኛ ውስጥ ይኖራል (የሐ. 14፡17)፤ መንፈስ ቅዱስ ደቀ መዝሙር መሆን የምንችልበትን ኃይል ይሰጠናል ስለሆነም ምስክሮቹ እንሆናለን (የሐዋ. 1፡8 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ በእኛ ውስጥ ከሆነ የእርሱን ሥልጣን በውስጣችን ነው፤ ማለት ነው፤ ወዳጆቹ ሆይ! በፍጥረታት ሁሉ ላይ ያለ ኃይልና ሥልጣን በክርስቶስ በእኛ ውስጥ ነው! ወደ ዓለም ስንሄድ ክርስቶስም ከእኛ ጋር ይሄዳል፤ ብቻችንን አንሆንም እንሆ እኔ እስከ ዓለም መጨረሻ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ።

⁷³ ማቴዎስ የተጠቀመበት «ሕዝብ» የሚለው የግሪክ ቃል፤ ተመሳሳይ ባሕልና አስተሳሰብ ያላቸው የሕዝብ ክምችት ማለት ነው፤ ይህን የመሰሉ ክምችቶች ዘር ወይም «የሕዝብ ክምችት» ይባላሉ፤ በማንኛውም አገር ብዙ ሕዝቦች ወይም የሕዝብ ክምችቶች ሊኖሩ ይችላሉ።